

پیار پناہون چانورا

ماہتا - محبوب -

پیار پناہون چانورا

پیار پناہون چانورا

(ناول)

ماہتاب محبوب

نیو فیلس پبلکیشنس
تندو ولی محمد حیدر آباد سندھ.

2001ع

نيو فيلڊس پبلڪيشن جو ڪتاب نمبر ۽ سٽو اوڻتاليه
ڇپائيندڙ

نيو فيلڊس پبليڪيشنس

ٽنڊو وٺي محمد، حيدرآباد سنڌ.

ذڪي پرنٽنگ پريس ڪراچي.

ڇپيندڙ

مرشد محبوب

ٽائيل ڊزائين

انور حسين سومرو

ڪمپوزنگ

جنوري 2001ع

پهريون ايڊيشن

100/- روپيا

قيمت

(سڀ حق ۽ واسطا قائم)

P YAR PANAHOON CHANWARA (Novel) By: MAHTAB
MAHBOOB. Published By New Fields Publications, Tando Wali
Mohammad, Hyderabad Sindh. Pakistan. First Edition January 2001.
Price Per Copy Rs. 100/-
Book No. 239

انتساب

پنهنجي وڏي پيڻ

بدر عباسي

جي نذر...

جنهنجو پيارو وجود اباڻي پار کان ايندڙ

تڏڙي هير ۽ گهاٽي چانو

جيان لڳندو اٿم....

- ماهتاب محبوب

پنهجي پاران.....

اسانجي معاشري تي ڏينهنون ڏينهن حاوي ٿيندڙ، ٻاهران آيل ماڊرن قدرن ۽ پراڻين ريتين روايتن وچ ۾ جيڪو ٽڪراءُ شروع ٿي ويو آهي ان سان ذهنن ۾ جيڪي ٻي اختيار سوچون ۽ تڪڙيون تبديليون آيون آهن، هي ناول انهن جي ترجماني ڪرڻ جي هڪ ننڍڙي ڪوشش آهي.

چوندا آهن ته 'رت ڪٿورو ڏيئي پت ڪٿورو ملندو آهي' پر ويڃاري سنڌي ليکڪ جي قسمت ۾ اهڙي عياشي ڪٿي..... هو غريب ته جگر جو رت ولوڙي، ليمي جيان نور نچوئي، پڙهندڙن جي هڪ نظر ڪرم عنايت ٿيڻ جي آسري 'هٿ ۾ ئي خوش' هوندو آهي.

ناول لکڻ ۾ گهڻو ڪري ڪيئي سال لڳيو وڃن، شايد تڏهن ئي ان سيڙائيندڙ ۽ رت ست ٺپوڙيندڙ ڪم کي هٿ ۾ کڻڻ کان اسانجا ليکڪ تهندا رهيا آهن.... لاشڪ ته انڪري ئي سنڌي ادب ۾ ناول جي ڪوٽ وارو روئڻو به عمل ۾ آيو.... پر لڳي ٿو ته لڳاتار ان اڻ هوند ۽ ناشڪري واري رينگت نيٺ هڻي هنڌ ڪيو جو اڄ هڪ ٻئي پٺيان ڪيترائي ناول نڪري ان صنف کي زرخيزي جي راهن ڏي وٺيو پيا هلن. شال خدا اسانجي ادب کي اها زرخيزي سدائين نيبهه ڪري.

اڳي، سالن کان لڪجندڙ ناول، سالن کانپوءِ ظاهر ٿيڻ جي باوجود به ان ئي وقت جو ترجمان پيو لڳندو هو، جو وقت ۽ حالتون سلوموشن ۾ تبديلي ڏي وڌي رهيون هيون پر اڄوڪي تيز رفتار دور ۾ پرنٽ ميڊيا، انٽرنيٽ ۽ سيٽلائيٽ چينلز دنيا جا فاصلا مٽائي وقت کي به ڇڻ پَرَ لڳائي ڇڏيا آهن جو لڳي ٿو اسين اوچتو ئي اوچتو ڪنهن نئين طلسمي دنيا ۾ اچي ويا هجون. اڄڪلهه جيئن ته معاشري ۾ هر ڀل هر حوالي سان نٽ نيون تبديليون اچي رهيون آهن، جن کي سامهون رکندي

ليڪڪ به چاهي ٿو ته هو جيڪا به شئي لکي سا Upto date سڏجي...
جيڪا پنهنجي دور جي سڄي ترجمان هجي.

انسان زندگيءَ مان ئي سکي ۽ پرائي ٿو، ڪامياب توڙي ناڪامياب
تجربا ۽ مشاهدا هن جي ذهن ۾ آيل سوچن کي وسعت سان گڏ، ڪا
نه ڪا معنيٰ ڏين ٿا.

منهنجي هن ناول ۾ موجود سمورا ڪردار اهڙن ئي تجربن ۽
مشاهدن جي سڄي ساڪ ڏيڻ لاءِ اوهانجي هٿن تائين پهتا آهن.

ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ چواڻي: 'لکڻ پڙهڻ ۽ ڇاپڻ خدائي ڪم
آهن'. واقعي، ان ۾ ڪو شڪ ناهي ته قدرت جنهن کان چاهي وقت سر
پاڻي اهو ڪم وٺي ٿي، تڏهن ته ڪي شيون اسانجي وهم گمان ۾ نه
هوندي به اوچتو ئي اوچتو اسانجي سوچ جو حصو بڻجي وينديون آهن.
اڃان ته مون 'خواب خوشبو چوڪري' ناول لکي پورو ڪرڻ وارو ٿڪ
ٿي نه پڳو هو جو نئين صديءَ ۾ شروع ڪيل هي ٻيو ناول 'پيار پناهون
چانورا' تصور کان به وڌيڪ جلدي لکجي ويو. شايد ته اهو به وقت
جي طلسمي تيز رفتاريءَ جو ڪرشمو آهي. توهان پڙهندڙن 'خواب
خوشبو چوڪري' ناول تي جيڪا مانائتي موت ڏني تنهن لاءِ اوهانجا لک
احسان... شل هي ناول به قبول پئي.

ماهتاب محبوب

1-1-2001

'ارم نما'

279 - H

ستيزن سوسائٽي

حيدرآباد سنڌ.

ڪجهه خيال....

تي چار ڏينهن ٿيندا جو اوهانجي ڪهاڻي 'اوندھ ۾' پڙهي اٿم. اوهان پنهنجي مخصوص ۽ منفرد اسٽائيل ۾ وڏن ماڻهن جي نوڪرن/نوڪريائين جو ڪردار ڏاڍو سٺو چٽيو آهي. اوهان ۾ ڪردار نگاري ۽ ماحول جي ترجماني جي پريور صلاحيت آهي. اوهان گڏوگڏ ۽ هڪ ئي وقت هڪ کان وڌيڪ ڪردارن کي تعمير ڪرڻ جي صلاحيت رکو ٿا. مان ته چوندو آهيان ته اوهان ۾ ڪنهن هڪ يا ڪيترن مڪمل ناولن لکڻ جا ججهڙا ڳڻ آهن. الاڻي چو اوهان پنهنجي انهن خوبين کان ڪم نٿا وٺو!

گهٽ ۾ گهٽ اوهان پنهنجي هن ڪهاڻيءَ کي ڊرامائيز ڪري هڪ سٺي ٽي وي ڊراما جي صورت ۾ ڏيئي سگهو ٿا... چڙو ڊائلاگ ٻيهر لکڻا پوندا ۽ وڏ گهراڻي گهر جا مناظر لکڻا/ وڌائڻا آهن. البت هڪ هنڌ اوهان 'لوه لڙهندي' لکيو آهي؛ پر منهنجي ناقص ڄاڻ مطابق درست محاورو 'لاه لڙهندي' آهي. اوهان جيڪڏهن اجازت ڏيو ته مان اڻڄاڻ ماڻهو پنهنجي ڄاڻ سارو محاورن ۾ ڪن هڪ اڌ لفظن کي درست ڪريان. بهرحال گهڻي مدت کانپوءِ اوهانجي ڪهاڻي اها ڪهاڻي آهي، جيڪا مون مڪمل طور پڙهي، نه ته هاڻ مطالعي جي عادت مرندي پئي وڃيم.

نفسيات کڻي ڪڏهن به اوهانجو Subject نه رهيو هجي پر خود اوهان چواڻي، 'جيڪو دل تي هٿ رکي پنهنجي اندر ۾ قاضي ٿي سگهي ٿو سوئي سڄو ماهر نفسيات ٿي سگهي ٿو' انهيءَ حالت ۾ اوهان جهڙي

کري ۽ سڄي ڪهاڻيڪار کان وڏو ماهر نفسيات ٻيو کير ٿي سگهي ٿو، جيڪو ڪردارن جي باطن جا اڻڳڻت ۽ اونهان سمنڊ ٽپيون ويٺو هجي ۽ جنهن جون نظرون احساس ۽ آڌمن کي ڏسڻ واري ايڪسپريز جو ڪم ڏينديون رهيون هجن. اوهان ته اهي وينجهار آهيو جن لاءِ پٺاڻي چئي ڇڏيو آهي:

‘وهم لهي وينجهار، دليون پرکي داسڙو’

مان اوهان جي شخصيت کي جو ڪجهه ۽ جيترو سمجهيو آهي اوترو لکي ڪونه سگهيو آهيان، مان ايترو ته هر هر چوندس ۽ وري وري ورجائيندس ته ڏاتر اوهان ۾ اليولرائيءَ جي اندر لڪل ٽڪي ترار جهڙي چترائيءَ جي ذات پري ڇڏي آهي، جا سڀ ڪنهن جي نصيب ۾ ناهي. اوهان جي سڄاڻي ۽ سادگي اها چيز آهي جنهن کي انگلينڊ جي جڳ مشهور فلسفي برٽرانڊ رسل ”ٻارائي سادگي“ (Child like sim-plecity) ڪوٺيندي دنيا جي عالم فاضل انسانن ۾ ڏٺو ۽ انهن جي سڃاڻپ يا گڻ ڪري شماريو آهي. رسل انهيءَ ٻارائي يا ٻارن جهڙي سادگيءَ کي، ڪامريڊ وي آءِ لينن جهڙي فاضل ۽ عملي انسانن ۾ به ڏسڻ جي هام هنئي آهي. اوهان منهنجي لفظن کي خوشامد يا اجائي ساراهه نه سمجهجو. مان هونءَ ته ڏاڍو گنهگار ۽ هيڻو ماڻهو آهيان، مون ۾ ٻيون هزار برابر هونديون آهن، پر اها پڪ ۽ دلچاءُ اٿم ته ساري ڄمار ۾ مون ڪنهن جي لئڊي خوشامد يا ڪوڙي ساراهه ڪانه ڪئي آهي. حتاڪه مرحوم پٽي سان ايترو ويجهڙو هوندي ۽ مرحوم جي خود پسند ۽ خوشامد پسند طبيعت کي سمجهندي به مون ڪڏهن سندس اجائي ساراهه يا خوشامد ڪانه ڪئي. اُن لاءِ خلق ۽ خدا پئي ڌريون شاهد آهن.

اوهان محاورن جي شهزادي آهيو. اها ڳالهه نه رڳو توهانجون ڪهاڻيون/خاڪا/ تاثر پڙهي مڃڻي پويڻي پر توهانجا استعمال ڪيل ڪي محاورا به هڻي هنڌ ڪرڻ جهڙا آهن ۽ من يا ذهن ۾ سٺيءَ وانگر نهه ٻه چئي ۽ گهڙي وڃن ٿا. جيئن ته ’محرم جو پنگ پيتل گهوڙو‘ ۽ ’وضاحتون وضعدارن اڳيان ڪيون آهن نه ڪي ٿيڻمڪڙن‘

ٽيٽمڪڙين جي اڳيان، سچ پچ ته دل تي اُڪرجي ويا آهن اوهان جا لفظ. ساڳيون ڳالهيون ٻين لفظن ۾ سڄو صفحو لکي به اهڙي اثرائتي ۽ زورائتي نموني اظهار نه پائي سگهن ها جيئن اوهان ٻن جملن ۾ چئي ڇڏيون. آفرين آهي انهيءَ پُر اثر ۽ پياري قلم کي.
الله ڪرے زور قلم اور زياده!

توهان سنڌي ادب کي ڪيتريون ڪهاڻيون ڏنيون آهن. سڄا سارا چار ڪتاب ڇپائي چڪيون آهيو جن ۾ ڪيترو املهه ۽ امر مواد به موجود آهي. پر مان ڇا ڏٺو هيلٽائن؟ ڌر ۽ سستيءَ ۾ مون سان گوءِ رکنديون ته پڪ ئي پڪ مان کڻي ويندس، هڪ مها سُست جي حيثيت سان.
لکي وري ڦاڙڻ ۽ ورائي لکڻ سان ته لکت کي وڌيڪ سنواري ۽ سهڻو بڻائي سگهيو آهي. اهو ڪو اوڳڻ ڪونهي پر وڏو ڳڻ آهي. انهيءَ مان پڌرو آهي ته اوهين در حقيقت سست نه پر ڏاڍيون چست ۽ اورچ آهيو. رهي هوشياريءَ جي ڳالهه ته اوهان جون ڪجهه ڪهاڻيون ۽ 'اندر جنين اُڃ' (سفرنامو) ڏيکاري ٿو ته اوهان ڪيڏي تڪي نظر ۽ گهري سوچ جون مالڪياڻيون آهيو. اوهان ڪجهه ڪردارن جي گُج ۽ اوجھ ۾ لڪل سوچن کي وڏي ڪاميابيءَ سان ڪهاڻيءَ ۾ چٽي سگهو ٿيون ۽ سندس ننڍڙين عادتن ۽ عملن کي به خوردبين سان ڏيکاري/چٽو ڪري وڃون ٿيون. لاريب اوهين هوشيار ۽ فطري فنڪار آهيو. اوهان وٽ ذات ته اڳ ئي هئي پر ڏانءُ اوهان پنهنجي لکڻ، اورچائي ۽ ساندھ مطالع، مشاهدي ۽ مشق منجهان پرايو آهي. فنڪار لاءِ 'ذات' وهي چيز ۽ ڏانءُ 'اڪتسابي' شئي هوندي آهي. اوهين ٻنهي طرفن ڪوٽ ۾ ناهيون.

توهان ذهين آهيو، بيحد ذهين. هر ڳالهه ۾ اهڙي لچڪ رکندا آهيو جو ڪنهن به موقعي تي انکي پنهنجي مرضيءَ مطابق موڙي ۽ معنيٰ ڏيئي سگهيو، اوهان جا افسانا روڻاري به ڄاڻن ته روڻندن کي اٽڪل سان ڪلائڻ جي سگھ به رکن ٿا. اوهان جي ذهانت تي سو سو سلام!

سنڌي ادب ۾ اوهانجي حيثيت ۽ فن جي اوسر بلڪل فطري آهي، اوهان لڳاتار پورهيو ڪيو، لوڙيو ۽ احساس جي ولوڙ کي ساندھ هڪ عرصي تائين پوڳيو آهي. سنڌي ڪهاڻيءَ ۾ نالو اوهانکي ٿورائتو ۽ مروت ۾ مليل ڪونهي. جيڪا اهميت، عزت ۽ حيثيت اوهانکي ملي آهي. انکان گهڻو ڪجهه ڪهاڻيڪار ماھتاب لهڻو. نيٺ به ته هڪ سنڌي لکيڪ/ليکڪا اسان کان ٻيو ڇا گهريو يا ورتو آهي! اوهان جهڙي سهڻي ٻولي لکڻيون رڳو اها شيءِ ئي لک لهي، انهيءَ اڀراند اوهان پنهنجي ڪردارن کي ڳوڙهو پرکي سگهيو آهيو ۽ اُن پرک/اُن ڄاڻ کي وري فنائي ۽ ڊولائڻي نموني پني تي چٽڻ/اُڪرڻ ۾ اڪيڙ جو ڏانءُ ۽ ذات رکڻ ٿيون. اوهانجي ڪنهن ست، ڪنهن جملي کي، گهڻو ڪري مان بي ڊولو ۽ اجايو نه ڏٺو آهي. مان جنهن ڏانوءَ (Style) جي ڳالهه ڪئي آهي ان جو به هڪ پنهنجو مرتبو ۽ مڪيڻو مڃيل آهي. ساڳين يا ملندڙ جلندڙ ڪردارن/واقعن کي ڪيترن ئي چٽيو هوندو پر فن ۾ اها ڳالهه ورجاءُ (Repetition) جي تهمت کان انهيءَ ڪري آجي هوندي آهي جو هر ڪو ذات ڏئي انهن ڪردارن/واقعن کي پنهنجي پنهنجي ذات ۽ ڏانوءَ سان جدا جدا نموني سرچيندو آهي. هر ڪنهن جي فني ۽ ذهني پيچ (Approach) پنهنجي پنهنجي ٿيندي آهي. دنيا جي ڏاهپ جي ڏاڍي سقراط 'آليون' نالي ڳائيندڙ (شعري/منظوم داستان ٻڌائيندڙ) سان ڳالهه ٻولهه ڪندي انهيءَ ڏانوءَ جي مڪ پٽي کي به ڏاڍي سهڻي نموني کوليو آهي.

جيئن اياز جي ڪلام تي لکندي جويي صاحب سنڌيءَ جو هڪ پراڻو پهڪو ورجايو هو 'ڪجل ته هر ڪا پاڻي پر اک اک جو ڦير' اوهانجي ڪهاڻين ۾ جيڪو ڳالهه ڪرڻ جو 'ڍنگ' آهي، ان کي ڏسي (شاعراڻي تنقيد جي ٻوليءَ ۾) چئي سگهجي ٿو ته اها 'نرم لهجي واري ڪهاڻي' آهي. اها اها صفت آهي جيڪا هندي شاعريءَ ۾ 'رس' چوڻاڻي.

فراق گورکپوري جهڙي انگريزي هندي ۽ اردو شعر ۽ ادب جي وڏي ڄاڻو ۽ وڏي ڪويءَ کي انهيءَ ڳالهه تي ناز آهي ته هُن اردو غزل

کي نرم لهجو ڏٺو يا 'رس' جي گڻ سان Introduce ڪرايو آهي، پر اوهان جڏهن اهو ساڳيو گڻ سنڌي نثر/ ڪهاڻي کي چپ چپات ۾ بخشي ڇڏيو آهي ته عجب جهڙي ڳالهه جو ڪنهن ٽيڪا ڪار/ ڪنهن ساهت پريميءَ جو ڌيان انهيءَ بخشش/ انهيءَ گڻ طرف ڇو نه ويو آهي! جڏهن ته اردو ڪهاڻيءَ ۾ شفيق الرحمان جي نرميءَ ۽ میناج کي خود ڪرشنچندر جهڙي جڳ مشهور ڪهاڻيڪار (۽ مڃيل پروگريسو ڪهاڻيڪار) ٿورو جدا لفظن ۾ ساراهيو آهي ۽ ساڳيو ئي گڻ ڪرشنچندر جي ڪهاڻين ۾ هر هنڌ تي جرڪي پيو. ڪرشن نثر ۾ شاعري ڪئي آهي. فن جي تخليق ۾ هونءَ به ڪوشش کان وڌيڪ اڌمي ۽ 'ذهني فرصت' جي گهرج پوندي آهي. اوهان کي پڙهي ساک کڻي سگهجي ٿي ته اوهان جا اڌما ڪڏهن مانا ٿيڻا ڪونه آهن رڳو انهن کي جاڳائيندو رهجي.

خدا تعاليٰ مون کي ڏاڍي سگهاري ۽ راڊار (Radar) کان وڌيڪ حساس ڇهين حس عطا فرمائي آهي ۽ مان حال جي هوائن مان مستقبل جي واقعن جي بوءِ سَنگهي وٺندو آهيان. منهنجا اندازو ۽ اڳڪٿيون اسي سيڪڙو درست ثابت ٿيندا آهن، باقي ويهه سيڪڙو غلطيءَ جي گنجائش فقط اُن ڪري، جو بهرحال مان گنهگار ۽ عيب دار بنده 'عالم الغيب' ته ڪونه آهيان.

ذوالفقار راشدي

”تون اڃان نه سڌري آهين شيري...“

P.C سويمنگ پول جي ڀرسان پيل ٽيبل تي ويٺل رمل، گرم گرم بلڪ ڪافي جا سڀ پريندي چيو.

”تون وري ڪهڙي سڌري آهين، ساڳي جا ساڳي شدت... هڪڙي ڳالهه کي ڳنڍ ڏيئي سون جهڙي زندگي پئي برباد ڪرين.“

”مان ته وري به پنهنجي پئي ڪريان، تو ته مڙني کي برباد ڪرڻ جو ٺيڪو ڪٿي ڇڏيو آهي.“ رمل سنيڪ اسٽينڊ مان سٽنڊوچ واري پليٽ ڏانهن س وڌائيندي شوخيءَ مان چيو. ”ڪجهه ته شرم ڪر، گهر ٻار واري ٿي ڪري به پراڻا پرڪار ڪونه ڇڏيا اٿئي.“

”خدا نه ڪري جو مان ڪنهنجي زندگي برباد ڪريان، مان ته رڳو هن مختصر ۽ خوبصورت زندگي کي پرپور طرح سان گهارڻ ٿي چاهيان، جيڪو هر ڪنهن جو حق آهي....“ شهرين جنهنڪي پيار مان شيري ڪري سڏيندا هئا، تنهن هات ساس مان سٽنڊوچ کي ٽوپو ڏياري وات ۾ وجهندي ورائيو.

”زندگي تون پلي enjoy ڪر، پر تون ڊبل لائيف ٿي گذارين، هڪ ٽڪيٽ ۾ به مزا... ميرڊ لائيف ته بئچلر لائيف! تنهنجي سائڪي سمجهي ويس، ڪيئن آهي نه سچ؟“

”تون پلي ڪٿي ڇا به سمجه،“ شيري ڪاغذي مرڪ مرڪندي ورائيو. ”پر پيار زندگي جو نڪار آهي، ان بنا گهاريل زندگي اندوڪار آهي... نه ڪٽنڊر سوڙهي سرنگ جيان.... مان بي انت پيار ۽ دوستي جي آڌار تي ان جو هڪ هڪ پل پرپور طرح گهارڻ ٿي چاهيان.“

”سچي ٻڌاءِ تون ان زندگي مان ڪيتري مطمئن آهين؟“ رمل انت لهڻ واري انداز مان پڇيو ته هن پاڻ سنڀاليندي ڏاڍي اعتماد مان ورائيو، ”ڪنهن مطمئن ماڻهو کان به وڌيڪ مطمئن.“

”پوءِ ان جو مطلب اهو ٿيو ته تون ميرد لائيف مان مطمئن ناهين؟“
 ”توبهن يار! توهان صحافين سان ته ڪو الله پڄي، ايئن ويٺي
 کوٽي کوٽي پڇين ڇڻ ان سبجيڪٽ تي استوري لکڻي اٿئي.“
 ”ڪرڻ تي ته ايئن به ڪري سگهجي ٿو.“ هن چيڙيندي چيس.
 ”ڇڏ يار، مارائين ٿي.“ شيري ساڻس تازي ملائي واڄ ۾ نهاري بندي
 چيو. ”جلد ڪافي پي جان ڇڏائي ته هلون، ساڪ جي موڪل جو ٽائيم
 ٿي ويو آهي.“

ٻئي ڪافي جا ٽڪڙا ڍڪ ڀري، ويتر ڪي بل چڪائي، ڪار
 پارڪنگ ۾ بيٺل ڪرولا ۾ اچي ويٺيون. شيري ڪار اسٽارٽ ڪئي ته
 رمل چيس،

”پوءِ پلا ايئن ڪر جو مونکي آفيس لاهيندي هل.“
 ”ڇو؟ گهر ڇو نٿي هلين، گڏجي لنچ ڪريون ها.“
 ”اڳ ۾ ئي ايڏو ڇٽو ڪرايو اٿئي، لنچ جي ته هاڻي همت ڪونه
 ٿي ٿئي، هونءِ به آفيس وڃي اڃ ڪنهن به حالت ۾ استوري ڪي وائيند
 اپ ڪرڻو آهي.“

”استوريون ته پيون ٺهنديون ڏهنديون ۽ تون پئي مغزمري
 ڪندينءِ، آخر دوستن جو به ڪو حق آهي توتي يا نه؟“
 ”شيري ڊيئر آفيس جا رولز سمجهندي ڪر، ڪم اڌ ۾ ڇڏي
 توسان هلي آيس... منت منت جو حساب ٿو رکڻو پئي.“

”ايڏي عرصي کانپوءِ اچي توکي ڳولي لڌو اٿم، نه ته اسڪولي
 ساٿين کي ڪير ٿو ياد ڪري، اها مان هيس جو سينيئر هوندي به
 جونيئر سيڪشن ۾ توکي ڳوليندي وتندي هئس پر تو ڪڏهن ڪا
 خاص لغت نه ڪرائي ۽ پنهنجي هم ڪلاسين جي ست ۾ شهزادي ٿيو
 پئي ڦرندي هئس. آءٌ ته تنهنجي ڊائمنڊ اکين جي منفرد رنگ ۽ حسين
 ادائن کان متاثر ٿي مڙئي پئي زوريءَ توکي چٽڙندي هئس...“

”ڇڏ هاڻي مسڪا نه هڻ، مونکي جلد ڊراپ ڪري اچ.“
 ”O.k as you wish“ پر ڏس لنڪ ۾ رهندي ڪر، ايئن نه جو هر
 پيري مونکي ئي ڇاپا هڻي توکي آفيس يا گهر مان اغوا ڪرڻو پئي....

ڪڏهن پاڻ به ليئو پائيندي ڪر، تون ته اهڙي بخيل آهين جو ساڳي شهر ۾ هوندي به فون ڪرڻ ڪونه پڄئي.

”سچ ته فرصت ئي ڪانه ٿي ملي، آفيس مان ٿڪجي گهر ايندي آهيان ته ڪنهن سان ڳالهائڻ تي دل ئي ڪونه ٿئي. جيما ڪي به ايڏو وقت ڪونه ڏيان، ويچاري سارو ڏينهن اسانجي آل رائونڊر ڪم واري نينگري زرينا سان اڪيلي ويٺي مٿو هڻندي آهي ته ڪڏهن وري اوڙي پاڙي ۾ جهاتي وجهيو پاڻ وندرايو اچي.“

”ها! مس صاحبه توکي ڪيئن فرصت ملندي، تون ته ڏاڍي مصروف آهين.... چئني پاسي ڊئشننگ پرسنلتي وارا ڦر ڦر انگريزي ڳالهائيندڙ چورا ويهاريو، ساڻن ڪچهريون ڪيو، ڪاغذ جي ميدان ۾ وڏي ڪم جي ڪوڏر پئي هڻين! وس پڄيم ته آءٌ به اچي تو وانگر صحافن ٿيان پر ڇا ڪريان، هاءِ هاءِ...“ هن حسرت ڀري نوع مان ٿڌو ساهه کنيو. ”انگريزي ٿوري ڪمزور اٿم. ٻاهر مڙئي سلينگ ۾ وات چڄو ڪري چار رٿيل جملا ڳالهائي عزت قائم ڪيو ويٺي آهيان.“ سندس ڳالهين تي رمل رڳو سنهري مرڪ پڪيڙيندي رهي. پر هوءَ تڏهن به ماڻ نه ٿي.

”واھ جا مڙا لڳا پيا اٿئي! هيڏن سارن نوجوانن ۾ اڪيلي هيروئن ٿيو ويٺي آهين....“

”اڪيلي!! چئبو ته توکي هاڻي چشمي جي ضرورت آهي، مان ڪٿي هئس اڪيلي؟ به چار ٻيون به ته هيون.“

”ها ها ڏٺيون هئم اهي به، پر تو جهڙي سويتِي، سالتِي حسينا ڪي ڏسڻ کان پوءِ انهن تي وري ڪنهنجي اک ٻڌندي.“

”اها تنهنجي وسڪڻي من ۽ هر ڪٿي طبيعت جي سوچ آهي.“

”هل، ايئن ئي سهي، ڀلا انهن مان هڪ ٻن سان منهنجي به ته هاءِ هيلو ڪرائي، هو جيڪو فيروزي شرٽ وارو ويٺو هو... ڇا ته killing looks هئس! هوءَ به آءٌ سارو ڏينهن واندِي ٿيو رڳو رلندي وتندي آهيان.“

”ته پوءِ وقت وڃائڻ بدران وڃي پئي ٻار جي تياري ڪر.“ رمل

شوخيء مان چيو.

”اونه، اهو بورنگ ڪم هاڻ مون کان ڪونه ڇڏندو، تجرباتي طور هڪڙي ڪاوش ڪافي آهي.“

”تون ڪونه سڌرنديئن، تون ڪونه سڌرنديئن بيهودي عورت.“

رمل کلندي کيس هلڪي مڪ وهائي ڪڍي.

شيري ڪار ڊرائيو ڪندي ’اميچ گروپ آف پبليڪيشن‘ جي شاندار بلڊنگ جي سامهون آئي بيهاري. رمل هئند بيگ ڪلهي تي لتڪائي هن کان موڪلايو ته هوءَ به کيس ’باء‘ چوندي پنهنجي ٻئي ڪلاس ۾ پڙهندڙ ڌيءَ ساک کي وٺڻ لاءِ شهر جي مشهور انگلش ميڊيم اسڪول ڏي رواني ٿي.

رمل پورچ ۾ ڪار بيهاري هيٺ لٿي ته سندس آڌ وهيءَ واري پٿي
عظمت، جنهنڪي هوءَ پنهنجي ٻاروتڻ وارن ڏينهن کان ئي جيڃي امان
بدران ’جيما‘ ڪوٺڻ تي هريل هئي، سا اٽاولي مان ڏانهنس ڊوڙندي آئي
۽ فڪرمندي مان پڇيو،

”خير ته هو جو ايڏي دير لائڻي، آفيس ۾ ڪيترا فون ڪيم، ڪير
کڻي ئي ڪونه پيو.“

”جيما آفيس مان ته چئڻ بجي ئي واندڻي ٿي وئي هئس.“ هن
پنهنجا فائيل، گيت بند ڪري ڏانهنس وڌي ايندڙ زرينا کي ڏيندي چيو.
”پر درگاهن تي فيچر پيا تيار ڪريون فوٽوگرافن سميت اوڏانهن ويڃڻ
ڪري دير ٿي وئي.“

”امان منهنجو ته ساهه، ئي نڪري ويو.... اڄڪلهه زمانو به ڪهڙو
نه بي پروسي ٿي پيو آهي. رڳو هڪڙو فون ڪري ڇڏين ها ته به
دلجائڻي هجي ها.“

”اوه جيما، اها برابر مون کان پل ٿي.... هونءَ ته هميشه ٻڌائي
ويندي آهيان پر هي ايڏو اوچتو پروگرام ٺهيو جو تڙ تڪڙ ۾ فون
ڪرڻ جيتري مهلت به نه ملي.“ هن لائونج ڏي ايندي پنهنجو شولڊر
بيگ صوفا تي ڦٽو ڪيو ۽ راڪنگ چيئر تي آهڻجندي زرينا کي چانهن
آڻڻ لاءِ چيائين.

”پاڇائي حرمت به اجهو هاڻ وئي اٿئي...“ جيما جنڊيءَ جي ڪٽ
تي ويهندي چيو.

”ڪجهه نئون چيائين يا ساڳيو رينگت کنيو آئي.“

”نئون وري ڇا هوندس، اهو ئي ساڳيو رينگت جيڪو تون ٻڌڻ
پسند نٿي ڪرين. اٿڻ مهل وري به چئي وئي ته ان ڪم لاءِ منعم ڪي
پڻ موڪليندي.“

”يعني چاچو روهت وري به ڦري گهري پنهنجي نالائق پٽ لاءِ مونکي ئي تو قربان ڪرڻ چاهي. هڪڙيءَ جي ته بابا جن اڳ ئي پيٽا ڏني، باقي مان ته هوش ۾ آهيان، مونکي پنهنجي زندگي ناهي وڃائي. ڀلي منعم کي گن پوائينٽ تي رکي زور بار ڪرڻ لاءِ مونڏانهن موڪلين مونکي شادي ڪونهي ڪرڻي، خاص ڪري ان نالائق نعيم سان ته ڪنهن به جنم ۾ پنهنجي شادي ٿيڻ نه ڏيندس.“ رمل تيزيءَ مان چيو. ”شڪر جو خدا تين پيڻ ڪون ڏني نه ته ان ۾ به آسيم لاءِ اڪيون هجنس ها...“

”آسيم کي وچ ۾ نه آڻ هو اڃان بار آهي، تون پنهنجي ڳالهه ڪر، شادي ته نيٺ به توکي ڪرڻي آهي. الله تنهنجا نصيب سٺا ڪندو....“

”جيئن امان جا نصيب جاڳيا، منعم جا پاڳ ڪليا....“ هن چتر ڪئي.

”اهو ضروري ناهي ته سڀني جون قسمتون ساڳيون هجن.“

”ته پوءِ پکن وارا نڪتل نصيب ڪٿي آءُ پنهنجي ٺهيل ٺڪيل قسمت ڇو وڃايان“

”هاڻ پاڄائي حرمت کي ڪير سمجھائي، رت جو رشتو نه ساڻس تنهنجو نه منهنجو، تون چاچي پويان سڃاڻين مان پاءُ جي لڄ سمجھي عزت ڪريانس، تڏهن به آندا ته ڳنديا پيا اٿئون، ان کان ڪير انڪار ڪندو؟ پانئين ٿي ته سارو ڏينهن آءُ ٿي ويٺي توکي پڙڪايان ۽ بدگمان ڪيان ته پٽس سان شادي ڪرڻ کان انڪار ڪر.“

”نان سينس! چاچي روهت جون به الائي ڪهڙيون مٽيون منجهيون جو ان چيلاتيءَ جهڙي سيلاتيءَ کي سڄي زندگي جو ڦاهو ڪري ڪٽي ڳچيءَ ۾ وڌائين.“

”چاچهن غريب کي ته پاڻ شاباس ڏي جو ويچارو پنجنيهن سالن کان اهو ڦاهو کائيندو اچي، هجي ها پڙهين وانگر ’ڪڪر ۾ ڪڙو‘ ته ڪڏهو ڪو سر وڃائي ڇڏيس ها...“

پيءُ جي ذڪر تي ڪن لاءِ رمل جي چهري تي چڻ ڪوئي آداس سايو تهلپو پر ٻئي ئي پل پاڻ سنڀاليندي پڇيائين،

”پوءِ نيٺ ڇا چيئس؟“

”آءُ ڇا چوانس ها... بس ايترو چيم ته فيصلو ڪرڻ رمل جي هٿ ۾ آهي، ته ماڳهين شوڪجي چوڻ لڳي: ’ڇاٻيون ڀرڻ واري به ته تون ئي آهين نه؟ پائين ته گهر ۾ به ڪن ٿيو وينيون هجون! پنهنجي نصيب ۾ لکيو نه هئي ته پائيتيءَ جي جواني ڇو پئي وڃائين“

”ڇاچي به حد ٿي ڪري.“ رمل چڙ مان چيو.

”تون به ته هاڻ هوڏ تان لهه کڻي، خير سان پنجويهه ڪي اچي رسي آهين، نعيم به ٽي سال ننڍو آهي ته ڇا ٿيو، اهي به ته آهن جيڪي پاڻ کان ڏهه پندرهن سال ننڍن سان شادي ڪيو، سندن اڳيان ايئن پورڙيون ڪڪيون ٿيو وينيون هونديون آهن، ڄڻ ڪجهه ڄاڻين ئي ڪونه ٿيون، تنهنجي ڄمار ته ڪا لڪل ڪانهي سڀني جي سامهون آهي.“

”ايڇ گئپ جي ته مان قائل ئي ناهيان جيما، روحن جي اندر اسٽينڊنگ هجي ته زندگي گذارڻ لاءِ اها ئي ڪافي آهي.“

”پوءِ ڇڏ اڃائي ضد منهنجي صلاح مڃ ته جتي هڪ ڀيڻ اٿئي اتي تون به ان گهر ۾ وڃي نئين زندگي گذار، عزت به ان ۾ ئي آهي، نه ته اجايو انهيءَ مسئلي ته پيڻين سان کونس لايو هن جو به سڪون پيا غارت ڪندا.“

”هونءَ وري ڪهڙي سڪون ۾ آهي.“ هن ٽوڪ ڀريو ته هڪ ڏيندي ورائيو. ”ڪنڌ تي ست ڪنواريون نراڻون به هڏ حرام نڪمڻا ڏير، حرفتي سس ۽ ٽوڪ جي حساب سان مليل اورتي ڀرتي جا مائٽ زندگي رولڻ لاءِ ڪافي ناهن؟ باقي رهيو سهرو ۽ مڙس هس سو انهن تي ڪهڙي ميار، اهي غرقيا ته گهر ۾ ڪڏهن ڪڏهن ايئن ايندا آهن، جيئن عياشيءَ جي اڏي تي اڃبو آهي.“

ان سچ تي جيما گهري مرڪ مرڪي ڏانهن سنهاريو، جنهن سان رمل کي ويتر هڻي ملي.

”جيما هي نئون زمانو ۽ نئين سوچ آهي، هاڻ ته شادي جو تصور پراڻي زماني جي ڪنهن فضول رسم جيان ٿو لڳي، جنهن تي عمل ڪري

ڪير سياڻو پنهنجي زندگي برباد ڪرڻ چاهيندو. هونءَ به شادي سنت آهي، ڪو فرض ته ناهي جو هر حالت ۾ پورو ڪجي. اڄ جي هن ترقي يافتہ ۽ وحشي دور ۾ ته فرض ئي نٿا پورا ڪجن.“

”تڏهن به ڌيءَ کي سماجي قدر اهڙا آهن جن کان بغاوت ڪندي به ڪنڌ نٿو ڪڍائي سگهجي.“

”ڪهڙا آهن سماجي قدر جنهن ۾ آئي لٽي، آجهي آسري ۽ مڙس جي نالي ملڻ جي عيوض پنهنجي زندگي گروي رکجي! اک کوليندي ئي ماءُ جي زندگي برباد ٿيندي ڏٺم، هوش ايندي پيڻ جي زندگي تباهه ٿيندي ڏسان پئي، جيڪا پارڙن خاطر ماڻ مڻ ۾ زندگي جو جهنم پئي گهاري، پنهنجي اوسي پاسي ٿا نهاريون ته اهو ڪهڙو گهر آهي جنهن ۾ شادي کان پوءِ مسئلن منهن نه ڪڍيو هجي.“

”هاڻ اڏو انڌير به ناهي، ماڻهن جون زندگيون سولي ۽ شانائتي نموني گذرن پيون هروڀرو ڪجهه مثالن تي ئي ڇو ڪٿي ڳنڍ ٻڌجي.“

”ڪجهه مثال ڪونهن جيما، تون ٻاهر نڪرين ته خبر هجي...“

هتي هر ڪو شادي کان پوءِ مسئلن ۽ هٿرادو پيدا ڪيل رشتن جي آڙاه ۾ آڙجي اُڇڙي ويو آهي. اڳ اهي ماڻهيون تڏهن مضبوط ۽ پائدار لڳنديون هيون جو ماڻهن ۾ ماڻهو هو، نه نائي ۽ سهڻ هئي... اڄ جو ماڻهو حالتن ڪري جنوني بڻجي آبي مان نڪتو ٿو وڃي. شادي جو گاڏو ڌڪڻ لاءِ ڪير به ڪنهن سان سمجهوتو ڪرڻ لاءِ تيار ڪونهي. ڪي روائتي خاندان يا گهراڻا مطمئن زندگي گذارين پيا ته اهو ڪو اتفاق هوندو، مجموعي طور صورتحال گهڻي بلڪه تمام گهڻي بدلجي چڪي آهي.“ هن زرينا کان چانهن جو ڪوپ وٺي پاسي ۾ رکندي چيو.

”حالتون وڃي ڇا به بيهن پر اسان پنهنجا قدر ۽ روايتون نظر انداز نٿا ڪري سگهون“

”جيما مان پنهنجي زندگي انهن قدرن پويان برباد ڪونه ڪندس، اڳي زمانو ٻيو هو. تعليم به عام نه هئي. اڄڪلهه ته هر ڪنهنجي پيٽ ۾ چار اکر پيل آهن، جيڪو چاهي سو پنهنجو بار پاڻ کڻي سگهي ٿو ان لاءِ سڄي زندگي مسئلن ۾ ڦاسائي گروي ڇو رکجي.“

”اها تنهنجي پنهنجي سوچ آهي، هرڪو ايئن نٿو سوچي.“

”منهنجي سوچ ڪا نئين يا چرڪائيندڙ ناهي جيما... جنهن طرح سان حالتون تبديلي ڏي پيون ڏڪن، ماڻهن ۾ ڏينهنون ڏينهن شعور وڌندو نٿو وڃي، تڏهن سڀني جون سوچون رل مل ٿي هڪ نقطي تي بيهي رهيون آهن ته آخر شادي ڇو ۽ ڇا لاءِ ڪجي، جڏهن سڀ ڪجهه بنا شادي جي به حاصل ٿي سگهي ٿو.“

”ڏوڙ پئي اهڙي سوچ تي.“

”تون پلي ڇا به چئو جيما، حقيقت بهرحال اها اٿئي، باقي ڳالهه آهي ظرف جي... نفس جي... ته ڪير پاڻي ڪيترو سنڀالي سگهي ٿو ۽ ڪير ڪيترو ڪيرائي سگهي ٿو. تون ته ڄاڻين ٿي نه، مون ته گهڻو اڳ اهو فيصلو ڪري ڇڏيو هو ته مان شادي جهڙي فرسوده رسم کي ريتي هڪ نئين انداز سان زندگي گذاريندس.“ هن چانهه جو آخري ڍڪ پريندي چيو، ”ان فضول پنڌن ۾ ٻڌجڻ جو مون وٽ ڪو تصور ئي ناهي.... رڳو ماڻهن جي خوف کان پاڻي ڪنهن پاكدامني جي رپير ۾ ويڙهي نڪاح نامي جو اسٽيڪر پنهنجي پيشاني تي نٿي چنبڙائڻ چاهيان.“

”تو جيتري پڙهيل ناهيان پر به توکان بهتر ڄاڻان ٿي ته گهر جو گاڏو هلائڻ، خاندان کي اڳتي وڌائڻ لاءِ شادي ضروري آهي.“

”اوهو... جيما تون سمجهين ڇو نٿي.“ رمل ٻارن جيان رُسندي چيو. ”تيزيءَ سان تبديل ٿيندڙ هن نئين زماني ۽ سوچن جيان هر شئي ۾ تيزي اچي وئي آهي... فاسٽ فوڊ جو زمانو آهي، ٻه چڪ برگر مان هڻي ڪنهن جو پيٽ ڀرجي سگهي ٿو ته ڪنهن کي کڻي کڻي آهي جو هنڊا ڊيگڙا چاڙهڻ لاءِ مائي کي زال جو روپ ڏيئي اتي تي چٽي ڪري آڻي گهر ويهاري ڏنو.... اول ته گهر ۾ ڪير ويهڻ ئي نٿو چاهي، روز جي نت نئين مسئلن، توتڙن ۽ خاندان وڌڻ جي نالي ٻارن جي چانگ ڳچيءَ ۾ وجهڻ جو ڪنهن عقل واري کي ته گهٽ ۾ گهٽ هاڻ شوق ناهي رهيو. شڪر ڪر جو مڱيندو مري ويئي ۽ ان شاديءَ واري گند ۾ پوڻ کان بچي وئينءَ، نه ته اڄوڪي دور ۾ پٽ الڳ سر رولينئي ها،

ڏيئن تي جدا چونڪيون ڏين ها.... ته مڙس جا به پئي آئي وئي اڳيان روئڻا روئين ها."

"ڪاش پاڻو راوت ۽ پاڇائي تبسم بدران پهريين مان مري وڃان ها ته گهٽ ۾ گهٽ اهي مسئلا ته منهنجي ڳچيءَ ۾ نه پون ها...."

جيما اداسيءَ مان ورائيو.

"چڏ جيما ان منحوس ٽاپڪ ڪي." رمل جهٽڪي سان پنهنجا بند وار ڪولي ڪنڌ تي پڪيڙيندي چيو. "آءُ وڃي ٿي بات وٺان، جيترو مون لاءِ ڪڙڪ ڪڙڪ چانهه ٺهرائي وٺ...."

"اچڻ شرط چانهه تي ڪٿي مارو ڪيو اٿئي.... هاڻ ته ماني جو تائيم اچي ٿيو آهي، اڳو پوءِ به گرانهن کائي وٺ پوءِ ويهي چانهه پئجانءِ."

"نه جيما مانيءَ جو ته هينئر نالو ئي نه وٺ، درگاهن تان ئي ايڏا نظر نياز کاڌا اٿئون جو حالي ڪنهن طعام جي طلب ئي ناهي."

"طعام وري ڪهڙا، چوري زرينا ساڳيو دال پت رڌيو آهي ۽ وات چهرو ڪرڻ ڪاڻ پٽاڻا ترپا اٿس...."

"تڏهن ته 'طعام' چيم جو مونڪي اهي سور سجهيا ٿي...."

"منهنجي ٻچڙي آءُ پيو ڪجهه ناهي ڏيانءِ جيڪو چئين." جيما شفقتون نثار ڪندي چيو.

"نه نه جيما مون ته ايئن ئي ٿي پٽايو مانءِ.... سچ مونڪي بنهه بڪ ناهي، بس ٺلهي چانهه پيئندس."

"آفيس ۾ به سڄو ڏينهن چانهيون پي پنهنجو رت ٿي ساڙين، پوءِ ڪيئن ماني وٺندي... توهان صحافين جي جسم ۾ ته رت بدران رڳو چانهه ڊوڙندي هوندي...."

"چڱو پلا نٿي بيان ٻيو ڪپ." رمل مرڪندي فائيل ۽ پرس ڪٿي پنهنجي ڪمري ڏي هلي وئي. ڊريس جي چونڊ ڪري، شاور وٺي، زيرو بلب ٻاري اڪيون ٻوٽي بيد تي لپتي پئي پر خيالن جهل ئي نه ڏنس....

"سدائين ساڳيون ڳالهيون.... ماڻهن وٽ واند ڪائي جو مسئلو ئي رڳو شاديءَ تي ڳالهائڻ آهي...." هن ڪڪ ٿي سوچيو. ان سوران هاڻ

ته ماڳهين هن شاديءَ جي وقت وڃائيندڙ فنڪشنز ۾ وڃڻ ئي ڇڏي ڏنو، جتي هر ڪو مهمان ڪلاڪن جا ڪلاڪ ڪرسيءَ تي سڪ ٿيو چھري تي بور تاثرات کنيو پيو ڪرڪندو آهي، سواءِ ڪنواريتن يا گھوٽيتن جي قريبي مائٽن جي... جن کي ڊانس پرفارم ڪرڻا هوندا آهن يا گھوٽ ڪنوار سان وڊيو وغيره ڪڍائڻي هوندي آهي. هن تي به وڃڻ ڪاڻ هروپرو جي ڀري ٿي آئي ته ڪن ويجهن وٽان بيٺي پير تي ايندي هئي.

ماڻهو ڪيڏا نه منتظر هئا هن جي شادي جي هائوڪار ٻڌڻ لاءِ.... ۽ اوترائي حيران پريشان سندس انڪار تي.... ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي باري ۾ آبتيون سبتيون ڳالهيون ٻڌي ڏکونجي به ٿي وئي، جيڪڏهن ڪي سال ٻاهران پڙهي پنهنجي پيرن تي بيٺڻ واري خود اعتمادي منجهس نه هجي ها ته ممڪن هو، هوءَ به پاڻکي حالتن حوالي ڪري ڇڏي ها. نه ته ڪهڙي ڪمي هئي منجهس... هوءَ سٺي هئي... وڻندڙ هئي... قدرت کيس مارويءَ جو روح ۽ ڪيلوپيٽرا جو جسم ڏنو هو، جنهن جي هر تار ڇڻ مقناطيسي ڪشش سان جوڙيل هئي.... گولڊن بليڪ اسٽريڪ ٿيل ڊگها وار، هر ڪنهنجو ڌيان ڇڪيندڙ انتهائي دلڪش، سحر انگيز گهريون موڱي اکيون... نڪريل ڪٽڪائين رنگت ۽ سرو قد..... هڪ آئيڊل پرسنلٽي بڻجڻ لاءِ ڀلا ٻيو گهرجي به ڇا؟ بس، رڳو پنهنجي هڪ ضد جي ڪري سڀني لاءِ ڇڻ ڏنو ڏنپ بڻجي پئي! اهو ضد هو، سندس لاءِ ايندڙ سٺن رشتن کي انڪار ڪري ٿڌي ڇڏڻ.... خبر ناهي هو پنهنجي ان فيصلي ۾ ڪيتري صحيح ۽ ڪيتري غلط هئي، پر اها به حقيقت هئي ته هن جنهن ماحول ۾ اک کولي، اتي شادي جي ٻنڌڻ هن جي وجود جي اردگرد خوف جون زنجيرون وجهي ڇڏيون.

هن لاءِ شادي، سماجي يا ڪنهن به طرح سان ڪو مسئلو نه هئي، انڪري هن اهو ارادو ئي ترڪ ڪري ڇڏيو. سندس پٽي عظمت، جيڪا اوڙي پاڙي مٿن مائٽن ۾ پڻ ”جيما“ جي نالي سان ئي مشهور هئي، تنهن سان ٿيل اڄوڪي گفتگو کيس ڪافي ڊپريس ڪري ڇڏيو پر پنهنجي سوچ سمجهه سان ڪيل فيصلي ۾ هو پاڻ کي وڌيڪ مضبوط ۽ درست

سمجھڻ لڳي. هن وٽ ڪي به پهروپ نه هئا.... هو کليل ذهن واري بي باڪ چوڪري هئي. ڪن جي پيار جي خوابن جي تعبير... پر ڪيڏي نه پيانڪ هئي اها تعبير... اڃان ته هن زندگي جي آگر جهلي هلڻ ئي نه سڪيو هو جو محروميون، اڪيلايون ۽ پختيون سوچون سندس چوڌاري تيزيءَ سان پنهنجو چار اٿڻ لڳيون... جيما پاران گهڻائي ڍڪ ڍڪڻ ۽ ڪڪ رکڻ کان پوءِ به هن تي اها حقيقت پڌري ٿي پئي ته عشق جي نانگ کان ڏنگيل، هن جي اُمتي پيءُ کي وڏا هिला وسيلا هلائڻ، قرآن ميڙهه موڪلڻ جي باوجود سندس ماءُ بي بي تبسم جو سڌو سڱ ملڻ کان ٺپ جواب مليو ته هن زور آوار ڪيس ريشمي خواب ڏيکاري ڪيئن نه ديدنه دليريءَ سان حويليءَ مان ڀڄائي آئي ڪورٽ سڳوري ۾ نڪاح وڌو. 'لکيو منجهه نراڙ قلم ڪيڙي نه وهي' جيان انڌ جي گهوڙي تي سوار هوءَ پاڪدامن نياڻي، جنهن جي حويليءَ تان نر پکي به پيو هڪلبو هو سا الائي ڪهڙي ڦٽ ۾ ڦاسي لکيو لوڙڙ خاطر اچي راوت خان جي سيج پلنگ پيڙي ٿي.

عشق خوشين جا جهول پري هن پريمي جوڙي مٿان ڇٽ جيان جهلندو رهيو. ٻنهي جا محبتن جي مٿ سان تڻتار وجود هلڪا ڦلڪا ٿي ڄڻ هوائن ۾ اڏامڻ لڳا... زندگي ايڏي حسين! ان جو تصور نه ڪڏهن وٽن هو نه ئي هو اهو تصور ڪري پئي سگهيا ته زندگي جو اهڙو حسين ۽ دلڪش رخ هن کان علاوه ڪنهن پئي بني بشر کي به پسڻ نصيب ٿيو هوندو. ڪُل ڪائنات جي ڌرتي تي هو ئي اهو واحد خوش نصيب عاشقن جو جوڙو هو جن عشق جي ميدان ۾ هڻي هنڌ ڪيو، پر پوءِ جيئن دنيا جو دستور آهي... انسان جي هر پل رنگ بدلجندڙ بي چين فطرت آهي، تيئن ئي هوائن ۾ اڏامڻ وارو اهو عشق هاڻ تينشن ۾ بدلجڻ لڳو... پوءِ جلدي بيزاري... بوريت... رنج رساما... اجايون تهمتون هيڪاندا بهتان.... روح کي رتو رت ڪندڙ طعنا ٽنڪا ۽ مڙس کي مڙس بنائڻ واري 'سپر پاور' اختيار جا آتندي ويهندي دهمان... ڏهڪاءُ!

هو جواني جي عروج ۾ ئي هڪ پئي لاءِ ڌاريا بنجي ويا. زال لاءِ

هن جي نفرت جي انتها هاڻ نفسياتي پس منظر ۾ ظاهر ٿيڻ لڳي...
ڪائس وڏي ذات، مٿان وري سڱ گهرڻ مهل ڪيس مهڙ ۾ ئي مليل
منهن پٽ جهڙو کڻو جواب...

پنهنجي اهم ۽ انا کي تسڪين ڏيڻ لاءِ هاڻ اهي سڀ ڪسرون هن
ننڍڻڪيءَ مان ڪڍڻ لڳو. اذيت پسند بڻجي، ڪيس ڏکڻي... هيسائي
هن جي وحشي جذبن کي اڻ ميو قرار ٿي مليو. زال جي بي وسي ۽ رحم
جوڳي حالت تي سندس مردانگي کي بي پناهه سڪون ٿي مليو.

”تون ڪيڏو نه بدلجي ويو آهين راوت.... مون توهان پيار ڪيو
هو راوت“ هن پريل گلي سان ايلازن مان چيو هئس. ”منهنجي سڀ
کان وڏي اميد ۽ آسرو تون آهين.... تون به منهنجو نه رهين ته پوءِ مان
ڪيڏانهن ويندس...“

”جهنم ۾!“ هو مٿس نفرت جي نهار اڇلي هليو ويندو هو.
ماضيءَ جون تلخ يادون ۽ ڏنڌلا عڪس رمل جي پوتيل اکين ۾
ڄڻ اوتجي آيا هئا. ڪردارن جا خطرناڪ ايڪشن سڀ جو سڀ ذهن
سان چنبڙي ويا هئس. هن جو پنهنجو ٻاروتڻ وارو ڊوڙندڙ ۽ ڏڪندڙ
عڪس... خوف وڇان ”جيما! جيما!“ ڪري پڇيءَ جي تنگن سان
چنبڙي وڃڻ ۽ پڇيس جو امالڪ کڻي ڪيس ڇاتيءَ سان لائڻ....
وقت سان گڏ اهي آواز ڪيس ڇٽا سمجھ ۾ اچڻ لڳا جڏهن پڻس
راوت خان هنجي ماءُ تبسم کي پوري طاقت سان وارن مان جهلي چوندو
هئس.

”ڏيانءِ طلاق.... ڇڻو ڇا ٿي ڇڻين؟“ اهو ٻڌندي ئي هوءَ پيرن تي
ڪري هٿ جوڙي ليلائيندي چوندي هئس،

”رحم ڪر.... مون تي رحم ڪر! توکان سواءِ نه منهنجو ڪو
اوهي نه واهي مان ڪيڏانهن ويندس... اڳ ئي منهنجو دامن لڙو...“
”ڏاڍو ڪو پٽ ڄڻي ڏٺو اٿئي جو پٽ راڻي ڪري ويهاريانءِ!“ هو
ڪيس ٺلهيندي چوندو. ”ڪڻ پنهنجون ڏيئون ۽ ترهتان نه ته بدچال
ڪوئي مارائي ڇڏيندو مانءِ“

”مان ڪيڏانهن ويندس؟ توکي جي ٻي شادي ڪرڻي آهي ته ڀلي

ڪر پر مونکي ته نه ڪيڏو...."

ان بي وسيءَ واري التجا تي هو تهائين کيس ٿڌا هڻي سڪون حاصل ڪرڻ لڳو. پٽيلو اولاد نه هئڻ جي بهاني ۽ نئين نينهن جي نظاري تي چڙهڻ واري شغل سبب کيس چڙبڻ لونڀڻ سان گڏ چمائن جا وسڪارا ۽ منهن وارا ڌڪ هڻڻ شروع ڪري ڏنا هئائين. ڪيئي ڀيرا ته ايئن به ٿيو جو ڪاوڙ ۽ نفرت جي انتها مهل کيس وارن مان جهلي گهلي گهران ڌڪي، در ڏيئي ڇڏيندو هو. هن کي روئيندو رڙندو ڏسي پاڙي وارا مٿس قياس ڪائي راوت خان کي منت ميڙ ڪري در کولرائي کيس اندر ڪندا هئا.

هوءَ انتهائي جذباتي ۽ پنهنجائپ ڀريو رويو رکندڙ هئي، هن جي تصور ۾ مڙس جو درجو هڪ ديوتا جيان هو جنهنجي پرستش ڪجي... جنهن سان محبت ڪجي... پر جڏهن سندس محبوب... هنجي من ڇاهي جيون ساٿي راوت خان، جنهنکي هن دل جي گهراين سان چاهيو... پوڄيو، تنهن کيس سخت مايوس ڪيو ته ناڪامي جو روحاني صدمو هن لاءِ ناقابل برداشت ٿي پيو. هوءَ ڏاڍي لاچار ٿي پئي.... اهو گهر ڇڏي ڪيڏانهن وڃي ها... بدچال واري تهمت کان بچندي به جيئري ئي مري وئي.... اباڻي ڪوٽن جا در ته هميشه لاءِ هن تي بند ٿي ويا، سندن عزت کي عشق جي اند تي ٽين وال ڪرڻ جي ڏوهه ۾.... هوءَ انهن لاءِ مري چڪي هئي... بدترين حالتن ۾ هيسيل هرئي جهڙي زندگي گهارڻ هن کان نه پگي... بي بيءَ مان پاڇوڪڙ جو لقب ته ان خاندان ۾ اچڻ سان اڳ ئي کيس ملي چڪو هو باقي طلاق جو طوق ڳچيءَ ۾ پوڻ جي خوف کان هڪ ڏينهن ڦاهوڪائي ان ذلت ڀري غلام زندگيءَ کان چوٽڪارو پاتائين. هو اهو فيصلو به نه ڪري سگهي هئي ته چئن سالن جي رمل ۽ ڇهن سالن جي منعم هن جي پيار جي نشاني هيون يا پورائيءَ جي پل... ٻئي پيٽر توڙي جو ڏاڏائي مائٽن وٽان مليل ڌڪار ڀريل نهوڙيندڙ نظرن ۽ تيز ٽڪي ويڻن کي سمجهي نٿي سگهيون پر لهجي جي تلخي ۽ روين ۾ نفرت جو احساس هن جي معصوم من ۾ چڻ پيهي ٿي ويو....

”چوندا آهن ته، ’بي بي ڏکي ڏکي پلي‘! پاڇوڪڙ بي بي گهران
پڇي وڌي سورهيائي ٿي ڏيکاري، ست سال به عشق جي ست نه جهلي
سگهي.“

”ڪانٺياري رن! مٺي به ته حرام موت، هاڻ قيامت تائين قبر جو
عذاب پوڳيندي.“

”دوزخ جو ٿيو ٿيو پئي پرندي!“

”الله پيو پناهه ڏي، بيبون ٿيون اهڙا ڪم ڪن. هوندس ڪا
گولاڙڪي لڇ، ڪنهن سيد سڳوري جي وندر کي ويس پارائڻ لاءِ
اشراف بيبين ڪهل ڪري پنهنجو ڄاڻائي پاليو هوندس.“

”بيو نه ته، پنهنجي هجين ها ته ڪو ايئن منجهانس هٿ ڪڍن ها
ڇا، پانپائون ته ڪني اگر وڌي چڱي!“

”جهڙا پنهنجا ڪرتوت هئس آهي ئي لڇڻ چورين کي به سيڪاري
ها.“

اهڙي مهلن تي سندن اڪيلي پقي عظمت، جنهن من گهرئي مشتاق
مڱيندي جي ڪار ايڪسپڊنٽ ۾ مرڻ کان پوءِ سڄي ڄمار ڪنوارو
رهڻ قبوليو، تنهن نراڻ سان به ڳن ڏنا ته ان جي اولاد کي به ساهه سان
سانڍيو. اهائي رڳو سندن اڪيلي پناهه گاهه هئي جيڪا ڍال جيان اڇي
اڳيان بيهندي هئي. شايد ته قدرت به کيس ڪنوارو ان ڪري ئي رکيو
ته جيئن يتيم پائڻين کي ممتا نه سهي پر ممتا جهڙي ڇانو ۾ نپائي
پالي، پڙهائي پرجهائي وڌو ڪري سگهي.

زال جي خودڪشيءَ کان پوءِ راوت خان جهڙي دنير مڙس جا حال
هڪدم هيٺا ٿي ويا ته نئين عشق جو ريلو به رخ مٽي واپس پنج ند ۾
اڇي چوڙ ڪيو! پنهنجون زوراوريون ياد ڪري پڇتاءِ جو احساس
مسلسل ڏنگيندو رهيس ته رهيل ڪهيل ضمير جي ملامت به جدا ڦٽڪار
وڌس. ذهني حالت جيئن پوءِ ٿيڻ ويس ٿي بدتر ٿيندي، واندو ڏسي
’واندي وائي‘ واري مثال جهڙي نڪمڻي دوستن جو ولر ورائي ويس، جن
سڄڻ پائيءَ مان غم غلط ڪرڻ لاءِ پهريائين کيس شراب جو چشڪو
چڪائي پوءِ منجهانئس ايئن شراب چڪيو جو ڄڻ نسورو شراب ڄ،

بئي بڻجي پيو. رات ڏينهن نشي ۾ پُر ٿيو، تڙندو وتندو هو. زمينداري تان به هٿ ويس ڍرا ٿيندا. وڏي پاءُ روهت خان جي ته ڄڻ الله جوڙ جوڙي جيڪو ڊاڪٽر دوست وٽان ’وياگرا‘ جا سيمپل هٿ ڪيو رات ڏينهن جي مشقت سان پگهر وهائي ڪهول ٻارن جو ڪنيو ويٺو ڪڏائيندو هو، تنهن همدرد بڻجي نه رڳو پاءُ جون زمينون سنڀالڻ جي ذميداري ڪئي پر اڃان ئي پڪو ڪم ڪندي پنهنجي وڏي پٽ عظيم سان نياڻي نماڻي منعم جو ننڍي لاکر نڪاح به وجهرائي ڇڏيو. جيئن ئي راوت خان ڪاري ڪامڻ وگهي جهٽ ۾ جهٽجي ويو ته روهت خان به نينگري رخصت ڪرائڻ ۾ دير نه پوڻ ڏني ۽ پنهنجو پاڻ ۾ پٽ جي ديگ لهرائي ڪارائي، نابالغ نهن گهر وٺي آيو... ڇي:

”جهڙي هتي رهي پئي آهي تهڙي اتي به رهي پوندي، پنهنجو گهر اٿس. ڇاچي جو، مڙس جو... ڪا ڌارين ۾ ته ڪانهي ڏنل.“

رمل جون سوچون ڪيس ماضيءَ جي تلخ يادن ڏي گهرو گهلي وڃڻ ڪاڻ وڪوڙيندي ٿي ويون جو سندس بيبڊ جي پاسي ۾ رکيل فون جي گهٽي سمورا سلسلا ٽوڙي ڇڏيا... هن بي دليءَ سان رسيور ڪنيو، بئي طرف پنهنجي ڪوليگ اسد جو آواز ٻڌي هن پاڻ سنڀالي خوش خبر عافيت ڪندي پڇيو:

”اسد ڏي خبر ايترويو ڪري آئين؟“

”ها، ڏوڙ پائي آيس!“

”ڇو؟ سڙيو پيو آهن؟“ هن ڪل جو جلت رنگ پڪيڙيندي پڇيو.

”منهنجي ڪرمن ۾ سدائين ساڙي مارڻ وارا ڪم جو اچي لڳندا

آهن“

”پر ٿيو ڇا؟ ايترويوئر ڪي ڪاوڙائي ته نه ڇڏيئي؟“

”نه بابا، مار پئيس اهڙو منحوس ۽ بخيل شخص هو جو جتي ڪو

ڪم وارو سوال پڇانس ته چئي ”نو ڪمينٽ“ حد ٿي وئي بيهودگيءَ

جي، ڪوئي پڇين ته توهانڪي جي هر ڳالهه ۾ ئي ايڏو چرڪ ٿو پئي ته

پوءِ سياست ۾ اچو ئي ڇو ٿا.“

”ڇڻو ته موب آف لڳو پيو اٿئي“

”ٻيو وري ڇا، اهي پير، مير ۽ وڏيرا رڳو اسان پاران مسڪينن ۽ گهر جي زالن اڳيان سيٽ ڪري ڄاڻين، باقي حڪمران مائين جي لغامن تي تئون ۽ وانگر پيا ٽپ ڏيندا آهن، ان مهل الائي ڪيڏانهن هلي ويندي اٿن مردانگي.... غيرت ۽ مڙساڻو شان.“

” يقيناً ڪنهن تئون جي ڊيڊ باڊي ۽ م ” رمل کلندي چيو.

”خير، تون ٻڌائي درگاهن واري استوري جو ڇا ٿيو.“ اسد پڇيو.

”اڄ سارو ڏينهن ان جي پويان ئي ته ويو آهي پر تڏهن به استوري مون کي اڻپوري ٿي لڳي، ڪجهه انٽرويوڙ اڃان ٻيا به ڪرڻا پوندا، اڄ دير ٿي وئي انڪري پورو ڪم نه ٿي سگهيو، سڀاڻي وري وڃبو.“

”پوءِ سڀاڻي ڪير تو وڃي توهان سان گڏ؟“

”ساڳي ٽيم... مان امرت ۽ شازم“

”ان ٽيم کانسواءِ اڃان ڪو ٻيو رقيب ته ڪونه ٿو هلي؟“

”اسد، اسد! تون پنهنجي بدمعاشيءَ کان نه مڙندين.“

پنهني پاسي گڏيل تهڪ اُڀريا

”پر ببلين واري استوري مهل اها منحوس ٽيم ڪونه هوندي، انهن کي مدرسن تي استوري ڪرڻ لاءِ موڪلي ڏجانءِ، منهنجو توهان سان گڏ هئڻ تمام ضروري آهي.“

”مان تنهنجون سڀئي بدمعاشيون سمجهان ٿي، آخر ٻه سال توسان گڏ ڪم ڪيو اٿم، بهرحال خوشخبري ٻڌي ڇڏ ته ان ڪم لاءِ ايڊوانس بڪنگ اڳ ئي ٿي چڪي آهي.“

”هائي ڙي منهنجي قسمت! مونکي اها خبر ڏاڍي دير سان پئي ته دوستن جي روپ ۾ چئني پاسي منهنجا دشمن لڪا وينا آهن.“

"OK then see you tomorrow"

"All the best"

ان کان اڳ جو وري دل دليين حوالي ٿيس ها، هن سنمبل جي دڙاڙ ويهائي تي سر رکي پاڻ رليڪس ڇڏي ڏنو.

”wow! اڄ وري ڪنهنجي قسمت ڦٽڻ جو پروانو آيو آهي.“ رمل پنهنجي آفيس ٽيبل تي پيل لفافن جي ڏير مان سونهري ڏورين سان سينگاريل جھل مل ڪندڙ جھج سائو ويڊنگ ڪارڊ کوليندي شوخي مان چيو. ان بي ساختگي واري رمارڪ تي اورتِي ويٺل حجابتي ڪليگز ۾ ڪلڪو مچي ويو. عادل، عادتَن ڪوئي هميشه جيان سگريٽ جو ڦٽو ڦاٽڻ تي چنڊي هن جو ڏيان پاڻ ڏي چڪائيندي چيو:

”مس رمل اهو ڪارڊ ويڄاري مراد پاڻ پنهنجي هٿن سان توکي ڏيڻ پئي چاهيو، پر تنهنجي ليٽ تيڻ سبب انتظار ۾ سڪ تي اجهو هاڻ اٿيو آهي.“

”I see!“ موڱي اکين واري نهار مٿس اچلي هو ڪارڊ پڙهڻ لڳي، ٻئي ئي ڀل نظرون هٽائي فلڪ مان مشڪندي چيائين:

”مون کي ته هاڻ سخت تشويع ٿي پئي آهي“

”ڇا جي؟“ عادل سميت سڀئي سوال جي نشاني بنجي پيا.

”جي پلجان نٿي ته آفيس ۾ اها چوٿين واردات ٿي آهي، آفيس نه ٿي ڄڻ ميرج بيورو ٿيو... جيڪا ٿي چوڪري اپائنٽ ٿئي سا اسانجي ڪنهن نه ڪنهن شريف استاف ميمبر کي ورغلائي وڃو پنهنجو گهر وسائي.“

”جيڪر ڪي پريمي جوڙا اسانجي ان عظيم آفيس جي صدقي پنهنجا گهر ٿا وسائين ته تون وري ڇا لاءِ ٿي آهي ٽين مس صاحب...“

شازم لچائيءَ مان عادل کي اک هڻندي ڪل ٿي ڪل ۾ پنهنجو سور پٽرو ڪيو.

”توهان کي ته شل نه ڪو وجهه ملي“ هوءَ هڪ ادا سان مرڪ جي سرهاڻ پڪيڙي سرسري طور ميل جو جائزو وٺڻ لڳي.

ٻئي ئي لمحي مٿي کي جهلي، پٽيوالي چوڻ کي ۾ مان لنگهندو

ڏسي چوڻ لڳي ”ڇاڇا چوڻل ڇانهن ته پيار، سور کان منهنجو مغز ٿو ڦاٽي“

چوڻل سوني ڏند جو تجلو ڏيکاري پوئين پير حڪم جي تعميل ۾ ڪيٽين ڏي روانو ٿيو.

”ڇو رمل خير ته آهي اڄ تڪل تڪل پئي لڳين...“ آقصي اورتِي ايندي پڇيس.

”اف خدا!“ هن فضا ۾ ڦوڪ پريو ساهه ڇڏيندي چيو، ”فار گاد سِيڪ اهڙن ٽائرنگ ۽ منحوس پروگرامن ۾ مونکي نه موڪليندا ڪريو.“

”ڇو نه موڪليون“ آقصي کلندي چيس. ”رڳو اسان ئي ٺيڪو ٿيو آهي ڇا ان خشڪ پروگرامن ۾ وڃڻ جو...“

”پر الا اڄوڪو سيمينار ڏاڍو بورنگ هو... هڪڙو ته صبح سان ايڏانهن وڃڻ ڪري ليت به ٿي پيس، مٿان وري تقريرون ڪندڙ جيڪي ڪاغذن جا ٿا لکي پاڻ سان کنيو پئي آيا، سي پڙهڻ دوران هر هر بريك هنيو پيٽ ۾ سانڍيل تقريري ٿا به مٿي ۾ سُروتي جيان هڻندا پئي ويا.“

”ڇٽو ته اچي ڦاٽينءَ.“

”ٻيو وري ڇا... تقريرون نه ٿيون ڄڻ هيروئن جون ٽيلهيون ڳهي سمگلنگ ڪندا هجن... ايڏا ليڪچر ته اسٽوڊنٽ لائيف ۾ به نه ٻڌا هئاسين“

”سمجهه ڪئي ته هاڻ اها ڪسر پوري پيئي ٿئي...“ آقصي مرڪندي چيو.

”مونکي ته حيراني پئي ٿي ته کين ايڏو يقين ڪيئن هوندو آهي ته ٻڌندڙ سندن هر ڳالهه ايڏي غور سان ٻڌندا هوندا... پوڙها هوندي به الائي منجهن ايڏي جهڳي هڻڻ واري استمينا ڪٿان ٿي اچي...“

”چوندا ناهن ته پوڙهن کي ئي ته ٻڌايي جي بڪ ۽ مٿو هڻڻ جو مرض ٿيندو آهي.“

”واقعي چوڻ وارا سچ چئي ويا آهن... انهن جي چوڻين توڙي

پهاڪن ۾ ڪانه ڪا رمز ضرور هوندي آهي.

هو اڃان پنهنجي ڊيسڪ تي ئي هئي جو شازم سندس آڏو فوٽن جو ٿهو آئي رکيو. هن شوق مان هڪ تصوير ڏسندي چيو:

”چو پلا فيشن پيجز جون تصويرون مونکي پيو ڏين... هي ته عرصي کي ڏين ها نه“

”محترم هي توهانجي استوري جون تصويرون آڻو جنهن جو توهان حڪم صادر فرمايو هو.“

”اڃا!“ هن تصويرين کي حيراني مان ڏسندي چيو.

”هي شهر جون نامي گرامي معزز بليون آهن...“

”فيچر تيار ڪيو اٿو يا اڃان اتي ئي بيٺو آهي؟“

”ڪافي مواد وڌو آهي پر اڃان ڪيتريون ئي ڳالهيون آهن جيڪي ان ۾ شامل ڪيون.“

”مان چاهيان ٿي ته پراسٽيٽيوشن جي سبجيڪٽ تي پنهنجي مڱزن جي ڪور استوري تمام گهڻي پاور فل هجي.“

”جيڪو حڪم اوهانجو سرڪار!“ هن فلمي انداز ۾ چاتيءَ تي هٿ رکي نمندي چيو، ته هوءَ مرڪڻ لڳي. ٻئي لمحي شازم سنجيده

ٿيندي چيو،

”هاڻي هڪ ڪم جي ڳالهه ٻڌ. هي رنون ته ڏاڍيون حرامڙيون آهن، پاڻ کي مادوريون، ڪرشمائون، جوهيون چوهيون ۽ لائي چا چا

ٿيون سمجهن... انهن وٽان ايڏا امپريسو جواب نه ملي سگهندا، تنهنڪري هڪ هنڌان جهوني معزز ۽ رٽائر بيلي جو ڏس مليو اٿم. سو

هاڻي تون وري اها مهرباني ڪجانءِ جو ان ساڻس بيلي جي جهڳي ۽ سندس تجربا ٻڌي فيچر کي جلد کان جلد وائڊاپ ڪرڻ جي ڪوشش

ڪر“

”Sure هي پينڊنگ ڪم اڪلائي وٺان ته پوءِ هڪ ٻن ڏينهن ۾

مان ۽ امرت گڏجي وينداسين.“

رمل کي اسد ڏي ڪمپيوٽر سيڪشن ۾ ڪو آرٽيڪل کڻي ويندو

ڏسي عادل، جنهن هن جي ويجهو ٿيڻ لاءِ گهڻي نمونا ڪيا تنهن ڪلا

واري نوع ۾ ساڳي ڊيسڪ تي ڪم ڪندڙ امرت کي چيو.
 ”ڏس ته ڪيڏي نه سيڊيسٽ چوڪري آهي. الائي ڪهڙي ضد
 مغز ۾ پريل اٿس جو هروڀرو پنهنجي زندگي جا قيمتي پل وڃائڻ
 پويان اچي پئي آهي.“

”وڃائي پئي ته توکي ڇا آهي، تون پنهنجي ڪم سان ڪم رک.
 هوءَ جيڪر ڪجهه Share ڪرڻ نٿي چاهي ته پاڻ ڇو پريشان ٿيون.
 هر ڪنهنجي پنهنجي زندگي آهي جنهن کي جيئن کپي تيئن گذاري.“
 هن ڪلها سوڙها ڪندي بي پرواهي وارو ايڪشن هنيو.

”مس امرت توکي صحافت ۾ ايم اي ڪري اسانجي سر تي ويهڻ
 بدران ڪورٽ ۾ وڃي وڪيل ٿيڻ گهريو هو.“

”ڪورٽ ۾ ئي ڇو، حق جي ڳالهه ته ڪٿي به ڪري سگهجي ٿي.
 مان ته اهوئي ئي ڄاڻان ته هوءَ هڪ مضبوط ڪردار جي چوڪري
 آهي.“

”مان کيس توکان وڌيڪ سڃاڻان، هو رڳو هيڪانڊو ڌيان
 ڇڪائڻ لاءِ اهڙو پوز ٿي ڪري.“

”خير ايئن به ناهي“

”هاڻي کولي ٻڌايان ته هن جو مون طرف به گهڻو جهڪاءُ رهيو
 آهي پر مان سندس بئڪ گرائونڊ جي ڪمزور نقطي سبب کيس لفت نه
 ڪرائيندو آهيان“ هن ڄڻ پنهنجو پاڻ کي ٽڪ هڻندي چيو.

”ڇڏ يار ڇو اچي ويچارين چوڪرين جي ڪڍ پيو آهين.“ پنهنجي
 ڪم ۾ مصروف شازم سندس غيبت واري لاڳيتي سُس پَس مان ڪڪ
 ٿي بظاهر ڪلندي چيس.

”تون به شازم، تون به! لاهول ولا... وڪيلن مان اچي ڦاٿا
 آهيون.“

سندس بڪ کي هر ڪو ٻڌو اڻ ٻڌو ڪيو پنهنجي ڪمن ۾
 مست ٿي ويو ڇو ته کين خبر هئي ته هو هر ڪنهن کي اهو چئي ته
 فلاڻي مون تي فدا، فلاڻي مون لاءِ حيران، فلاڻي مون سان ٺهيل، يا فلاڻا
 مون ۽ فلاڻيءَ بابت ناجائز قصا گهڙيندا وٽن جهڙا گستاخاڻي پنهنجي

اهميت گهٽائي ڇڏي هئي.

ايتري ۾ ڪڇلين ۽ ڪرڙين اکين وارو چوئل چانهه جي تري
 سوڌو اندر داخل ٿيو ته سڀني ٻاڙيل پنهنجا پنهنجا ڪم ٺيڪي ان ڏي
 متوجھ ٿيا ۽ پوءِ ڪا دير هال ۾ رڳو ڪوٺ ساسرن ۽ چمچن جا
 جلت رنگ وڃڻ لڳا.

منعم گهر ۾ پير رکيو ئي مس ته چاچي سس حرمت مٿس چڙهت
ڪري آئي:

”سڄو ڏينهن پيئين وٽ هئينءَ ڪو ٻوٽو ٻاريئي يا رڳو اسانجون
گلائون ڪري آئينءَ؟“

”رمل ڪونه هئي گهر ۾.“ هن وڏي ضبط مان ورائيو.

”تون به هاسڪار اهڙي وقت تي وئينءَ، جنهن ۾ رمل گهر ۾ نه
هوندي ته جيئن ڌر ڌر پئي ان بهاني مائٽين وچين... سڀ سڃاڻان تي
تنهنجون اٽڪلون، تون ته پائين اهو ڪم ڪڏهن ٿئي ٿي نه.“

”تون ته چاچي هرو ڀرو پئي شڪ گمان ڪرين،“ منعم بيزاريءَ
مان چيو. ”منهنجا حال ته ڏسين پئي ٻارن ۾ ئي محشر رليو پيو اٿم.
جيئن وانڊڪائي ملي اوڏيءَ مهل ٿي ته ويس، وري به ڪٿي ويندس پر
ڪجهه صبر به ڪر، توکي ته بهشت تريءَ تي ڪپي.“

”بلي! هڪڙو ته پيئين جي وهي پئي وڃي. قياس ڪائي سڱ ٿي
ڪريانس ته مٿان وري سيٺ ٿي ڏيڪارين! منهنجي شهزادي پٽ کي
ڪي حور پريون ڪٽيون آهن جو ان ڪاڻ آءُ پئي روز در تي جتيون
گسائيندي مان. چوري پنهنجي ڀاڳ کي ٿي لت هڻي. اهڙو چوڪرو
ڪٿي به ڪونه ملندس.“ هن پنهنجي پٽ نعيم ڏي شفقت مان نهاريندي
چيو، جيڪو ڪن ۾ والي، ڦاٽل جين ۽ فحش لفظن واري T-Shirt
پائي، لائونج ۾ رکيل ڊش ۾ اڪيون ڪپايو، ٻڪر وانگر چيونگر جا
چاٻا ڏيندي، رشين ڪتي کي هنج ۾ کنيو ويٺو هو.

”آءُ وري به چوانءَ ٿي ته مونکي جلدي جواب وٺي ڏي“

”پلا جي رمل گهر ۾ نه هوندي ته آءُ ڇا ڪريان...“

”نمونا ته تون اهڙا ٿي ڪرين جو پيئين هن شهر ۾ نه پر ڪنهن

ڪوھ ڪاف ۾ رهندي هجي. سڄي هجين هن گهر سان ته ڏير نٿاڻن لاءِ ڪو هڏ به ڪرڪنئي. تون ته پانئين هيءَ پوڙهي اڃ مري ته سڀاڻي منهنجي مسند تي چڙهي ويهي راج ڪرين، ته رائي تون پلي آهين“ هن طنزيه تاثراتن سان چيو. ”متان خوش ٿين. آءُ ايئن مرڻ واري ڪونه آهيان! اها ماڻهين هئي ’ڪانياري پلي ڪوئي سندي جوءُ‘ جنهن پنهنجا ٻئي جهان وڃائي حرام موت مري جان ڇڏائي“

منعم پنهنجي چاچيءَ جا ڪروڙي گفٽا ٻڌڻ جي عادي هئي، هن جي هر زيادتي صبر سان برداشت ڪندي پئي آئي ته به ماءُ جي حوالي سان ڏکائيندڙ لفظ ٻڌي اکين ۾ لڙڪ تري ايندا هئس پر هن جي اکين مان ڪڏهن ڪو لڙڪ نه ڪريو. هن ڄاتو ٿي ته سندس اکين ۾ اٽڪيل لڙڪن کي ڪير به ڏسي نه سگهندو. ماءُ ته هئس ئي نه جنهن جي سيني سان لڳي هو پنهنجو ڏک بيان ڪري سگهي ها، ۽ نه ئي بيءُ جيڪو هن جي سامهون کان پڇي سگهي ها ته مون پنهنجي ڌيءَ توهان کي نوڪرياڻي ڪري ڪونه ڏني هئي نه ئي ٿڪن تي وڪي هئي جو توهان ۾ ايڏي سيت ڀرجي وئي آهي.

ڪڏهن صبر جا بند ٿئي پوندا هئس ۽ ڏکوءِجي ڪا ورندي ڏيئي به ڇڏيندي ته چاچيءَ جو پارو تهائين چڙهي ويندو هئس. تنهن ڏينهن به هن ڪنجيل ورن سان تيلين وارو پهاريو زور سان فرش تي ڦٽي ڪري چيلهه تي هٿ رکندي چيو،

”اٽي وات ٿي ڪرين، ماڻهين سيدياڻي هئي ته آءُ به ڪا ڏيڍياڻي ناهيان! گذر خاندان کي جهان جا گز ڪڍي ماڀيو ته به انهن جو شان خان خاندان کان گهٽ ڪونهي!“ هن چڻ زباني گرز اچليو.

گهر ۾ گهڙڻ شرط ڪروڙي گفٽا ٻڌي منعم جو چڻ رت ست نپوڙجي ويو، هوءَ حيرانيءَ مان جتي هئي اتي ئي بيٺي رهي.

حرمٽ کي پنهنجي اداڻن جي جادوگريءَ سان وڏو هٿ هڻي اعليٰ گهراڻي جو چشم چراغ بطور مڙس حاصل ڪرڻ جو هيڪاندو گهمند هو، پر ڊالي رڍ جي نسل جيان، هڪ ئي مهاندي جي ستن ئي ڏيئڻ ۾ اهڙو لڇڻ ڪيس بنهه نظر نه آيو. سندن رشتن جي اون ڪيس اندر ئي

اندر ڪائيندي ٿي وئي... ڪين يونيورسٽي ۽ ڪاليج ڏي وڃڻ جي تياري ڪندو ڏسي هن جا سٽا سور تهائين جاڳي ٿي پيا، بي اختيار واڪو ڪري چئي ڏيندي هن،

”موت پئيو چوريون، هي ته وٺو گهڻا اٿو! هيڏيون اچي ڏاڳهه ٿيون آهيو ته به پاڻ کي ناهي ٺوهي رکڻ جو لڇڻ ئي ڪونه اٿو، اڄڪلهه گوڏي جيڏيون چوريون به ناز نخرا سڪيو هڻيو هنڌ ڪيو وينيون آهن. ڳوٺ جون ڳهيليون نينگريون ئي رڳو شهر ۾ ٿيون اچن ته يڪدم ’ڪمرڪس، چوٽر تان‘ جيان پتلون چاڙهيو جهٽ هڻنديون وتن. توهان ۾ ته ڏاڻئون جهٽ هڻڻ جو ته ٺهيو پر ڪپڙي لٽي پائڻ جو به حال ڪونهي جو ڪير کڻي موهجي...“

ڪڏهن جي ڏيئون سڙندي پڇرندي ڪا تلخ ورندي ڏينديون ته تهائين باهڙجي چوندي،

”چوريون ته پوءِ گيت تي تنگجو، ڪڏن تي چڙهو بائوندرين ۾ بيهو، درين مان تازيو! چوڌاري اڳهاڙا گهر ٺهي پيا آهن ڪنهن نه ڪنهن جي ته من ڪا نظر پوي... ڪا هڪ بلا ته مونڪان تري، هاڻ اهو زمانو ڪونهي جو توهانڪي مڙس ڳولي ڏيڻ لاءِ ڌوئين کي ايلاز ڪندي وتان. تيل مڪيو سنئين سيند سان چوٽي ڪيو، ڀرت سان ٿڦيل چادريون اوڍي يونيورسٽي ۽ ڪاليج ٿيون پڙهڻ وڃو يا منهنجي منهن ۾ دانگي ٿيون ملڻ وڃو؟ هر ڪنهن کي ادا، ادا چيو وينيون آهيون، مونڪي ته ٻڌائيندي شرم ٿو اچي ته ڏاڳهيون يونيورسٽي ۾ پڙهندي به اڃان ڪو هٿ هڻي نه سگهيون آهن... توهان کي تي مدرسي ۾ وڃي ڪرا ڀرڻ گهرجن... وات وڪيل آهيو پنهنجي مڙسي ڪريو، ايڏي آزادي اٿو اڳتي توهان جا نصيب. مون تي ڏئين نه ڏجو ته گهر ويهاري ڄمار ڳاريائين. توهان جي چڱائي لاءِ ٿي چوان تڏهن ته بنگلن ۾ راڄ ڪري مونڪي دعائون ڏيئي سگهنديون نه ته پوءِ قسمت ۾ مون وارا مائٽ ۽ ساڳيا پاڙا لڳندو، وينيون هونديون ڪٿ ڪٽولا روڊن ۽ گهٽين ۾ رکيو.“

”امان تون به هاڻ ڳالهائڻ کي جهل ڏي جيڪو تو اچيئي وات ۾ سو پئي چوندي وڃين... جيئن قسمت ۾ لکيو هوندو ايئن ئي ٿيندو...“

بابي جو نالو ته ڪونه ٻوڙينديون. صبح سان ڇواڇي ورتو ائين ”تون ته بس ڪري ويهه ديسان پوي! جيسين ڏئونگل نه ڇڏين تيسين توکي ڪيئن سک ايندو.“ حرمت بچان مان وڏور ڏيءَ ماه لقا ڏي لفظن جو تير ڪشيون جنهن جي شاديءَ جي کيس هروپرو نه ڳڻتي هئي ۽ نه ئي ڳاراڻو، جو قدرت هن جو نمونو ئي اور رکيو هو، جڏهن کان چار اکر پڙهڻ جهڙي ٿي، تڏهن کان نئين پراڻي رسالن ۽ دائيجستن جا ٿها سيراندي رکيو ڇٽائي مان مذهبي ۽ نفسياتي صفحن جو مطالعو ڪندي پئي آئي، جنهن جو نتيجو اهو نڪتو جو هڪ ڏينهن پاڻ به ڇٽي ٿي پاڪي ۽ ناپاڪي جي مسئلن ۾ قاسي، وضو تڻ يا قائم رهڻ جي خدشي ۽ خفي ۾ مبتلا ٿي هر هر پئي نل ڏي ڊوڙندي هئي جيسين نل شوڪارا ڏيئي کيس پاڻ وٽان نه هڪلي تيسين هوءَ انجي پچر ئي نه ڇڏيندي هئي، سڄا سارا ڏينهن چين ئي چين ۾ مڻ مڻ ڪري وظيفن تي وظيفا ۽ چلن مٿان چلا ڪائيندي مراقبن ۾ منهن وجهي توبه تائب ڪندي گذرندا هئس...

البت ٻيو نمبر ڏيءَ گل رخ پنهنجي Husky آواز ۽ مرداڻي خصلتن سبب محرومين جي شڪار عورتن ۽ ڇوڪرين ۾ هٿون هٿ ڪڇي وئي! ڪاليج جي پروفيسرياڻي صاحب ته پنهنجي محرومين کان مجبور ٿي ال اعلان هن تي دائمي عاشق ٿي پئي. ڪامن روم ۾ اڪثر سندن رومينٽڪ پوز ڏسي ڇوڪريون پيون هڪ ٻئي کي نوننيون هڻنديون هيون. ٻنهي ۾ نئين پريمي جوڙي جيان روزانو تحفن جي ڏي وٺ پئي ٿيندي هئن ته ڪڏهن وري ليليٰ مجنون وانگر ذري پري جي رنج رسامي تي ڪلهن تي سر رکي هنجون پيون هاريون هيون. ٽيون نمبر ڏي ماه رخ کي به ڪٿي اگاهجڻ جو آسرو نه ڏسي، ماءُ کيس پڙهائي سان گڏوگڏ اهو چئي سياست ۾ ڌڪي ڇڏيو ته، ”هاڻ پاڻهي وڃي جهنڊا جهلائي، نعرا هڻي ڪنهن سياستدان کي سوگهو ڪر ته شادي ڪري راڻي بڻائي راج ڪرائينئي.“

”اها ٿي سياستدان کي هٿ ڪري“ چوٿين ڏيءَ شاه رخ موڙو ڏيئي وڃ ۾ ٽپندي چيو هئس. ”ان ڪم لاءِ به عقل هجي... هيءَ

چرياڻ سياستدانن جي ور چڙهي، ته ماڳهين يا ڄمار پارٽيءَ جا جهنڊا
جهلائي جهونو ڪري اسن ۾ رلائي، لکن ۾ لوساڻي پورو ڪندس.“
ماه نور. مهناز ۽ ممتاز ته ڄاڻي ڄم کان مائس جي چنڇ چنڇ ٻڌڻ
تي ايڏو ته هريل هيون جو پائينديون هيون ڄڻ ماني کائڻ سان گڏ
خبرنامو پيو هلي.

منعم کي يڪو ماڻ ۽ ملول ڏسي حرمت وري سر ڪڍيو.
”پيڻين جو به اڃا سوڌو ڪنواري رهڄڻ وارو گناهه اسانجي سرن
تي پيو پئي. ماڻهو ته پائيندا اسان پٽ ڪاڻ وٺڻ جي لائق نٿا
سمجهونس. چئيس ڇو ويٺي پنهنجا نصيب رولي... پر اها ڏاڻڻ جيڪا
جيما ٿيو سر تي ويٺي اٿس اها ئي ٿي پئي چوري چڪوري بيڙي
ٻوڙيس ته شادي نه ڪر... جيئن پاڻ جيان هيءَ به لوئي لنگو تاڙي
ٿيو سدائين گڏ ويٺي هجيس! ان ڏاڻڻ پاءُ پاڇائيءَ جو ته سر وڃايو...
مگيندي کي ڪاڻي پورو ڪيو هاڻ پيڻين جي پٺيان پئي اٿي.“ هن لڳاتار
هٿ نچائي واچ چڀي ڪندي، زباني فائرنگ نه بلڪه بنا غور ڪرڻ جي
غوري ميزائيل پئي ڇڏيا. جن حالتن ۾ منعم زندگي ٿي گهاري ان ۾
چڻي طرفن کان هن جي دماغ تي ايڏو ته دٻاءُ پيل هو جو حق هجي يا
 ناحق مزاحمت نٿي ڪري سگهي. هر وقت ذهني دٻاءُ هيٺ رهڻ ڪري
سندس پنهنجا جذبات نڪرڻ کان اڳ ئي مري ويا. کيس پنهنجي زندگي
جو مقصد رڳو اهو ٿي لڳو ته ٻارن کي ڪارائجي ۽ سس جي بڪ جون
ڪسرون ٻارن کي پادريشن ڪري ڪڍجن، سڄو ڏينهن گڏه وانگر
ڪم ڪجي ۽ مڙس جون ضرورتون پوريون ڪجن جيڪو پنهنجي
عاليشان سرڪاري نوڪري واري بادشاهت ۽ شيل شڪارن ۾ ئي پورو
هوندو هو. نوڪري ته اسلام آباد ۾ به ڪئي هئائين پر اتي ڪوئيٽا
جهڙيون عياشيون ڦهي نه سگهيس، بدليءَ کانپوءِ ته ڄڻ سندس وارا
نياري ٿي پيا.

جڏهن ته هوءَ سدائين کان ڏينهن ڳڻي ڳڻي هن جو انتظار ڪرڻ
تي هريل هئي. ٻارڙا ساڻ هوندي به آڏين جو اڪيلي ڇت ۾ اڪيون
کپايو رڳو پئي سوچيندي هئي، ان حالت ۾ جي نٻڌ ڪڍي ويندي هئس ته

ٻار ٻچي جي روئڻ تي وري جاڳي ٿي پئي... رات جو اداس سانت ۾ هيڪاندا خوف، خفا ۽ محروميون اچي ورائينديون هئس... هن جو چڻ هانءُ پيو ڦاٽندو... هنجون هاري هاري اڌمي تي نيٺ پاڻ ئي پنهنجا ڳوڙها اگهي، دل ئي دل ۾ پاڻکي معصوميت مان ڇنڊ ڪڍي ڌٽاريندي،

”هون هون... چري نه ٿي منع... حوصلو رک... تون جهورائڻ ۾ جهري روئيندينءَ ته پاڻکي ئي ڳاري ماريئينءَ... هتي ڪير ويٺو آ تنهنجو هڏو ڪي ۽ همدرد... توکي ٻارڙن لاءِ جيئڻو آهي... اهي وڏا ٿي تنهنجا سڀ دڪ دور ڪندا. پر ڪڏهن؟... ڪڏهن؟... ڪڏهن؟“

اندر مان ڪو جواب ملڻ کان اڳ ئي مئل مرجهايل آرزوئن جا رنگ اڏاميل سڀنا کيس ٽپڪي ٽپڪي سمهاري ڇڏيندا هئا...

روم رليو سهرو روهت خان ته هونءَ به گهرو ماحول کان ٽهندي مهينن جا مهينا بنيءَ تي ڪولهياڻين ۽ پيليائين جي رنگين پڙن پويان پوئڻر جيان پٺيليو وتندو هو. موت کاڌل وهيءَ ۾ هوندي به هو اڃان سر ۾ هو. هن جو شمار اهڙن مردن مان هو جن جا ذهن هر وقت عورت ۽ سيڪس جي گرد چيڪليون پائيندا رهندا آهن. اهي به سندس ئي نينهن جا ڏينهن هئا جڏهن ويجهي شهر جي ڳتيل علائقي مان روڊ لڳ، کٽن تي ويٺل عورتن جي ڪٽڪ مان نوخير سيلائن حرمت جي چريو ڪندڙ اڏائڻ تي موهجي ساڻس پرڻو ڪيو. پر جڏهن کان ان ملوڪزادي پنهنجي رات ڏينهن جي ڪروڙي سپاءُ ۽ ’سس ديڳڙي جي ڪس‘، واري لقب مان ڏاڏيءَ واري گيت اپ ۾ اچڻ لاءِ ڏاڏن وارو ڏيک ڏيڻ لڳي ته هو عاشق جيئڙو تهائين دهلجي ويو! ڏينهن پڄاڻان گهر ۾ لونهه مس پائيندو ته زال جي ڪاڪڙي جو ٿاڙون والٽ واري اسپيڪر جو پاور سڌائين کليل ملندو هئس اهڙي حالت ۾ نه ڪندو هم نه ٿم سڌو وڃي دارالسيڪون يعني باٿ روم ۾ وهنجڻ جي بهاني ڪلاڪ ٻن ٽائين پناهه وٺندو... پر به ڪيستائين نيٺ به کيس ٻاهر اچڻو ٿي پيو.

لاچاري وچان جهڙا تهڙا ڏينهن به ڪڪرن جي ماناري مثل گهر ۾ گذاري ڪتي ڏي هڏي اچڻ وانگر زال کي نوتن جا ٿها ٻوٽ وارا هڻي وري پوئين پير ان جيئري جهنم مان فرار حاصل ڪندو. منع وڃاريءَ تي

سمورا گهر ڀاتي ايڏو ته حاوي ٿي ويا جو هن جي اڪيلي شخصيت هن هتان ڏينهن ڏينهن دڀندي پئي وئي.

اڄ به چاچيس جون ڳالهيون ٻڌي هو جتي ويٺي هئي اتي ئي ويٺي رهي..

”اڻي سندن سڙي تون اڃان اتي ويٺي آهين،“ چاچيس ڪُٻي ٿي پاسراڻي ڪنهندي چيو، ”ڪيتري دير کان مڙسهيڻ آيو اٿئي اوڏانهن وڃ، وڃين ماني ٽڪيءَ جو پڇيس.“

هوءَ خيالن مان ڇڻ غوطو کائي نڪتي ۽ ٽڪڙي ٽڪڙي ڪمري ڏي هلي وئي. مرڪ چين تي سڄائي اڃان سندس آڌر ڪرڻ تي هئي، جو هن تلخيءَ مان زباني، يادر هڻندي پڇيس، ”ڪٿي وڃي غرق ٿي هئينءَ يڪو؟“

”توهان ڪوئيٽا مان ڪڏهن آيا؟“ هن سندس سوال اڻ ٻڌو ڪندي پڇيو.

”منهنجي ڳالهه جو جواب نه ڏئي، ڪٿي هئينءَ يڪو“ هن بيد تي لپتي لپتي، تنگ تنگ تي چاڙهي آڪڙ مان پڇيو.

”چاچيءَ نه ٻڌايئي ڇا ته رمل ڏي موڪليو هئائين.“

”رمل ڏي ڪنهن ڪم سان ئي موڪليو هوندائين ڪولت ڪوڙي ويهي رهڻ لاءِ ته نه چيو هوندائين.“

”ٻن مهينن کان پوءِ گهر آيا آهيو... نه خير نه خبر، هروڀرو جو جهيڙو ڪرڻو اٿو ڇا...“

”بڪ نه ڪر ته هڻين نه منهن وارو يادر، ڪيترا ڀيرا چيو اٿم ته منهنجي سامهون گهڻي ڊيگهه نه ڪندي ڪر. وڃي ماني کڻي اچ...“

هوءَ سندس رويي تي ڪو اچرج کائڻ بنا ڪنهن روبروت جيان رڌڻي ڏي هلي وئي ۽ ترٽ ئي ٽراليءَ ۾ ٻوڙ ماني کڻي بيد اڳيان آئي رکي.

هن پهريون گرانهن اڃان وات ۾ وڌو ئي مس جو چئن سالن جو پٽ بهاول، پٿين وٽان رسا چٽائي لاڏ مان ”بابا!“ ڪري اچي ڳچيءَ ۾ لڙڪيس ته تون مهينن جي ڌيءَ صبا وري بامبڙا پائيندي اچي ٽرالي جي

هينن پڙ ۾ ويئي. عظيم جو مغز ته اڳ ئي ٽپيل ويتر جو ٻوڙ مان ٻوڙي
کڻي چڪ هنيائين ته اها به نه پئجي سگهيس ته چڙ مان سڄو پيالو
ڪارپيت تي اڇليندي ڪروڙ مان چيائين:

”ماڻهين جو مردار گوشت رڌو اٿئي ڇا جو ڳريو ناهي!“

پيڻ جي گهران اچڻ کان پوءِ هوءَ لاڳيتو ويل جي منهن ۾ هئي،
هن نئين سچڻيشن ويتر هنج اوسان خطا ڪيا، منهن تي چڻ هيڊ هارجي
ويس. همت ڪري ورائيائين:

”اڄ ماني چاچيءَ ناهي، مان ته هئس ئي ڪونه...“

اهو ٻڌي هن جي آيون ٿيل مڇن ۽ باهه اوڳاچيندڙ تارن ۾ ندامت
جي هلڪي ڍر آئي، لهجي جو واليوم ڪجهه گهٽائيندي چيائين:

”هيڏن ڏينهن کان پوءِ گهر ۾ ٿو اچان ته به گرانهن سولا نصيب
نٿا ٿين، امان ويچاري به ڇا ڇا ڪري، ان جو به ڪهڙو ڏوھ سڄو گهر
تي سنڀالي، ڇوڪريون پڙهن ٻلي، توکي گهمڻ مان فرصت ملي ته هٿ
ونڊائين! ڪڏهن پنهجا پليت ٻارا!“ هن جهٽڪي سان پٽ کي ٿيلهي
پري ڪيو ۽ سليبر پائي ٻاهر نڪري ويو.

هوءَ اندر ئي اندر بي آواز سڌ ڪا پريندي ٿانوَ ميڙي، اسپنج سان
ڪارپيت صاف ڪرڻ لڳي. اهو سڀ ٻارن لاءِ نئون ڪونه هو، اهڙا
ڪيئي منظر سندن ذهن تي ڇيڇي پڪا ٿي چڪا هئا، هو پڻ ساڳي
ڇٽڪائيءَ مان ڳالهائڻ جا عادي ٿيندا پئي ويا.

رات جي الائي ڪهڙي ٻهر هو شراب ۾ تپ ٿي اچي منعم جي ڀر
۾ ليٽيو، سندس پاڪر جي ڇههءَ کيس ننڊ مان جاڳايو ته هن منهن ٻئي
پاسي ڪري ڇڏيو.

”منهنجي پياري منعم، مون سان ناراض آهين؟“

هن ڪو جواب نه ڏنو، رڳو گرم گرم ڳوڙها عظيم جي هٿن تي
ڪريا ته هن سندس سٻاجهڙو چهرو پنهنجي هٿن ۾ جهلي پاڻ ڏي
ڪيو ۽ سندس پيشاني تي چمي ڏيئي، چمڪيلا نرم وار لسائيندي
چيائين.

”منهنجي جان توکي خبر ناهي ته تون مونکي ڪيتري پياري آهين.“

توڪي ڪهڙي خبر ته ڪوئيٽا جي اجازت پهاڙن ۾ رهي مون توڪي ڪيڏو نه ياد ڪيو هوندو... تون ته پائيندي هوندينءِ توکان دور، رنگن روشنن جي دنياڻن ۾ توڪي وساريو خوش ٿيو ويٺو هوندس... ايئن ناهي جانم... ايئن ناهي..."

منعم ڄاتو ٿي ته نشي ۾ ٻڌل انهن لڙڪڙائيندڙ ٻولن جي صبح تائين ڪابه اهميت نه رهندي پوءِ به الائي ڇو ان وقتي ۽ نقلي خوشي هن جي من ۾ انيڪ بهاريون پري ڇڏيون، تڏهن ئي هن سندس پاڪر جي پناهن ۾ پاڻ پيهندي چيو:

"توهانڪي به ته خبر ناهي مان توهانڪي ڪيڏو پائيندي آهيان، هڪ هڪ ڏينهن ڳڻيندي گذرندو اٿم... پر اڄ ته اچڻ شرط توهان حد ڪري ڇڏي. ڪجهه ته صبر ڪريو ها... وڙهڻ لاءِ ته سڄو سارو ڏينهن پيو هو."

"پياري من... آءُ به ڇا ڪريان، گهر آيس ته امان پري ويٺي هئي، تو لاءِ جيڪي ست سُرڀون ٻڌايون سي سڀ جو سڀ ڄڻ مون ۾ منتقل ٿينديون پئي ويون، اها باهه ڪٿان نه ڪٿان ته نيٺ نڪرڻي هئي، بس تون ڇڏ هاڻ انهن ڳالهين کي منهنجون يا امان جون ڳالهيون دل ۾ نه ڪندي ڪر."

"توهان به هروڀرو ماءُ جي هٿن ۾ رموت نه ٿي پوندا ڪريو، ماڻهوءَ کي ڪجهه پنهنجي به مت هلائڻ گهرجي." هن موقعي جو فائدو وٺندي رهڙ ڏني. جڏهن ته هو الائي ڪيئن اهو سور پڇائي ويو، جنهن بعد ٻئي هڪ ٻئي جي وجودن ۾ جذب ٿيندا ويا.... گم ٿيندا ويا...

”منعم، منهنجو وڳو جلدي استري ڪري وٺ ته اڃ پنيءَ تان بابا وٽان به ملي اچان.“ بيد تي ويٺل عظيم ڪائڻس اخبار وٺندي چيو.

”اڃان ڪالهه ئي ته آيا آهيو، هڪدم چو ٿا وڃو، چاچو پاڻ اڃ سڀيان اچڻو آهي...“

”توڪي جيئن چوان پيو تيئن ڪر مونکي وڌيڪ بحث پسند ناهي.“ هن لاتعلقيءَ جهڙي نظر مٿس اچلي، چانهن جو خالي ڪيل ڪوپ زور سان ساسر تي سٽيو ۽ اخبار پنهنجي سامهون کولي ڇڏي.

منعم وارڊ روب مان ڪپڙا ٽي ڪڍيا ته هن جواب طلبيءَ واري لهجي مان پڇيو:

”ڪالهه ڪهڙا ٻوٽا ٻاري آئين؟“

راتوڪي قربن کان پوءِ هڪدم ان رکي ۽ سڙيل انداز تي حيران ٿيندي هوءَ سوچڻ لڳي ته ڇن ٻن ٻن مڙسن سان منهن ڏيندي هجي، هڪڙو خونخوار بگهڙ ته ٻيو نشي ٻڌل مٺي ماڪيءَ جهڙو! ”ڪهڙو مون لاءِ بهتر رهندو؟.... ڪهڙو مون لاءِ بهتر رهندو...؟“ جهڙا سوال گهنڊڙين جيان مغز ۾ گونجڻ لڳس، هن بنا ڪيڇن پيڇن جي هيٺان مان مڙس لاءِ بوسڪيءَ جو وڳو ڪڍيو ۽ اڳت وجهڻ واري هئي جو هن وري هڪل ڪيس،

”ڪهڙي شات لڳئي...؟ توکان پڇيم نه ڪهڙو ٻوٽو ٻاري آئين؟“

هن سوال ورجايو.

”ڪجهه نه ٿيو.“ هن ڪپڙا بيد تي رکندي ورائيو. ”رمل گهر ۾ ڪونه هئي....“

”پوءِ تون ڇا لاءِ اتي يڪو وڃي ويٺين؟“

”چاچيءَ چيو پل جيتري به دير ٿئي، اهو ڪم ڪري اچجانءِ، مون تي ڪلاڪ هن جو انتظار ڪيو پر خدا جو قسم ته اهي ئي

ڪلاڪ مان تن صدين جيان گذاري آئي آهيان جو مونکي خبر هئي ته پويان ويل ڀريو پيو هوندو. اڃان جي يڪو ويهي رمل جو انتظار ڪريان ها ته پوءِ شايد چاچي گهر ۾ به نه گهڙڻ ڏي ها.

”ڏاڍي زبان ملي پئي اٿئي! مان پنهنجي ماءُ جي شان ۾ هڪ به گستاخ لفظ نٿو ٻڌي سگهان....“

”گستاخي!“ هن حيرانيءَ بي يقيني مان چيو، ”مون ڪهڙي گستاخي ڪئي؟“

”بڪ نه ڪر ته ڏيانءِ نه طلاق! پوءِ پاڻ به پيئين وانگر ويهي ڪارو منهن ڪجانءِ... انهيءَ صحافن جا افعال به اسانکي سڄهن ٿا، سڄو ڏينهن چڙواڳ ٿيو فائيل ڪڇ ۾ کنيو، ڪلهي تي پرس لڙڪايو جتي ڪٿي نوس نوس ڪندي وڌي. اسانکي ته پاڻ شابسون ڏي جو سندس ڪارا ڪرتوت ڄاڻندي به کيس عزت ڏيئي پنهنجو ٿا ڪرڻ گهرون.... نيٺ به سندس والي وارث آهيون، هوءَ اسانجو رت جگر آهي.“

”چئو ڇا پيا! هن ڪهڙا ڪڏا ڪم ڪيا آهن جو توهان هن جو ڍڪ ڍڪي کيس عزت جي آڇ ڏيندا. الله هن کي اسان کان وڌيڪ عزت ۽ سڃاڻ ڏني آهي. هن اسانجي عزت تي حرف آڻڻ وارو ڪوبه قدم نه کنيو آهي.“

”منهنجي سامهون پنهنجون وڪالتون نه هلائيندي ڪر“

”وڪالت ڇو ڪندس، حق جي ڳالهه ٿي ڪريان، هو شادي نٿي ڪرڻ چاهي يا پنهنجي طريقي سان جيئڻ ٿي چاهي ته هن جي مرضيءَ تي اسين زور هلائڻ وارا ڪير ٿيندا آهيون، آءٌ ته توهانجي هٿ وس آهيان، جيئن چئو ٿا تيئن ڪريان ٿي... توهان جي ئي خوشيءَ خاطر دين جهان ۾ اڪيلي پيڻ سان به ڪو واسطو ناهي رهيو. توهانجي ئي اجازت سان ڪڏهن ڪڏهن ملي ايندي آهيان، سو جيڪر ڏکي ٿي لڳيو ته ڪٿي نه ملندس. باقي مونکان اهو ڪونه ڀڄندو ته هر دفعي وڃي کيس نعيم سان شادي تي راضي ٿيڻ لاءِ منتون ڪريان.“

”ڪٿي ڇا به ٿي پئي، راضي ته کيس توکي ڪرڻوئي آهي. تون ڇا

ٿي سمجهين، اسان پنهنجي خانداني ملڪيت ڪنهن پنجابي، پناهگير يا ڌارئي کي ڦهڻ ڏينداسين ڇا؟ چاچي راوت خان وارو بنگلو، زمينون ۽ بينڪ بيلنس توهان ٻنهي جو آڌو آڌو آهي ۽ جيما وارو حصو پڻ.“

”سڀ ڪجهه هيئر به ته توهانجي ئي هٿ ۾ آهي رڳو بنگلي ۾ سر لڪائڻ لاءِ باقي ۽ رمل رهيل آهن.“

”باقي ڏهه هزار مسواڙ تي ڏنل آڌو پورشن جيڪو سنئون سڌو تنهنجو حصو آهي، وساري ويندو؟“

”توهان به ته هن جي زمين جا سنڀاليندڙ بڻجي سڀ ڪجهه پنهنجي قبضي ۾ رکيو ويٺا آهيو. هوءَ ڪهڙا ٿي حساب وٺي يا اعتراض ورائي؟ باقي ان جو حل توهين رڳو نعيم سان شادي ڪرائڻ ۾ چوڻا سمجهو. هيڏي ساري زمين مان جيڪر ڪجهه هزار خيرات وانگر، ٻئي ٿي مهيني ڪٿي ٿا موڪليوس ته هن جي گهر گهاٽ ۽ ٻين ضرورتن جي پورائي ان مان ٿيندي هوندي ڇا؟ سٺي نوڪري اٿس، سٺو پگهار اٿس، نٺ سان رهي پئي آهي توهان پاران ڏنل خيرات تي ڪونه پئي هلي. مان پنهنجي پيئڻ کي سڃاڻان ٿي. زمينون کپن ٿا ته رڪي ڇڏيو هوءَ ڪو احتجاج نه ڪندي، باقي نعيم جهڙي رولاڪ چوڪري سان شادي ڪرائي چوڻا منهنجي پيئڻ جي زندگي داؤ تي لڳرايو.“

”ٽڪي رن حرامزادي!“ هن امالڪ پير مان سليپر لاهي ڏانهنس اڇليندي نفرت ۽ حقارت مان چيو. ”وڏي اچي لٿي آهين زميندارن جو بخشش ٿي ڏين پنهنجي زمين جي! اها زمين اسان جي ابن ڏاڏن جي آهي، ماڻهين پاڇوڪڙ ور ۾ وجهي ڪٿي ڪونه آئي هئي. پڻهن ته شرابن ۽ رنن پويان پئجي ان جو نيلام ڪرائي ها، جس ڏي بابا سائين کي جنهن پنهنجي همت ۽ هوش سان ان کي وڌائي ويجهائي ۽ سنڀاليو آهي. اسانجون رت ٿي پيون آهيو، تنهنڪري نه ٿو ڪاري ٿو سگهجي نه ئي ڳهي ٿو سگهجي.“

منعمر جا دٻيل دٻيل سڌ ڪا...

”پيئڻ ڪو عرش مان ڪانهي آئي، ملڪيت ڦهائڻ جو ايڏو ئي لالچ هجيسون ها ته گهر مان به تڙي پيا سگهونس، قانون اسانجي مٿ ۾

آهي، توهان بي نڪيون ڇا ڄاڻو عزت مان!“
 هوءَ ڪجهه چئي ئي چئي جو ڪمري ۾ ننڍڙيءَ جا رانيات پئجي
 ويا جيڪا رانديڪو جهٽڻ جي ڪوشش ۾ Cot مان چوٽيءَ ڀر وڃي
 ڪري.

ڇاچيس سميت ست ئي سوئٽيون، جيڪي اڳ ئي ڪن ڏيو
 ڪمري ۾ هلندڙ ڪاروائي جو هڪ ٻئي جي ڪڪين ۾ نونئون هڻي حض
 پئي ورتو سي بنا ڪنهن هڪ جي، هڪ ٻئي ۾ وڇڙيون ٽاٻڙيون اندر
 ڌوڪجي پيون. ناڪيلي وهندڙ ننڍڙيءَ تي نگاهه ويندي ئي حرمت ستر
 تي زورائڻو ڌڪ هڻي ڇاتي ڪٽيندي چيو:

”گهوڙت! يا حسين! مران!! معصوميءَ کي ماري ڇڏيئي...!“ هن
 نهنن کي ڪرڙين اکين سان نهاريندي ننڍڙي ڪانئس زوريءَ ڦري کڻي
 پنهنجي ڇاتي سان لاتي.“

نينگري ماءُ ڏي وڃڻ لاءِ تهائين ماندي تي رڙڻ لڳي.... کيس
 سامت ۾ آڻڻ لاءِ هرڪو هيللا هلائڻ ۾ لڳي ويو ڪنهن برف تي آندي،
 ته ڪنهن ملڻ پئي ٿي ڪئي. ننڍ پيل ابهر به گهوڙا گهوڙا تي جاڳي
 پيو، ان به وٺي هاءِ ڦاٽيون دانهون ڪيون! عظيم ته ٻاهر هليو ويو،
 هيڏن سارن رين بگهڙن جي وچ ۾ هوءَ اڪيلي آڌاري آڌاري... هن جو
 وس نٿي هليو جو پنهنجي بي وسي ۽ هيٺائپ تي هوند پتين سان پاڪر
 پائي روئي ها... سڌ ڪا هن ۾ اڀرندا ۽ اندر ئي اندر هن ۾ ٽٽندا ۽
 کيس ٽوڙيندا رهيا. هوءَ مئل وڪن سان هڪ وار وري ڌيءَ کي هنج ۾
 کڻڻ لاءِ اڳتي وڌي ته ڇاچيءَ ٿيلهندي چيس،

”پري ٿي، تون ڪر ويهي جهيڙا، ست پاڙن کي ٻڌائي ناموس
 ڪي... ڏاڏڻ صدقي ڪئي! پڇڙو گهر ۾ پير رکي مس ٿو ته گهوڙي
 ٻاريو ڏين پائين ته ٻار هو ئي تريو پيو هجي.“

اهو ٻڌي هوءَ ڄڻ سڪتي ۾ اچي وئي. کيس لڳو ته هو رڳو دنيا
 ۾ جسم کڻي پيدا ٿي هئي. هن جو روح نه آسمان ۾ هو نه زمين ۾...
 پوءِ به همت ڪندي چيائين:

”چاچي بس هاڻ گهڻو ٿيو، تون ته مون سان ايئن ٿي هلين ڄڻ
 ننهن نه نوڪرياڻي هجانءِ، ٻار ته پيا ڏکبا آهن، ان لاءِ هروڀرو ڪڍي
 ايڏا مانڌاڻ مڇايا اٿئي، منهنجي طبيعت ٺيڪ ڪونهي، موڪل ڏينم ته
 به ٿي ڏينهن جيما وٽان رهي اچان....“ هن ڄڻ کائڻس سرحد جي پئي
 پار وڃڻ جي ويزا گهري.

”پلي وڃي ره! هميشه لاءِ وڃي ره... هتي وري ڪهڙو ويٺي تون
 گهر هلائين... آءُ ئي ته سمورو گهر ٿي سنڀاليان نه ته تنهنجي آسري تي
 جي گهر هلي ها ته لوڪ ڏسي ها!“
 هوءُ ڇپ... ڪنهن سان وڙهي ها؟... قسمت سان يا انهن
 پنهنجن سان، جن لاءِ سڀ ڪجهه تياڳڻ کانپوءِ به پنهنجائپ کيس
 ڪنهن سڀني جيان ٿي لڳي....

آفيس ۾ گهڙو شرط اسد کي ڇڻ جي ڇڻي دوري اچي ورايو. اهو
لقاء ڏسي سڀ ڏانهس متوجه ٿيا
”وري ايلرجي حملو ڪيئي ڇا؟“ عادت موجب عادل طنز ڀريو
گمان ڏيکاريو.

”ها يار اڄ وري پنگين کي صفائيءَ جي نياڳ ڪيو جو صبح سان
سندرا ٻڌي ڊگها بهارا ڪڍي گند سان جنگ جوڙڻ نڪتا آهن....
آچون...! شايد وري ڪو نياڳو وزيران روڊ تان لنگهڻو آهي.... آ....
آچون“

”تنهنجي لاءِ بهتر آهي ته ماسڪ چاڙهي هلندو ڪر“ عادل ڪلندي
چيو.

”يا سڀاڻي کان اسان ئي ماسڪ چاڙهي اينداسين!“ وحيد به چٽر
کان نه مڙيو.

”ڇا مطلب؟“ اسد ڇڻ ڳهندي حيرانيءَ مان پڇيو.
”مطلب اهو ته ڪٿي اسين غريب نه وڃي وڃون“ وحيد وضاحت
ڪئي.

”بيغيرتو شرم ڪريو آ آچون... توهان ته ايئن اچي سڱن تي
ڪنيو اٿم جو ڇٽڪ عام رواجي ايلرجي جو ماريل نه پر ڪنهن نهايت
ئي وچڙندڙ بيماريءَ جو مريض هجان آچون!.... چين!!“ هن جي ڇڻ
ڇڻ ٽريڪ تبديل ڪندي ايمرجينسي بريڪ هنيو. پنهنجي حالت تي
سڀني کي مرڪندو ڏسي کيس جڪ تي آيا. اها ڪسر وري واڪو
ڪري هن A.C مان ڪڍي:

”ان نياڳي جا ڪنڀ ته مون کان پري ڪريو، يڪي سڌي ۽ ٿڌي
هوا مغز ئي ڄمائي ڇڏيو اٿم.“ ايئن چئي هو سامهون رکيل فائيل ۾ گر
تي ويو، بس رکي رکي رومال سان تماري جهڙو نڪ تي اڳهيائين.

”يار شازم، تون ئي ويچاري كي ايلرجي سينتر وئي وچ، تنهنجو جرمني رٿن ڊاڪٽر دوست آخر ڪڏهن ڪم ايندو؟ هي مرچوت ته ٿيسٽن ۽ خرچن سوران ڪنهن ڊاڪٽر ڏي ويندو ئي ڪونه.“ اصغر به همدرديءَ ڏيکاري.

”Oh yes!“ چڱو ٿيو يار تو ياد ڏياريو. اڄ مان ضرور ڪيس ايلرجي سينتر وئي ويندس. جڏهن ايلرجي جا علاج موجود آهن ته پوءِ ڇو ويهي آچون آچون ڪجي“

”ها واقعي، شازم صحيح ٿو چئي،“ اقصيٰ ڪرسي ريڙهي خاني مان پنا ڪيندي چيو. ”ان ايلرجي جو ترت ئي ڪو تدارڪ ٿيڻ گهرجي، صحت آهي ته سڀ ڪجهه آهي. جيءَ خوش ته جهان خوش، تن درست ته من درست، صحت کان غافل رهڻ چڱي ڳالهه ناهي. صحت وئي ته ڪو لغت ئي نه ڪرائيند.“

”تو لغت ڪرائي ڇيهه ڪئي جو هاڻ اچي مون سان همدرديون ٿيون اٿئي جو ويئي ٿي يڪا ليڪچر ڏين“ اسد شوخي مان ورائيو.

”You Rael, I'll Kill You!“ اقصيٰ پنهنجي سنهڙي سڀڪڙي ٻانهن سان نونشو الاريندي چيس. ان ايڪشن تي اسد سميت سڀئي مشڪل لڳا.

”پر يار اسد هڪ پرابلم آهي اڄ گاڏي ڪونهي، بائيڪ مستري ڪي ڏيئي آيو آهيان،“ وري ڪجهه سوچيندي چيائين. ”ايلرجي سنتر رمل واري رستي تي آهي، اڄ ان کان ئي ڪٿي لغت وٺي.“

”Sure, why not“ پريان وپنل رمل مرڪندي چيو. ”پر هڪ شرط تي ته گاڏي ۾ ويهي خوفناڪ نچن سان مون کي چرڪائي نه ڇڏجو متان ڪو حادثو نه ڪري وجهان!“ ڪيس به اسد کي چيڙڻ جو وجهه مليو. ته هن به ٺهه ٻه شوخ گفتو ڏانهن اچليو:

”تو جهڙي محتياط حسينا جيڪا هزار ڪوششن جي باوجود دل جو ئي ايڪسيڊنٽ ڪنهن سان نٿي ٿيڻ ڏي سا وري ان صابن ڊائي جهڙي ڪار جو ڪٿان ايڪسيڊنٽ ٿيڻ ڏيندي.“

اهو ٻڌي هوءَ مصري جهڙي مرڪ مرڪڻ لڳي.

شام جو آفيس مان ڊاڪٽر ڏي وڃڻ لاءِ رمل اسد ۽ شازم ٽيئي گڏ نڪتا. رمل شهر جي مشهور ايلرجي سينٽر جي جديد عمارت آڏو پنهنجي FX آڻي پارڪ ڪئي.

"So nice of you رمل، تون هاڻي پلي وڃ" شازم، اسد سميت ڪار مان ٻاهر ايندي چيو.

"نه نه، هاڻ آيا آهيون ته گڏجي هلنداسين. مونکي ڪا اهڙي تڪڙ ناهي. پلي ته سٺي طرح Dygnos ڪن. مان به ٿي هلي ڏسان ته اهي تجربا ڪيئن ٿا ٿين."

اڳواٽ ورتل ٽائيم موجب ڪائونٽر تي ويٺل رسيپشنسٽ، ڊاڪٽر عرفات کي انٽر ڪام تي سندن اچڻ جو اطلاع ڏنو ته هن ترٽ ئي کين اندر سڌرائي ورتو ۽ نهايت گرمجوشي سان ملندي شازم کي چيائين، "مس وڃي ڪو تنهنجي دوست جي بهاني تنهنجا ديدار ٿيا آهن. آءٌ ته نياپا ڪرائي ڪرائي ٿڪو هئس."

"ويچاري ڊاڪٽرن جي قسمت ۾ اهڙيون ئي دوستائون ۽ مفت خوري جي علاجن واريون ملاقاتون لکيل هونديون آهن." شازم مرڪندي ورائيو ۽ ڪرسيءَ تي ويهندي رمل جو تعارف ڪرائيندي چيائين:

"هي اسانجي فيچر ايڊيٽر آهي مس رمل!"

"اوهو! مس رمل راوت، جنهن جا خطرناڪ آرٽيڪل پڙهندڙن جا سيسرات ڪڍايو ڇڏين" ڊاڪٽر عرفات نهايت اُتساهه مان ڏانهنس نهاريندي چيو ته هوءَ انڪساريءَ مان مرڪڻ لڳي.

"واقعي! ان ڳالهه کي توهان رسمي نه سمجهجو، منهنجا سمورا گهر ڀاتي اوهانجي لکڻين جا مداح آهن."

"مهرباني، تمام گهڻي مهرباني" رمل سان ان مختصر گفتگو بعد ڊاڪٽر عرفات، اسد جو مسئلو ٻڌي، پني تي اڃان ڪجهه لکيو ئي پئي جو شازم سنجيدگيءَ مان چيس:

"يار ڊاڪٽر، اسانجي هن پياري ۽ هر دلچيز ڪليگ رمل کي پڻ

خطرناڪ قسم جي الرجی آهي.

ڊاڪٽر چرڪي رمل ڏي نهاريو، ڪاغذ تي هلندڙ هنجي قلم کي ڄڻ بريڪ لڳي وئي. هوءَ خود به پنهنجي باري ۾ ان انڪشاف تي حيرانيءَ مان شازم ڏي نهارڻ لڳي.

”ڪهڙي قسم جي الرجی آهي توهان کي... منهنجو مطلب آهي ڇا محسوس ٿيندو آهي توهان کي؟“

هوءَ ڪجهه ڇڻي ئي ڇڻي تنهن کان اڳ شازم چيمپينزي جيان ڏند ڪيندي چيو.

”شادي!“

”ڇا مطلب؟“ عرفات ڪجهه نه سمجهندي چيو.

”مطلب ته اهو مبارڪ لفظ ٻڌڻ سان محترما جي حالت خونخوار ٿي ويندي آهي. اکين ۾ رت لهي ايندو اٿس. ڏند ڪرڻ سان گڏ ڪن مان رنگ به رنگي دوهان نڪرندا اٿس. ان مهل جيڪو به سندس سامهون ايندو، ان جي سر جي گيرنتي ڪير به نه ڏيئي سگهندو آهي.“

”My God! ان کي تون الرجی ٿو چئين؟ اهو ته هسٽيريا جو خطرناڪ قسم آهي...!“ ڊاڪٽر ڏک ۽ همدردي وارن تاثراتن جو تڏو منهن تي وڇائيندي چيو.

”نان سينس! حد ٿيندي آهي مذاق جي به...“ رمل ٿوري ناراضگيءَ مان شازم کي چنڊ ڪڍي، پر تڏهن به هو نثر جو نثر رهيو ۽ تنهائين وضاحت مان ڊاڪٽر کي چوڻ لڳو.

”يار آءٌ شايد اڃان چڱي طرح سان سمجهائي نه سگهيو آهيان، کيس هسٽيريا ته ٿئي ڇڻي سگهجي پر ان جي برعڪس الائي ڇو ۽ هروڀرو به هي قاتل حسينا شادي جي نالي کان ئي سخت بيزار آهي.“

تڏهن عرفات سندس بچاءُ ۾ مرڪندي چيو:

”اها ته بنهه ذاتي نوعيت جي ايلرجي آهي جنهن جا سبب ته مس رمل کي پاڻ ئي ڳولھڻا پوندا“ ايئن چوندي، هڪ وار وري هن پيد تي اسد جي مختلف ٿيسٽن بابت ڪجهه لکي، کيس ليپ ڏي موڪليو ته گڏ شازم ۽ رمل به اٿي کڙا ٿيا.

”توهان ڪيڏانهن؟ ويهو... ڇانهه پاڻي ته پيو.“

”نه يار اها چڻي وري ٻئي پيري گهر اچي وجهي، حالي ته ان نچر جي نچن جو ڪو ٻلو ڪر، اسان سڀ ان ڊيلي ٽارچر ۾ چريا ٿي پيا آهيون.“

”سڀ نيڪ ٿي ويندو فڪر جي ڪا ئي ڳالهه ناهي،“ هن شازم کي دلداري ڏيئي رمل ڏي متاثر نظرن سان ڏسندي چيو. ”توهان سيريس اشوز تي ڏاڍو بولڊلي لکيو آهي، توهانجي همت کي داد نه ڏيڻ ڪنجوسائي ٿيندي.“

”ڇا واقعي مان ايڏو چڱو ٿي لکان؟“ هن معصوميت ڀريل حيرانيءَ مان پڇيو.

”ان ۾ ڪو شڪ ناهي.“ عرفات اعتماد مان ورائيو.

”يار عرفات تون ڇو نٿو لکين اسان جي مئگزين لاءِ؟“ شازم جي ان سوال تي هن کلندي ورائيو.

”مونکي ته مريض تپاسن مان ئي واند ڪائي ٿئي ملي، لکڻ وري ڪٿان ٿيندو.“

”لکڻ ڪا ايڏي مشڪل ڳالهه ته ناهي،“ رمل چيو. ”اوهان پنهنجي ان مقدس پيشي جي حوالي سان به ڪجهه نه ڪجهه لکي سگهو ٿا، اڄڪلهه هونءَ به ماحولياتي آلودگين سببان ڪيترن ئي قسمن جون ايلرجيز ٿي پيون آهن، توهان انهن جي مختلف ڪارڻن تي ئي ڪٿي ڪا روشني وجهو.“

”ونڊر فل آئيڊيا! آئي ريئي ايپريشيٽ اٽ مس رمل، جيئن ئي واند ڪائي ملي ته ان ڏس ۾ ڪجهه نه ڪجهه لکڻ جي ضرور ڪوشش ڪندس.“

سندن وڃڻ بعد، سرخ و سفيد رنگت وارو خوبرو ۽ قدآور نوجوان ڊاڪٽر عرفات، رمل جي سحر ۾ گم ٿي ڪا دير پنڊ پهڻ بڻجي ويو، هوش تڏهن آيس جڏهن به ٻيا مريض الائي ڪهڙا سور سانڍي اچي سامهون وڻس.

هزار والن جي ايراضيءَ تي پکڙيل شاندار بنگلي جو قلعي نما گيت کولي، چوڪيدار جاڳڻ خان پاسيرو ٿي بيٺو. شيري پنهنجا سن گلاس پائيندي، گاڏي مس رورس ڪئي جو گيت آڏو رفيءَ جي ڪار اچي بيٺي کيس ڏسي هو يڪدم بريڪ هڻي هيٺ لٿي، تيسين هوءَ به وڏي ڪڙي واري سينڊل سان ٽپ ٽپ ڪندي اندر ڌوڪي پئي. ڳل سان ڳل ملائي هوائي ڪس ڪندي چيائينس:

”پانپان ٿي غلط وقت تي اچي ويس.“

”اڙي نه يار چڱو ٿيو جو تون اچي وئينءَ، اڪيلي بور پئي ٿيس، سوچيم ته ڇو نه ڪمپيوٽر جي CPU جو فالت نيڪ ڪرائي اچان، Outing ۾ وندر جي به پونڊس، جي موڊ هجي ته گڏجي هلون، نه ته گهر ۾ ئي ٿا ويهي ڪچهري ڪيون، تون ته آهين به ڳالهين جي ڳڪ...“

”ته پوءِ هل ته ڪچهري ڪيون، اڄ پاپي وارن سان هونءَ به شاپنگ سينٽر جا گهڻي ڌڪا کاڌا اٿم.“

شيري چوڪيدار کي گيت بند ڪرڻ جو چئي رفيءَ سميت گهر جي ڪشادي لائونج مان ٿيندي، پنهنجي بيد روم ۾ داخل ٿي.

”ساڪ نٿي ڏسجي؟“ رفيءَ بيد تي ويهي سينڊل مان پير آڃا ڪندي پڇيو، ته شيري سي ڊي پليئر تي هلڪي سرن ۾ رڪي مارتن هلائي، کليل وارن کي ڪلپ ڪندي ورائيو.

”اها ته ڇهين کان ائين تائين ٽيوشن جي بلي هوندي آهي، اڄ ته ٽيوٽر پاڻ پنجين بجي گهرايس جو کيس ڪيڏانهن وڃڻو هو.“

”اٽي هيڏا سارا خرچ ڪري شهر جي اعليٰ اسڪول ۾ پڙهائين پئي تڏهن به ٽيوشن جي محتاجي نٿي ڇڏين. ڪهڙو پئي ميٽرڪ يا ڪاليج پڙهي جو ويچاري ٻارڙيءَ تي ايڏا ڪٽي پڙهائي جا ٻوجها وڌا اٿي.“

”تنهنجي ڇا مرضي آهي ته اسڪول مان اچي ته آءُ هن لاءِ پنهنجون مشغوليون ٺهي، گهر ۾ اسڪول کولي ويهان يا پاڻ وڃي تو کلاس ۾ داخلا وٺان...! پئسو ڏنو ٻرو چنو، وڃي هتي مئو ماسترياڻي، آءُ ڇا لاءِ ٽيمپر لوز ڪيان، هونءَ به آڪسفورڊ جا ڪورس مائٽن جو مغز ئي ڌوڻيو ڇڏين...“ شيري کي سهمت نه ٿيندو ڏسي هن گفتگو جو رخ مٽائيندي چيو:

”ادو اختر ڪيئن زور لڳو پيو آهي؟“

”بس الله جو شڪر آهي! اڄ ڪنهن دوست جي شادي اٿن، ان ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ صبح سان سيف الله سوڌو خيرپور آسهي آهن.“

”اهو سيف چڱي لب ملي پيو اٿس جو جيڏانهن تيڏانهن کنيو ڪٿيس، لڳي ٿو ڄڻ ادي اختر جي هن کانسواءِ سري ئي ڪانه ٿي.“

”سرندي به ڪيئن، ڪيتري وقت کان ساڳي فرم ۾ گڏجي ڪم ڪيو اٿن، هاڻ ته هن سان فيملي ترمز به ٿي ويا آهن. اتي بنگلو به پيو جوڙائي.“

”اڃا! پر بنگلو جوڙائڻ جي ڪهڙي ضرورت اٿس، توهان پاڻ وٽ ئي ڇو نٿا رهائي ڇڏيوس، مان ته جڏهن به تو وٽ ايندي آهيان، کيس اتي ئي ڏٺو اٿم.“

”چري ڪو چڙو چاند ته ناهي، بنگلو تيار ٿيندس ته نيٺ به فيمليءَ کي رهڙيءَ مان گهرائي اتي آئي رهائيندو، حالي کيس پنهنجو سرڪاري گهر مليل آهي، نوڪر ڇاڪر اٿس، ڪنهن شئي جي ڪمي ڪونهيس پر اختر سان سڪ قرب جي ناتن آسان وٽ به پيو ايندو ويندو آهي.“

”هڪ ڳالهه چوان؟ چڙين متان....“

”ڇم ڇم يار چڙندس وري ڇو.“

”پر مونکي ته لڳي ٿو هن جي دل توسان آهي! تنهن ڏينهن لنچ تي ڪيڏو نه حجاب ٿو پئي ٿيو، تنهنجي هٿن جي پڪل ماني کي ڪيڏي نه شوق مان کائيندي، هر هر پئي سارا هيائين. تون ته رڌڻي کان وٺون ويندي آهين. سڄو جهنجٽ سدائين بورجي تي هوندو آهي، ڀلا ڪو

چڪر ته ڪونهي؟

”چري!“ هن ڪنهن اوباش مرد جيان بي باڪ تهڪ ڏيندي چيو.
”بي شرم تو ڏٺو ڪونه ته اسان هڪ ٻئي کي ادي ۽ ادا ڪري پئي
ڪوٺيو.“

”اهڙي ڪهي چنل آءُ به ناهيان جو ايترو به نه سمجهان....“ اهي
اڪر ويچارڙا ته واسطي ۾ اچڻ لاءِ رڳو لائيسن طور استعمال ٿيندا آهن.
ياد اٿئي تو پاڻ ٻڌايو ته ڪاليج جي ٻاهران بيٺل هيڏا سارا ’پائو‘ پيئرن
کي تاڪڻ لاءِ پين تي بيهي، گيت تان منڊيون ڪڍي اکيون پيا پيچيندا
هئا، سو جاني سڄي ڪر، مونکي ته Some thing Black in curry
نظر اچي.“

”تو کي ته هونءُ به بليڪ ئي نظر اچڻ گهرجي مائينس سڪس!
لينس پائي دنيا کي تون ڀل اندو سمجه ڀر، فيڪٽ از فيڪٽ.“ شيري
چيڙڻ واري نوع ۾ تهڪڻ جي جلت رنگ سان ماحول مهڪايو. رفيه ان
لفظي حملي لاءِ پنهنجي تيار نه هئي، جيتوڻيڪ جوابي ڪارروائي ڪري ئي
ڪري ته شيري چيس،

”هروڀرو اچي ڇتي ٿي آهين، ويچارو ٻارن ٻچن کان پري اڪيلو
آڪ ٿيو پيو آهي، هتي اسان کانسواءِ ٻيو ڪٿي ڪا دوستي ياري به
ڪانهيس.... مون کي چونڊو آهي، ’ادي مون سان فون تي ڳالهائيندي
ڪر روح وندرجي ويندم‘ اختر جو ته جگري يار آهي پر منهنجو ته
ڄڻ ديوانو آهي. هونءُ به ڪير هوندو ڀلا جو منهنجو ديوانو نه هجي،
مان آهيان ئي اهڙي.“ هن پنهنجي مستاني ادا مان رفيه کي چيو. ”ڀلا
سڄي ٻڌاءِ لڳان ٿي ڪا ميرڊ وومين؟ پائي اسان ته اهڙي جا ئي اهڙا
اسٽائيلش آهيون! ڪيئن؟ ڪيسا؟ هي ڪه نهين؟“ هن لڄائي مان پڇيو
ته هوءَ ترڙي ڪڪڙ جيان ٿه ٿه ڪري کلڻ لڳي.

ڪي ڀل خاموشي رهي شيري ٿڌو ساهه ڀري چيو:

”بس يار اها ئي ته لائيف آهي، جيترو ٿي سگهي enjoy ڪرڻ
گهرجي، نه ته اها به ڪا زندگي چئبي جو شادي کانپوءِ رڳو پاڻ کي
روٽين لائيف لاءِ وقف ڪري ڇڏجي....“

”ها ڇو نه، ٻيو پاڻ ڪريون به ڇا ٿا، نه ته ڪرڻ وارا ته الائي ڇا ڇا ڪيو وجهن.“

هو ٻئي ڄڻيون ٿورو ٿورو گلڻ ۽ اڪلڻ جي باوجود به اڃان پاڻ کي ’انجائيمينٽ‘ جي آڌ ۾ ستيون جتيون ظاهر ڪرڻ جي ناڪام ڪوشش ڪرڻ لڳيون.

”ڏس نه،“ رفيع سنجيده بڻجندي چيو. ”مڙس جي زالن مان دل ڀرجيو وڃي ته الائي ڪٿي ڪٿي ڪارو منهن ڪري وري اچي گهر پوندا، اسين زالون ويڇاريون هُش ۾ خوش جيان ٿوڪ ٽڙي ڪرڻ وارن کي اهو ئي چونديون سين ته ’سڄو ڏينهن رلي پني ڌوڙ پائي ٿو ته ڇا ٿيو، وري به گهر ۾ ئي ته اچي ٿو نه...‘ سو جي اسان به بيزاري بوريت کان بچڻ لاءِ ڪنهن سان به چار ٻول ڳالهائي دل ٽا وندرايون ته ڪهڙي قيامت ٿي پئي.“

”اڃا! ته تو به پَر ڪڍيا آهن، مونکي ته ٻڌاءِ ڪهڙا گل ڪلائيندي وتين، وڏي ڪا چڻي رستم آهن.“

شيري جي ان ڳالهه تي هڪ وار وري هوءَ ڪڙ ڪڙ ڪري ڪلي. دراصل سيف جو سڳ سوڌو منجهه لهڻ کان پوءِ هن ۾ ايڏي ته خود اعتمادي اچي وئي جو پنهنجا سمورا فلرت شيري سان شيئر ڪرڻ لاءِ سندس آڏو ڪڍي ڪري تريءَ تي رکيا. هن کي به تهائين ڀرجهلو سات ملي پيو، جو ڪنهن مشاق فلرت جيان کيس سمجهائون ڏيڻ لڳي.

”چري! ان خالد سان دوستي نه وڌائجان سيد اٿئي! ماڳهين ڳچيءَ ۾ پئجي ويندءَ، ايئن نه ٿئي جو سڀاڻي چوئي طلاق وٺي شادي ڪر. ان کان اڳ ئي چئجائن ته مڙس کي پائيندي آهيان. ڪابه اميد اصل نه ڏيکارجانس بس Just enjoy...“

”چري پاڻ کي پُر ٿيل ظاهر ڪري ويليو ڊائون ڪرائيندس ڇا... هو ته مونکي ڪناري ڪنيا ٿو سمجهي“

”۽ اهو مردار جنهنکي ٽن ڏينهن ۾ ديوانو بنايو اٿئي سو آهي ڪهڙي باغ جو ليسوڙو؟“

”ان کي گهٽ نه سمجهه جيڪب آباد جو سردار اٿئي!“ رفيع

ڦوند جندي چيو.

”بيوقوف ان پاسي وارن جا مغز هونءَ به ڦريل هوندا اٿئي، ڀڄي پري ٿي نه ته سياڻي جي مڙسهن سان گڏ ڏسي ورتائين ته ڪارو ڪاري ڪري ماڳهن نه ڳاڙهو ڪري وجهيو!“

”ڪاري ڳاڙهي ڪري وڃي پڙوو پنهنجي ماءُ پيڻن کي، مون ڏي آگر کڻي به ته ڏيڪاري!“ هن دهشت مان تارا ڦاڙي ٻاهريون ٻنو رکندي چيو.

”پرالا تون ڏسڻ ۾ ته اهڙي هوشيار ناهين، ٻڌاءِ ته ڪيئن هٿ ڪئي انهن سردارن ۽ سيدن کي!“ شيري پنهنجي اکين ۾ چمڪ آڻيندي چيو.

”ٽيليفون، موبائيل ۽ نيت چيٽ زنده باد! ان کان علاوه آئي ڏينهن جي شادين وليم جي ڪاڄن توڙي پارڪن ۾ اڳواٽ ئي طئه ٿيل ملاقاتون ته اڄ فلاڻي ڪاڄ ۾ فلاڻن ڪپڙن ۾ هوندس. فلاڻي ڪار ۾ ايندس، پوءِ ڪار جي شيشي مان اورتِي پرتي جانچي جونچي ڄاڻايل پار پٽن تي پورو لهي، ڪاڄن جي پيهه مان گوهي گت هڻي وڃي دلدار جا ديدار ڪبا آهن... ڪڏهن پارڪ جي تنها گوشتي ۾ ته ڪڏهن ڊم لائيت واري ريسٽورينٽ ۾....“

”هائي! شال منهنجا به اهڙا ڀاڳ ٿين!“ شيري آواز ۾ اهڙي ادا ۽ نخرو پيدا ڪيو ڄڻ مذاق ۾ ڳالهه ڪندي هجي.

هوءَ عورت سان ڳالهائيندي هنجي چاهي مرد سان يا ڪنهن دل گهري دوست سان، هن جي ڳالهائڻ ۽ لهجي جو انداز ئي اور هو، جن ۾ ڄڻ وڏيون رمزون ۽ معنائون لڪل هجن... ڳالهه ڳالهه ۾ بي فڪري وارا بي باڪ تهڪ.... پر انداز نهايت ئي چالاڪ، حرفتائو ۽ اٽڪلي.... هن جي شديد خواهش آزادي سان فلرٽ ڪرڻ... احساساتي، جذباتي ۽ سيڪس جي رنگ ۾ رتل گفتگو! هو پنهنجي ان انداز کي شدت سان محسوس ڪندي وري پاڻ ئي پردا وجهڻ جي ڪوشش ڪندي چوڻ لڳي:

”يار پوڙها ٿينداسين ته اهي ڳالهيون ياد ڪري ڪيڏو نه

کلنداسين، حال ته زندگيءَ جو مزو ماڻيون.

"الا هيٺر سان ئي ان منحوس بڊايي جون ڳالهيون ٻڌاءِ ڊپريس ته نه ڪر... اڃان ته اهڙي ڪمھلي خزان اچڻ ۾ گھڻو وقت پيو آهي."

"ها تون ته ڊائپر چاڙهيو آڱوٺو ويٺي چوسين نه؟"

"لخ اٿئي ديسان!" رفيع ڀونڊو گھروڙيندي چيس، "هاڻ هروڀرو ايڏي ڪڪڙي به ڪانه آهيان... ات پلا ڪجهه ڪارائي پيت ۾ ڪوٺا پيا ڊوڙن."

"به گھڻيون ڇڏي ته گھر هيئي، آندو سنئون ڪري پوءِ اچي ڪڙڪين هان نه..." هن چڻ کيس چڙيو.

"سوچيم ته هيڏا سارا داٻلا ڀرجو سيف ڏي پيا وڃن مون به جي به چار ڪباب کائي ڇڏيا ته ڪهڙو ڏڪار بڻجي ويندو."

"ڇا مطلب، اها خبر توکي ڪٿان پئي؟" شيري اچرج مان اکيون ڦاڙي کيس گھوريو.

"بابا مون کي گھٽ نه سمجھه C.I.A وارن سان تعلقات اٿر!"

"سچي ٻڌائي... ڪيئن خبر پيئي؟"

ڪا دير شيريءَ جي بيتابيءَ مان لطف اندوز ٿيندي نيٺ ٻڌايائينس:

"تنهن رات مان ۽ فريد پارڪ ڏي پئي وياسين ته تو وارو اهو بورجي چورو تفن هٿ ۾ کنيو چڻ اڏامندو پئي ويو، پانيم ته اها مهرباني مونڏانهن ٿي آهي سو هاسڪار پڇيومانس، "چورا ڪيڏانهن پڄندو وڃين، ته چيائين ادي شيريءَ، سيف صاحب ڏي ڪباب ٺاهي موڪليا آهن ته فتافت اڏامندو ڏيئي اچيس."

"مردار ڪٿي جو! چئبو ته اعلان ڪندو وتي..."

"شڪر ڪر جو مون پڇيومانس، تنهنجي ماڻن مان ڪير پڇي ها ته ڪهاڻيون ٿي پون ها."

"ڪهاڻيون وري چاجون، سڀني کي خبر آهي ته هو اسانجو دوست آهي. اهي سڀ تو وانگر سڃاڻينس، ملي به چڪا آهن، ڪو لڪائي ٿورڙي پئي امائيم."

"ان کي چوندا آهن هڪڙي چوري بي سينا زوري" رفيع معنيٰ خيز

انداز مان اڪيون چنيڪائي مرڪڻ لڳي.

”هل ڙي هل، وڏي آئي آهي چوريون جهلڻ“ ايئن چوندي شيري انٽرڪام تي بيل وڄائي سبزل کي ڪافي وغيره کڻي اچڻ لاءِ چيو، تنهن بعد پنهي چئين ڪشن ۽ ويهاڻا پاڻ ڏي سوري پلنگ تي ڏاڍي بي تڪلفي مان آمهون سامهون لپتي ڳالهين جون ڳوٺريون کولي ڇڏيون.

پيڙهين کان هڪ ئي پاڙي ۽ ڳوٺ جون هئڻ سبب سندن گهراڻن جي پاڻ ۾ ڪافي ويجهڙائي هئي هاڻ ته سندن خاندان شهرن ۾ اچي آباد ٿيا هئا، ان پراڻي واسطي جي آڌار تي هو پاڻ ۾ حجابيتيون ضرور هيون پر اڄ اوچتو ئي اوچتو پنهنجا سمورا زر ظاهر ڪري هڪ ٻئي جون رازدان به بڻجي پيون.

”رفيع... اختر جو مون تي وڏو اعتبار آهي، مان جي ڪنهن ٻئي مرد سان ڳالهايان ٿي... ملان ٿي يا عشق ڪريان ٿي ته ان ۾ منهنجو ضمير مطمئن آهي. مون ڪو غلط ڪم ناهي ڪيو، ان ڪري ئي مان بلڪل بي خوف آهيان تون به پنهنجي مڙس مان مطمئن آهين... آهين نه؟ مان به مطمئن آهيان. جنهن کي گناه چيو ٿو وڃي اهو ڪرڻ سان دل تي بار ٿيندو آهي، مونکي ڪو بار ڪونهي... اڃان ته اهڙي ڪجهه ڳالهه ناهي پر جي ٿي ته پوءِ ڏٺو ويندو... هونءِ به اهو ڪجهه نيچرل آهي... پلا ڇا ڪيون ماحول جو اهڙو ٿي پيو آهي... جڏهن اسان ٻين کي ايئن ڪندي ڏسون ٿا... ٻڌون ٿا ته پوءِ لازمي اثر ٿئي ٿو... هونءِ به ڪي شيون شاديءَ جي ذريعي حاصل نٿيون ٿي سگهين. اهي ٻاهران ئي ملنديون آهن...“

”مثال طور؟“ ربيع لڄائيءَ مان پڇيو.

”مثال ڪهڙا ڏيانءِ تون پاڻ سمجهو آهين،“ هن لوائيندي چيو. چڱو هاڻ رازدان بڻين آهين ته پنهنجي ان سيد سڳوري جو آواز ته ٻڌائي. گهٽ ۾ گهٽ اندازو ئي لڳايان ته ڪهڙو ڪبوتر ڦاسايو اٿئي.

”هن مهل ته اهو رولاڪ گهر ۾ هوندو ئي ناهي پر ڏسان ٿي من تنهنجي ڀاڳين ملي پئي.“

”هون! ڀاڳ وري ڇا جا، نياڳي جو آواز ئي ته ٻڌان پئي مونکي ان

مان ڪهڙو هوند شڪر“ شيري ڪلندي ڳالهه ڦهڪائي ته هن سائيد تان فون ڪٿي بيبڙ تي رکيو ۽ ان جو انٽرڪام کولي نمبر ملائڻ لڳي. پهرين گهٽتي وڃڻ شرط ڪنهن ريسور تي لامارو هنيو.
”هلو!“

”شڪر جو تون ملي وئين،“ رفيعه ناز مان چيو. ”مون يانيو سيرسپاتي تي نڪتو هوندين.“

”بس جانم، اجهو هينئر ئي ٻاهر نڪتس منهنجا نصيب جو هن مهل تنهنجو آواز ٻڌم... ڀلا وري ڪڏهن تي ديدار ڪرائين؟“
”اڃان هفتو اڳ ته مليا آهيون...“

”روز ملون ته به منهنجي دل نٿي ڍاڍجي، سچ ٿو چوان رفيعه ته تون منهنجي زندگي ۾ نه اچين ها ته لائيف ڏاڍي ڊل هئي، تو ته هر طرف رنگ ئي رنگ پري ڇڏيا آهن.“

”ڇڏ بازاری ڊائلاگن کي، ڏي خبر امتحان جي تياري ڪيئن پئي هلي“ هن پاڻي شيريءَ آڏو معتبر ظاهر ڪندي چيو.
”ڪامريڊ ساٿي زنده باد، اسانکي تيارين جي ڪهڙي ضرورت آهي.“

”خيال رکجن، اڄڪلهه هي نئون جنرل صاحب مڙئي جهان ديدو ماڻهو ٿو ڏسجي. هر شئي تي نظر اٿس، ڪٿي پنهنجو ميڊيڪل جو آخري سال نه وڃائين.“

”نهيو جانم، رومينٽڪ ماحول خراب ڪرڻ لاءِ مائرن وانگر ويهي نصيحتون ته نه ڪر.“

هن کيس ٽوڪيو ته هو ڦڪي ڪل ڪلڻ لڳي. دراصل کيس اڄوڪي گفتگو پنهنجو پاڻ اوڀري ٿي لڳي، جو هن شيري جي موجودگي ۾ ايڏي گرمجوشي نٿي ڏيکارڻ چاهي، وري به ڳالهه جو رخ موڙيندي چوڻ لڳي،

”ڀلا ڏي خبر تو واري سائڻ سڳوري ڪيئن آهي؟“

”سائڻ ڏوڙ پئي پائي،“ هن بيزار لهجي مان ورائيو. ”تنهنجي فون کان به منت اڳ ڳوٺان گاڏي موڪلي اٿن ته سگهو پهچ، سائڻ چوٿين

مصيبت کي ڄڻ واري آهي.

”آئي الا! پوءِ وڃين ها نه، اڃان اتي ويٺو آهين“ هن مصنوعي فڪر مندي ڏيکاري.

”مان ڇا لاءِ ويندو مان، ڊرائيور کي چيو اٿم ته امتحانن ۾ مصروف آهيان. هونءَ به جن اها گهندڙي ڳچيءَ ۾ وڌي آهي سي پاڻهي ويهي دهل نغارا وڄائين منهنجو وڃڻ ڪو ضروري ناهي.“

”ڇا مطلب؟“ رفيع حيراني ڏيکاري.

”مطلب سڀئي ظاهر آهن، مڃن جي ساوڪ مس آئي ته امان بابا جن کي اهو چئي پوڻا پوڻي ڏسڻ جي ڪڏ ڪنيو ته ’ڄاڻ مٿاسين‘ پر ڳوٺن ۾ مائٽ اهي نمونا رڳو اولاد کي جذباتي طور بلڪل ميل ڪرڻ خاطر اختيار ڪندا آهن. پاڻ ته سڄو ڄمارن تائين پوڻا پوڻيون پيا پرڻائيندا پر يار، سراسر اسان مسڪينن جو رليو وڃي سنجھڻي شاديون ڪيو...“

”پر لڳي ٿو تون ته زال کي ڏاڍو ٿو پائين، هر نئين سال تي ٿو ٻار جو گفٽ ڏينس“

”گفٽ وري ڇا جا، مڙئي ٿيو فرض پورو ڪرڻو، ڳوٺائين زالن جي من گهري وندر به اها ئي هوندي آهي ته ٻار هوئي گونهن مٿ ۾ هٿ پيو هجي. هڪ هنج ۾، پيو ٿيڻ تي، ٿيون پيٽ ۾ ۽ تهرڙا ڇهه ست ٻيا وري هيڏي هوڏي پيا لوس لوس ڪندا.“

”واقعي توکي ننڍي عمر ۾ ئي مائٽن پاران شادي جهڙي ڏچن ۾ ڦاسائڻ نه گهرجي ها، ان حوالي سان تو پاري ميڊيڪل جي اسٽوڊنٽ سان وڏو ظلم ٿيو آهي.“

”ظلم به ڪو اهڙو تهرڙو... پر ٺهيو هاڻ همدرديون ڪري گهڻا لوڻ نه پرڪ زخمن تي.“

”ڇڱو بند ٿي ڪريان ڪوئي اچي پيو شايد...“

هن اختتامِي ڇمي ڏيندي فون رکيو ته ٻئي ڄڻيون تازو ملائي اچي تهڪن ۾ چٽڪيون...

”يار تو ته حد ڪري ڇڏي! نوجوان کي ايڏو به ڇٽو نه ڪر جو

سپاڻي ڳالهه ڪلڻ تي ته تون ڪاليج جي ڪنواري ڪنيا بدران ڏهن سالن جي ڏاڳهه پٽ جي ماءُ آهين! ڪٿي جيت مار دوا کائي پنهنجو انت نه آڻي ڇڏي...

”مٿو ڇتو وڃي مري، آيو منهنجي آڱوٺي تي! پاڻ منهنجي صدقي اخبار جي ڪنهن آپگهات ڪارنر ۾ فوتي سوڌو جاءِ ملي پوندس.“

”ذليل ديسان، ڪيڏي نه بي رحم آهين... محبت ۽ دوستي جون بنيادون گهڻي وقت تائين ڪوڙ ۽ فريب تي قائم نٿيون رهي سگهن. تون کيس ان حقيقت کان بي خبر رکي وڌي غلطي ڪئي آهي.“ ايئن چوندي شيري انٽرڪام مس بند ڪيو جو وري وٺي فون وڳو، شيري پنهنجي شيرين آواز ۾ ’هلو‘ ڪئي ته ٻئي طرف رمل جو سُريلو آواز ٻڌي ڄڻ ڇهڪي پئي.

”مس وڃي ڪا وڏن ماڻهن کي اسانجي ياد آڻي آهي، توسان ملاقات لاءِ تنهنجي گهر جا چڪر هڻي هڻي منهنجي گاڏيءَ جا ته ٽائر ٽي گسي ويا آهن. سدائين تنهنجي چرٻت نوڪرياڻي اچو منهن واري لڳي.“

”مونکي تنهنجا ميسيج ملندا رهيا آهن، تنهنڪري اڄ جيئن ئي واندي ٿي آهيان پهرين تو ڏي فون ڪيو اٿم.“ رمل کلندي چيو.

”توهان وڏن ماڻهن جا احسان! ڀلا ٻڌاءِ اچين ڪڏهن ٿي؟“

”اچڻ جو نه پڇ، سپاڻي وري فيچر لاءِ ٿيلهو ڪلهي تي ڪري نڪرڻو اٿم.“

”ٿيلهو ته توکي ٻارهوئي چڙهيل هوندو.... ڪلهي پاتم ڪينجھرو جيان... زندگي کي ايڏو ڊل نه ڪر جو ڪاغذن جو پيٽ پريندي پريندي پاڻ نه ڪاغذ ٿي وڃين، جيڪو فالتو سمجهي دست بن ۾ اچلي ڇڏبو آهي.“

”اڄ ته ڏاڍو فلسفو پئي ڳالهائين، فلسفي جي ڪا انجڪشن ته نه هئائي اٿئي.“

”پياري اهي فلسفن جون انجڪشنز توهان لک پڙه وارن جي منحوس مغزن لاءِ هونديون آهن، مونکي ته چئو ڦير پيار جون

انجڪشنون پيون لڳن.

"So sad! چو پلا ايڏا ڪي گهڻا مچر گهر ۾ ٿي پيا اٿئي ڇا جن جي چڪن ڪي تون انجڪشنون ٿي ڪوئين؟" رمل چيڙيس.
 "تون آهين بد ذوق انهن ڳالهين ڪي ڇا سمجهين،" شيري به ساڳي خوشگوار مان ورائيو. "پوءِ پلا اچين چو نٿي"، منهنجي دوست رفيع به ويٺي آهي ساڻس ملي خوش ٿيندين."

"خدا جو قسم يار ڏاڍي ٿڪجي پئي آهيان، ذهن فريش هوندو ئي ڪونه ته ڪچهريءَ ۾ ڪهڙو مزو، بس هاڻي منهنجو عورتاڻو وعدو رهيو ته Coming weekend تي تو وٽ اچبو ۽ پوءِ ٽئي گڏجي ڪچهري به ڪنداسين ته چٽو به ۽ ها، واھ جو ياد آيم، تو کان به پنهنجي استوري لاءِ ڪميٽيس وٺندس، تيار رهجان..."

"ڪميٽيس وري ڪهڙا ٻڌائيندس، توکي جيڪي وڻي منهنجي پاران لکي ڇڏجانءِ، مون لاءِ انگريزي مئگزين ۾ نالي اچڻ واري لاءِ ئي ڪوڙ آهي."

"ڇا واقعي! ايڏو شوق اٿئي نالي ڏسڻ جو... ته پوءِ نيڪ آهي، هاڻ جيڪو به تجربيي آرٽيڪل لکڻو هوندو سو تنهنجي نالي سان ئي لکندس."

"مارائيندين ڇا... شيري کلندي چيو.

"ڪنهن جي مجال آ....! Ok than see you خدا حافظ.

"Bye Bye!"

"Bye!" شيري به هن جيان ئي اسٽائيل مان موڪلايو.

"اها وري ڪير هئي" رفيع ڏاڍي سٺ مان ڏانهس نهاريندي پڇيو.
 "رمل.... ڪنهن زماني ۾ اسانجو واسطو رهيو پر پوءِ هي هلي وئي ٻاهر پڙهڻ ۽ منهنجي وري شادي ٿي وئي ته ڄڻ رابطو ئي ڪٽ ٿي ويو."
 "چٽو ته وري دوستيءَ جو پراڻو مردو ڪوئي ڪڍيو اٿئي"

"سٺي چوڪري هئي مونکان توڙي جو ٽي چار سال ننڍي هوندي، پر عزت ۽ پيار سان ڳالهائڻ ڪري هر ڪنهن جي توجهه جو مرڪز رهي. مون سان به سٺي هاءِ هلو هئس."

”هاڻ اها هاءِ هلو ڪجهه گهراڻپ ۾ نه پئي تبديل ٿئي؟“
 ”ها چئي سگهجي ٿو، تون ملندينس ته توکي به وڻندي“
 ”الله پناه ڏي مون کي چوڪريون وڻڻ کان....“
 ”توبهن! تون ته هر ڳالهه جو الائي ڪهڙو مطلب ويني ڪدين.“
 ۽ پوءِ ٻئي ڪل ۾ ويڙهجي ويون....

سنجھا ويل رمل، شهر جي هڪ معزز علائقي جي خوبصورت بنگلي آڏو پنهنجي FX آڻي بيهاري اُمرت اڳتي وڌي دور بيل کي هلڪو پريس ڪيو ته پوڙهي چوڪيدار جيڪو منهن مهاندي مان پراڻو طبلچي ٿي لڳو ڪنگهندي اچي گيت ڪوليو ۽ سندن واقفيت پڇي. جنهن تي رمل مڱزن جو حوالو ڏيندي مختيار بيگم سان ڪجهه وقت ڳالهائڻ جي خواهش ڏيکاري. هو کين نهن کان چوٽيءَ تائين جانچي ٻه منٽ ترسڻ جو چئي اندر هليو ويو. ڏهن منٽن جي انتظار ڪرائڻ بعد موٽيو ته معذرت مان چيائين:

”معاف ڪجو توهانڪي انتظار ڪرڻو پيو، بيگم صاحب نماز پئي پڙهي.“ تنهن بعد هن کين اندر آڻي اپ ٿو ڊيٽ ڊرائينگ روم ۾ ويهاريو. اُمرت جون نظرون چوڌاري طواف ڪرڻ لڳيون ڄڻ ڪجهه ڳولينديون هجن. اهو ڏسي رمل چيس،

”چو خير ته آهي وائڙپ مان ڇا پئي ڳولهي؟“

”طبل، صندل، پاندان، چلمچيون ۽ چانديون، چيرون، موتيي جا گل، گائو تڪيه اڱالڊان اهي سڀ ڪٿي آهن؟“ هن يڪ ساهي پنهنجي اورا کورا ظاهر ڪئي.

”اوھو... ته چئبو توکي اهي ڏسڻ جو شوق هو! يار پاڻ ان مخصوص ٽريڊيشنل جاءِ تي ڪونه پهتا آهيون،“ رمل مرڪندي چيس ”Mind it اهو ڪنهن ٻائي جيءَ جو ڪوٺو نه، پر سابقه بيلي جو بنگلو آهي.“

اهو ٻڌي اُمرت تنهائين ڄمي وئي.

ويرم ٿي نه گذري جو ٽلين واريون لڙيون هٽائيندي، اچي ململ جي بڪل سان مرڪنڊڙ نوراني چهري واري مختيار بيگم نروار ٿي. ڪنن جي چار چار انچ لڙڪيل ڀاڙين ۾ موتي جا گل ايئن ٽنبيا هٽائين

ڇٽڪ اهي ڪن نه پر ڪونڊيون هجن... جڏهن ته مينديءَ سان ٻئي هٿ تريون ۽ پير ڪناريون به ڏاڍي نفاست سان رنگيل هئس. هوءَ دبيز غاليجي تان باوقار نموني هلندي کين ڏاڍي قرب مان ڳرائڙيون پائي ملي پوءِ ويهڻ جو اشارو ڪندي پاڻ به ساڻن گڏجي ويئي، ۽ نهايت تجسس ڀريل نگاهن سان ڏانهن نهارڻ لڳي، رمل کيس مخاطب ٿيندي چيو،

”ميڊم اسان توهانجو ڪجهه وقت وٺنداسين، توهان جي پائتي اسٽيج ڊانسر نيلمر شايد توهانکي ٻڌايو هوندو ته اسين مئگزن لاءِ اسٽوري پيا ڪريون سو ان ڏس ۾ توهانجي مدد گهرجي.“

”ها ها ڇو نه، نيلمر مون سان ڳالهه ڪئي هئي،“ هن شفقت مان ورائيو. ”اسانجون زندگيون ته بابا ڪليو ڪتاب آهن. ڀلي اسانجي پيٽان وڏا خان خانان پيدا ٿيا هجن يا ڀلي اسين ڪن خان خانانن جي تخم مان هجون پر معاشري ۾ اسانجو مقام اجهو اهو ئي آهي، جيڪو سڀني جي سامهون آهي توڙي جو اڄڪلهه بي شمار گهرن ۾ اسان واري ڪمن کان به بدتر ڪم پيا ٿين پر ماڻهن کي سڪون رڳو اسانکي ئي گهٽ ڪرڻ ۾ ملندو آهي.“

”توهان صحيح ٿا چئو.“ رمل ڏيان سان کيس ٻڌندي سهمت ڪئي جڏهن ته امرت ٽپ کولي هن اڳيان ميز تي رکندي پڇيو:

”ڇا ان جي اجازت آهي؟“

”ها، پت ڇو نه“ اڌڙوٽ عمر جي ڪڙي تڙي بردبار مختيار بيگم سندس مٿي تي هٿ ڦيريندي چيو. ”اسانجي وري ڪهڙي هٿرادو عزت آهي جنهن جي وڃڻ جو خوف ڪريون...“

”ٻڌو هوسين ته توهان پنهنجي ماحول کان بغاوت ڪندي شادي ڪرڻ کي ترجيح ڏني ۽ پوءِ اها ڪئي به، ڪيئن رهيو تجربو؟“ رمل جي سوال تي هوءَ تلخيءَ مان مرڪي، ماضي ڏانهن سفر ڪرڻ لڳي...

”ها... پانيمر ٿي ته نٿ لهرائڻ واري روايتي رسم کان نڪاح جي ٽن ٻولن ۾ ٻڌجي سڄي عمر عزت جي ڇانو ۾ گذاريندس. ان زماني ۾ به هن شخص مونکي حاصل ڪرڻ لاءِ لکين ڏنا هئا منهنجي ماءُ کي...“

تڏهن وڃي ڪا هوءَ راضي ٿي هئي.... پر مرد پنهنجي فطرت کان باز نه ايندو آهي، مون کيس ڏاڍو چڱو سمجهو، پر اها منهنجي ٻاراڻي هئي ڇو جو ڪوئن تي اچڻ وارو مرد ڪهڙو چڱو مرد هوندو....

هن شوخيءَ مان مرڪندي پنهنجي ڳالهه جاري رکي. ”شادي کان پوءِ هن منهنجو رت ست نپوڙي، تن مهينن ۾ ئي نظرون بدلي ڇڏيون. موسم به ايترو جلدي نه بدلبو آهي جيترو تيزيءَ سان هن پنهنجو رنگ مٽايو ۽ وري ڪنهن ٻي ڪوئي واريءَ وٽ وڃڻ لڳو. ان مان ثابت ٿيو ته عورت زال بنجڻ کانپوءِ پنهنجي ڪشش وڃايو ڇڏي.... جڏهن ڌيءَ ڄاير ته ماڳهين الزام هڻي گهر مان ڪڍي ڇڏيائين. ته ’جهڙي هئينءَ تهڙي ٿي ڏيڪاريئي، اها منهنجي ڌيءَ ڪونهي اسانجي خاندان ۾ عورتن کي رڳو پٽ ڄمندا آهن. شاديءَ جو سانگ ته رڳو منهنجي ملڪيت تي راڄ ڪرڻ لاءِ پکيڙيو هئي. الاڻي ڪنهنجو پاپ آهي منهنجي کاتي ۾ ٿي وجهين... هي غليظ خون منهنجو نٿو ٿي سگهي...‘ اهو سڀ هن پنهنجي ماءُ جي چورت ۾ اچي ايڏو اوچتو ڪيو جو مان حيران ٿي ويس. دراصل هن جي ماءُ سندس شادي وڏي پئسي واري گهراڻي ۾ ڪرائڻ پئي چاهي. مون ته هن پوڙهيءَ جون به بي غرضيءَ مان ڏاڍيون خدمتون ڪيون پر هوءَ سدائين حقارت جي نظر سان ڏسندي مون کي ڌڪاريندي هئي، نيٺ طلاق جو تحفو کڻي ڌيءَ سوڌو موتي ماڳ تي پهتس جتي پنهنجي خانداني ”ڪرت“ کان علاوه جيءَ جان سان ان جي پرورش ڪرڻ لڳس. ڇا ٿيو جو کيس سڳي پيءُ جو نالو نه ملي سگهيو. هوءَ به قيامت ڏينهن ته ٻار ماءُ جي نالي سان ئي سڏبو نه.... آءٌ قيامت تائين جو انتظار ڇو ڪريان ها.... ڇا لاءِ هڪ پيءُ جي نالي جي دنياوي خيرات گهرندي وتان ها ان بي غيرت کان.... مون پنهنجي جگر جي ٽڪر کي پنهنجو نالو ڏنو.... هوءَ منهنجي وجود جو ئي ته حصو هئي!“

”ميڊيم، هوءَ ملڪ جي نامور ايڪٽريس ڪيئن بڻي؟“ رمل کيس غور ۽ دلچسپيءَ مان ٻڌندي پڇيو.

”بس امان، جنهن کي رب نوازي.... هن جا ڀاڳ به ڪي چڱيرڙا

هئا.... اسان وٽ اتي ڊائريڪٽر ايندو هو جنهن کيس اسٽيج تي نچڻ جو چانس ڏياريو، تڏهن تيرهن سالن جي عمر ۾ منهنجي پيٽ ڄائي، ان امير زادي جي سڳي ڌيءَ، چير ٻڌي اسٽيج تي نجي ماڻهن کان داد عيش وصول ڪيو. تنهن بعد هوءَ ٿرت ئي فلمن ۾ ڪڇي وئي. اڄ ڏهه سال گذري وڃڻ کانپوءِ هوءَ صف اول جي ايڪٽريائي شمارجي ٿي. معاشري ۾ هن جي عزت آهي... مقام آهي... سوين سلامي آهن...”

”پلا اسان ان شخص جو نالو پڇي سگهون ٿا؟“ امرت چيو.

”چڏيو امان، جن کي خبر هئي يا آهي سي ڄاڻين ٿا باقي هينئر نئينءَ مان ڪهڙو ويهي هنجو نالو ڪٿان... بس سمجهو يادن ۾ دفن ٿيل هڪ نالو آهي.“ هن ڳالهه نٿائي. ايتري ۾ هڪ عورت تري ۾ شربت سجائي سندن آڏو اچي بيٺي.

”ڪئون امان...“ مختيار بيگم جي چوڻ تي هنن مهرباني چوندي ڪلاس کڻي سامهون رکيا.

”شادي جي تجربي بعد ڇا وري ڪڏهن شاديءَ جو خيال توهان جي دل ۾ آيو؟ هتان کان هيستائين جو سفر ڪيئن طئي ڪيو؟“ رمل جي سوال تي هن بي اختيار ورائيو.

”عقل واري لاءِ ته شاديءَ مان سبق حاصل ڪرڻ جو هڪڙو ئي ڌڪ ڪوڙ آهي. تجربي مان ئي ماڻهو سکي ٿو، ان هڪڙي پل کانپوءِ اهڙو خيال ته وري منهنجي ذهن ۾ ڪڏهن پلجي به نه آيو.... هڪ وار وري پاڻڪي ان ساڳئي نظام ۾ ضم ڪري ڇڏيم جنهن ۾ اسان چوڪرين جا ولر پيا پلبا هئا... تنهن بعد ٿرت ئي مون پنجاڻ جي چوڌريءَ سان سنگت رکي جيڪا ڏينهن ڏينهن وئي ٿي پڪي ٿيندي، بزنس سانگي اتي پيو اچڻ ٿيندو هئس، هي بنگلو به هن ئي مونکي وٺي ڏنو ۽ ان ۾ آئي رهايو. چوڌري مان رڳو ٻه جاڙا پٽ ٿيم، جيڪي اڄ اوڻيهه ورهين جا جوان ٿي ويا آهن، جن کي هن ولايت پڙهڻ لاءِ موڪليو آهي. منهنجي ڌيءَ کي به سڳي اولاد جيان پائيندو آهي. خرچ پڪو باقاعديءَ سان ڏئي ته سڀئي ضرورتون به پوريون ڪري. آءٌ آرام سان ويٺي آهيان... سندس زال توڙي ٻار سڄي حقيقت ڄاڻين ٿا پر خدا

جو شڪر آهي ڪنهن وٽان به ڪا ڪٽونس ناهي ٿي. هر ڪو پنهنجو پاڻ ۾ مڱن آهي.“

”مطلب ته توهان پنهنجي موجوده زندگي مان مطمئن آهيو؟“
 ”ها يقيناً... شاديءَ کان هيءَ زندگي مون لاءِ وڌيڪ مطمئن ڪندڙ ثابت ٿي...“

”اوهانجي ست جي ساٿياڻين جو ان باري ۾ ڪهڙو رويو آهي؟“
 ”هتي به درجا آهن هرو ڀيرو هر ڪنهنڪي مرد بدلائڻ جي عادت ڪونهي. اهي گهڻيا رنن ٽين جيڪي ٽڪي پيسي تي پيون وڪامجن، جڏهن ته اسان پاران ڪي ڪو هڪ مرد، واقعي به ڪنهن مرد جيان سٺي طرح رکي ٿو ته پوءِ ٻئي ڏي اک کڻي به نه نهاريون. هونءَ به مرد وٽ اسان ويهاريلن جي عزت، نڪاح ٻڌين کان سوين درجا مٿي آهي. توهان اشرافن وٽ شينهن ڪلهي چڙهن وارو سئودو ڪيڏو نه گهائي وارو ٿيندو آهي. اها ڳالهه وقت ۽ مشاهدي مونکي سمجهائي ڇڏي. توهان مڃو نه مڃو، پر اها حقيقت آهي ته مرد وٽ هڪ وهاري يا طوائف جي زال کان وڌيڪ عزت آهي. هو کين گهمائڻ ڦيرائڻ نت نئين ملڪن جا سير سفر ڪرائڻ سان گڏ، هر مهيني گهريل رقم يا عيوضو، ۽ ٻيون سوکڙيون پاڪڙيون تحفا تحائف وڏي قرب مان عقيدت منڊائي نموني ڏي ٿو، جڏهن ته گهر ڏياڻين کي ڪو خرچ پڪو ملندو ته اهو سهائي مارڻ کانپوءِ خيرات وانگر ملندو ته ’هيئن ٿو ڪمايان هونءَ ٿو ڪمايان سڄو گهر ٿو سنڀاليان... ڪهول ٿو پالين.‘ اسان پاري ڪا بيخڙو ڪندس ته ان کي به اسانجي ادا سمجهي پيو مڙڪندو، جڏهن ته اشراف زال طلاق جي ڊپ کان خاموشيءَ سان پئي ظلم سهندي آهي. ڇو ته نڪاح جي ٻولن ۾ ٻڌجڻ کانپوءِ پنهنجو وقار ۽ قدر مڙس اڳيان ڄڻ ويڃائي ٿي ڇڏي.“ هوءَ نان اسٽاپ ڳالهائيندي پنهنجا خيال ظاهر ڪندي رهي. ۽ اهي سمورا سوال جيڪي ٻئي چڻيون ذهن ۾ سانڍي آيون هيون تن جا جواب ڪل جا سم سم جيان مختيار بيگم جي واتان نڪرندا ڏسي کين گهڻا سوال ڪرڻ جي تڪليف ئي نه ڪرڻي پئي. سندن هر سوال جو جواب، هن جي گفتگو مان پاڻمرادو ڦٽي ٿي نڪتو!

پاڻڪي معتبر زال ثابت ڪرڻ جي ڪوشش ۾ هوءَ تهاڻين اچي ڏيگهه ۾ ڇٽڪي:.

”پٽ دنيا ۾ عزت هجي نه هجي پر عزت نفس جي حوالي سان شريفن کان اسانجي عزت ڪيئي درجا مٿي آهي....!“

”چتي اچي ٿي آهي رن“ امرت دل ۾ سوچيو، سندس اکين ۾ پل جي پريل ڪروڙ جي جهلڪ ڏسي رمل مسڪرائڻ بنا رهي نه سگهي. هن ڄاتو ٿي ته امرت رسمن رواجن کي پوڄڻ واري چوڪري هئي. پر رمل جي مرڪ کي مختيار بيگم پنهنجي لاءِ Reward سمجهي ويتر قونڊ مان ڳالهه کي چهتي پئي.

”اسين ڇا ۾ گهٽ آهيون؟ هڪ پاسي شريفن وٽ نياڻين جو درجو ست قرآن برابر آهي ٻئي پاسي ڪنهن قرباني جي ڏورجيان وڌ کان وڌ ثواب حاصل ڪرڻ لاءِ نپائي پالي وڏي ڪري هڪ بنهه نئين خاندان ۽ اوڀري ماحول ۾ فرض پورو ڪرڻ جي نالي ڪين ڏکيو ڇڏين.“

”توهانجو مطب آهي ته عزت واري نڪاح جي رشتي کان ڪنهنجي سریت ٿي رهڻ کي وڌيڪ پائيداري آهي.“ امرت دل ٿي دل ۾ پڇرندي پڇيو.

”ها بلڪل،“ هن اعتماد مان ورائيو. ”نالي ۾ ته ڪٿي اسان مردن جون ويهاريل آهيون پر ڏسجي ته هو به اسان جا رکيل آهن.... هلي سگهون ته واه نه ته لت هڻي ڪڍيو ڇڏيون ۽ اهي ساڳيا مرد جيڪي پنهنجي زالن کي لتون هڻڻ تي هريل هوندا آهن سي جڏهن اسانجي ڪنٽرول ۾ ايندا آهن ته اسانجي لتن هيٺان پيل هوندا آهن. چاهي ڪجهه عرصي لائي ئي سهي پوءِ به پاور جو اهو احساس اسان کي بي پناهه آڻي ڏي ٿو ته خريدار اسانجي مسميريز موارِي طلسمي ڪشش ۾ مڪمل طور وڃائجو وڃي....“ مختيار بيگم پنهنجي چهري تي معنيٰ خيز مرڪ سڃاڻيندي فخر مان چيو. ان مهل سندس چهري جا نوراني تاثرات ٽپي ڏيئي الائي ڪٿي گم ٿي ويا. جن جي جاءِ يڪدم Vampish تاثراتن والاري ڇڏي. امرت قاتل اکين سان يڪ ٿڪ ٿي ڏانهس نهاريو. هن جيڪي ڪجهه ڳالهايو، سو سندس مٿان لنگهندو پئي ويو. کيس لڳو

تہ سامهون ويٺل مختيار بيگم تي ڪن جو ڪن ۾ نوجواني جي استري
ڦيرجي وئي هجي ۽ هو چست پڄامو ۽ ڪوئي پشواس پائي، پيرن ۾
ڇيرون ٻڏي ڪوچ تي ئي بيهي تڪ ڏنا ڏن جو مظاهرو ڪندي هجي.
جڏهن ته هو ۽ رمل ڄڻ طبيبن تي سنگت ڏيئي رهيون هجن!

”ڪيئن امان غلط ته ڪونه آهيان....؟ صحيح ٿي چوان نه... هن

رمل کان پڇيو.

”جي ميڊم بلڪل....“

”اڄ ڪلهه شادي شده زندگيون ڪيئن ٿيون گذرن، توهان ته عقل
واريون ڇوڪريون آهيو... ڄاڻو ٿيون ته اڄڪلهه جا مرد ڪهڙا نه
ذليل ٿي پيا آهن جو پنهنجي زالن کي ڳالهه ڳالهه تي مار موچڙو گارگند
۽ هر هر طلاق جي ترار پيا الاريندا آهن.... ڪير ٻڌاء ته سهي اها پل
پل مارڻ واري سزا عورت کي ڇا جي ٿي ملي.... شرافت جي نه؟
ڌنڌو ڪندڙ زالن کي ته ڪو اهڙي آلر ڪري ڏيکاري جن جي اوچي
طبقن وارن ۾ هڪ رات جا لکين ملن. عزت وارا ويچارا سڄي زندگي جي
غلامي عيوض لک ڏيڍ جو حق مهر لکرايو پائين ته ڇوڪري محفوظ
رهندي، ڏوڙ محفوظ رهندي! ان قيمت ۾ ته هاڻ سر لڪائڻ لاءِ گهر ته
ڇا سيڪنڊ هينڊ گاڏي به نٿي ملي.... سچ ته اهو آهي ته شريفن وٽ
عورت کي عورت هئڻ جي جرم ۾ ئي سڄي عمر يوڳڻو ٿو پئي.“
”ان ڪريئي ته جنت به هن جي قدمن هيٺان آهي جو نيٺ عورت
ماءُ به ته آهي.“ امرت اعتماد مان چيو.

”اها خوش فهمي به پٽيءَ جو هڪ قسم آهي.“ مختيار بيگم
سنجيدگيءَ مان پروڻ ڇاڙهي ڇڏي ورائيو. ”ويچاري عورت کي هر مذهب
۾ رڳو پٽيون مليون آهن، پر جيڪا ويدن ان سان ٿئي ٿي سا دنيا ۾
ڪنهن سان به نه ٿيندي هوندي... زمانو جنهن تيز رفتاريءَ سان تبديلي
ڏي پيو وڃي ته ڏسجو ڪجهه وقت کان پوءِ هرڪو اسان جي ئي
طريقن ۽ خيالن جي پوڻي واري ڪندو.“ امرت، مختيار بيگم جي واتان
رمل جهڙا خيال ٻڌي زير لب مرڪي ته رمل به ان جو مطلب سمجهي
مرڪي پئي. ڪن جي ماٺ کانپوءِ هوءَ وري ساڳئي موضوع ڏي آئي.

”اڄ جي معاشري ۾ مشڪل سان اهڙا مرد ملندا جن جي نظر ۾ عورت جو مختلف رشتن ۾ ويڙهيل درجو قابلِ عزت هجي.... اسان کي ته ڪير پير جي جتي نٿو ڪوئي سگهي، اهي لقب گهرو زالن لاءِ هوندا آهن.... اسان ڪنهن جي پير جي جتي نه پر ڳچيءَ جو هار بنجي وينديون آهيون.... پنهنجي ادائن ۽ حڪمن سان مرد کي پير جي جتي بڻائينديون آهن.... پنهنجي پيرن جي لتاڙيل مٿي سمجهنديون آهيون... توهان جي معسري ۾ عورت کي آهي اهڙي همت؟“

”آهي ته سهي.“ وري به امرت ورائيو. ”ڪڏهن ڪڏهن ڪي وات وڪيل عورتون پنهنجي مڙسن تي حاوي به ٿين، لڳنديون آهن.“

”پر ان چڪتاڻ يا ڪروڙ کان پناهه ماڻڻ لاءِ سڪون ۽ راحت وري به اسان پاري، ٻه مٺا ٻول ڳالهائڻ واريءَ وٽان ملندي اٿن،“ مختيار بيگم وري به پنهنجي لت مٿي رکي. ”عورت جي زبان درازي، طعنا مهڻا ۽ ڪروڙ گهڻي مرد جي زندگي زهر ڪرڻ سان گڏ، سڄي گهر کي تباهه ڪري ٿي. کيس مرد تي ڏاڍ ڪرڻ ۽ ڌمڙجڻ بدران هوش کان ڪم وٺي، راهه راست تي آڻڻ جو موقعو ضرور ڏيڻ گهرجي.“

”توهان جي سماج ۾ Physical Trade جي حوالي سان زندگي گذاريندڙ عورتن ڇا ڪڏهن ايئن نه سوچيو آهي ته سندن ڌيءَ پڙهي لکي عزت واري زندگي گذاري يا ڪنهن شريف خاندان جي عزت بڻجي؟“ امرت جي نئين سوال تي مختيار بيگم، جنهن کاڌيءَ تي هٿ رکي ڏاڍي اشتياق مان پئي کيس ٻڌو، تنهن مرڪندي ورائيس:

”ان پيشي سان گهڻي پاڳي اسانجو سمجهوتو ئي ٿيل آهي پر سوچن يا خوابن تي ڪو بندش نه نٿو وجهي سگهي، اهڙي سوچ به اچي سگهي ٿي. مون پنهنجي ڌيءَ کي پڙهايو، ان علم پويان ئي ته هن جو فن ويتر نڪريو ته عزت به مليس. ٻين به جن چوڪرين کي علم سان چاهه آهي سي پڙهن پيون، اوچن اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ عزتدار شريفن جي نينگرين سان گڏ.... جن سان دوستيون ۽ آڻڻ ويهڻ، اچڻ وڃڻ سڀ هلي پيو....“

”توهان کي سماج ۾ پنهنجو مقام ڪيئن لڳندو آهي؟“ امرت شايد ته کيس لاجواب ڪرڻ جي چڪر ۾ سوالن مٿان سوال پئي ڪيا پر هن نهايت ئي تحمل مان ورائيو،

”جيئن توهان جي سماج ۾ ماڻهن جا درجا ٺهيل آهن تيئن اسان جو به هڪ پنهنجو سماج آهي.... ڏندو ڪرڻ اسان کي پيڙهين کان رضا خوشيءَ سان مليو آهي، ان لاءِ اسان کي ڪو پڇتاءُ ڪونهي، ٿئي به ڇو... اسان ماڻهن کي خوشي ٿا ڏيون.... اسان وٽ اچي ڪي پهريل ڪين سڪون ۽ سرور ملي ٿو ته ڇو چئون ته اسين ڪو برو ڪم پيا ڪريون.... الله رسول کان جيترو اسان ٿا ڊڄون ايترو توهان به نه.... نمازون اسان پڙهون.... روزا اسان رکون.... محرم ماتم، خير خيرتون، نذر نياز اسين ڪريون باقي ڇا ۾ گهٽ ٿياسين؟ پاڻ ڏسجي ته ڪيترن شريفن کان مٿي ئي آهيون.“

”توهان کي ڪڏهن ڪو ڏک يا محرومي جو احساس ٿيو؟“
 ”ڇا جو ڏک.... ڇا جو پڇتاءُ؟ هر ڳالهه ۾ اسان جي رضا خوشي شامل آهي، جيڪڏهن اسان مان ڪير شادي به ڪري ٿي ته اها سندس مرضي....“

امرت، جنهن جي پنهنجي مڱيندي سان ائين بڻجي ڊيٽ هئي، تنهن کانئس کي نون تي پڇندو ڏسي رمل کان پڇيو.
 ”ڀلا ٽيپ کليل هجي يا بند ڪريان؟“

”منهنجي خيال هاڻ ان جي ON رکڻ جي ضرورت ناهي، ميڊم کان ڪافي ڳالهيون معلوم ٿيون“ ايئن چوندي هوءَ مختيار بيگم ڏي مخاطب ٿي،

”ميڊم توهانجي تمام گهڻي مهرباني، توهان اسان سان سٺو سهڪار ڪيو.“

”نه پٽ مهرباني ڇا جي، ڪا ئي ڳالهه ناهي.“
 هو اٿڻ تي هيون جو هن کين قرب مان ويهاري وري چانهه جي صلاح هڻين جڏهن ته امرت ڪروڙ مان اندر ئي اندر ڄڻ وٽ پئي کاڌا.
 ”ميڊم توهان سان گڏ ٻيو هتي ڪير ٿو رهي“

”بس مان آهيان، نوڪر ڇاڪر.... چوڌري صاحب مهيني ماسي ڏينهن پڻ لاءِ ايندو آهي. آءُ ڊش، ٽي-ويون ڏسيو پنهنجو دل وندرايو مزي سان ويٺي هوندي آهيان، سارو ڏينهن پيا مٿ مائٽ ايندا ويندا اٿم ته ڪڏهن آءُ به ويو چڪر هنيو اڃان....“

”تڏهن به ٻارن کانسواءِ اڪيلائي ته ٿيندي هوندو؟“ رمل مشڪندي چيو.

”هو ٻڌو نه آٿو ته ’پنج ڇڏيائين ماءُ جي هنج‘ مون سان ته منهنجا ٻار وري به گهڻو گڏ رهيا آهن. اڄڪلهه شريفن جا اولاد ته مائٽن جي جيڪا عزت ڪن ٿا سا هر ڪنهن کي ساري پئي آهي. منهنجا ٻچا ته سموري حقيقت حال ڄاڻندي به منهنجي عزت ڪن ٿا، محبت ڏين ٿا.... ٻيو ڇا ڪي هڪ ماءُ کي.... ٻي ڪهڙي خوشي ٿي سگهي ٿي هڪ ماءُ لاءِ.... جتي هجن شال جڙيا هجن، شڪر آهي جو ڌيءُ به پنهنجي پيرن تي بيٺل آهي، ايندي آهي ته بنگلي جي اندر توڙي ٻاهر ميلو مچيو وڃي، سڀ کيس عزت ڏيندي ڏاڍو پائيندا آهن.... الله اڃان به مان وڌائيندس.... ٻچڙا به ڄاڻ پنهنجي پيرن تي بيٺا.“

”ڇڳو پوءِ هاڻ موڪلايون.... توهانجي تمام گهڻي مهرباني“

رمل اٿندي چيو، ته امرت به يڪدم اٿي کڙي ٿي، جڻ بند خلاص ٿيا هجنس.

”دل ته نٿي ڍاٻي توهانجي ڪچهريءَ مان پر وري به ڏاڍو مزو آيو.... الله نگهبان!“ مختيار بيگم ساڻن گلي ملندي کين رخصت ڪيو.

رمل ڊائنگنگ ٽيبل آڏو ويهي نيرن ٿي ڪئي ته جيما چانهه ۾ ڪنڊ ملائيندي چيس،

”امان اڄ آفيس مان موٽين ته پيڻ وٽان به خير خبر لهي اچجانءِ، تون ته پنهنجي مصروفيتن ۾ ٿي رهين. چڱا ڏينهن ٿي ويا آهن جو منهن ئي ڪونه ڏيکاريو اٿس....“

”اڃا!“ رمل سينڊوچ کائيندي چيو، ”مونکي پاڻ ڏاڍي ياد پئي اچي.... شام جو ضرور ويندي مانس.“

”اڳي ته ڪڏهن ڪڏهن فون به ڪندي هئي. هاڻ ته اهو به ڪرڻ ڇڏي ڏنو اٿس“

”ٻارن جي ڇانگ ۾ ويچاري ڪهڙا ويهي فون گهمائيندي، تون ئي ڪٿي خبر چار لهندي ڪرينس“

”آءُ ان هچا پاڇائيءَ سوران فون ڪريان ئي ڪونه، جو ڄاڻان ٿي ته وري ڪئندي نعيم جي شاديءَ جو راڳ!“

”ڇڏيس، پئي هئي مٿو“ هوءُ نيڪن سان منهن اگهيندي ڪرسي تان اٿي ۽ Key Holder تان ڪار جي چاٻي ڪڍي آفيس رواني ٿي.

چاچي روهت خان جي گهر ۾ داخل ٿيڻ شرط کيس چاچيءَ جي زور زور سان دڙڪا ڏيڻ جو آواز ڪن تي پيو، پر لفظ چٽا سمجھ ۾ نٿي آيس، جنهن ۾ هن کيس ئي ست سريون پئي ٻڌايون،

”هڪ شادي ڪري لٽيو ٻي الله اعلان الائي ڪٿي ڪٿي ڪارو منهن ڪندي ٿي وئي. گهٽ ۾ گهٽ جيما جي مرڻ جو ته انتظار ڪري ها پيڻهين. چڱو جو ماڻهين اها بي حياتي ڏسڻ کان اڳي ئي پاڻ ماري آجي ٿي.“

رمل جي ننڍي سٺوت، جيڪا جنگجو حالتن سبب واٽڙپ وارن تاثراتن سان اچي ساڻس ملي، تنهن کان مسڪرائيندي پڇيو،

”وري ڪنهن تي باب ٻريو آهي؟ جو چاچي ويٺي گور ڪري. هوءَ ڪا ورندي ڏي ئي ڏي تيسين هيءَ چئو طرف چوڙن وانگر پڪڙيل ٻاڻ تي هڪ رسمي مرڪ پڙي نظر وجهندي، ورندي مان لائونج ۾ اچي بيٺي جتي چاچيس چيلهه تي هٿ رکيو منعم سان پئي وڙهي ۽ هوءَ ڪوچ تي مٿو جهلي، ٻارڙي هنج ۾ کنيو ويٺي رئي.

”چو چاچي، خير ته آهي جو ايڏي ڪاوڙ پئي ڪرين!“ رمل پيڻ جي ڀر ۾ ويهي کيس پاڪر ۾ پريندي چيو.

هن جي اوچتي اچڻ تي چاچيس تٽان پٽان ٿي وئي ۽ سندس سوال کي ٻڌو اڻ ٻڌو ڪري گيت ڏيندي وسائيل لهجي مان چيو،

”امان تون ڪڏهن آئينءَ؟“ ٻئي ئي لمحي هن کيڪر لاءِ مئل نموني هٿ وڌايو ته رمل ان کي نظرانداز ڪندي تڪائيءَ مان پڇيو:

منعم تي ڇا لاءِ پئي ايڏو ڌمڃين چاچي؟“

سندس لهجي جي گرمي کي محسوس ڪندي هن به پاڻ سنڀاليندي ساڳي تيزي ڏيکاري.

”آخر به سس آهيان هن جي، ماءُ برابر! ايترو به حق ڪونهي!

جي ڪجهه چيومانس ته ڪهڙي اربع خطا ٿي پئي
 ”پر به ڪيائين ڇا جو ويٺي ٿي هنجون هاري؟“
 منعم جا سڌ ڪا تهائين تيز ٿيندا ڏسي چاچيءَ ويتر داڀي مان
 چيس:

”تون ته چپ ڪر چوري، پيئين ڪي ڏسي وينين آهين ڊراما ڪرڻ.
 ٻڌائينس نه ته مغز ڪٿي هوندو اٿئي....“ وري رمل ڏي مخاطب ٿي.
 ”گهر جي ڪنهن به ڪم ۾ نه اٿس ڌيان نه ئي وري ڪا
 دلچسپي... هر ڳالهه ۾ ٻارن جو بهانو، ڪنهن چيس ته ايڏا تڪڙا
 ٻار ويهي چڻ مون به گنديون ٻار چڻيا نپايا ته گهر به هلايا، اها باڪل
 پوٽي وري ڪا عرش تان ڪانهي لٽي جو پنج ٻار ٿٽا سنڀاليا ٿينس.“
 ”پر نيٺ ٿيو ڇا، جنهن لاءِ ايڏو محشر متو آهي“

”رڳو پئي ٿي نقصان ڪري... مئل مٽيءَ جون يادگيريون
 ريتي....“ فرش تان مڱ جا ٽڪرا ميڙيندي چيائين.
 رمل منعم کي ڳرائڙي پائيندي سندس ڪمري ۾ وٺي آئي ته
 پويان چاچيس جو پٽڪو ٻڌڻ ۾ آيس.

”وڃي هاڻ نويڪلائيءَ ۾ ڪوڙ ڪٿي هانءُ هلڪو ڪر“
 رمل، پيٽ کي وٺي آئي پلنگ تي ويهاريو ۽ سندس منهن مٿي
 ڪندي پڇيائين،

”هي سڀ ڇا آهي منعم، تون ڪهڙي وئيل ۾ پئي آهين؟“
 هوءَ خاموش سڌ ڪندي رهي، پر هنجي سڄيل اکين جي هيٺان پيل
 اڌ ڪارا چنڊ ٻڌائي رهيا هئا ته هو ڪنهن لاڳيتي ذهني ٽارچر جي ور
 چڙهيل هئي.

”ٻڌاءِ نه مٿي پيٽ چپ ڇو آهين.....؟“
 ”بس قسمت ۾ جيڪو لڪيل آهي سو پوڳيان پئي....“ هن
 هوريان چپ چوريا.

”مونکي اڳ ئي شڪ هو ته توسان ڪونه ڪو پرابلم آهي. پر
 پڇڻ کان انڪري نٿائيندي رهيس جو تون پاڻ به ڪونه ٿي ڪڇينءَ،
 اڄ اکين سان ڏٺم تڏهن اندازو ٿيو. منهنجي پيار پيٽ زندگي ايئن

هيسجي هراسجي نٿي گذاري سگهجي جيئن تون ٿي چاهين..... تون پلي ٻارن ٻچن واري پرڻيل زال هجين پر منهنجو تجربو ۽ مشاهدو توکان وڌيڪ آهي. ماڻهن سان اٿي ويٺي، انهن جا پرابلم اکين سان ڏسڻ ته ڪيئن ٿي سندن زندگي گذري... تون جو پاڻڪي حالتن جي رحم ڪرم تي ڇڏي هيٺ کان هيٺ ڪيرائيندين ته هي ماڻهو، جيڪي بدقسمتي سان اسانجا ڏاڏا آهن، جن جي بچڙن افعالن هوند ڪير کين ڪونه پڇي سي تبئين چوٽ چڙهندا ويندا ۽ تون ان گهر جو اهم فرد هئڻ جي باوجود به پنهنجي حيثيت، هيسيل هراسيل عادت هٿان ڪسيري جهڙي پئي ڪرائين

”ان ۾ منهنجو ڪهڙو ڏوھ، “منعم لڙڪ اگهندي ورائيو. “قدرت ماحول ئي اهڙو ڏنو.... اباڻي گهر ۾ امان جي ڏڪن ڏڪايو... بابا جي حالتن هيسايو ته ساهرن سان سينو ساهڻ جي سگهه ڪٿان آڻيان... هٿ نچائي رڙيون ڪري جوابي ڪارروائي ڪرڻ ته آءٌ سڪي ناهيان، نه جيما کان نه امان کان.... منهنجي ته فطرت ۾ ئي اهڙا انداز ناهن“

”ڏنبا ڪڍي وڙهڻ لاءِ ته آءٌ به نٿي چوان پر پنهنجي عزت ته نه وڃائي، جيڪو پنهنجو قدر نٿو ڄاڻي سو بي قدر ٿيو وڃي، “هن کيس احساس ڏياريندي چيو. “چاچيءَ کي ڇا ٿيو هو اڄ جو ايڏو گوڙ ٿي ڪيائين؟“

”ٻوڙ پڇيندي پئي پاسي ٿانو به پئي ڌوٽر... ڪڪو وٺي رنو ته اوڏانهن ڀڄڻ جي تڪڙ ۾ سندس پاڻي پيئڻ جو مگو نل سان ٽڪرائجي پڇي پيو، تڏهن کان هل ڪندي امان جا به عيب گناهه پئي ورجايائين.....؟“

”تو پئي ٿانو ڌوٽا!“

”ها آءٌ ئي ڌوئيندي آهيان“ اهو ٻڌي رمل جي اکين ۾ باهه ڀرجي وئي هن هڪ وار وري عجب مان پڇيو....

”يعني سڄي آڪهه جا ٿانو....؟ نوڪر چو نٿا رکو“

”چاچيءَ کي انهن جا ڌوٽل ٿانو نٿا وٺن.... چئي ٿي اجايو

خرج وڌندو“

” ته پوءِ پنهنجا تانوَ پاڻ ڇو نٿيون ڏوئين.... تون پنهنجي فيملي سان ٻڌل آهين، نوڪر رکڻ چاهين ته ڇو نٿي رکين جو اهڙي رحم جوڳي حالت ڪري ڇڏي اٿئي..... خرج ته هونءَ به ڇاڇو روھت ئي پري ها.... مونکي سخت افسوس ٿيو آهي منعم بلڪ شرم به پيو اچي.... بجاءِ ان جي جو حالتن کي مڙسيءَ سان منهن ڏين رهندو ڏينهنون ڏينهن پاڻ پئي وڃائين.... امان کي ته ڪٿي وڃائڻ وارو هو بابا.... اسانجو سڳو پيءُ، تون وري هنن هٿن پاڻ وڃرائيندينءَ....؟“

” بس ڪر رمل، هاڻ وڌيڪ چَهڪ نه ڏي.... آءُ تنگ ٿي پئي آهيان.... برداشت نٿو ٿئي.... پر به جيئن پئي.... عظيم مهين جا مهنا منهن ڪونه ڏيکاري سارو ڏينهن اڪيلي ڪمري ۾ قيد ٿيو پئي هوندي آهيان. بيماري سيماري لاءِ رڳو پئسا منهن تي آڻيو اچلي تڏهن به ڇاڇي ٽڪي ٽڪي جو حساب ٿي وٺي مونڪان.... ويندي ذاتي خرچي ٿي خرچ ڪريان ته پڇي ٿي ڪيڏانهن ڪيئي؟ انهن مان فلاڻي شئي ڇو نه ورتئي؟ ڪجهه ٺاهڻ لاءِ رڌڻي ۾ گهڙان ته پويان دٻا چيڪ ڪندي ته هيڏا سارا مرچ مصالا ڇو کڻي ويا... مان ڏاڍي منجهيل آهيان، ٻارن جي پرورش پنهنجي انداز سان نٿي ڪري سگهان. ڪري ٻوهر ٿي ويا آهن.... اڃا به ماحول جو اثر وٺي الائي ڪهڙي رنگ ۾ رنگبا. آءُ خود هجوم جهڙي گڏيل ماحول ۾ رهندي بدلجندي پئي وڃان. جيما جيڪي تربيتون ڏنم، صفايون، سٺايون ۽ سگهڙايون سيڪاريون سي سڀ ڄڻ وسرنديون وڃن.... سڀ ڄڻ مون اڪيليءَ تي حاوي.... گهر هوندي به ڄڻ بي گهر آهيان، اهڙي حالت ۾ آءُ ڪيئن ٿي پنهنجي انفراديت برقرار رکي سگهيان.“

” پوءِ باقي تون ڪنهنجي عزت تي حرف اچڻ جي ڊپ کان ان جهنم ۾ ويٺي آهين؟ نه اٿئون پاءُ نه پيءُ نه ماءُ....! مونکي ته خير ان 'Lucky Draw' ۾ حصو وٺڻو ناهي جو منهنجي فيوچر کي ڪو خطرو هجي، تون ڇو ويٺي قربانيون ڏين... ڌوڙ وجهه سڀني تي، ٻار به هٿين ٻوٽ وارا.... اڳ ئي جيڪا پلٽڻ ان مسافر خاني ۾ پلجي پئي، اُتي اهو

به پلجي پوندا. وٿين ته پنهنجي عياش پيءُ ڏاڏي وانگر ٿين. وٿين ته چرسي ڇاڇي جي واڳ وٺن. تون ڪا لوھ لڙهندي ناهين جو ايئن توکي جھرڻ پُرڻ لاءِ ڇڏي ڏيون، تو وٽ سڀ ڪجهه آهي هل مون سان گڏ...."

"اڃان ترس! مونکي ڪجهه وقت ڏسڻ ڏي، پوءِ ايئن ئي ڪرڻو پوندو...."

"جيئن ان وچ ۾ آڻ ڏهه ٻار ٻيا پيدا ٿي وڃنئي؟ منهنجي چري پيڻ ڪنهن معجزِي ٿيڻ جي انتظار ۾ تون پنهنجي زندگيءَ جو اهو وقت به پئي هروڀرو وڃائين... ادا جي نوڪري ٻاهر آهي ته ان جو مطلب اهو ناهي ته تون اتي رهي ذهني اذيتون برداشت ڪرين، ڇو نٿي وڃين وٽس رهين. هتي ڇا لاءِ پئي آهين؟ آءُ ٿي ڳالهائين ڇاڇيءَ سان". رمل تيزيءَ مان چيو.

"ڇپ ڪري ويهه رمل" هن پنهنجا لڙڪا گهي سندس هٿ جهلندي چيو، "ڇا ڪريان نٿر ٿي پئي آهيان، ٿوري دير لاءِ ڏک ٿيندو اٿم وري ويساريو ڇڏيان.... مرڻ جيئن به ته هاڻ انهن سان ئي آهي، تنهنڪري بي وس ڪري ڇڏيو اٿم پاڻ کي..." هن اڃا ايترو ئي چيو جو بيدروم جو در وڌي نڪاءُ سان کولي ڇاچيس اندر ڌوڪجي پئي ۽ چيلهه تي هٿ رکندي منعم کي چيائين،

"روئي ورتئي سمورا سور، ڪيئي هانءُ هلڪو! اهو ڪونه ٻڌايئس ته منهنجي بابي مرحيات جو ڏنل ڏاج وارو مگو ڪيئن نه بي درديءَ سان پڇي پور ڪيو اٿئي جو منهنجو هيٺون اڃان سوڌو صدمي وڃان پور پور پيو ٿيندو وڃي..."

"ڇاڇي توکي ٿيو ڇا آهي، آهين ته نيڪ؟" منعم بدران رمل ورائيو. "پنهنجي نهن سان گهر ۾ اهڙو ورتاءُ رکيو ويٺا آهيو جو ڄڻ گهر ڌڄائي نه پر ڪا..."

"آئي هان! هان! مائي چئين ڇا ٿي. هوش ڪر،" هن بي اختيار رمل جي ڳالهه ڪاٽي وات مان تيسڻي گتڪي وارين ڦهننگن جي شاورنگ ڪندي جوش مان پروڻ ڇاڙهي چيو. "گهر ڌڄائي وري ڇا

جي؟ آءُ جيئري ويئي آهيان. اهو بنگلو منهنجي مڙس جوڙايو آهي، ڪو هن جي مڙس ڪونه ٺهرايو آهي جو سندس ٿي پيو. اهو نه ويسار ته پيشين نهن جي حيثيت ۾ اسان سان گڏ، منهنجي گهر ۾ پئي رهي، ڏيچائي جي حيثيت ۾ نه

”مونکي ته لڳي ٿو نهن جيءَ ۾ به نه پر زر خريد ٻانهيءَ جي حيثيت ۾ توهان وٽ رهي پئي آهي، ”رمل توک مان چيو.“ خيال ڪجانءِ چاچي، پنهنجي ڏيئڻ جو ڌڻ به اڳيان اٿئي. سياڻي انهن جو حال منعم کان به بدتر ٿي سگهي ٿو.“

”هونه، بدتر حال ٿا ٿين! ڏي جيڪي پتون ڏيئون هجنئي ’جي پٽيا سي چٽيا،‘ رب انهن جو اهڙو مورت موچارو ڪندو جو ڏيهه ڏسندو.“

”ننڌڻڪي اها به ڪانهي. پنهنجو به گهر اٿس. توهان سندس معصوميت جو تمام گهڻو ناجائز فائدو ورتو آهي.“

”ها ته پوءِ رهي وڃي پنهنجي ڪاڪ محل ۾ اسانجو ڪهڙو آڱوٺو پٽيندي“ هن ايئن چيو ڇڻ نوڪريءَ مان جواب ڏيندي هجيس. ”نيڪ آهي ته پوءِ آءُ کيس وٺي ٿي وڃان“

”ها ها، وٺي وڃيس. آءُ ڪونه پوتي پيرن ۾ وجهندي مانس منهنجي پٽ ڪاڻ ڪي ڪٿيون آهن، هڪ کان هڪ حور پري ان در جي چونڌ تي اٿي بيهاري سگهي ٿو. بچي شال آچي ته ٿي پتر به موڪلي ڏيندس...“

”هونه! ٿي پتر ٿو موڪلي! وڃي سئو پتر پاڻ تي وسائي، مونکي انهن مدي خارج ريتن رسمن جي ڌمڪي نه ڏي... پٽهن وٽ ان سپر پاور ڌمڪيءَ کان سواءِ ٻيو آهي ئي ڇا“

هيڏي هل تي گهر جون چوڪريون ۽ ٻار ڪمري جي در ٻاهران ايئن گهيرو ڪري بيٺا ڄڻ تماشو ڏسندا هجن. ”اٺ منعم“

”ڇا ٿي ڪرين رمل، ڇڏ ٻاراڻي“ هن پنهنجي پوري سگهه مان چيو،

”سڌي ٿي اٺ منعم هاڻ گهڻو ٿيو، تون ڪا لاوارث ڪونه آهين جو توکي اهڙي مصيبت ۾ ڇڏي هلي وڃان“
 ”ها اسين ته آهيون مصيبتون زحمتون، تون پلي وٺي وڃ ان رحمت کي پنهنجي رحمتن جي ڇانگ سوڌو“ ڇاچيس ٻارن ڏي اشارو ڪندي بي پرواهيءَ سان چيو.

”اها پلٽڻ ته توهان وٽ پلبي. منعم توهان ڏي اڪيلي آئي هئي اڪيلي ويندي!“

”رمل ڇا ٿيو اٿئي! ڇا پئي چئڻ؟“ منعم جي جسم مان ڄڻ رت ڇڏائجي ويو، هوءَ نري پيلي ٿي وئي.

”تون چپ ڪر، هل مونسان“ ايئن چوندي هو منعم کي هٿ مان جهلي ذري گهٽ گهليندي در ڏانهن وڌي ۽ هوءَ نه چاهيندي به سحرزده ڪيفيت ۾ ڪنهن بوتي جيان الائي ڪيئن ساڻس گڏ هلندي وئي.

”مائي ڪرين ڇا ٿي،“ ڇاچيس اچرج مان چپ تي اگر رڪندي دڙيس ”چار اکر پڙهي پيڻ جو گهر ڦٽايو اٿئي ته پائڻ ٿي وڌي سوڀ پئي ڪٿين پر انهن مصيبتن کي ته ڪنڀو وڃو، ٻيا ته وري به پاڻ پرا آهن، تڄ پياڪن کي ڪير سنڀاليندو“

”پاڻهي ويهي تڄون پياريو ۽ سنڀاليو انهن ڄرون کي... نه ته وڃي ايڏيءَ جي پينگهن ۾ اچلي اچجون.“

”آءُ اجهو ٿي عظيم کي فون ڪريان ته چوريءَ کي هاڻ جو هاڻ تي طلاق لکي موڪلي.“ حرمت لفظ ڪڙيندي ڏيچارڻ واري نوع ۾ چيس.

”ڇڙو ٿي ڇو؟ ڇئوس ته طلاق جا ويهي لک ڪڍي! نڪاح مهل منعم ڪهڙو دل سان قبوليو هئس جو هاڻ سندس طلاق لاڳو ٿيندي. توهان جهڙن نفسياتي مريض ماڻهن ئي شادي ۽ طلاق کي مشڪري بنائي ڇڏيو آهي“

حرمت جون اکيون ۽ ڇوڪرين جا وات ڦاٽي ويا ته ڪن پل لاءِ ٻارن جي بوڪائن کي به ٻنڄو اچي ويو.

رمل پيڻ کي وٺي رمندي رهي. پويان ٻارڙن ۽ سال سال جي وقفي

سان پيدا ٿيندڙ ٻن معصومن، ماءُ کي جو ايئن کنيجي ويندي ڏٺو ته
 منهجن رازو راز ۽ ڌاڙ گهوڙا پئجي وئي. حرمت اهو توائي ڪندڙ لقاءُ
 ڏسي ٻنهي هٿن سان مٿو جهلي، پاسي ۾ رکيل ڪٽ تي اچي ڪري ته
 ست ئي ڏيئون دانهون ڪندي روئڻ سان گڏ پاڇائي ۽ رمل کي پتن جا
 ڌوڙيا وسائڻ لڳيون.

آفيس ٽائمر اوور ٿيڻ تي سمورا ڪليگ هڪ ٻئي پويان پنهنجي ماڳن ڏي روانا پئي ٿيا. رمل اڃان ڪائونٽر تي بيٺي آپريٽر سان ڪجهه ڳالهايو پئي جو ڊاڪٽر عرفات کي ايندو ڏسي ڏانهنس وڌي آئي.....

”هلو ڊاڪٽر واٽ آسپرائيز! توهان هتي؟“

”ها مس رمل اڄ منهنجو (off) هو، سوچيم شازم کي آرٽيڪل ڏيڻ جي بهاني هلي توهانجي آفيس به گهمجي، ته ڪا دير سائس ڪچهري ڪري نه ملڻ واري ميار به لاهجي.“

”زبردست! ايڪسيلينٽ!! پر شازم ته نڪري چڪو آهي“

”پلا مسٽر نچر...؟“

”اوھ you mean اسد... ٻئي اجهو هاڻ گڏ نڪتا آهن.“

”هارد لڪ...“، هن ڪلها جهٽڪي لفافو ڏانهنس وڌايو.

”اچي پوءِ هي آرٽيڪل توهان پاڻ وٽ ئي رکو“

”مهرباني، تمام گهڻي مهرباني“

”ويلڪم، چڱو پوءِ پلا اتان ئي ٿا ڪلي موڪلايون...“

”نه نه ڊاڪٽر، چانهه ته پيئندا وڃو“ هن مضمون حفاظت سان فائيل ۾ رکندي چيو.....

”مس رمل هينئر توهانجو سمورو اسٽاف ذري گهٽ وڃي چڪو آهي، اها چانهه وري ڪنهن ٻئي پيري...“

”اهو ته بلڪل ئي مناسب ٿو لڳي، هڪڙو ته وڏو احسان ڪري توهان اسانجي رڪنيسٽ تي آرٽيڪل لکي ڏنو آهي، سو گهٽ ۾ گهٽ چانهه ته پيو نه...“

”مود ته هو برابر... پلا اهو بهتر نه رهندو ته ڪٿي ٻاهر هلي چانهه پيئجي If you don't Mind“

”ٻاهر؟“ هن نيم رضامنديءَ مان سوچيندي پڇيو. ”مثلاً ڪٿي؟“

”جيمر خاني ۾ ڪيئن رهندو؟“

”مونکي ته ڪو اعتراض ناهي پر Out of way هئڻ ڪري ڪافي

ڊير ٿي ويندي“

”مان توهانکي جهٽ ۾ ڊراپ ڪري ڇڏيندس“

”So Nice of you but I have My own convene“ ايئن ٿا

ڪريون مان توهان کي فالو ٿي ڪريان پاسي ۾ ئي ريسٽورينٽ آهي.

اتان ئي هلي ٿا ڇانهه پي وٺون“

”Sure why not“ ايئن چوندي عرفات پنهنجي ڪار ۾ ويٺو ته

پويان هن به گاڏي استارٽ ڪئي.

خوبصورت اوڀن ريسٽورينٽ ۾ هڪ ٻئي جي سامهون ڪرسي تي

ويهندي عرفات ويتر کي ڇانهه ۽ سينڊوچز کڻي اچڻ جو آرڊر ڏيئي،

شوڪ مرڪ مرڪندي رمل کان پڇيو،

”پلاها پراسٽيٽيوشن واري ڪور اسٽوري فاعنلائيز ٿي يا اڃان

ڪم هلي پيو؟“

”شڪر جو مس ويڃي ڪا اڃان مان جند چٽي آهي. اها رپورٽ

پڪ سان توهانکي اسڊ ڏني هوندي... هائنه؟“

”واهم جو سڃاتو، تنهن ڏينهن هو شازم سان گڏجي رپورٽون

ڪڍڻ آيو ته توهانجو به ذڪر نڪتو. چيائون پئي ته اسٽوري پويان ڏاڍا

سرگرم لڳا پيا آهيو“

اهو ٻڌي هن مصريءَ جهڙي چوڪري، مٿي تي چاڙهيل سن

گلاسس کي لاهي پرس ۾ رکيو ۽ ٿڌڙي هوا ۾ منهن تي لڙي آيل وار

پوئتي ڪندي چيو:

”هر ڪم ٿيم ورڪ سان ئي ممڪن آهي، اڪيلي سر ته مان به

ڪجهه نٿي ڪري سگهان. مونکي ته هرو ڀيرو پيا مفت جا ڪريڊٽ

ڦندا آهن“

”هاڻ ايڏو به ڪسر نفسي کان ڪم نه وٺو مس رمل.... مان

توهانجو باقاعديءَ سان پڙهندڙ آهيان تنهنڪري ايترو اندازو مونکي به آهي ته خدا توهانجي قلم توڙي ذهن کي ايڏي سگهه ڏني آهي جو پڙهندڙ اوهانجي هر لکڻي پاڻ ۾ جذب ٿيندي محسوس ڪندو آهي.

"Thankyou So Much!"

ايتري ۾ ويتر چانهه ۽ سينڊوچز آڻي سامهون رکيا ته عرفات کي ڪٽليءَ ڏي هٿ وڌائيندو ڏسي رمل اها پاڻ ڏي سيريندي چيو،

"توهان اسانجي آفيس ۾ پهريون ڀيرو آيا آهيو انڪري اڄوڪي مهمان نوازي منهنجي آهي... پر افسوس! جنهن دوست لاءِ توهان آيا سو نه ملي سگهيو..."

"توهانکي ڪو اعتراض ته نه ٿيندو جيڪڏهن چوان ته پهرين ملاقات ۾ ئي توهانکي شازم سان گڏ ڏسي مان پنهنجي دوستي جي دائري ۾ شامل ڪري چڪو هئس."

"اها ته منهنجي خوشقسمتي آهي" رمل شوخيءَ مان مرڪندي چيو،

"هاڻ پلاسجي ڪريو ته آرٽيڪل توهان شازم جي چوڻ تي لکيو يا منهنجي تي، ته جيئن ٿورو کيس پٽايان."

" يقين ڪندؤ اهو رڳو توهانجي ۽ صرف توهانجي ڪري ئي لکي سگهيو آهيان. هي سندس موڱي اکين جي گهري سمنڊ ۾ غوطو هڻندي چيو.

" هاڻ ڏسجو سڀاڻي شازم کي اها ڳالهه ٻڌائي ڪيئن ٿي جهيڙو ڪرايان"

" شازم ڏاڍو پيارو دوست آهي، هو ان ۾ ئي خوش ٿيندو ته توهان جي چوڻ تي ئي سهي پر مون جهڙي ماڻهو کان ڪجهه لکجي ته ويو"

" ڏاڍو ڪانفيڊينس اٿو پنهنجي دوست تي"

" هو آهي ئي اهڙو پيارو ۽ اعتماد ڪرڻ جهيڙو..... مان ته کيس ننڍپڻ کان سڃاڻان ، گڏ پڙهيا به آهيون" چوڻ ته هن اهو به چاهيو پئي ته توسان ملائڻ جو ذريعو بڻجڻ ڪري هاڻ ته تهائين پيارو ٿي ويو اٿم، پر جذبن کي لفظن سينسر ڪري، دل جي دٻي ۾ بند ڪري

چڏيس ۽ رڳو ايترو چيائين، ”پاڻ به جي ان دوستيءَ جي چين ۾ شامل ٿيا آهيون ته ڇو نه هڪ ٻئي جي باري ۾ واقفيت ڏجي وڻجي.“

”مان هڪ ORPHAN ڇوڪري آهيان..... ڪن جي پيار جي خوابن جي تعبير پر ڪيڏي نه پيانڪ....!“

”Oh! sorry to know“ هن ڏيمي لهجي ۾ چيو.

”بقي سان گڏ رهندي آهيان پاڻ ۾ رڳو به پينر آهيون.“

”توهانجي پيڻ به ڪٿي Job ڪري ٿي...؟“

”نه هو ميرڊ آهي. ننڍپڻ ۾ ئي سئوٽ سان شادي ٿي ويس. گهر ۽ ٻارن ۾ مڱن رهندي آهي. جڏهن ته مان ماس ڪميونيڪيشن ۾ ماسٽرز ڪرڻ کانپوءِ ان ئي فيلڊ ۾ اچي وئي آهيان، منهنجا ڏينهن رات بس ان مڱرين جي ئي حوالي آهن“

”تمام سنو ٿيو، پريڪٽيڪل لائيف ۾ پير پائڻ سان زندگي ۾ يا عمر تازگي قائم رهي ٿي ته پنهنجي پيرن تي بيھڻ وارو احساس پڻ شخصيت ۾ ڏينهن ڏينهن مضبوطي آڻيندو آهي.“

”بلڪل... هونءَ ڇوڪرين جي ميجارٽي هاڻ انهن ڳالهين کي سمجهڻ لڳي آهي، تڏهن ته هر فيلڊ ۾ اهي اڳتي وڌن پيون. هاڻي پلا توهان ڪجهه پنهنجي باري ۾ به ته ٻڌايو....“

”منهنجي به ڏاڍي مختصر فيملي آهي. اسين پاڻ ۾ ٽي چٽا آهيون، ٻه ڀائر هڪ پيڻ. ڀاءُ ڀاڄائي لاڙڪاڻي ۾ رهن ٿا ۽ پيڻ پيشو وٺي ٿي، ٻئي ڊاڪٽر آهن.“

”ڇڏيو ته توهان ڊاڪٽرز فيملي آهيو، ڇا ڀاءُ ۽ ڀاڄائي به ڊاڪٽر آهن؟“

”ڀائو ڊاڪٽر نه ٿي سگهيو Basically I belong to a poor family منهنجي پيءُ هارپي جي محنت سان بيت تي پٽيون ٻڌي هن کي ميٽرڪ تائين پهچايو ٿي مس جو جهولو لڳڻ ڪري ايڏو ته بيمار ٿي پيو جو پوءِ بچي نه سگهيو. تنهن بعد امڙ سميت منهنجي ۽ پيڻ جي سموري ذميداري ڀائو جي ڪلهن تي اچي پئي. جنهن سنهيون سڪيون

نوڪريون ۽ هاريو ڪري گهر جو گاڏو گهليندي، پنهنجي تعليم به جاري رکي ته اسانڪي به پاڙهيو. هينئر پاڻ پرائيويٽ فرم ۾ مينجر آهي، ته پايي وري هائوس وائيف. سندن شادي کانپوءِ امڙ به ترٽ ئي گذاري وئي. اڄ مان جيڪو ڪجهه آهيان سو پاڻو جي مهربانين جو ئي نتيجو آهي.

”سچ پچ ته ! He is a great اهڙا جذبا هائي ڪٿي ٿا ملن. اڄوڪي معاشري ۾ ته رشتن ۾ ڪا اٽريڪشن يا سچائي نه رهي آهي.“

”ها ڀر ان حقيقت جي باوجود اڃان به ڪي آهن جن سان هن جهان ۾ جيئڻ جون اميدون قائم آهن“

”توهان ايئن چئي سگهو ٿا، ڇو ته غريبي هوندي به مائٽن جو ڀرپور پيار ماڻهو ٿو، جڏهن ته اسان پينرن کي سڪئي ستابي گهر ۾ اک کولڻ جي باوجود پينگهي ۾ ئي سور پرائڻ وارو ماحول نصيب ٿيو. مون ڪڏهن به ڪي خواب نه اٿيا.... مونکي خوابن کان نفرت ٿي وئي آهي ۽ هر شئي ۾ ريئلٽي ڏسڻ جي قائل آهيان. ڪي به پهروپ نه منهنجي مشاهدي موجب مونکي سڳن رشتن ۾ جيڪا سيلفشنيس نظر آئي آهي تنهن مونکي سخت شاڪ رسايو آهي“ هن ٿوري ۾ ئي کيس پنهنجي ۽ خانداني بيڪ گرائونڊ جي ڄاڻ ڏني ته هو نهايت سنجيده ۽ اداس ٿي ويو پر ٻئي ئي لمحي ڏاڍي پنهنجائپ ۽ پيارن مان رمل کي دلداري ڏيندي چيائين:

”رمل.... ! ڏک سور ته هر انسان جي زندگيءَ جو حصو آهن، انهن کي جرئت سان منهن ڏيڻ ئي ته نالو آهي زندگيءَ جو ۽ توهان اهڙا مثال قائم به ڪيا آهن. اڄ کانپوءِ توهان پنهنجا سڀ ڏک ويساري منهنجي کاتي ۾ هڻي ڇڏيو. مان توهان تي انهن جو پاڇو به نه پوڻ ڏيندس....“ هن ڏيمي لهجي ۽ سادي لفظن سان پنهنجي مردانگي سان ڀرپور آواز ۾ رمل جي اندر تحفظ جو اهڙو احساس پيدا ڪيو جنهن کان اڳ هو بنهه نا آشنا هئي... کيس لڳو ڊاڪٽر عرفات مسيحي بڻجي هن جي روح جي ٻرندڙ زخمن تي ٿڌا پها رکي ڇڏيا هجن.

”منهنجي خيال ۾ هاڻ اٿڻ گهرجي“ رمل واڄ ۾ ڏسندي ويتر کي

بل آئڻ جو اشارو ڪيو. هن بل آندو ته رمل پرس مان پئسا ڪڍي ٿري ۾ رکڻ واري هئي جو عرفات اڳ ئي ڦڙتيءَ مان ڪارڊ ۾ نوٽ رکي ڇڏيا، اهو ڏسي هن پيار پري ناراضگيءَ مان چيو،

”ڊاڪٽر عرفات اها سراسر زيادتي آهي مون توهان کي پهرين به چيو ته اڄ توهان منهنجا مهمان آهيو.“ ائين چوندي هن جهٽ هڻي ويٺر کان ڪارڊ ورتو ۽ عرفات وارا پئسا کيس واپس ڪندي، پنهنجا پئسا ان ۾ رکي ڇڏيا.

”ٽينڪيو ميڊم!“ ويٺر ان ڪارروائيءَ تي مرڪندي بل وٺي روانو ٿيو.

”رمل توهان نيڪ نه ڪيو، دوستن سان اهڙا تڪلف نه ڪبا آهن“
 ”تڪلف جي ڪائي ڳالهه ناهي، هاڻ ته توهان تي اهڙيون چڻيون پيون پونديون، اڄوڪي چانهه کي محض افتتاحي ڪارروائي سمجهو“
 ”واقعي توهان سان ڀڄي نٿو سگهجي“ هن پنهنجو وولٽ کيسي ۾ وجهي اٿندي چيو. تنهن بعد ٻئي گڏجي ڪار پارڪ ڏي وڌڻ لڳا.
 ”مس رمل توهان سان ڪي گهڙيون شيئر ڪري سچ ته ڏاڍي خوشي ٿي.... انشاالله هاڻ ملندا رهنداسين....“

”ضرور! توهان جهڙو قابل شخص اسان کي پنهنجو قيمتي وقت ڏئي ان کان وڌيڪ ٻي ڪهڙي عزت افزائي ٿيندي.“
 ”مهرباني!“

هو هڪ ٻئي کان موڪلائي پنهنجي گاڏين ۾ اچي ويٺا.

شهرين جي بنگلي تي سبندس ڏير جي شادي جي سلسلي ۾ سموري ساهرائي آڪهه وين پرائي اچي لٽي هئي، گهر ۾ راج ئي چڻ انهن جو ٿي ويو، ته پيڪاڻي گهر مان به 'ڪان' کي لڙ ۾ مزو' جيان پينر پاڇايون به ور ور ڪري اچي ڦيرو ڏيئي ٿي ويون. جيسين وڃي گهوٽ لائون لهي ڪرهو ڪاهي، هن کي سيف سان ملڻ ڳالهائڻ جي ڪا مهلت ئي نه هئي. مڙس جو ويجهو دوست هئڻ ڪري ان ڪاڇ ۾ ته هو تهائين هن جو ٻانهن ٻيلي ٿي ويو. ذري پرزي ڪم لاءِ پاڻ سان گڏ کيس به کنيو کنيو ٿي هليو. ڏيرن به ساڳي ڪار ڪندي واندو ويهڻ ئي نٿي ڏٺس، گهر ۾ ايندي ويندي به هو چڻ شيري لاءِ ڏٺو ڏٺپ ٿي پيو. هن کي به ساڻس ڳالهائڻ جي نه هئي پرائيوسي نه وقت، سارو ڏينهن نرائن، ڏيريائين ۽ سندن ڏيئرن سميت شاپنگ پويان رُل رُلان ۾ ئي پوري ڪانه ٿي پئي پر وجهه ملندي ئي سيف اڄ رات کيس فون ڪرڻ جي سخت تاڪيد ڪئي. گهر ۾ فلمي گانن ۽ دهل جي وڄت تي نينگرين چڻ ڏينهن کان پوءِ ٿيڻ واري مهندي توڙي شاديءَ ۾ دانس جا ڪرتب ڏيکارڻ جي پريڪٽس پئي ڪئي، هو جا اڳ ئي موقعي جي تاڙ ۾ هئي سا گت ڏيئي، ڳاڙهن پردن، دبيز غالچن ۽ قيمتي فرنيچر سان سينگاريل پنهنجي من موهڻي ڊرائينگ روم ۾ سيف کي فون ڪرڻ لاءِ هلي آئي، هو به هڪيو تڪيو هن جي اوسيئڙي ۾ ويٺو هو. منو ڪلاڪ رومينٽڪ گفتگو جي ڏي وٺ ۾ وڃائجي وڃڻ کانپوءِ اوچتو شيري کي وقت جو احساس ٿيو:

"ٻارنهن ٿيڻ تي آهن....."

"ته پوءِ سمهي رهون پاڪي پائي....؟"

"ته ڇا تو اڃان مونکي پاڪي نه پاتي آهي!"

"تون ويجهو ئي نٿي اچين، مان اڪيلو ڪمبل ۾ پيو آهيان."

”سمجھ ته مان توسان گڏ ڪمبل ۾ ستي پئي آهيان...“
 ”تو کي ڏسان ته روز تو پر تون مصروفيتن ۾ ايڏي ته گهيرجي وئي
 آهين جو پر ۾ ئي نٿي ويهين....“
 ”تون وري ڪهڙو واندو آهين... سڄو ڏينهن ته اختر جي لٽ ٿيو
 هلين.“

”ڇا ڪريان ليلي کي مائٽ لاءِ ڪتو ته ٿيڻو ئي پوندو آهي. سو
 ٿيو پيو هلان مڙسهين جو. پر ڏس تنهنجي فون لاءِ اڄ مان سوڀر ئي
 جند ڇڏائي گهر اچي ويس.“
 ”پر هاڻي جيسين گهر ۾ مهمان آهن فون نه ڪنداسين.... مان پاڻ
 ئي دل ۾ سوچيندس ۽ تنهنجي پاران جواب به پاڻ ڏيندس، ساڳي طرح
 تون به پنهنجي سوال جو جواب منهنجو جواب سمجھ... دل جي
 ڪائنات ڏاڍي وسيع آهي... آزاد.... خبر اٿئي تنهن ڏينهن دل ۾ توکي
 خوب گاريون ڏنر، تڏهن وڃي هانءِ هلڪو ٿيو...“
 ”مان انهن گارين کي چڱي طرح ڄاڻان ٿو“
 ”معنيٰ ته...؟“

”معنيٰ ته پيار ڪيو هوندء...“
 ”چڱو هاڻي به ٿي موڪلائڻ مهل ڏي... ڪيترن ڏينهن کان نه
 ڏٺيون اٿئي.“
 لڳاتار چمين جا آواز هن جي ڪنن سان ٽڪرائڻ لڳا ته نخري مان
 دانهن ڪندي چيائين،

”بس بس تو ته مٿين جو مينهن وسائي ڇڏيو.... هاڻ مون کان نه
 وٺندي؟“ ايئن چوندي هن تي چار هوائي چميون کيس ڏنيون ته گڏ
 جذباتي انداز ۾ ان جي تشريح به ڪندي رهي....

”انهن مٿين مان مان هڪ منهنجي جاءِ، تنهنجي پيشاني لاءِ... ٻي
 جاءِ تنهنجا گل.... تنهن بعد منهنجي جاءِ تنهنجا هٿ، جيڪي مون کي
 ڏاڍا وڻندا آهن.... منهنجي جاءِ تنهنجا پير... ۽ باقي پوءِ هر هنڌ....“
 ان جذباتي ۽ هيچاني گفتگو ڊسمبر جي سرد ماحول کي ٻنهي پاسي هيٺ
 جيان گرمائي ڇڏيو. کيس تڙپندو ڇڏي هوءَ يڪدم رفيق جو نمبر

گهمائڻ لڳي. جيئن ئي هن رسيور کنيو ته شيري هوريان چيس:
 ”الا سوير کان يڪو سيف سان پئي ڳالهائيم توکي بي وقتو
 انڪري فون ڪيم ته جيئن ساهرا سمجھن ته ايڏي دير زيورن وغيره
 جي باري ۾ پئي توسان ڳالهايو هوند“
 ”ڪوئي آيو آهي ڇا؟“

”هن مهل ته نه، پر به پيرا نراڻ ۽ وڏي ڏيريائي ڏسي ويون اٿم.
 وري به ڪير اچي سگهي ٿو. تنهنجي نند ته نه ڦٽايم؟“
 ”نه يار، فريد اڃان گهر آيو ئي ڪونهي ان جي انتظار ۾ ويٺي
 جاڳيس...“ هن مڙس لاءِ چيو.

”ماڻس ڪيڏانهن وئي جو تون پئي جاڳين...؟“
 ”يار ان جي پريشاني ته تهاڻن ماري وڌو آهي....“
 ”ڇو؟ راتو رات ڪنهن سان ڀڄي وئي ڇا پوڙهي.....“
 ”الا ڇڏ مشڪري! مان هن جي ناچاڪيءَ سبب پريشان آهيان.“
 ”تون وري ڪڏهن کان فرمانبردار ٺهن ٿي آهين، مان ته نوابن
 وانگر رهندي آهيان. مون ته پنهنجي سس کي ڪڏهن چانهه جو ڪوپ
 به ٺاهي هٿ ۾ ڪونه ڏنو آهي. نوڪر چاڪر آهن، پاڻهي پيا خدمتون
 ڪن....“

”بيوقوف ايترو به نٿي سمجهين ته هن جي ناچاڪيءَ جي ڪري
 گهر جي سڄي ذميداري منهنجي نازڪ ڪنڌ تي اچي پوندي.... تو جيان
 فل ٽائيم ته مون وٽ نوڪر ناهن... ڀارت ٽائيم ٽيئون نوڪريائون ته
 روز پيون بدليون آهن.... تون ته ڄاڻين ٿي هڪ ڏينهن به گهر مان
 ٻاهر جو چڪر نه هٿان ته هوند چري ٿي پوان ۽ مون وارا عاشق سڳورا
 به ماڳهين پريشان ٿي ڳوليندا در تي اچي ڀڄندا.“

”بي ايمان ڪڏهن ته گهر ۾ به ويهندي ڪر، رولاڪ مردن جيان
 سڄو ڏينهن پئي هرڻ جهڙيندي وٽين.... پوڙهيءَ کي شڪ پيئي ته سر
 رولي رکندئي.“

”ٻڌوس! اها ٿي سر رولي، حالي ته مون واري سڪليندي مهراڻ ئي
 مٽي مردار ڪري رکي اٿس... سارو ڏينهن ٿو نوان نوان انگل کٽائيس ۽

تيسا ڪيو تپائيس

”هڪاندا لاءِ ڏيئي ڪاريو به ته پاڻ هوندائين“

”بيو نه ته، آهي ئي هن جي بلي“

”تڏهن تون بي فڪر ۽ چڙواڳ ٿيو گهمندي وتين“

”اهوئي ته وقت اتر آزادي چوڙڻ ماڻڻ جو.... جيترو وڏو ٿي الر

ڪري مارڻ اچي، تيترو ته گهمي ڦري عيش ڪري وٺان... بابر به عيش

ڪوش ڪي عالم دوباره نيسٽ“

”چتي اچي ٿي آهين ديسان، اڄ سوڌو مڙسهيڻ الر ڪونه ڪري

سگهيو باقي پتهن جي خوف اچي ورايو اٿئي“

”مڙس پراڻي ماڊل جو اتر، ان جي مغز جي ايڏي رينج ناهي، پٽ

ڪمپيوٽرائيزڊ ايڇ جو ماڊل آهي. مشيني مغز اهڙا ته تيز ٿي ويا اٿن جو

اسانجي پڄڻ جي جاءِ ناهي. آڏيون پڇاڻون ڪري ماڳهين ٽنگرائي

وجهيم!... جيسن آءٌ چاليهه عقل پيس ٿالهيءَ واري عمر تي پهچان

تيسين هي اڳ ئي اهڙو ذهن رکيو ويٺو آهي! هاڻ ته اهڙيون ترقيون ٿي

ويون آهن جو ڊپ ٿو لڳي ان ڏينهن کان ته دل ۾ سانڍيل راز ۽

پليننگون نه اڳلو ڄاڻي وٺي....“

”وڏي ڪا دور انديش حرامڙي آهين...“

”نيٺ تنهنجي دوست جو آهيان....! ڇا خيال اٿئي دبئي فيسٽول

هلجي؟ هلين ته انجوائڻ ڪيون، منهنجو پروگرام ٺهي پيو.“ رفيع چيو.

”پر ڪنهن سان؟“

”بظاهر ته اڪيلي آهيان... باقي ته سو سلامي نڪري ايندا.“

”آءٌ وري ڪٿي ٿي توکي اڪيلو ڇڏيان....“ شيري لاءِ واري لهجي

۾ چيس. ”اصل ڪونه ڇڏيندي مانءُ اڪيلو. تون ٻارڙي ناسمجھ

نادان، منهنجي نظر داري ضروري اٿئي! متان ڪو اٺ مهاندو عرب جي

۾ لڪائي پڇائي نه وڃئي.“

”جتي ۾ ٿو لڪائي جو بس! آءٌ به پڇڻ جوڳي آهيان.“

”ڇڳو هاڻ ڪيئن به ڪري منهنجي ويزا وٺ. هتان گڏ هلي،

ايئرپورٽ تي الڳ الڳ ٿي وينداسين پوءِ واپسيءَ ۾ وري گڏجي

اينداسين.... باقي، لنڪ ۾ سو رهيو. الاسج آءُ ته ويٺي ويٺي زندگي مان ڀرپور مزو ماڻڻ جون عجيب پلينگون سوچيندي آهيان. شيطان ويٺو پڙڪائيندو اٿم، تنهن ڏينهن به سوچيم ته تو وٽ اڃان پوءِ اسلام آباد ۾ شبانا جي گهر جو بهانو ڪري هليا هلون دوستن ڏي....

”شبانا ته اسلام آباد مان هلي وئي آهي....“

”منهنجي بد قستي....“! شيري مايوسيءَ مان ورائيو.

بيو پيرو ڏيريائي ڪي اندر ايندو ڏسي هن تهائين پنهنجو آواز بلند ڪيو ته جيئن کيس خاطري ٿئي ته هن آڏين جو ايڏي دير کان واقعي رفيڪ سان ئي پئي ڳالهايو....

”اٺ ڀلا يڪو فون ڪي اچي ڇهتي آهين....“ ڏيريائي اورتي ايندي هوريان کان چيس.

”ها رفيڪ تو چيو پئي ته اسڪرو واري نٽ تو وارو سونارو ٻن ڏينهن ۾ ٺاهي ڏيندو، شادي ۾ ڏيهن گهڻا وڃي رهيا آهن؟ اڃان ڪيترو وقت لڳائيندو؟“

”ذليل، ڇٽين ڇا پئي....“ رفيڪ منجهندي چيو.

”ايتري دير توسان بيخي هئي مونڪي ته نند جا گهر ڇڙهي ويا آهن سمجهه ۾ نٿو اچي ته تون ڇا پئي ڇٽين.... اچي پاڇائي سان پاڻ ڳالهائي....“ شيري رسيور ڏيراني ڏي وڌايو.

”رن ڇتي ٿي آهين اوچتا منهن وارا فون نه هڻندي ڪر.“ رفيڪ جو جملو هوا ۾ ئي حل ٿي ويو ته ڏيريائي رسيور ڪن تي رکي نٽ جي باري ۾ معلومات وٺڻ لڳي. رفيڪ جيڪا مڪر جي ايڪٽنگ ۾ ماهر هئي تنهن نٽ بابت کيس اهڙي سمجهائي ڏني جو ڪنهن جي فرشتن کي به ڪڙڪ نه پئجي سگهي ها ته شيري، يار سان نه پر رفيڪ سان ئي پئي ڏيڍ ڪلاڪ کان مٿو ڪپايو.

”ڇڳو هاڻي ڀارت اٿئي چار پنج ڏينهن وڃي بچيا آهن شادي ۾“ شيري ڏيريائي کان فون وٺي کيس تاڪيد مان چيو. ”تون به ته ٻن ڏينهن کان سس جي تهل سبب راڳ رنگ جي محفل ۾ ڪونه آئي آهين.... سڀاڻي يادگيري سان اڇجانءِ. ڇڳو ٻاهر منهنجو انتظار پيا

ڪن

”هلا اٿئي چالاڪ لومڙي....“ رفيع سندس مسئلو سمجھندي فون بند ڪيو ته ٻئي ڌيرياڻيون بنگلي جي پوئين ڀدر واري چڪون ڪيرائيل، ڪوسڙي ورندي ۾ اچي ويٺيون جتي خاندان جي بزرگن آڏو نينگرين ڊولڪيءَ تي ڊانڊيا ڊانس جا ٺچڪا پئي ڪيا.

سَنجها ويل رمل ۽ منعمر، پڦيءَ عظمت سان گڏ گرِين ٿي مان
ڪوسا ڍڪ پريندي لائونج ۾ ويٺي اوياريون لهواريون ڪيون جو در تي
بي ڍنگي نموني ڪار جو هارن ٻڌي حيرت مان هڪ ٻئي ڏي نهاريائون،
پَل رکي وري ساڳيو هارن وڳو ته جيما زرينا کي ٻاهر ڏسي اچڻ لاءِ
چيو جتي منعمر جي ڏير کي ڏسي هن جون ڪنن تائين وڃيون تڙي پيون
۽ ڪجهه ڪڇڻ ڪڇڻ پڇڻ بنا ڊڪندي اچي اهڙو اطلاع ڏنائين.

”چوري پوءِ اندر وٺي اچينس ها، ڪو غير ته ڪونه هو،“
ڪوماڻيل جيما ۾ چڻ خوشيءَ جي لهر جاڳي پئي ته منعمر جي منهن تي
به آس ۽ اُميد جي وچ ۾ لرزندڙ تاثرات اُڀري آيا پر رمل جي سمجهاڻ
۽ دلدارين جي اثر هيٺ اچڻ ڪري اکر نه اڪليو ٿيس، پڦيس ڳوڏا
جهلي اٿڻ جي ڪئي ته رمل روڪيندي چيس:
”جيما تون ترس، مان ٿي ڏسان.“

”امان تون ماٺ ڪري ويهه، متان وٺڻ آيو هجيس، اجايو ڳالهه نه
ڦٽائي“

”جي ايئن ئي کيس جهنم ۾ واپس موڪلڻو اٿئي ته پوءِ باقي مون
ڌوڙ پاتي جو کيس وٺي آيس“ رمل جي چينپ ٻڌي جيما جتي هئي اتي
جمي وئي، جڏهن ته رمل تهائين، اعتماد مان پورچ ڏي وڌي ۽ گيت
کولي ٻاهر ايندي پڇيائين،
”جي فرمايو؟“

”پاڻي کي وٺڻ آيو آهيان.“ نعيم ڪار ۾ ويٺي ئي چيو.
”ڪهڙي پاڻي؟“

”ڇا مطلب؟“ هن ٿورو ترشيءَ سان چيو، ”اسانجي پيو وري
ڪهڙي.“

”پاڻي چئي ڇو ٿو وٺ وڃائين، ڇو ته اسانجي نوڪرياڻي،

زرخريد ٻانهي... گولي!"

"بهر حال جيڪو به سمجهو آءٌ کيس وٺڻ آيو آهيان، سندس ٻارن امان کي سخت پريشان ڪري رکيو آهي."

"معاف ڪجو اهي ٻار رڳو سندس نه پر توهانجي پاءُ جو به ڏوھ آهن. نپائي سگهو ٿا ته نپايو نه ته وڃي بلقيس ايڏي واري پينگهن ۾ اچلي اچو"

"رمل تنهنجا اهي نمونا صحيح ناهن هٿن سان پنهنجي پيٽ جو گهر پئي برباد ڪرين"

"خدا نه ڪري جو منهنجي پيٽ جو گهر برباد ٿئي، هو پنهنجي گهر ۾ نهايت سڪون ۽ آرام سان ويٺي آهي. نوڪرياڻين جيان نه پر رائيڻ جيان... باقي ايئن چئو ته هن بنا توهانجو گهر پيو رلي برباد ٿئي"

"مونکي پايي يا پٿوءَ سان ملائي آءٌ تنهنجي بک ٻڌڻ ڪونه آيو آهيان...؟"

"Mind your language تو سان ملڻ لاءِ ڪوئي نه ايندو، منعم جنهن جي امانت آهي تنهن جي اچڻ کانپوءِ ئي ڳالهيون ٿينديون"

"تون ڏاڍو غلط پئي ڪرين رمل." هن ايڪسپليٽر کي زور سان دٻائيندي تيز لهجي ۾ چيو ۽ گاڏيءَ کي چيڪاٽ ڪڍائي روانو ٿيو. جڏهن ته هوءَ ڪا دير اتي ئي بيٺي رهي ۽ تازي هوا ۾ گهرا سامه جهٽي پاڻ کي چڻ ريفريش ڪيائين. اندر اتي ته جيما ۽ منعم پئي ماٺ هيون. منعم جي اکين ۾ ترندڙ خاموش لڙڪ هن کان لڪي نه سگهيا، جن ۾ خبر ناهي ته التجا هئي يا ڪو احتجاج. هن سندس پني ٺپيندي چيو،

"منعم تون حوصلو نه هار، ڪنهن نتيجي تي پهچڻ جو انتظار ڪر"

"رمل تون نٿي ڄاڻين ته تنهنجي اها ضد منهنجي ٻارن جو سر وڃائي سگهي ٿي"

"سر ٿو وڃي جو بس! اهي به ته ٻار آهن جن کي مائرون جنم ڏيئي مري وينديون آهن، تڏهن به ڌڪا ٽاپا کائي پلجي پوندا آهن. ها

ايئن چئو ته پنج ٻار ڳچيءَ ۾ پوڻ ڪري سندن سر رلندا، ٽڄ پياڪ ته بڪريءَ جو کير ٻي به زنده رهندا.

”توڪي ٻار ڪونهن تڏهن ٿي اهڙيون ڳالهيون ڪرين“

”ٻار ناهن ته ڇا ٿيو، حالي مونکي انهن جي ضرورت به ناهي، جي ضرورت پئي به ته پاڻکي ڪنهن جي چونڻ تي سڄي عمر لاءِ بي عزتي سهڻ ڪاڻ گروي ڪونه رکندس. ايڏو حوصلو مون ۾ آهي“

”مان تنهنجي جتيءَ ۾ پير نٿي وجهي سگهان....“ منعم خفي ٿيندي ورائيو.

”رمل هاڻ ڪلمو پڙه، اجائي ضد نه ڪر، اتي منهنجي ڏاهي ڌيءَ، ڇڏي اڄ وڃي پيڻ کي ... چار ڏينهن ٿي ويا آهن!“ جيما چيو.

”چار مهينا ڏهه ڏينهن ته ڪونه ٿيا آهن ...“

ويرم ئي نه گذري جو وري ڪار اچي در تي ٺڪاءُ ڪيو جنهن مان منعم جي سس ۽ مڙس، ٻارن جي راڙو راڙ ۾ رومڙ ڪندا ٻاهر آيا.

زرينا آئي کين اندر ويهاريو .

جيما، منعم ۽ رمل جتي ويٺيون هيون اتان چريون ٿي ڪونه، ٻار ڊوڙي وڃي ماءُ کي چنڀڙيا باقي سو ننڍڙي ڏاڏيءَ جي هنج ۾ ۽ ٻيو ٻار پيءُ جي ڪڇ تائين محدود رهيا.

”هي سڀ ڇا آهي رمل، مان پنهنجن جو ڪوئيٽا مان گهر پهتو آهيان. هي ڪهڙي مشڪري ڪئي اٿو؟“

”توهان ڪوئيٽا جون هوائون کائيندا رهو باقي منهنجي پيڻ اتي بي موت مرندي رهي“

”هوءَ رڳو تنهنجي پيڻ ڪونهي، منهنجي سئوٽ، زال ۽ ٻارن جي ماءُ آهي. جيتري توکي پياري آهي ان کان وڌيڪ مونکي.“

تڏهن چاچيءَ جي عتاب ۾ مهينن جا مهينا ڦٽو ڪري ويندا آهيس. مان ته ايترا سال ٻاهر رهيس ڪا خبر نه چار، جيما کان سندس حال پڇندي هئس ته اها به مونکي پرديس ۾ ڪجهه ٻڌائڻ کان لنوائيندي هئي، سدائين پئي رڳو چوندي هئم ته پيشين خوش ويٺي آهي.

ڪڏهن جي فون ڪريانس ته محسوس ٿيندو ڄڻ هيسجو وڃي، ٺلهو

مان ئي پئي ڳالهائيندي مانس... گهڻو گهڻو ته به ايترو چوندي، 'ٻارن ۾ مصروف آهيان... ٻار بيمار آهن... ڪڏهن ٿي وطن ورين'... فون ڪرڻ يا خط نه لکڻ جي شڪايت ڪئي هوندم ته به ساڳيو جواب ته ٻارن ۾ واندڪائي ڪانه ٿي ملي... توهانجو ته جڏهن به پڇيو اٿم تڏهن سدائين اهو ئي چوندي ته ڪوئيٽا ۾ آهي... چاچي جو پڇان ته ٻڌان ٻنيءَ تي.... اهڙي رکي گفتگو کان پوءِ مان ٻيو ڪنهن سان ڳالهائڻ ڪهڙا ويهي پتن سان مٿا هٿان... هاڻ گهر به ايندي آهي ته مان هوندي ئي نه آهيان، جي هجان به ته گهڙي ساعت ساهه مٿ ۾ ڪري ويهي رواني ٿيندي. اول ته اچي ئي ڪونه پر جڏهن به اچي ته معلوم ٿيندو، چاچيءَ کيس نعيم جو سگ وٺڻ لاءِ اماڻيو آهي

"مٺي امان ڇڏ اهي اجايا بحث،" حرمت جيڪا چئن ڏينهن کان لڳاتار پوئڻ پوئين جي ٿهل ۾ چڱي لڙهي لهڪارجي وئي هئي. تنهن رمل کي ڳرا تڙي پائي، هيٺاهين وٺندي چيو، "ڏاهي ٿي ڪلمو پڙم... يزيدياڻي ڪار ڪري ماءُ کان معصوم ڪلها جدا نه ڪر...."

"هونه!" هن منهن پري ڪندي چيو، "يزيد جي مائٽياڻي ته تون آهين چاچي جو منهنجي معصوم پيڻ کي راتو ڏينهن رت ويٺي رٿاڙين"

"امان پوءِ منهنجي خطا ڪئي بخش ڪر،" هن طنز مان چيو. "پر اسانجي ڪنوار موٽائي ڏي ته هلي پنهنجا ٻچا هٿن سان نپائي، آءُ اڳ ئي اڌ ماڻهو، پنهنجو ساهه ئي نٿي ڪڍي سگهان، چوڪريون پنهنجي پڙهائڻ ۾ پوريون.... ٻارن رڻ ٻاري ڏنو آهي هاڻ هلي پنهنجي ماءُ سنڀالين."

"آتي ڪنهن لاءِ هلي ۽ ڇو هلي، هي سندس گهر آهي هاڻ اتي ئي رهندي"

"رمل تون اسانجا فيصلا ڪرڻ واري ڪير ٿيندي آهين" عظيم تيز ٿيندي چيو.

"مان منعم جي پيڻ آهيان"

"۽ مان رمل جو وارث!"

"ادا وارثيءَ جو حق نه جتائي، ماڻهين تي پتر ڏيارڻ جي ڳالهه

ڪري چڪي آهي. هاڻ اچل جيترا پتر اچڻا اٿئي.

”ڇا پئي چئين رمل، هوش ۾ ته آهين؟“

”مونکي به جي پاڻ وانگر نشي ۾ بيهوش ٿا سمجهو ته پوءِ ماءُ

کان پڇو ته ڇا چيو هئائين؟“

”ابا اها ته اصل نڙيءَ مان ٿي جهلي، ڳالهه جو کنيو ڳاڻو وٺي،

انسان خطا جو گهر آهي ڪنوار کي وٺيو پئي وئي تڏهن ڪٿي ڇڙ مان

اٿين چيم.“ اهو ٻڌي هن ماءُ جو پاسو ڪٽندي چيو،

”امان ته اسانجي وڏي آهي، بزرگ آهي.... ان کي ڪجهه به چوڻ

جو حق آهي تون ته هوشمند جرنلسٽ آهين توکي ڇا ٿيو آهي.“

”تڏهن ته هوش آيو اٿم، دير سان ئي سهي.... توهان ئي ٻڌايو

ته ڇا زال جي زندگي جو رڳو اهو مقصد آهي ته هو ساهرن ۾ قيد ٿي

مڙس جي واپسي جي انتظار ۾ سڪ ٿيو ويٺي هجي، جتي کيس پيار ۽

تحفظ بدران رڳو طعنا مهڻا ۽ ڏجها سهڻا پون.... هر هر احساس

ڪمٽري ۾ ٻڌل اهو احساس ڏياريو وڃي ته هي گهر تنهنجو نه اسانجو

آهي! ته ادا هيءَ ته توهانجي پنهنجي سڳي سئوٽ آهي، خبر ناهي پراڻن

ڏيئڻ سان ماڻهو ڪهڙا حال ڪندا هوندا. توهانکي شايد خبر ناهي ته

مڙس جو مطلب عورت لاءِ تحفظ آهي. منعم هڪ غير محفوظ ماحول ۾

ڪيئن ٿي زندگي گذاري سگهي.“

”مونکي هاڻي اهڙي تحفظ جي ڪائي گهرج ناهي“ منعم پنهنجي

مسلسل وهندڙ گونگي ڳوڙهن تي قابو پائيندي پهريون ڀيرو زبان کولي.

منجهس پنهنجي حق ۾ ڳالهائڻ وارو اعتماد اچڻ لڳو....

”ڇا مطلب!؟“ عظيم حيرانيءَ مان پڇيو.

”مطلب ته مان هاڻ ٻيهر ان جيئري جنهم ۾ ڪونه ويندس“

”پوءِ ٻارن جو ڇا ٿيندو؟“

”توهانکي منهنجي گهرج ئي ٻارن لاءِ آهي“

”ايئن ناهي منعم، تون نٿي سمجهين... هروڀرو ڳالهه مان

ڳالهڙو ڪري ماڻهو نه ڪلائي“ عظيم نرمي مان چيو ته حرمت به سنگهه

سٽڪندي سر ملايو.

”ها امان، هاڻ سدوري ٿي... ڇڏ پڇر تڪرارن جي، تقدير جا فيصلا اشراف نياڻيون اڪيون پوري قبول ڪنديون آهن ته وري ان سان ڳن به اهڙوئي ڏينديون آهن.“

”هاڻ تقدير منهنجا فيصلا نه ڪندي، مون ۾ پاڻ پنهنجا فيصلا ڪرڻ جي جرئت پيدا ٿي وئي آهي.“

”اها تون نه پر رمل جي ڇاڀي پئي ٻولي!“ حرمت اوقات تي ايندي چيو.

”ڇا به ڪٿي سمجهو... هي گهر منهنجو آهي، سهري جو ناهي جتي مونکي اٿندي ويهندي طعنا ڏجن. عظيم جي چاهي ته اتي رهي ٿو سگهي، جي نه ته مونکي الڳ گهر وٺي ڏي باقي مان پنهنجي ساهرن سان نه رهندس.... نه نوڪريائي ٿيڻ لاءِ ۽ نه ئي ٻارن جي تربيت برباد ڪرڻ لاءِ“

ڪا دير ماڻ ڇانئجي وئي جيڪا پڇندي رمل ڏيرج مان پڇيو،
”پوءِ ڇا خيال آڻو؟“

ان سوال تي عظيم ڪا دير رمل ڏي نهاري ڏسڻو رهيو، پوءِ وڏي ضبط مان منعم کان پڇيائين، ”ته ڇا اهو تنهنجو آخري فيصلو آهي؟“
”ها، بلڪل آخري“ منعم ورائيو. ”پر اوهين مائٽن کان ڌار نٿا رهي سگهو ته بيشڪ پنهنجا ٻار کڻو ۽ کين پاڻهي سنڀاليو، نپايو ۽ تربيت ڪريو. هاڻ هي زمانو تن پٽرن جي ڏهڪاءُ ۾ گونگي گانءَ بنجي زندگي گذارڻ جو ناهي. توهانکي پنهنجي ماءُ جي عزت آهي ته مان به نيٺ هڪ ماءُ آهيان، توهانجي ٻارن جي... مون سان ساڳي ئي گهر ۾ غلط ورتاءُ ڇو ٿئي. توهان پنهنجو هتي ٽرانسفر ڪرايو، نه ته مونکي به وٺي هلو پاڻ سان...“

”ابا تون پنهنجو گهر نه ڦٽائي، هي گهر وري به ته ڇاچي جو گهر اٿئي. جيڪو اڄ به تنهنجو سڀاڻي به تنهنجو، ڇڻ کير وهي پٽ ۾ پيو! توکي ڪهڙو عيب ٿيندو“

حرمت وري به پنهنجي حرفت کان باز نه ايندي لت مٿي رکي.
”ڇڳو سائڻ هاڻ ڪاوڙ ڇڏ... جيئن تون چوندين، تيئن ئي

ٿيندو... جتي مان اتي اوهان... هاڻ گهر هلي ڪوئيٽا لاءِ تيار ڪريو.... بس! هاڻ ته خوش نه؟ ”عظيم وس پڇندي کيس راضي ڪرڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪئي ته رمل ۽ منعم هڪ ٻئي ڏي نهاري مَرڪي پيون.

”جيڪو مڙيو سو جڙيو!“

حالتن کي ڄاڻتو ٿيندو ڏسي جيما بي اختيار خوش ٿيندي چيو، جنهن بعد پاسيرو ٿي زرينا کي ڪجهه آڻڻ لاءِ چيائين. جيڪا لونهه پائي جهٽ ڀريوتلون ۽ بسڪيٽ ٿري ۾ سڃائي کڻي آئي. منعم هر هر پنهنجي ٻارن کي مڻيون ڏيئي ڇاتيءَ سان ٿي لاتو. عظيم، ٽيچ پياڪ ننڍڙا سندس حوالي ڪيا. جن کي ٽيچ ڏيڻ لاءِ کڻي هوءَ ڪمري ۾ هلي وئي.

”ادي عظمت، هاڻ تون به رمل کي ’هائو‘ ڪرائي ته نعيم به اڳو

پوءِ اتي ئي اچي ٿاڻينڪو ٿئي...“

”ڀاڄائي آءُ هت تي ٻڌئين، وري اهو ذڪر نه ڪجانءِ!“

شيري جي هر هر گهر اچڻ لاءِ زور ڀرڻ تي اڄ نيٺ دل من هڻي
هڻي رمل پاڻ راضي ڪري ورتو. لنچ بريڪ دوران آفيس مان تڪڙو
ڪم اڪلائي، ڪيس فون تي پنهنجي اچڻ جو اطلاع ڏئي، ڏس پتو
پڇي هو رمندي رهي. سندس گاڏي ڊفينس جي رستي تي ڊوڙندي شيري
جي گزنگ بنگلي آڏو اچي بيٺي جتي چوڪيدار سان گڏ ڇهل قدمي
ڪندڙ خوبصورت رشين ڪتي پونڪار ڪري چڻ سندس آڌر ڪيو.

رمل جي اچڻ جو ٻڌي شيري پورچ تائين ڊڪندي آئي.
”او واٽ انائيس سر پرائيز! يقين نٿو اچي ته تون اچي وئينءَ،
توڪي چمان يا تنهنجي گاڏيءَ جي ڦيٽن کي جيڪي توکي مون تائين
وٺي آيا آهن.“

”هاڻي گهڻي مجنون نه ٿي...“ رمل چيو ۽ ٻئي ڪلندي گهر اندر
داخل ٿيون. ويٺيون مس ته ساڪ به اسڪول جو يونيفارم بدلائي فريش
ٿي، ماءُ جو پاسو وٺي اچي ويٺي ۽ مرڪي مرڪي رمل ڏي نهارڻ لڳي
ته هن سندس گل جهڙو گلابي گل ٽپتپائيندي چيو،

”هيءَ ته ننڍڙي شيري آهي، صفا تو جهڙي“ هوءَ تهائين خوش ٿي
لڄاري مرڪ مرڪڻ لڳي ته ويتر پياري ۽ وڻندڙ ٿي پئي.

”جي تماشو ڏسڻو هجڻي ته چئيس ته صفا پنهنجي نانيءَ مهاندي
آهي پوءِ ڏس ته ڪيئن نه چڙيون هڻي ٿي روئي...“

”پوڙهي هوندي انڪري نه؟“ هن ڪلندي ساڪ کان پڇو ته هن
لڄاري مرڪ مرڪي هاڻوڪار ۾ ڪنڌ ڏوٽيو...

”اڃا اڃا تڏهن! پر بيبي تنهنجي ناني به ته جوانيءَ ۾ ضرور
سهڻي هوندي تنهنجي ماءُ جيان... هاڻ ويڃاري پوڙهي ٿي وئي ته ان ۾
ڀلا هن جو ڪهڙو ڏوه... تنهنجي ممي کي به ته نيٺ پوڙهو ٿيڻو
آهي... پوءِ تون پاڻ کي ڪنهن جهڙو سڏرائيندين؟“ جواب ڏيڻ بدران

هوءَ سرمائجي ڊوڙ پائي پنهنجي ڪمري ۾ هلي وئي...
 ان دوران ٻاهران کان آخر به پريان ئي شيري کي سڏيندو اچي
 پهتو، هوڏانهس وڌي آئي ته چيائين :
 ”شيري جلدي سان منهنجو بيگ ٺاهي وٺ مون کي ڇڏين بجي واري
 فلائيٽ ۾ اسلام آباد وڃڻو آهي.“

”ڪاش هڪڙو ڏينهن اڳ ۾ ٻڌايو ها ته مان به هلي هلاڻ ها.“
 ”بزنس ٽرپ تي پيو وڃان آفيس جا ماڻهو گڏ اٿم، توکي وري
 ڪٿي ڪٿي گهليڻدو هلندس. جتي وڃان پويان لڙڪيو پئين ڄڻ ڪجهه
 ڏٺو ئي ڪونه اٿئي، جيڏانهن گهمڻو هجڻي پائهي وڃي گهمندي ڪر.
 آءُ ڪو پڪ نڪ مٺائڻ ڪونه پيو وڃان...“

”الا ايڏو ليڪچر ته نه ڏي مون بس ڪئي! آءُ وري ڪهڙو ٿي
 هليس مڙئي توکي پئي ٿپايم... ڏسو ته مون وٽ ڪير آيو آهي...“ هن
 پريان صوفا تي ويٺل رمل ڏي اشارو ڪندي چيو.

”هلو،“ هن ويجهي ايندي چيو. ”جيڪر مان غلطي نه پيو ڪريان
 ته يقيناً اوهين پڻ رمل آهيو.“

”يقيناً!“ هوءَ تعظيم ٿي بيٺي.

”ويهو ادي ويهيو...“ هن کيس ويهڻ لاءِ چيو ۽ پاڻ به سامهون
 رکيل صوفا تي ويهندي چيائين، ”شيري وٽان مون توهانجو ايڏو ته
 ذڪر ٻڌو آهي جو توهان لاءِ هڪ اميج قائم ٿي ويو هو ۽ خوشي اٿم
 ته هوبهو ان مطابق ئي آهيو... روبيسٽ، سمارٽ ۽ چارمنگ پرسنلٽي!“
 ”بس بس هاڻ گهڻو ٿيو،“ شيري مڙس کي چيڙيندي چيو، ”سڀئي
 لفظ ان جي ساراهه ۾ ئي پورا ڪندا ڇا؟ ڪي ته منهنجي لاءِ به بچائي
 رکو.“

”ها، اڃان لفظن جي ڪجهه پوپر باقي اٿم سائو لاءِ پاسيري رکي
 آهي.“

اهو ٻڌي پئي کلڻ لڳيون. شيري بورچيءَ کي هڪل ڪندي چيو،
 ”سبزل تون جلدي سان ماني لڳرائي وٺ، صاحب کي دير پئي ٿئي.“
 رمل ۽ اختر جي پاڻ ۾ رسمي ڳالهه ٻولھ جاري هئي تيسين شيري

بئيگ ٺاهي ورتي. ماني کانپوءِ اختر سائن موڪلائي روانو ٿي ويو. ساڪ سمهي پئي، جڏهن ته رمل ۽ شيري چانهه پيئندي ڪچهرين ۾ لڳي ويون...

”ڪيئن لڳئي منهنجو اختر“ هن اکين ۾ ڄمڪ آڻيندي پڇيو.
 ”سٺو مڙس، سٺو پيءُ ۽ سٺو انسان... پر جيئن ته اها منهنجي پهرين ملاقات آهي انڪري وڌيڪ يقين سان ڪجهه نٿي چئي سگهان.... پر لڳي ٿو تون منجهانئس مطمئن ناهين...“
 ”وري شروع ڪئي پنهنجي تفتيش.“

”ها، ڪرڻي ته پوندي، تنهنجي بي راهه روي، ٻين مردن ۾ هيڪاندي دلچسپي ڪجهه سوچڻ تي ته ضرور مجبور ڪندي نه“
 ”ڏس رمل، ڪابه شيءِ ڪوبه جذبو دائميٽ نه رکندو آهي. اسان رڳو مطمئن ٿيندا آهيون... الاڻي ڇو وقت ۽ حالتون روين ۽ محبتن ۾ ٿڌاڻ آڻيو ڇڏين... اختر منهنجو پيار آهي... عشق آهي... بلڪ جنون آهي، يا شايد هو... اسان پيار جي شادي ڪئي، سڀ کان خوش قسمت سمجهڻ لڳا هئاسين هڪ ٻئي کي.... انتهائي مطمئن... پر دنيا جون مصروفيتون ۽ وٺ وٺان ماڻهوءَ کي ڏينهنون ڏينهن هڪ ٻئي کان دور... جذبن کان عاري ڪيو ڇڏين. هن مون لاءِ ته دنيا جي هر آرائش آندي، پر پاڻ کي مٽيريلست دنيا ۾ ويڃائي ڇڏيو.... بظاهر ته هو اسان لاءِ ئي سڀ ڪجهه ڪري پيو پر هو خود ڄڻ ڪٿي به ڪونهي.... پنهنجو پاڻ ۾ به ناهي.“

رمل پنهنجي آرٽسٽڪ هٿن ۾ کاڌي رکي کيس ڏيان سان ٿي ٻڌو.
 ”اهو سچ آهي ۽ ان حقيقت جي سڀني کي خبر آهي ته مان هيٺين ڪلاس مان آئي آهيان پر ان هوندي به اڄ بهي انداز دولت منهنجي لاءِ ڪا ڪشش نٿي رکي... هي ڏس منهنجون ٻانهون...“ هن پنهنجون ٻٽيون ٻانهون ڏانهس وڌائيندي چيو. ”هيڏو وڏو وڏو انڊسٽريلست آهي منهنجو مڙس، چاهيان ته ٻئي ٻانهون ٺوٺن تائين هيرن جواهرن ۽ سون سان جرڪائي ڇڏيان پر منهنجي پهرين ضرورت پيار ۽ صرف پيار آهي... ٿورڙي توجهه آهي... ذهني ۽ جذباتي هم آهنگي آهي... جيڪي

هاڻ اختر وٽ ناهن رهيون. آئون به ڪٿان آڻيان فست نائيت وارا اموشن ۽ گرم جوشيون ساڳي مڙس لاءِ اسانجو رشتو پڻ زال مڙس جي فارملٽي ۾ قيد ٿي وڃڻ کانپوءِ پنهنجي معنيٰ وڃائي ويٺو آهي...”

”تنهنجون سوچون پارائيون ۽ احمقائيون آهن.“

”شايد تون سچ ٿي چئين رمل، مان ئي چري آهيان پر ڇا ڪريان منهنجو بهرحال پيار بنا گذارو مشڪل آهي. جذبن کان وانجهيل بڻجي ڪنهن رويوت جيان ٿي رهڻ مونکان نه پڇندو. پنهنجي فطري جذبن جي تسڪين لاءِ توري گهڻي فلرٽيشن جو گيم ته کيڏڻو پئي ٿو ته هيلٽائين جيڪر ڪڏهوڪو گهٽجي بوسائجي مري وئي هجان ها.“

”شيرين تنهنجي درد پري ڪهاڻي ٻڌي مونکي الائي چوان ناشڪري عورت واري ڳالهه پئي ياد اچي جيڪا مڙس جي پٺن تي سوار ٿي پاڙي مان چلم لاءِ تانڊو وٺڻ نڪتي ته ’ڏکيءَ کي تانڊو ڏيو!‘ رمل ماحول ۾ گلابن جهڙا ٽهڪ وڪيري ڇڏيا ته هن سنجڊگيءَ مان چيس،

”تون پلي مون تي ڪلون ڪر. اڃان شادي واري تعدي ڪونه ٿي اٿئي نه تڏهن پئي ڏند ڪڍيو ڪلين. جڏهن بقول تنهنجي ان فضول رسم جي ور چڙهندين پوءِ پڇندي مانءِ ته ’حال ڪيسا هي جناب ڪا...‘

”اهڙي جواب طلبي واري ڪارروائي ڪرڻ جي توکي ضرورت ئي محسوس نه ٿيندي جو منهنجو اهڙي ڪوھ ۾ ٿپو ڏيڻ جو هرگز خيال ناهي، جنهن جي ڀٽن سان ويهي پوءِ مٿو ٽڪرائجي.“

”معنيٰ ته سڄي عمر Nun ٿي گذاريندين؟“

”Nun جي ڳالهه ناهي. آءٌ ايئن نٿي چوان ته ڪو سٽي ساوتري ٿيو مالاچيڻ ويهي رهندس پر مان گهٽ ۾ گهٽ ڪنهنڪي تو وانگر دوکو نه ڏيندس. جڏهن ڏسندس ته منهنجا جذبا يا امنگون رخ موڙي رهيون آهن ته آءٌ ساٿ ڇڏي ڏيندس. تون ته مڙس کي دوکو پئي ڏين! نڪاح جي ڍڪ جو فائدو پئي وٺين. هونءَ به جنهن ڳالهه جو اسانکي خوف ٿي نه بلڪ يقين هجي سا ڪجي ئي چو؟ پنهنجو پيار مائٽن لاءِ، سر تريءَ تي رکي پلي ڪڍي ڪيڏيون ئي بغاوتون ڪجن، پر جتي ان ’جنون‘ کي قانوني حيثيت ملي، اتي خاندانن ۽ ٻين مسئلن ۾ قاسچڻ

کانپوءِ ٻن ڄڻن کي هڪ ڪرڻ وارو پُرڪشش جذبو سرد خاني ۾ دفن ٿيو وڃي...”

”مجموعي طور ته تون صحيح آهين پر انفرادي سطح تي انکي تنهنجو وهم ۽ ذهن ۾ ويٺل پراڻو خوف به ڇڻي سگهجي ٿو.“

”هلو منهنجو وهم ئي سهي، پر معاشري جي بدلجندڙ حالتن کان ڇا تون اڃان بي خبر آهين... چؤڌاري وحشتن دهشتن جا راج آهن... اخلاقي قدرن جا جنازا آهن، بي رحمي ۽ پٽ کوهه واريون حالتون آهن. هر ڪو پنهنجي فعل ۾ فيل مست جيان آزاد ٿيو هلي، سهڻ ۽ صبر بنهه ختم ٿيل. عقل مت شرم الائي ڪٿي نهوڙجي غرق ٿي ويا، هر پاسي حرفت بازيون ۽ وڪ وڪ تي پنهنجي مفاد لاءِ ڪجهه به ڪري سگهن وارا انتهائي قدم...! هي تون اخبارون نه پڙهندي آهين روز جا پرڀمي جوڙا سر جو سانگو لاهي گهران پڇي، اخبارن ۾ فوٽا ڇپرائي، ماڻهن جي منهن تي دانگي ملي، سوين ماڻهن سامهون کين ڪورتن ڪچهرين ۾ گهلائي پائيندا آهن وڏي سوپ ڪٿي اٿن پر پوءِ جڏهن ان سوپ ماڻه جا ڪيتا لوڙيندا آهن ته اهو به جڳ جهان ڄاڻيندو آهي. تنهنڪري شادي ته هاڻ هن ڌرتي تي هڪ So called انتهائي پراڻي رسم جي صورت ۾ آخري هڏ ڪيون پئي پري. نسل وڌائڻ جي ته هاڻي ڪنهن کي ضرورت ئي ناهي رهي، جن جا نسل وڌي وڻ ٿيا آهن، سي حالتون ڏسيو ويٺا منهن مٿا پٽين... باقي ضروري ناهي ته جنسي ضرورتن جي پورائي لاءِ هروڀرو شادي جو ڳٽ ڳچي ۾ وجهجي اهي ته پوريون ڪرڻ وارا ڪٿان به پيا پوريون ڪندا آهن، هونءِ جن کي پاڻ تي ضابطو آهي اهي ضبط کان ڪم وٺي ڄاڻين.“

”شيمر شيمر! رمل تنهنجا خيال ڏاڍا فحش ۽ بغاوت پريا ٿي پيا آهن. سنڀال ته ڪٿي اندر نه ٿي وڃين... ٻاهران پڙهي آئي آهين ته مٿو ئي ڦري ويو اٿئي، تڏهن ٿي ويٺي. اهڙيون ڳالهيون ڪرين، هتي هر ٻئي ڏينهن شادي ڪارڊن جو وسڪارو لڳو پيو آهي ۽ تون پئي چئين ته رسم ٿي ختم ٿئي... بيهه ته تولا ڏي ڪنهن چاليهه پنجاه سالن جي کوٻي کودڙي جو رشتو ٿي امائيان، پاڻهي مغز سنئون ڪندءِ پوءِ

پئي خدمتون ڪجانس...

”جيئن تون اختر جون خدمتون ڪري ٿڪي آهين.“ رمل منجهس اکيون کپائيندي شوخيءَ مان چيو.

”ها، ڪريان ته پئي، ڪڏهن هن سان گڏ ناستو، ڊنر ۽ لنچ ڪرڻ جو شرف ملندو اٿم ته سوشل گيڊرنگس ۾ پڻ سائس گڏ آڻان ويهان، ته آئي وئي آڏو خوشگوار 'Couple' هئڻ جو تاثر به ڏيندي آهيان، بيد تي به گڏ سمهندا آهيون ان کان وڌيڪ هڪ زال نوڪرن ڇاڪرن جي هوندي پنهنجي کاتائو ۽ ڪمائو مڙس جي بي ڪهڙي خدمت ڪندي.“

اهو ٻڌي رمل هن جي ڳالهه تي بي پرواهيءَ مان مرڪندي چيو ”شادي شده زندگي ۾ اچڻ کانپوءِ تون اهو چو ٿي ويسارين ته عورت ۽ مرد هڪ ٻئي جو ڍڪ هوندا آهن... لباس هوندا آهن... هڪ چولي جا ساٿي ۽ هر سفر سڏبا آهن...“

”۽ سڄي گاڏيءَ جا ڦيٽا به ته هوندا آهن،“ شيري ٽرڙائي پري توک مان ياد ڏياريندي چيس. ”پر رمل، ماڻهو ڪو ٺاهو ڪو يا قيمتي لباس وٺندو ته شوق مان ئي وٺندو، ٻه ٽي دفعا پائي رکي ڇڏيندو، ظاهر آهي ته ڦٽي ڪونه ڪندو، ڪڏهن جو جهڪي آيس ته هڪ اڌ دفعو پائي وري خوش ٿيندو ۽ رکي ڇڏيندو... ان ريت ٻيا به ڪيئي مثال ڏيئي سگهجن ٿا.“

”مون تنهنجي ڳالهه نه سمجهي“ کيس وڌيڪ کولڻ جي ڪوشش ۾ هن سڀ سمجهندي به اڻڄاڻائي مان پڇيو.

”مان تو اڳيان کليو اعتراف ٿي ڪريان ته اختر سان منهنجو رشتو هاڻ ان لباس جهڙو ئي وڃي رهيو آهي. مان اهو به ٿي اعتراف ڪيان ته هاڻ ان لاءِ مان پنهنجي جذبن ۾ اها گرمي ۽ اها شدت نٿي محسوس ڪري سگهان، جيڪا اڳ هئي، مان مڃان ٿي ان ۾ ڪجهه ڏوهه سندس ۽ شايد ته گهڻو ڏوهه منهنجو آهي، انڪري جو آءٌ زندگي ۾ رومينس ڏسڻ ٿي چاهيان ۽ هو ريلزمر، شايد هو پنهنجي جاءِ تي صحيح آهي ۽ مان به غلط ناهيان، هيءَ زندگي آهي به ڪيتري مختصر، روئين ۾ گذري

ويجي ان کان سٺو وڌ کان وڌ مزو نه ماڻجي...؟ هاڻ سالن کان هلندڙ ترينڊ جو پيئڻن تبديل ٿيڻ گهرجي. شادي کانپوءِ عورت جو ساڳيو رڌڻي ۾ بيهڻ... ان ۾ ته هوءَ جڻ چڪي ۽ ۾ آيل ڊاڻي جيان پيسجيو ويڃي... ان کانسواءِ سس سهري جي خدمت ڪرڻ، خرچ پڪي تي مڙس سان جهيڙو ڪري ان جا پادر کائڻ، ٻار جڻڻ ۽ زندگي کي گهلڻ وارا ٻيا سوين مسئلا.... اهو سڀ رڳو زال سان لاڳو ڇو هجي؟ وقت زندگي جي هر شعبي ۾ ترميمون ۽ تبديليون آنديون آهن. قانون، سياست، تعليم کان ويندي فيشن ۽ Living اسٽائيل ۾ تبديليون آيون آهن.

سائنسي ۽ ٽيڪنالاجي جي ترقيءَ سان پڻ انسان جي ذهني شعور ۾ وڏي تبديلي آئي آهي... باقي شادي جي ٻنڌڻن ۾ ڪجهه تبديليون يا نرمي ڇو نه ٿي آئي سگهجي؟ اها ته ضرور اچڻ گهرجي...”

”تو کي سڀئي سک حاصل آهن نه، تڏهن ٿي اهي پيٽ پرائيءَ جون ڳالهيون ڪرين!“ رمل ڪاغذي اڪروٽ کي نت ڪريڪر سان ٻه اڏ ڪري ڳر ڪڍي کائيندي چيو. ”اهي سڀ سائنسي ڪرڻن جا ڪمال آهن جن نهايت تيزيءَ سان زنگيل ذهنن ۾ شعوري جاڳرتا ته آندي آهي پر ساڳي وقت ان جي هيڪاندي ڊوز سائيڊ افڪٽ طور ذهن کي تباھ به ڪيو آهي... جيڪر واقعي تنهنجون اهڙيون سوچون آهن ۽ زندگي کي تو رڳو رومينس ۾ ئي ٿي کڻڻ چاهيو ته پوءِ تو کي شادي ڪرڻ ئي نه گهربي هئي. زندگي ۾ ملڻ جلڻ واران جا تجربا ۽ مشاهدا به ته نيٺ تنهنجي سامهون هوندا. پينگهي ۾ هوندي ته تنهنجو نڪاح ڪونه پيو هوندو نه؟“

”ها، اتي مان جذبات جي وهڪري ۾ وهي مار کائي ويس،“ شيري ٿڌو سامه ڪندي چيو. ”ڪنهن زماني ۾ چاهه جا چار ڊائلاگ ڇا ڳالهائي ورتائين جو آءٌ سڄي زندگيءَ لاءِ آڙجي ويس. شادي ڪري شاديءَ جو سحر چؤمتر ٿي ويو. زندگيءَ ۾ ڪا خوشي نه رهي. ڪاش منهنجي جذبن کي ڪوئي سمجهي سگهي ها... دل چوندي هئي ته باقي زندگي سکون سان گذارڻ لاءِ ان واڙيل زندگي مان الڳ ٿي وڃون پر

پوءِ مونکي لڳو ڄڻ هو منهنجو حصو بڻجي ويو. هجي... هڪ ٻئي کي برداشت ڪرڻ جي ڄڻ عادت پئجي وئي...

”ته پوءِ هاڻ روئڻو ڇاجو، قانوني ۽ مذهبي طرح جڏهن تـو ان رشتي يا ’سزا‘ کي پنهنجي رضا خوشيءَ سان قبول ڪري ورتو آهي ته ان مقدس ٻنڌڻ سان بنا ڪنهن نوس سبب جي هٿ چراند ڪري تون يقينن ڏٺي ڏوهارڻ ليکينءَ...“

”مون وٽ پنهنجا دليل آهن، مان ڪوبه ڏوهه نٿي ڪريان، زندگي خدا جو تحفو آهي، ان کي هٿ وٺي برباد ڪرڻ به ته ڏوهه آهي.“

”جي تون ايڏي بيزار آهين، ته سيپريشن وٺي ڇڏ.“

”اهو ئي ته پرابلم آهي، ڪير منهنجو مسئلو سمجهي نٿو سگهي، هر ڪو اهوئي چوندو ’تو کي ڪارائي پيو رهائي پيو، اٿو لتو اجهو ڏنو اٿس، باقي ڪهڙو ڦاهو کپئي؟“

”يقينن انهن مان هڪ مان به هوندس... شيري، مان ڏاڍي آزاد خيال آهيان، پر ان سان گڏ قانون جو احترام پڻ ڪريان ٿي ته جيڪر ڪير هڪ ٻئي کي خوشيءَ سان قبول ڪري ته پوءِ نياڻي، ٻي صورت ۾ الڳ ٿي وڃي، پر ڪنهن به حالت ۾ ڌوڪو نه ڏي... بيوفائي نه ڪري. ان حوالي سان ڏسجي ته Periodically Marriages جنهن کي ايسين مطمع شاديون ڪوٺيون ٿا، ان جو رواج پراڻو هوندي به پنهنجي دور ۾ سٺي جدت هئي مان ته اڄ به ان جي ئي حق ۾ آهيان...“

”مونکي پڻ اڄوڪين شادين کان وري به اهو رواج پلو ٿو لڳي، ان ۾ عمر قيد واري سزا ته ناهي...“ شيري چيو.

”پر ان طريقي جون شاديون، مردن جي ’سهوليت‘ کي نظر ۾ رکندي، يا ايئن ڪئي چئجي ته حرامڪاريءَ کان بچڻ لاءِ هڪ خاص فرقي ۾ مروج هيون، شايد ڪن ملڪن ۾ اڃان به آهن...“ رمل سوچيندي چيو.

”هي مردن جو معاشره آهي تنهنڪري هو پنهنجي سهوليت ۽ مطلب جي هر جائز توڙي ناجائز ڳالهه کي نت نئين معنيٰ ٿڻ جا ويس پارائي مڃرايو ويٺا آهن... مذهبن جا باني به ته اهي مرد ئي آهن...“

”هونء مذهب ته هر هڪ قابل احترام آهي، جو انسان کي انسانيت جو درس ڏي ٿو پر اها به حقيقت آهي ته ڪو هندو جي گهر پيدا ٿيندو ته هندو سڏبو ڪو مسلم جي گهر ته مسلمان... اهڙي طرح مذهبن جا سلسلا پيڙهين کان هلندا اچن، جنهن ۾ فرد جي پنهنجي ڪابه Choise ناهي هوندي ڇو ته قلندر جي چوهي واري ٽوپ جيان، مذهب جو ٽوپ به چمڻ سان پاڻمرادو اچي هن جي مٿي تي ڪپندو آهي ۽ هوش سنڀاليندي ئي سندس مغز ۾ وجهيو آهي ته توکي ان ئي مذهب جي منهن ۾ وڃڻو آهي، جنهن جي تون پيداوار آهين ۽ جيڪو تنهنجي ابن ڏاڏن کي ورثي ۾ مليو آهي...”

”اها ڳالهه ته واقعي حقيقت آهي، اسان جي سامهون ته ڪا به چونڊ نه رکي ويندي آهي. ڏس نه اڄ جي ڪوئي هندو آهي، سياڻي مسلمان يا ڪرستان ۽ پريهن ڪجهه ٻيو، ته ڇا هنجي مذهبي عقيدن، عبادتن ۽ ڏوهن ثوابن واري سموري کاتن ۾ هر هر پئي ڦير گهير ٿيندي ڇا؟“ شيري ’سوف سڀاري‘ جي پڙي کولي تريءَ تي چنڊيندي چيو.

”ان تي ته ڪو عالم سڳورو ئي روشني وجهي سگهندو.“ رمل ورائيو.

”پر خود، اسانکي به ته شعور آهي...”

”بهر حال منهنجو ته اخلاقي قدرن ۽ انسانيت ۾ وڏو ويساهه آهي.“

”انسانيت ۽ هن معاشري ۾!“ رمل جو رايو ٻڌي شيري طنز مان کلندي پڇيو.

”ها اڃان به ڪي آهن جن جي ڪري هي دنيا وڻڻ جي قابل آهي نه ته اسانجي سماج ۾ واقعي به ڪهڙي عزت آهي عورت جي... رڳو اجايو کيس پڏايو ٿو وڃي،“ هن چڻ مختيار بيگم جا خيال ورجايا.

”هڪ پاسي ماءُ جي پيرن هيٺ جنت جي ڳالهه، نياڻيءَ کي ست قرآن جو لقب ته ٻئي پاسي اسانجي ماڻهن جي روز مره جي زبان تي ڳالهه ڳالهه ۾ ماءُ پيڻ ڌيءَ جون ڪچيون گاريون چڙهيل آهن. لڄا لنگا ته نهيو پر، پاڻکي معتبر مٿي مڙس سڏائيندڙ، يا پاڻ ۾ حجت لعتي انهن

قومي گارين جي مٿا سٽا ڪرڻ بنا رهي نه سگهندا... ماني هضم ڪونه ٿيندڙ. اها عزت آسان وٺ عورت جي.

”ها يار واقعي... ان کان ته ڪو رشتو ئي نه هجي جو پوءِ انهن جي بي حرمتيءَ تي غيرت به نه اچي... اسان عورتن سان ڏاڍيون بي انصافيون ۽ بي واجبيون آهن. منهن تي وڏي عزت ڏيندي چوندا، تنهنجي ماءُ منهنجي ماءُ، تنهنجي پيءُ منهنجي پيءُ، تنهنجي ڌيءَ معنيٰ منهنجي ڌيءَ تنهنجو پٽ منهنجو پٽ، تنهنجو ڀاءُ منهنجو ڀاءُ، پوءِ تنهنجي زال منهنجي زال چوڻ ۾ ڪهڙو حرج آهي؟“ شيري جيڪا جذبات ۾ اچي پاڻيڪي سيف الله جي روحاني زال ڪوٺيندي هئي تنهن ڄڻ پنهنجي تسلي ٿي چاهي، جنهنڪي محسوس ڪندي رمل امالڪ چئي ڏنس،

”تون ته رڳو واهيات وجهه پئي ڳولهن. ڏسڻ نٿي ته اهي رشتا مقدس آهن، جڏهن ته زال جو تعلق سيڪس سان آهي.“

”مقدس رشتن کي گاريون ته به Sex واريون ٿيون ملن!“

”جيڪڏهن ايئن آهي ته سالو ڪوئڻ گار جيان ڇو ٿو لڳي... پوءِ ته ڪنهن ڌارئي کي بابا پٽ يا امان ڌيءَ به نه ڪوٺجي... ان ريت جي ڳالهه جو ڳاڻو وڻجي ته پوءِ هر رشتو ئي گار بڻجي وڃي.“

”اصل ڳالهه اها آهي ته تون شاديءَ جي پابنديءَ ۾ رهي به پاڻ کي آجو سمجهڻ ٿي چاهين، هر ڳالهه کان مڪتي ماڻڻ جي خواهش ٿي رکين...“

”ڪاش! جيئن خوشي شيئر ٿيندي آهي، غم شيئر ٿيندا آهن، دوستيون شيئر ٿينديون آهن. تيئن زال مڙس جو رشتو به شيئر ڪري سگهجي ها.“ شيريءَ حسرت مان چيو.

”مردن کي ته شيئر جي ضرورت ناهي، اهي ته جڏهن چاهين جتي چاهين عورت حاصل ڪري سگهن ٿا... پر تون رڳو مردن جي ڳالهه ڇو ٿي ڪرين، پنهنجو مثال سامهون رکي عورتن لاءِ به اها ساڳي ڳالهه ڪري سگهين ٿي... لڪ چپ ۾ ته انهن وٽ به اهڙا ڪم هلن پيا، بلڪ تون ته ڪرين به پئي پر، پريڪٽيڪلي ڪلم ڪلا ايئن ڪرڻ جي

جرئت به ته ڪري ڏيکار...."

"مرد به ته شادي وارا هوندي ڪٿي نه ڪٿي چمي چڪ ڪيو. ذاتقو بدلايو اچن وري مڃون اگهي اشرافت جي پڳ پائي، زالن اڳيان اچو ويهن پر ڪيڏا نه بيوقوف آهن ويچارا، مونڪي ته ڪل ايندي آهي اهڙي پوک بصر مردن تي جيڪي هن زماني ۾ اسان عورتن مان اڃان به اها اميد رکيو وينا آهن ته اسين رڳو سندن ئي استعمال لاءِ ستين جتيون بنجي وقف ٿيو وينيون هونديون سين، ظاهر آهي اسانڪي به دل آهي، جذبات آهن، اکيون آهن ۽ جي حُسن، جواني ۽ سمارتنيس به برقرار آهي ته زندگي جو مزو مائٺ اسانجو به حق آهي."

"خير تو جيان ان قسم جون واحيات ۽ گهڻيا سوچون هر عورت جون نٿيون ٿي سگهن..."

"تون ته هر ڳالهه پويان سينسر بورڊ ٿيو ويئي آهين. ڇڻ ان ڳالهه سان سهمت ٿيندين ته توکي اچي ڳچيءَ مان جهليندا. صحافي آهين ته سچ کي هضم ڪرڻ جي به همت رک پاڻ ۾...." شيري لڄائپ مان کيس پٽايو.

رمل حيرانيءَ مان ڏانهنس تڪنيدي رهي، کيس هن مان اهڙي بي حياتيءَ جي توقع نه هئي.

"تون به ته حسين بلڪ ڪنواري چوڪري آهين، ڏاڍو مضبوط ڪردار سمجهندين آهين پاڻڪي... تون پنهنجو به ته احتساب ڪر. هيڏن سارن ماڻهن سان ملي جلين ٿي، ڇا ڪڏهن تنهنجون فيلنگز اچل نه کائينديون هونديون ته تون به ڪنهن سان پيار ڪرين... ڪنهنجو انتظار ڪرين..."

پلا ان راز ۾ ئي ڪٿي شامل ڪر ته ڪڏهن تو به پنهنجي جذبن هٿان مجبور ٿي ڪنهن طرف جهڪڻ چاهيو هوندو..."

"ها ڇو نه، پر تون الائي يقين ڪرين يا نه ته ان کان اڳ مون وٽ اهي فيلنگز نه هيون پر جڏهن کان ڊاڪٽر عرفات سان سڃاڻپ ٿي آهي تڏهن کان محسوس پئي ڪريان ته هو انهن سون هزارن مردن مٿان حاوي ٿيندو تو وڃي، جن سان مان پنهنجي پروفيشن يا

No doubt, he is... آهيان ۾ رهي واسطي سان حوالي جي ڪانٽيڪٽس جي
my best friend,

اهڙو دوست جنهن سان سٺي ۽ سنجيده گفتگو ڪري سگهجي
جنهن سان خاموشيون Share ڪجن...

Luckily I found that in Irfat .He always make me feel
good about life and my self!"

"هون! هن مام ۾ مرڪندي چيو. ته چئبو ٺلهو اڪيون ٺاريو پئي
پاڻ کي ڏنا ڏنپ ڏين، ڦاسائيس نه شاديءَ جي ڪوڙ ڪي ۾"
"ته جيئن اڳتي هلي ويچاري مخلص ماڻهوءَ سان اهڙو حشر
ڪريان جهڙو تون ادا اختر سان ويٺي ڪرين."

رمل جي چيندڙ لفظن پهريون ڀيرو هن کي پنهنجي نظرن ۾ ڪي
قدر ڪيرائي ڇڏيو. جنهن کي هڪ جرنلسٽ جي نظر سان تازيندي هن
نهنجه ٻيو وار ڪيو:

"شيري، سچ سچ ٻڌائي، ڇا تون سمجهين ٿي هو به توسان اهڙي
بي وفائي ڪري پيو." ڪن پل اڳ تائين جهڪندڙ شيري کي ڄڻ ماڻ
لڳي وئي ۽ پوءِ لفظ ميڙيندي چيائين،

"مونکي پاڻ کان وڌيڪ هن تي يقين آهي ته هو ڪڏهن ايئن نه
ڪندو... هو ايئن ڪري ئي نٿو سگهي..."

"ايڏو Confidence!" رمل اچرج مان پڇيو.

"ها!" هن پُراعتماڊ لهجي مان ورائيو ۽ الائي ڪهڙي جذبي تحت
هن جي اکين ۾ پائڻاڻا لهي ستارن جيان چلڪڻ لڳي...

"جيڪڏهن کيس تنهنجي فلرٽيشن جي خبر پئجي وئي ته پوءِ؟"

"پوءِ جو ته مان تصور ئي نٿي ڪري سگهان.... ڇو ته پوءِ به هو
مونکي ڪجهه نه چوندو... شايد پاڻ ماري وجهي!"

"ظالم...! تون ڏاڍي ظالم آهين! You are too cruel..."

هن شرم ڏيارڻ واري نوع ۾ چيو.

"ها شايد... شايد...."

شيري شوخ رنگن وارا اڻ سبيل ڪپڙن جا ڍير سامهون رکي
پنهنجي فيملي ٽيلر کي ڊزائنگن بابت سمجهاڻيون پئي ڏنيون جو رفيع
کي واٽرپ مان لش لش ڪري لائونج ۾ داخل ٿيندو ڏسي هوءَ پاڻ به
واٽري ٿي کيس ڏسندي رهي.

رفيع جي جهري تي چڻ سائيپيريا جون هوائون ٿي گهليون. هن
شاير ۽ پرس اچل مان پرستي ستي 'نه ڪئي هم نه تم' سڌو اچي
ريفريجيٽر کوليو.

"خير ته آهي؟!" شيري ويجهو ايندي پريشانيءَ مان پڇيس ته
کيس ٻڌو اڻ ٻڌو ڪندي پاڻيءَ جو وڏو شيشو ڪڍي يڪ ساھي
ڏوڪي وئي، تڏهن وڃي ڪا توائي تاثراتن ۾ ڪمي آيس ۽ ڳالهائڻ
جهڙي ٿي...

"الا منهنجي ته نڙي خوف مان سڪي نڪر ٿي وئي..."
"ڇا جو خوف؟ خير ته آهي؟" شيري سوال ورجايو.
"خير واري ڇا جا، ٻيڙي ٻڏي وئي... منهنجا ته سڀئي ڦڪڙ ڦاٽي
پيا." هن پيشاني تي ڌڪ هڻندي چيو.

"پر ٻڌائي ته سهي ٿيو ڇا؟" هن کيس لائونج جي ڪنڊ ۾ آئي
پڇيو ته جيئن ٽيلر ماسٽر نه ٻڌي، جڏهن ته هو انج ٽيپ ڳچيءَ ۾ پايو
پهريائين ته اجايو سيڙهجي کين نهاري نڌو رهيو، پر پوءِ معاملي جي
نزاڪت کي محسوس ڪندي ڪپڙن کي ڪجهه ان ريت اٿلائڻ پٽلائڻ،
جانچڻ ۽ ماپڻ ۾ مگن ٿي ويو، چڻ کيس ڪن ئي نه هجن، جڏهن ته
اِهي گناهگار وري به ڪو انڪشاف جهڻ لاءِ سهي جي ڪنن جيان ويتر
ڪڙا ٿي پيا.

"اڄ ڪو ڏنو ٽڪر آڏو اچي ويو نه ته ذري گهٽ مئس ٿي چورن
هتان..."

"چورو به نه ماڳهين چورا...! ڪٿي ڪنهن سان فحش اشاري بازي

ته ڪانه ٿي ڪيئي؟

”توڪي ته اچي مشڪري لڳي آهي. مونڪي ته تصور ڪرڻ سان ئي پيٽ ۾ ٿڌا وٽ ٿا پون... ڏس ته هٿ به ڪيڏا نه ٿري ويا اٿم...“
رفيع هن جي ڳل تي هٿ رکندي ڄڻ پنهنجي دلي ڪيفيت محسوس ڪرائي.

”اٿي تون ته بنهه برف ٿيو پئي آهين، ڇا ڪان اهڙا حال ٿيا اٿئي؟“
”بس، گڻي ڪڻي ڳوهر ڪي ته ڳولي شڪارين جا گهر، جيان مونڪي به ڪٿي ڪنيو جو مڙس سان گڏ نڪتي هئس شاپنگ ڪرڻ...“
”اهو سڄ وري ڪٿان اُپريو جو ادو فريڊ توڪي وٺي ويو شاپنگ تي؟“

”سياڻو ڪانءُ به تنگو ڦاسي واري چواڻي، شايد ٺهي ئي ڪا مون لاءِ آهي، ان نپتي ويلينٽائن ڊي جي مناسبت سان. تنهن ڏينهن پنهنجي نامراد عاشقن لاءِ ڪجهه گفٽ ۽ ٽي چار ڪارڊ وٺي آئي رکيا هئم سي فريڊ جي اوچتي اچڻ تي تڙ تڪڙ ۾ ڪپٽ جي ڪنڊ ۾ هڻي ڇڏيم ته متان ڏسي نه وٺي ۽ ٿيو به ايئن جو ڪا شئي ڳولڻ لاءِ ڪپٽ ۾ اٿل پٽل سان ايڏو ته ڦڙ ڦوٽ ٻاريائين جو هڪ ڪارڊ هٿ ڇڙهي ويس! منهنجا ته هوش خطا ٿي ويا. شڪر جو اڃان ڪارڊن تي ميت لپسٽڪ وارين چمڪين جا وسڪارا ڪري نالا ڪونه لکيا هئم... هن ڪارڊ ڏسي حيرت مان پڇيو، ’هي وري ڇاهي ڪنهن لاءِ رکيو اٿئي؟‘ اهو ٻڌي اندر ۾ ساڌڪڻي وٺي ڀر پاڻ سنڀالي مڪر مان مرڪي چيو مانس، ’آهي ڪو منهنجو تمام پيارو يار دلدار...‘ ته اهو اشارو پاڻ ڏانهن سمجهندي به ٻاهرئين رعب مان چيائين ’ٻڌاءُ ڪير آهي نه ته ماريانءُ نه ان يار سان خوار ڪري!‘ مٿان وري مون به رسندي چيو مانس، ’آءُ تنهنجي عشق ۾ انڌي اونڌي پئي ٿيندي وڃان ۽ تون پيو منهن بچڙو ڪيو پڇين ته ڇا آهي. ڇا لاءِ رکيو اٿئي؟ ڪارڊ آهي ٻيو ڇا آهي، تو لاءِ نه وٺندس ته ٻيو ڪنهن لاءِ.... خبر نه اٿئي ته ۷ فيبروري عاشقن جو ڏينهن ’ويلنٽائن ڊي‘ ملهائبو....“

”پوءِ ڇا چيائين؟“ شيري وڏي اشتياق مان مرڪندي سموري

ڪارستاني ڌيان سان پئي ٻڌي.

”ان مهل به بد ذوقيءَ مان چيائين، ’ ڪهڙو اسان جي ابن ڏاڏن Valentine Day ملهائيا هئا جو اسين اچي ڀڄڙا ٿيا آهيون.‘ پر لڳو ته ڪارڊ جي رومينٽڪ جملن منجهس نئون روح ڦوڪيو جو خوشيءَ مان سندس مڇ پئي مرڪي... جنهن جو نتيجو اهو ٿيو جو اڄ آفيس اڌ ۾ ڇڏي، شاپنگ ڪرائڻ وٺي هليو. مونکي به ازل ڪنيو جو ان ڊپارٽمينٽل اسٽور تي وٺي هلڻ لاءِ چيومانس، جتي يونيورسٽيءَ جا ٻه چورا به ڪي آيا هئا.“

”ته ڇا ڊپارٽمينٽل اسٽورن تي يونيورسٽي جي چوڪرن جو داخلو بند ٿيڻ گهرجي؟“ هن نه سمجهندي پڇيو.

”چري انهن مان هڪ ته هو ڪامران، جنهن سان ڇهن مهينن جي دوستيءَ کان پوءِ ٽي مهينا ٿيا جو ساڻس ڦٽي. وري ساڳي يونيورسٽي جي ٻئي چوڪري اشهد سان ’سائيڊ بزنس‘ طور نينهن جو ناتو جوڙيم. ٻنهي ساڻ هڪ ٻه دفعو ملي به آهيان...“

”ملي به آهيان!“ شيري اکين مان حيراني چلڪائيندي چيو.

”تڏهن ڇا رڳو فون تي چورن جا آواز ٻڌڻ جو شوق جاڳيو

اٿم...“

”رن تون ته مونڪان به وڏي لعنتي ڪردار آهيان! سيد، سردار ويندي چورا ڇنڀر به! ڪجهه ته خيال ڪر بي حيا، ڪهڙا ته رسڪي ڪم ٿي ڪرين، ڪٿي جهلجي ته نه پئين؟“

”بس قيام ڪاري ٿيڻ کان زري گهٽ بچي آهيان. اشهد مونکي ڏسي اڃا ڏند ٽيڙ مس ڪئي جو ڪامران خوني نهار سان نهوڙيندي مون بابت هن جي ڪن ۾ سس پس ڪري لائي ڇا چيو... شڪر جو فريد کي لڪائي نه پئي. آءُ ياسينون پڙهندي تر ٽڪڙ ۾ اچي گاڏيءَ ۾ وينس ۽ کيس ڇيم ته ’مونکي اوچتو مٿي ۾ سخت سور پئجي ويو آهي. شيريءَ جو گهر اتان کان ويجهو هوندو ٽڪڙي ڊرائيونگ ڪري مونکي اتي لاهي ڇڏ ته ڪا گهڙي آرام ڪريان،‘ پر ظلم وري اهو جو

پويان گاڏيءَ ۾ چورا به لڳا آيا!“
 ”مار پونئي، نياڳن کي منهنجو گهر ته نه ڏيکاري ڇڏيئي؟“ هن
 منهن تي پوندو رکندي چيس. ”جو سياڻي اچي تنهنجا پلاند مونکان
 وٺن.“

”ساه چو ٿو نڪرئي اکين ڍڪي، ڪڏهن ڪڏهن دوستيءَ ۾
 قربانيون به ته ڏيون آهن....“

”قربانيءَ جا جذبا توکي رڳو بڪرن ۽ بڪرين وٽان ئي ملي
 سگهندا، آءٌ مسڪين اهڙن جذبن کان بنهه وانجهيل آهيان.“

شيري کيس تپائيندي چيو تنهن تي هن به ساڳي لهجي ۾ ورائيس،
 ”نياڳي ڪهڙو ڪو تنهنجي گهر ۾ وٺي آئي آهيان جو پئي سيٽجين، الله
 ڍڪ ڍڪيم جو مٿا تريفڪ ۾ ئي منجهي پٺ تي رهجي ويا“

ان ڳالهه تي ٻئي تازي ملائي ڪل ۾ اونڌيون ٿي پيون. درزي به ڄڻ
 پنهنجا ڪن ڦڙ ڦڙائي قصي مان ڪي قدر واقفيت ۽ حض ماڻي ڪنگهار
 ڪندي چيو:

”ادي پوءِ پلا ويلويٽ واري وڳي جي ڊڙائن ٻڌايو ته مان هي
 ڪپڙا کڻي وڃان.“

”ها گلو ترس ته مان ڊڙاين واري مڱڙين کڻي ٿي اچان“
 هوءُ ڪمري اندر وئي ته رفيع به پنهنجو پرس ۽ شاپر کڻي پويان
 هلي آئي ۽ بي تڪلفيءَ مان ميٽرس تي ويهندي چيائين،

”تون جيسين درزيءَ کي سمجهائي، تيسين مان به ڏسان ته سهي
 ڪهڙو ڪن خريدي آئي آهيان، خوف ۽ تڪڙ ۾ حواسن ڪم ئي نٿي
 ڪيو ته ڪهڙي شئي، ڪهڙي ڪم لاءِ پئي وٺان.“

جهت پلڪ ۾ شيري موٽي اچي پڇيس، ”چانهه پيئندين؟“
 ”منهنجو ته اڃان سوڌو هانءُ پيو رقي، ڪا تڌڙي شئي پيار ته من
 دل جائتي ٿئي“ هن ورائيو.

شيري گهڻي وڄائڻ بدران در مان ئي منڍي ڪڍي نوڪر کي ٿڌو
 کڻي اچڻ لاءِ چيو ۽ پاڻ هنجي پر ۾ ويهي ڪشڻ هنج ۾ رکندي

چيائين:

”چوري هاڻي اهي ڪڏا ڪم ڇڏي ياد الاهي ۾ مصروف ٿي پاڻ کي ڪو ڊرائي ڪلين ڪر، مونکي ته ڊپ آهي جي ساڳيا ئي ڪرتوت رهيئي ته پوءِ سپاڻي ڪنهن هٿان مري نه پئين. چورا ته چورن جي ماڳ اڄ مڙسهن ئي شڪ جو فائدو وٺي ڳيا ڳيا ڪري لاش ڳجهن آڏو اچي اچئي ها.“ اهو ٻڌي هن ڇرڪندي چيو:

”الله پناه ڏي، هانءُ چو ٿي ڦاڙين ڏاڻ... صدي ڪئي! پاڻ کي به ته ڏس، تون وري ڪهڙو ٻوڪ ٻڌيو حجاب پايو هلين، تنهنجا به ته ساڳيا ئي پرڪار آهن.“

”ها... پر اسان جو اسٽينڊر ڪجهه هاءِ آهي... يونيورسٽي يا اوڙي پاڙي جي چورن چنبرن تي اڪي ئي ڪونه ٻڌي“ هن وڏائيءَ وارو پوز هڻندي چيو.

”هاڻ جيڪو ٿيو سو ٿيو، منهنجا وڌيڪ پتا نه ساڙ!“

”پر اهو ته سوچ، سپاڻي انهن کي ڪهڙو جواب ڏيندين جن مڙسهن سان گڏ ڏٺي؟.“

”چونڊس ته منهنجو ڪزن هو.... ڇاچو هو، ٿي سئو سٺ رشتا آهن، ڪجهه به چئي سگهان ٿي، پر اصلي خوف ان چوري ڪامران مان اٿم، هن جن نفرت پريل نگاهن مان ڏٺو تن ۾ ڏاڍو ڪروڙ هو، ماريو چئن ڏينهن جي دوستيءَ ۾ اهڙو چتو ٿي پيو جو اٽندي ويندي وات ۾ رڳو اهائي وائي هجيس ته، ’امان ۽ پاڇائي کي ٿو رشتي لاءِ موڪليان‘ مون اهو چئي مس وڃي ڪا جند ڇڏرائي ته، ’منهنجو نڪاح ننڍپڻ کان ئي سوٽ سان پيل آهي، مڙس وڏو ٿيندو ته مائٽ ان سان ئي شادي ڪرائيندا، پر تڏهن به مجال جو ڪو مُردار مڙي! هرو ڀرو جا مڏا لائيندي ڦاٿل ڪرڻ جي ڪوشش ڪري ته ’تون پڙهيل لکيل آهين، بغاوت ڪر...‘ چيومانس، مون ۾ همت ڪونهي... پوءِ نيٺ اُبتيون سبتيون ڳالهيون ڪري جند ڇڏايم، مونکي ڪهڙي خبر ته ٻيو نياڳو به ڪو ان نپتي جو دوست نڪرندو.“

”پر مئي توکي موت ڪهڙو ٿو ڪٿي جو هڪ وقت ۾ ايڏن سارن

کي ڦوڪڻن جيان ڪڇ ۾ ڪيو هلين، اڃان ڪو مري يا ٿري ته پوءِ ڪٿي ٻئي لاءِ واجهه وجهه، پر تو ته جهٽ هڻڻ سان پوريون ڪري ڏنيون آهن...

”يار هاڻ تو اڳيان اگهاڙي ٿي آهيان ته باقي ڪهڙي ويهي لڪ لڪات ڪيان... دائيءَ کان به ڪو دن ڳجهو...“

”چئين ڇا پئي مائي! آءٌ وري ڪڏهن کان تنهنجي دائي ٿيس؟“
 ”ڇُه.... توبهن!... ڇڙو هڪڙو مثال ڏنر، تون ته نڙيءَ مان ٿي جهلين... الاڻي ڇا پئي چيم.“ رفيعه ذهن تي زور ڏيندي چيو، ”ها... ڳالهه اها هئي ته ڏس نه، ڪن ماڻهن جي عادت هوندي آهي ته کائي سگهن يا نه، پر جيڏي مهل کائڻ لاءِ ويهن ته سندن آڏو طرح طرح جا ست رڇا طعام رکيل هجن، سمجهه ته مونکي به ڪجهه اهڙي هير پيل آهي، مڙس جهڙي Main Dish هئڻ سان گڏ چهر چٽيون به ضروري ٿي پيون اٿم.“

”سنيال ته انهن طرح طرح جي چٽين جي زد ۾ اچي ڪٿي پاڻ نه چٽي ٿي پئين...“

”ڇا ڪريان... هاڻ عادت جو اهڙي ٿي وئي اٿم... جيسين وڃي ڪو ڪراڙپ جو بي رحم اٿيڪ پئيم.“

”سو به يقين اٿم ته پهرئين ۽ ٻئي اٿيڪ تائين به ڪونه سڌرندين، جيسين وڃين ٿين اٿيڪ جي منهن ۾ پئين!“ شيري کلندي چيس ته هن به ٺهه پيه ورائيو:

”چندي ديسان وائي ته سولي ڪيڊ.... آئي هئس مٿي جي سور جو بهانو ڪري، تنهنجي بڪ ٻڌي ماڳهين اصلي سور اچي پيو اٿم، ٿڌو ته پياريئي هاڻ جلدي ڪري چانهه گهرائي ڏي.“ رفيعه حڪما حڪمي چيو. ۽ پوءِ ٻئي گڏجي خريداري واري شاير ۾ قولهارا وجهي سامان کڻي ڏسن، جانچڻ ۽ تبصرا ڪرڻ ۾ لڳي ويون.

عرفات ۽ رمل جي هڪ ٻن گڏجاڻين کانپوءِ دوستي جو هي سلسلو شام جي پهر ۾ رکي رکي گهلندڙ ٿڌڙي هير جيان هلندو رهيو. مٿن مائٽن سان ته تعارف ٿي چڪو هئڻ، آفيس ۾ به ڪليڪ ڪڙا معاملي کي تازي ويا ته ڊاڪٽر، جيڪو مريض جي وڌ ٿڪ ڪري کين بيماريءَ کان آجو ڪندو هو، سو پاڻ رمل جي عشق بخار ۾ وڻجندو پيو ويڃي، جنهنجو علاج هاڻ ته ڪنهن ماهر سرجوت به نه هو. جيئن پوءِ تبين هوءَ کيس پنهنجي روح جي آٿاهه گهرائين ۾ لهندي محسوس پئي ٿي. هن آدين جو آئي آئي نون پراڻن مڱزنن ۾ ڇپيل هن جا آرٽيڪل ٿي پڙهيا..... سندس خيال پنهنجي احساسن سان ڇهي کيس عجيب سڪون ٿي مليو، ڪڏهن کيس من ئي من ۾ پيار جي مس سان خط ٿي لکيا جن هوءَ ان سموري پيار کي پنهنجي نظرن سان پڙهي پنهنجو پاڻ ۾ اوتي ڇڏيندي! چٽيون اڻ چٽيون ڳالهيون... مبهمر... اڏوريون سوچون.... جيڪي روبرو چوڻ جي سگهه نٿي ساري سگهيو ته بيوس بڻجي پنهنجو پاڻ کان ڇڏندو هو، ”ماڻهو ڪنهن لاءِ ايڏو شدت سان سوچ ويچار ڪري، ويچارو ڇو ٿو ٿي پئي.... آخر ڇا آهي ماڻهوءَ جو روح...؟“ ته سندس اندر مان ازخود آواز اڀرندو، اهي جي هن جا ويچار آهن... خواب... تصور... آدرش... حسرتون... خواهشون ۽ رڳو... هيڪاندا پور...

هنجي من جي ڪيفيت اها هئي جو اڪيلو هوندي به کيس ائين پيون لڳندو جن هوءَ سندس سامهون ويٺي هجي... اهڙن خيالن ۽ سوچن ئي هن کي محسوس ڪرايو ته پولاڙ جون به انتهائون ماڻي سگهجن ٿيون، پر هنجي من ۾ رمل لاءِ جيڪو پيار آهي، ان جي ڪا منزل ناهي... حد ناهي...

هاڻ ته رمل به هلڪي سلڪي رمارڪن جي ور چڙهڻ لڳي پر

ڪو اعتراض ڪرڻ بدران رڳو مشڪي ٿي پئي، تنهن ڏينهن جيئن ئي آفيس هال ۾ گهڙي ته شازم اکين ۾ معنيٰ خيز چمڪ آڻيندي چيس:

”رمل، اجهو هيئر ٽيون پيرو ڊاڪٽر عرفات جو ٽولاءِ فون آيو هو. ڪٿي هئين ايتري دير؟ ويڃاري ڪي اطلاع ته ڏيئي وڃين ها.“

”اڄ ٿورو گاڏيءَ ۾ پراڻو ٿي پيو، ورڪشاپ تي هلي وئي هئس.“

هن ساڻس نظرون ملائڻ بنائي ورائيو.

”ويڃارو تائيم ٿيل تي هلڻ وارو ڊاڪٽر ماڻهو به ته پوءِ حق تي پريشان ٿيندو، ڪا ته ڪهل ڪرين ها منهنجي دلبر دوست تي...“

شازم جي ان شوخ جملي تي هوءَ وري به مشڪندي رهي، ته پاسي ۾ بيٺل عقصيٰ بال پائنت سان مٿو ڪنهندي چيو،

”لڳي ٿو رمل جا چيل لفظ، خود هن لاءِ به سچ ثابت ٿيندا پيا وڃن.“

”ڪهڙا لفظ؟“ اسد پڇيو.

”اهي ئي ته اميج پبليڪيشن هاڻ ميرج بيورو ٿيندو پيو وڃي“

”بلڪل بلڪل“ لکن ۾ مصروف شازم ڪنڌ ڪٽڻ بنائي ساڻس سهمت ڪئي.

”خير، اهڙي ڪائي ڳالهه ناهي.“ رمل سنجيدگيءَ مان چيو ”هونءَ به هو اسانجي استاف جو ماڻهو ٿورڙي آهي جو منهنجا لفظ هن سان لاڳو ٿين.“

”ته ڇا ٿيو، هڪ ٻه مضمون ته ڪنٽريبيوٽ ڪيا اٿس، آگر ڪٿائي شهيدن ۾ شامل ته ٿي ويو.“

”وائي ته سولي ڪي واٽ مان،“ شازم، اسد کي چينيندي چيو،

”خيري صلي ويڃاري ڪي شهيد ڇو ٿو چئين، جرمنيءَ کان سواءِ اڃان هن دنيا ۾ ڏٺو ئي ڇا آهي، اڃا ته کيس گهڻي منزلون مرادون ماڻهيون آهن.“ چوڻ کي ته هو ايئن چئي ويو پر اهو ته سندس دل ئي ٿي ڄاتو ته هن ڪيئن نه رمل کي پوڇيو هو... هوءَ کيس ڪيڏو نه وڻي ٿي.

هن اهڙا اظهار ڪرڻ جا اڃان رڳو وجهه ئي پئي ڳوليا جو شايد ته

هنجي مضبوط پرسنلتي آڏو دل نٿي جهلي سگهيو جو پنهنجي پير تي پاڻ
 ڪهاڙو هڻي رمل کي عرفات سان ملايائين، جنهن پنهنجي پراثر شخصيت
 سان ميدان مارڻ ۾ دير ئي نه ڪئي، پر ان هوندي به هن روايتي ناکام
 عاشقن جيان سڙڻ پچڻ يا پتون پاراتا ڏيڻ بدران خوش دليءَ سان رمل
 جي زندگيءَ ۾ ان نئين ڪلندڙ باب لاءِ نيڪ تمنائون ٿي رکيون.

رمل جي تپيل تي رکيل، فون جي گهٽي وڳي مس جو عرصي وري
 ڪلندي چرچ ڪئي،

”رمل! ڊاڪٽر عرفات پيو وڃي.“

موت ۾ رمل جلت رنگ جهڙا تهڪ پکيڙيندي رسيور ڪنيو ته ٻئي
 طرف عرفات Happy Birthday to you! چئي کيس حيران ڪري
 ڇڏيو.

"Oh thankyou thanks a lot!" هن خوشيءَ مان بي قابو

ٿيندي ورائيو، "پلا توهان کي اهوراز ڪٿان معلوم ٿيو، مونکي ته
 بلڪل ئي ياد نه هو"

"اهو ڏينهن ته مونکي دل جان سان ياد رکڻ گهرجي جو خدا
 تنهنجي روپ ۾ مون لاءِ ايڏي پياري دوست خلقي! دل ٿي چئي ساري
 رات رڳو خدا آڏو شڪراني جا سجدا ڪندو رهان."

"بس بس عرفات، ايڏو آسمان تي نه چاڙهيو جو پوءِ ڪران ته
 ذرو ذرو ٿي وڪرجي وڃان... ڪو سنڀالڻ وارو ئي نه هجي..."

"ايئن نه چئو رمل... ايئن ته نه چئو!" هن بي اختيار اهڙي درد
 مان چيو ڄڻ سچ پچ آسمان مان لائڻ چنڊ هٿن مان ڪري پڇي پيو
 هجيس.

"ماٺ ڇو ٿي ويا؟"

"تون ڳالهين ٿي اهڙيون ٿي ڪرين،" هن وسائيل لهجي مان
 ورائيو.

"رمل مان ڏاڍو بهادر شخص آهيان پر جتي تنهنجو ذڪر ٿو اچي
 ته مان ڪمزور پئجي وڃان، نه ڪندي ڪر اهڙيون اُبتيون سبتيون
 ڳالهين. I feel so much depressed."

"Oh I am really sorry خير، ڇڏيو ان ڳالهه کي... ڀلا اهو ته
ٻڌايو جنم ڏينهن جي توهان کي ڪٿان خبر پئي، مون کي ته خود به خبر
نه هئي، توهان Wish ڪئي ته ياد آيو..."

"تو جهڙي مشهور هستين جا جنم ڏينهن کي لڪل هوندا آهن
ڇا، پراڻا مئگزين اٽلائيندي تنهنجي Introduction مان ڊيٽ جي خبر
پئجي وئي ته تون Virgo girl آهين... ۽ شايد تڏهن ئي تون شاديءَ
جي خلاف رهندي اچين."

"استارز مان نيچر جي چڱي اسٽيڊي ٿئي ٿي... منهنجو ته ان ڳالهه
۾ پڪو ويساهه آهي... هونءَ توهان جو ڪهڙو استار آهي؟"
"اسان ڳوٺاڻن ماڻهن جا سن سال اسڪولن، ڪاليجن توڙي فارمن
۾ گهڻو ڪري ڏکي تي لکبا آهن.... انڪري مان پاڻ بابت يقين سان
ڪجهه نٿو چئي سگهان."

"ڪائي ڳالهه ناهي، مون کي ته هونءَ به توهان جي نيچر جي
اسٽيڊي ٿي وئي آهي ۽ مان ايترو ٻڌائي سگهان ٿي ته اوهانجو استار
ڪهڙو هوندو..."
"ڀلا ڪهڙو؟"

"Leo يعني شينهن. مون کي توهان ۾ اهڙيون ئي شجاعت ڀريون
خصلتون نظر آيون آهن."

"شڪر آهي جو ڪوئو نه سمجهي" هن کلندي چيو، "خير اڄ
مون کي توکان ٿرڻ وڻي آهي."

"حاضر حاضر ڇو نه..." رمل خوش اخلاقيءَ مان چيو، پر ٻئي ئي
پل سوچيندي چيائين "اڄ مان آفيس دير سان پهتي آهيان ۽ ڪم به
لاڻي سارا اٿم... تنهنڪري ايئن ٿا ڪريون جو توهان ستن تائين گهر
پهچي وڃجو، مان گهڻو ڪري وقت تي ئي اچي ويندس، پر جي ٿوري
دير به ٿي وئي ته جيما سان ويهي ڪچهري ڪجو، جيسين مان به اچي
ويندس..."

"رائيٽ..."

"ڀلا ڊنر ۾ ڇا کائڻ پسند ڪندا برياني، چيلي ڪباب يا چڪن

ڪڙهائي..."

"بس بس بابا...! خبر به اٿئي ته آءُ مسڪين ماڻهو آهيان مون لاءِ ته سنڌي ميڊيم ڊنر ئي وڏي عياشي آهي. يعني دال پت پٽاڻا! چو ٿي اجنبِي ڪاڏا ڪارائي منهنجون عادتون خراب ڪرين.... ها البت چانهه ته آءُ صرف تنهنجي هٿ جي ٺهيل پيئندس، باقي ڪيڪ جي چٽي ته مونکي ئي پرڻي پوندي چو ته جيڪر غلط ناهيان ته اهو 'ڪاڇ' شايد پهريون ڀيرو منهنجي ئي ڪري پيو ٿي..."

"بلڪل صحيح ٿا چئو..."

"نيڪ آهي پوءِ... تنهنجو لائي وقت ورتو. وري شام جو گڏ

آهيون..."

"OK خدا حافظ"

هنجي فون رکڻ شرط عادل ڪرسيءَ تي آهڻدي وڏي اوباسي جي دوران 'ٽوٽي ٽوٽي هوگيا. دل ٽوٽي هوگيا' ڳائڻ لڳو ته عقصي ٽوڪيس:

"وات بند ڪر مک نه ڪا گهڙي وڃئي"

"My God! ته توکي ڪنپ نڪري آيا آهن ڇا؟"

"هون!" هو ڏند ڪرني ڪاغذن ڏي متوجه ٿي.

”هیلو! مونکي دير ته نه ٿي؟“ رمل ساٿن جو پردو هٽائي ڊرائينگ روم ۾ ايندي چيو، جتي عرفات ۽ جيما ڊش جي فائڊن ۽ نقصانن تي تبصرا پئي ڪيا.

”نه نه بلڪل نه، مان به اجهو هاڻ ڏهه منٽ کن اڳ آيو آهيان.“
”پت تون هٿ منهن ڏوئي فريش ٿي پوءِ اچي ڊاڪٽر صاحب وٽ ويهه، جيتوڻيڪ به دال پت جي سڌ سمان لهي اچان. چوري زرينا ته لائي پويان ڪهڙا حال ڪيا هوندا...“

”چا واقعي رڳو دال پت ٺهيو آهي“ رمل پريشانيءَ مان پڇيو.
”امان هاڻي اهڙي چري ته آءٌ به ڪونه آهيان، اڄ تنهنجو جنم ڏينهن آهي ته دال پت وري ڪيئن ڪارائبي... هوءَ اهو به ان نور آهي اکين تي، پر عرفات به ته پنهنجو بچو آهي، جنم ڏينهن ياد به ته ان ڏياريو، کيس ته ڪا چڱي چوڪي شئي ئي ڪارائبي، پر پاڻ سنڌي ته ڪسر نفسيءَ ۾ ان کي به دال پت يا دال ماني ڪوٺيندا آهيون“
”معنيٰ ته دال پت زنده باد، ان جي نالي وٺڻ بنا ڪا شئي ڄڻ مڪمل نه ٿئي... مان ته پريشان ٿي وئي هئس“ رمل واش روم ڏي ويندي چيو.

جهت کن ۾ فريش ٿي موٽي آئي ته جيما به رڌڻي جو رخ ڪيو.
”توهانکي گهڻو انتظار ته نه ڪرڻو پيو“
”تنهنجي منٽ منٽ جي انتظار جو مزو وٺڻ ۾ سچ ته مونکي مزو پئي آيو.“

”معنيٰ ته توهان کي مونکان وڌيڪ منهنجو انتظار پيارو آهي“ هن دوستاڻو انگل ڪيو.

”ان مان ته توکي پڪ ٿيڻ گهرجي ته جنهن جو انتظار ئي ايندو پيارو آهي سو خود مون لاءِ ڪيڏو پيارو هوندو.“ عرفات جون نگاهون

هنڪي ڄڻ ڪو خاموش پيغام ڏيڻ لڳيون. اهو ٻڌي هوءَ ڪنوار ٻوٽي... Touch me not جيان پنهنجو پاڻ ۾ سميتجي ويڙهجي وئي. جيستائين عرفات جي دلي ڪيفيتن لفظن جو سهارو نه ورتو هو، هوءَ پرسڪون هئي پر هاڻ هڪ عجيب اُڻ تڻ اچي منجهس واسو ڪيو. جنهن سان هنجي من جي فضا ۾ ڪنهن طوفان جي اچڻ جو انديشو پئي محسوس ٿيو...

عرفات کيسي مان ڳاڙهي بخمل واري خوبصورت دٻي ڪڍي ڪوچ تان اُٿي سندس ويجهي ايندي چيو:

”اڪيون بند ڪر...“

”Wow! منهنجو تحفو!“

”بس ڇپ...“

”پلا ٿورڙي اک کوليان...“ هن ڪنهن معصوم ٻارڙيءَ جيان پڇيو ته عرفات کيس ايئن ڪرڻ کان روڪيندي، بخملي دٻي مان سون جو جڙيل نفيس 'Friendship Band' ڪڍي هن جي ڪرائيءَ ۾ پارايو ۽ بي اختيار سندس ٻنهي اکين جي هيرن کي چمي ورتو ته هن گهٻرائجي اڪيون کولي ڇڏيون...

”هيڀي برت ڊي ٿو يو!“ عرفات هُنجا ٻئي هٿ پنهنجي هٿن ۾ جهليندي چيو.

ان دم ان پل لفظن جي محتاجيءَ کان آزاد جذبا ٻنهي جي چهرن تي جرڪڻ لڳا. آسمان چنڊ ۽ تارا... اڪيرن ڏي موت کائيندڙ پکي، پڪڙ ۽ سانوري سانجهه سڀ جا سڀ ڄڻ ساز بڻجي کيس جنم ڏينهن جون واڌايون ڏيڻ لڳا.....

شام جو پنجين ڌاري سيف روھڙيءَ جون سوکڙيون آچار، ڀاڙ،
کارڪون ۽ منائي وغيره ساڻ ڪري اچي اختر جي بنگلي ڀيڙو ٿيو.
چوڪيدار جاڳڻ خان ڊڪندي سندس گاڏي لاءِ گيت کوليو ۽ سلام
ڪندي چيائين،

”اچو اچو سائين ايڏا ڏينهن ڪٿي هئا، مسين ڪو وڃي منهن
ڏيکاريو اٿو.“

”يار تون ته ايئن پيو ڳالهائين ڄڻ سالن کان پوءِ آيو هجان، رڳو
ڇڙو هفتو کن ئي ته ڳوٺ ڏي هئس.“

”سائين توهان کي ڏسڻ جي ايڏي هير ٿي وئي آ جو به ڏينهن به
پري ٿا ٿيو ته ايئن پيو پاسندو ڄڻ گهڻا ڏينهن پئجي ويا هجن.“
جاڳڻ پنهنجا مسٽر ڏند ٽيڙيندي ورائيو ته هن به جوابي مرڪ جو تجلو
ڏيکاريندي چيو،

”چڱو هيئن ڪر، هي سامان گاڏيءَ مان ٻاهر ڪڍ ۽ اديءَ کي
ٻڌائي ته مان آيو آهيان، اختر صاحب جو نياپو ڏيڻو اٿم.“
”سائين اندر اچو نه...“ جاڳڻ وڌيڪ حجائو ٿيندي چيو.

”نه اتي ئي لان ۾ ويهنداسين، سٺي هوا پئي لڳي...“
هن ڪنهن کي به شڪ جو فائدو ڏيڻ بدران، رڄ اشراف هئڻ جو
• پوز هنيو.

لان ۾ تازو پاڻي آيل هو، گلن ۽ ماحول تي عجيب بي خودي
چاڻيل هئي، هو لان چيئر سيري سامهون پيل ٽيبل تان اخبار کڻي ڏسڻ
لڳو، جيسين مالهي به ڪم لاهي کيس سلام ڪندو روانو ٿيو. هلڪي
ميڪ اپ ۽ ڪاٽن جي گلابي وڳي ۾ شيري پريان کان پنهنجي خاص
اسٽائيل ۾ هلندي هن ڏانهن وڌي آئي.

”هلو پيارا، ڪٿي وڃي ويهي رهين يڪو...“ هن ڌيمي سر ۾

ڇيو جيئن ڪوئي ٻڌي نه وئي، توڙي جو ڪوئي به ويجهو نه هو. ساڪ ڪارٽون ڏسڻ ۾ پوري هئي. چوڪيدار به وڃي گيت وسايو ته ڪم واري ماسي لائونڊري روم ۾ ڪپڙا ٿي استري ڪيا، جڏهن ته بورچي چوري پنهي پريمين لاءِ چانهه پئي ٺاهي ته گڏ egg Roll پئي تريا.

”مونڪي ڇيئي ته ٽن ڏينهن لاءِ ٿو وڃان، يڪو وڃين، ويهين، رهين.“

”پر لڳي ٿو تو منهنجي اٺن ڏينهن جي ’فراق‘ جو ڪو خاص اثر نه ورتو آهي جو ويتر گلاب وانگر تڙي پئي آهين.“

”هل هل هاڻي گهڻا مسڪا نه هڻ، “ شيري سندس سامهون ويهندي چيو. ”سڌو ڳوٺان آيو آهين يا آفيس مان ٿيندو پيو اچين“

”ڳوٺان سڌو آفيس ويو هئس، هينئر اتان ئي پيو اچان“

”ته پوءِ تو وارو پيارو دوست ڇو ڪونه آيو.“

”پيارو صبح کان وٺي ٻاهران آيل وفد جي ور چڙهيل آهي. هينئر به ساڻن گڏ جيمر خاني ۾ ڪنيجي ويو آهي، اتان وري ويندو ڪلچر شو، جتي لاهوري ڪچرين جا مجرا ڏسي هوم سوئيٽ هوم تي فجر جو ايندو.“

”مون سان ته اهڙي ڳالهه ڪونه ڪيائين. هڪڙو فون ئي ڪري ڇڏي ها...“

”ٻڌايو منهنجي - ته هو ڏاڍو مصروف هو، جڏهن کيس چيمر ته آءُ ڳوٺان آندل سيور بنگلي تي لاهيندو ويندس ته چيو هئائين ته توکي سندس دير سان اچڻ بابت ٻڌائيندو وڃان....“

”اڃا...“ هوءُ اونهو ساهه کڻي سوچ ۾ پئجي وئي پر ٻئي ئي ڀل شوخيءَ مان چيائينس:

”تون ڇو ڪونه وٺين ڏم ڇلا...“

”تنهنجي خاطر... صرف تنهنجي خاطر...“

”ڇڏ... ڇڏ... مسڪا“

”قرآن چيومانس چيلهه ۾ اوچتي چڪ پئجي وئي اتر، گهڻي دير

وينو ڪونه ٿيندو.“ ايئن چئي روميتڪ ٿيندي پڇيائينس:

”پوءِ ڀلا ڇا پروگرام آهي ڊارلنگ...؟“

جيڪي هوءَ ڪجهه چئي ٿي چئي تيسين بورچيءَ ٽري ۾ چانهه ۽ رول آڻي سندن اڳيان رکيا.

”ڪٿو ادا گرم گرم رول، ٽري ويا ته مزو ڇڏي ويندا“ هن لڄائيءَ مان سيف جي اکين ۾ ڏسندي چيو.

”مان ڇا پڇيو مانءَ پياري؟“ بورچي جيئن ئي مڙيو ته سيف پنهنجو سوال ورجايو.

”ها پيارا مان سمجهان ٿي، تو جيڪو پڇيو... پراڄ ته ڪجهه به ممڪن ناهي ان کان ته چڱو هو جو اختر سان گڏ رقص سرود جي محفل ۾ وڃي ها، اجايو سونهري وجهه وڃائي ڇڏي...“

”ڇو ڀلا اڄ طنز پئي ڪرين، اٺ ڏينهن ٻاهر رهيو آهيان، ان جون ته ڪسرون نه پئي ڪڍين...“

”نه جان اها ڳالهه ناهي دراصل اڄ سڄ لٽي رفيع ايندي جنهن سان گڏجي پهريائين ته Perm کولائڻ لاءِ پارلر تي ويندس، تنهن بعد وري تيار ٿي ساڻس ئي گڏجي خاندان ۾ ٿيندڙ ڪنهن دعوت ۾ وڃڻو آهي، موٽندي به ٻارنهن هڪ ٿي ويندا.“

”! Bad luck“

هونءَ به تنهنجي ان زير تعمير بنگلي عرف پنهنجي ’ميٽنگ پوائنٽ‘ منهنجا ته پاسا ئي ڪڍي ڇڏيا آهن نه ڪوڪٽ ڪٽولو نه وري ميٽرس مڙو، عشق ونڊڻ جو مزو ماڻجي به ته ڪيئن ماڻجي“

”تنهنجو مطلب آهي ته انهن ڪڏن ڪمن لاءِ هالينڊ مان واٽر بيد گهرائي رکان ڇا“

”اڃا ته مان ٿي ڪريان ڪڏا ڪم، باقي تون آهين جنت لاءِ رجسٽرڊ ملو....“ اهو ٻڌي هن کلندي چيو.

سانئڻ مون وارو سجيل سنواريل ڪرائي وراو گهر به موجود آهي پراتي تنهنجو اچڻ مناسب ناهي، اوسي پاسي ورا سڀ سڃاڻو آهن، ڄاڻين ٿا ته اهو فليٽ به مڙسهيڻ جي ڪري مليو اٿم“

”هاڻ ڪليئر فڪيشن بند ڪر، مون ته رڳو ڳالهه ڪئي“

”اڇا ڀلا ڪيئن آهي تنهنجي فلرٽي سرتي رفيع جڏهن به توکي فون ڪيان تڏهن اها ويٺي هوندي اٿئي، ان تي وري ڪهڙو سهاڳ وريو آهي..... مونکي ته بنهه زهر ٿي لڳي...“

”جانم ڏاڍو ڪو ساڙ سڙيو آهين، چڱو جو تنهنجو اهو روپ منهنجي سامهون آيو هاڻ وڃي پڪ ٿي اٿم ته مونکي ڏاڍو ٿو پائين، باقي تنهنجو اهو ساڙ اڃا پيو آهي. هاڻ ته هوءَ سرتيءَ مان ڦري همراز به ٿي پئي اٿم. تنهنڪري ان سان ناهي رڪڻ ۾ ئي ڀلائي آهي.“

”ڏاڍي محتياط ٿي وئي آهين.“

”ڇا ڪجي، حالتون ماڻهوءَ کي عقل ڏيو ڇڏين.“

شيري پاڻ کي ٻين کان منفرد ۽ مٿانهون ظاهر ڪرڻ جي خيال کان اڪثر سيف کي چشڪا وٺي وٺي رفيع جا قصا ٻڌائي وندائيندي هئي ان ڏس ۾ هو پنهنجي ڳالهائڻ جو انداز ۽ لهجو ڪجهه اهڙو اختيار ڪندي هئي جيئن رفيع بي وقوف ۽ وڏي فلرٽ باز هجي ۽ پاڻ ڪا نهايت ئي سادگي. تنهن ڏينهن به هن سندس نيت چيٽ ذريعي ڦاسڻ وارا قصا کلي کلي ٿي کيس ٻڌايا.

”خبر اٿئي رفيع دبئي پئي وڃي“

”اڪيلي“

”ها بظاهر ته هتان اڪيلي ئي ويندي.“

”ڇا مطلب؟“

”مطلب ته اتي ان جو ڪو نه ڪو پرمئنٽ عاشق ڪائنس اڳ ئي پهتل هوندو“

”چوندا آهن انسان جي پرک دوستن مان پوندي آهي ڀلا ٻڌاءِ مونڪانسواءِ تنهنجا ٻيا ڪيترا عاشق آهن؟“ تون به ته ’نيت چيٽ‘ ذريعي ملڪان ملڪ دوستيون ڳنڍيو ويٺي هوندين.“

”آخر مرد آهين نه، سڙي وئين... جلي وئين!“ هوءَ ٽهڪ ڏئي کلي. پر پوءِ سنجيده ٿيندي چيائين:

”سيف مان بيد ڪير پڪتر ناهيان، ڪير منهنجي ڪير پڪتر لاءِ ڪجهه چئي ته مان سهي نه سگهندس پر تو طرف مان الائي ڪيئن

وڌيس. مونکي خود به خبر ناهي... رفيع کي پنهنجا مسئلا پنهنجون ڳالهيون آهن، مان توکي انجي هر رپورٽ ٻڌائيندي آهيان. پر هاڻي نه ٻڌائينديس، تون اٽلندو مون تي ٿو شڪ ڪرين."

"وڃ پيئسان! تون ته چڙي پئينءَ ۽ اجايو غلط مطلب ورتو منهنجي ڳالهه جو.... ڏس مان به ته تنهنجو عاشق آهيان، تون آهين جا اهڙي سهڻي من موهڻي... ساڳي ريت ٻيا به ڪيترا مون جيان توکي دل ٿي دل ۾ چاهيندا پوڄيندا هوندا يا ٿي سگهي ٿو اظهار به ڪيو هجن... اها ته تنهنجي خوشقسمتي چئي يا شايد منهنجي، جو تو رڳو مونکي ئي ايڏي لفت ڪرائي...." هن چڻ کيس پئي ڏني.

"پهرين هانءَ ساڙي وري اتي جو اتي ڳالهه ٺاهڻ جو استاد آهين؟"
 "پوءِ ڇا خيال آهي پاڻ نه هلون دبئي... وٺان موڪل." هن کلندي

گفتگوءَ جو رخ موڙيو.

"توکان اڳي اهو خيال مونکي آيو، مون کيس چيو بلڪه ايلاز ڪيا ته پاڻ ٻئي هتان گڏجي هليون پوءِ ائيرپورٽ تي الڳ ٿي وينداسين ۽ پنهنجي پنهنجي فرينڊ سان گهمي ڦري شاپنگون ڪري، خوب عيش ڪنداسين پر ڇا ڪجي اختر جو ويجهو دوست ٿي پيو آهين، جي ٻئي دبئي جا بهانا ڪري نڪتاسين ته سمورا پول کلي پوندا. تنهنڪري پنهنجي ته اتي ئي چوڦير دبئي ٿي پئي آهي."

"ڇڳو هاڻ اٿڻ جي ڪريان ڇهه ته اتي ٿي ويا"

"ويهه ته سهي ڇانهه ته بي آرام سان... ايڏن ڏينهن کانپوءِ آيو

آهين اڃا ته توکي اکين ۾ ڀرڻ جي سڪ ٿي نه لٿي اٿم."

"تنهنجون سموريون سڪون لاهييون.... پر هينئر تنهنجي فلرٽيءَ

جي اچڻ جو به ٽائيم ڀريو پيو آهي ته مٿان وري ڪو اختر جو مٽ مائٽ به نه اچي نڪري."

"رفيع آئي ته مڙئي خبر آهي باقي اختر جو ته ڪو مٽ مائٽ هن

مهل ڪونه ايندو، کين ڏسي منهنجو منهن ئي اهڙو بيڇڙو ٿيو وڃي جو

انهن اشرفن اچڻ ئي ڇڏي ڏنو... بس هينئر شاديءَ جي سلسلي ۾

جيڪي آيا سي آيا روز روز ته اهي به ڪونه ٿا اچن."

”آپا عائشہ کي ته اڪثر تو وٽ ايندي ڏٺو اٿم،“ هن سندس وڏي نراڻ لاءِ چيو.

”ڪهڙو ڪا منهنجي سڪ ۾ ايندي آهي. اها ته رڳو ان مهل اچي جڏهن ازدواجي زندگيءَ وارا سور منجهس بلاست ٿين لڳندا آهن. سدائين ڪونه ڪو آدمو شيئر ڪرڻ لاءِ ساڻ ڪنيو اچي... مان ته توسان ملڻ، تنهنجي اچڻ ۽ تنهنجي فون جي اوسيٽري ۾ هونءَ به گهڻو ڪري هر ڪنهن کي اهو چئي تاريو يا تارايو ڇڏيان ته ’توهان ڇو ٿا اچڻ جي تڪليف ڪيو آءُ ئي ٿي ملڻ اچانو‘، پوءِ وڃو بيٺي پير ٿيو اچان. نه ته CLI زنده باد!“

”پر يار... منهنجي لاءِ ته CLI نسورو ويل جو ٽڪر ٿي پيو آهي، اڳي ته اٿندي ويهندي پيو توڏي فون گهمائيندو هئس. هاڻ ان خوف کان ته اختر هر هر منهنجا نمبر ڏسي ڇا سوچيندو، فون ئي ڊجي ڊجي ڪندو آهيان.“

”ڊڄڻ وري ڇاجو... اول ته گهر ۾ هوندو ئي ڪونهي، جي هوندو به آهي ته رڳو ڏم واري نڀاڳ جي ننڊ هوندي اٿس. اڳي اچان منجهس گرمجوشي هئي پر هاڻ ته هن ۾ اها گرمي به نه رهي آهي، جيئن تيئن ڪري مڙئي پيو فرض نڀائڻو هوندو اٿم. جهڙي برف! ڇڻ آئيس گيم پئي ڪيڏجي. تو واري شدت ۽ گرمي ته کيس ڇهي به نه لنگهي آهي. تنهنجي شخصيت ۾ خدا اهڙي ڪشش رکي آهي، جو بنا ڏور جي مان توڏانهن ڇڪجيو اچان. جانو! ڪڏهن ڪڏهن ته لڳندو آهي اها سڀ منهنجي امانت آهي تو وٽ يا تو مون لاءِ سڀالي رکي هجي. پر ڪڏهن ڪڏهن مون کي خوف ٿيندو آهي ته تنهنجي جٽڻ جوءَ جڏهن ٻارن جي پلٽڻ وٺي نئين بنگلي ۾ رهڻ ايندي ته ڇڻ منهنجو حق ڪسجي ويندو!“

”منهنجي سهڻي، جتي حق جي ڳالهه نڪرندي اتي رهيو سوجهرو به ڇٽ ٿيو وڃي. سڄي سڪ ته حق بنا حاصل ٿيندي آهي...“

”By the way بکير صاحب اچي ڪڏهن ٿي؟“

”بس ڏهن پندرهن ڏينهن تائين. ٻارن جون داخلائون به ڪرائيون اٿم.“

”پوءِ ته تنهنجي هڪ هڪ منت تي نظر هوندي جوڻهين جي.“
 ”نه نه ايئن نه ٿيندو، ويچاري صفا اڄوڳهه الله لوڪ آهي...“
 ”مڙسن کي ته سدائين پنهنجون زالون اڄوڳهه لڳنديون آهن.“
 ”سچ ٿو چوان، پئسي پائي جي پٽ ڪوھ سا ڪري ٿي، باقي ٻي ڪا اهڙي خرابي ناهيس.“

”معنيٰ ته قدر ڪونهيس ته مڙس ڪيڏي محنت سان ٿو ڪمائي.
 سڀ ڪجهه ٺهيو ٺڪيو ٿو مليس نه... تون هر هر پئسا ڏيئي عادت خراب نه ڪرينس، هٿ کي تائيت رک ته ڪجهه اک پٽجيس...“ هن هروڀرو جي همدردي جتائي.
 ”اڳتي خيال رکندس...“

”ڪاش تون گهر ٺهرائڻ ۾ ايڏي جلدي نه ڪرين ها“ شيري مايوسيءَ مان چيو.

”تنهنجي چاهت ۾ چريو ٿي اسي والن جي سري محل کي ٺهرائڻ لاءِ ساڍا چار سال ته گهليمر، اڃا به جي اينگهه ڪريان ته سهرو ۽ سالا ڪات ڪهاڙا کڻي مارڻ اچي وڃن ها ته ڪڻ پنهنجي آڪهه يا اچي اٺ چارڻ واري اباڻي ڌنڌي کي منهن ڏي!“ هن امالڪ واچ ۾ نهاري اٿندي چيو ۽ کيس جلد کان جلد ملڻ جي تاڪيد ڪندي پنهنجي ڪار ڏي وڌيو.

ويڪينڊ تي عرفات، رمل کي ساڻ ڪٿي پنهنجي من پسند
ريستورنٽ ۾ داخل ٿي، ان ڪنڊ ڏي وڌڻ لڳو، جتي اڪثر اچي ويهندا
هئا، پراڄ اها جاءِ ڀريل هئي ته هيڏانهن هوڏانهن ناهاري بي پاسي اچي
وينا. ٿاڻينڪو ٿيندي پڇيائينس:

”ڇا کائبو؟“

”اهو ئي برگر، فنگر چيس ۽ ڪولڊ ڊرنڪ“

”تون ويهه آءُ ڪٿي ٿو اچان.“ هو اتي سيلف سروس واري ڪائونٽر
ڏي هليو ويو.

هوءَ هٿن تي چهرو رکي کيس ويندو ڏسندي رهي. بيڪ گرائونڊ

۾

Lets freez the moments to stay

I am woman in Love

وارو گيت ٿي هليو. کيس به ڪجهه اهڙو ئي محسوس پئي ٿيو.

پوءِ به ان ڏس ۾ هن چڻ پنهنجو پاڻ کان به لنوايو پئي. هوءَ
گاني ۾ ايڏو ته مگن ٿي وئي جو کيس عرفات جي اچڻ جو احساس ئي
نه رهيو.

”هلو مس! ڪٿي آهين؟“ هن ٿري ٿيل تي رکندي، هنجي سامهون
ويهي سندس اکين آڏو نٿو پير لهرائيندي چيو.

”My God! آئون الائجي ڪيڏانهن گر ٿي ويس...“

”گر ته نه، باقي گيت جي جادوءَ ۾ جڪڙجي سو ضرور
وئين...“

”ها بلڪل... انڪري به جو اها منهنجي فيورٽ سنگر آهي“ هن
مسڪرائيندي پليٽ عرفات ڏي وڌائي، پوءِ سيري پاڻ ڏي رکي.
”پلا توڇا سوچيو...“ عرفات هات ساس ۾ چپس پوڙيندي

پڇيو.

”چا لاءِ...؟“ هن حيرانيءَ مان چيو.

”منهنجي پروپوزل واري درخواست بابت، جيڪا ڪيتري ڏينهن

کان تو وٽ پينڊنگ ٿي پئي آهي.“

اهو ٻڌي ماکي کان وڌيڪ مٺي مشڪ هن جي چپن تي اوتجي

وئي.

”ان مرڪ جي مان ڪهڙي معنيٰ وٺان؟“

”توهان لاءِ بي انت، بي شمار پيار ۽ بس پيار...“

”ان جو ته مونکي احساس آهي، پر ان پويان جيڪو وجود آهي،

ان کي به ته حاصل ڪرڻو آٿم... رمل تون الائي يقين ڪندين يا نه،

ته تون ڏينهن ڏينهن منهنجي ذهن ۽ حواسن تي ڪيئن نه چائنجندي

پئي وڃين... سچ ته مونکي توکانسواءِ اهڙي ڪابه چوڪري ناهي ملي

جنهنکي ڏسي دل پاڻمرادو پنهنجي گرفتاري ڏيڻ لاءِ تيار ٿي وڃي.“ هن

سندس اکين جي اونهائيءَ ۾ پاڻ پيهندي چڻ نئين رنگ ۾ پروپوزل بابت

پنهنجو سوال ورجايو.

”عرفات، مان زندگي ۾ ڪڏهن به ايڏو مطمئن نه ٿي هئس جيترو

توهان سان دوستيءَ کانپوءِ پاڻ کي محسوس ٿي ڪريان... توڙي جو

هر ڳالهه ۾ مان تمام بولڊ ۽ ڪانفيڊينٽ رهي آهيان، پوءِ به مون ۾ ڪا

ڪمي هئي... ڪوٽ هئي... سالن جون اڪيلايون هيون... پر تڏهن به

مون پنهنجي اندر واري دنيا جي ڪنهن کي ڪل ٿي نه پوڻ ڏني...

پنهنجي سڳي پيڻ کي به نه... توهان منهنجي زندگي کي نيون معنائون

نوان رنگ ڏنا آهن... منهنجي سوچ جي انداز ۾ تبديليون آنديون آهن...

پر جنهن رشتي ۾ ٻڌڻ لاءِ توهان مونکي چيو آهي انهيءَ لاءِ ته مون

ڪڏهن سوچيو ئي نه هو... ان جو ته مان تصور ئي نٿي ڪري

سگهان... هونءِ به توهانکي منهنجي شاديءَ جون پابنديون قبول نه

ڪرڻ وارن خيالن جي ته اڳ ئي ڄاڻ آهي ته اهي جسم سان گڏ روحن

کي به قيد ٿيون ڪن... يقين ڪبو منهنجي دل ۽ ذهن ساڻ ئي نٿا ڏين

ته مان ان لاءِ ’ها‘ ڪريان... ڇو ته بظاهر زندگي کي هڪ مضبوط ۽

نئون موڙ ڏيڻ وارو هي رشتو جڏهن اسان کي هڪ ٻئي جي تمام ويجهو آڻي ڇڏيندو ته پوءِ اها ويجهڙائي، دورين ۾ تبديل ٿي ويندي... جنهن تلخ حقيقت کان ڪنڌ نٿو ڪڍائي سگهجي...”

ڊاڪٽر عرفات ماڻ مڻ ۾ ڌيان سان کيس ٻڌندو رهيو. رمل ڪولڊ ڊرنڪ مان ٻه ٽي ڊڪ پري، ڪي گهڙيون خاموش رهي، پر اوچتو چڻ کيس ڪا رهجي ويل ڳالهه ياد آئي ۽ هوءَ وري کيس مخاطب ٿي:

”رشتي جي ٻنڌڻ ۾ ٻڌجڻ کان انڪار تي توهان مون کي انهن چوڪرين منجهان نه سمجهجو جيڪي ڪنهن وٽان دوکو کائي شادي نه ڪرڻ جو پڪو پيم ڪري ڇڏينديون آهن، ۽ پوءِ سڄي عمر شادي نه ڪرڻ واري محرومي پئي کين تڙپائيندي آهي... ذاتي حوالي سان منهنجي آڏو اهڙو ڪوبه مسئلو ناهي پر اکيون ۽ ذهن به ته منهنجي ئي ذات جو حصو آهن. انهن مون کي جيڪي پوائنٽا منظر ڏيکاريا آهن، سي ڪنهن رشتي ۾ ڳنڍجڻ واري فيصلي کان اڳ Red Allart جي Sign ٿا ڏيکارين... پوءِ به ايئن ٿو محسوس ٿئي ته اسان هڪ Distance تي هئڻ جي باوجود هڪ ٻئي جو حصو آهيون... ڇا توهان سمجهو ٿا ته شادي جهڙي ڪمزور ۽ ناپائيدار معاهدي ۾ ٻڌجي اسين ان رشتي کي سدائين لاءِ پائيدار ڪري سگهنداسين؟ جيتري قدر منهنجو مشاهدو آهي ته ايئن ڪرڻ سان پنهنجو هي رشتو ڪجهه وقت کانپوءِ پنهنجي معنيٰ وڃائي ويهندو.”

”تون ايئن چو ٿي سمجهين رمل، پاڻ کي هيڪاندي شڪ گمانن جي ور نه چاڙهه.... زندگيءَ ڏاڍي سٺي آهي... ڏاڍي مٺي... پازيٽو سوچون ۽ رويا زندگي جون ڪيتريون ئي مشڪلون آسان ڪري سگهن ٿا... اسانجو هڪ ٿيڻ به ان سلسلي جي ئي ڪڙي هوندو...”

”قانون جي مضبوط ڪوڙ کي ۾ ڪنهن رشتي کي جڪڙڻ سان قدرت جي خلقي پيار جو گهيرا پڇڻ ڀرڻ لڳي ٿو....“

”تون پنهنجي جاءِ تي سهي آهين رمل پر تنديرون اسانجي هٿن ۾

آهن، اسين جيئن چاهيون ٿيئن انڪي موڙي سگهون ٿا... ” عرفات اعتماد مان چيو. ” تنهنجا بي ساختگيءَ مان چيل اڪراچ به منهنجي دل تي اڪريل آهن، جڏهن ماضيءَ جون ڳالهيون ڪندي اوچتو چيو هيئي، ’وقت اسانڪي خود اسان منجهان ئي چورايو وڃي‘ ته منهنجي پياري، جڏهن تون اها حقيقت مڃين ٿي ته پوءِ اهو به سوچ ته جيڪر اسين هڪ ٿا ٿيون ۽ پوءِ تو چواڻي ان تعلق ۾ ڳنڍجڻ کانپوءِ ڪٿي نه ڪٿي ڪي نه ڪي دورين جا سبب ٿي سگهن ٿا ته رمل اهو ريٽلائيز ڪرڻ جي ڪوشش ڪر ته وقت انهن تي به غالب پوڻو آهي، مونڪي پاڻ کان به وڌ پنهجي پيار تي يقين آهي، جيڪو ڪنهن مضبوط قلعي جيان ان ٻنڌڻ جي حفاظت ڪرڻ جي سگهه رکي ٿو... جنهن جي مان ابتدا ڪرڻ ٿو چاهيان... پر رڳو تنهنجي مرضيءَ سان... رمل، مونڪي تنهنجو ساٿ ٿو گهرجي... هڪ مضبوط ۽ مڪمل ساٿ... زندگي ڏاڍي مختصر آهي پر ڪوشش ڪجي ته خوابن کان به وڌيڪ وڻندڙ بڻائي سگهجي ٿي... قدرت اسان کي صرف ان جو ڪينواس ڏنو آهي... رنگ پرڻ ۽ انهن جي ڪامپنشن اسان تي ڇڏيل آهي... هن ڌرتيءَ تي صرف ۽ صرف تون ئي آهين جيڪا منهنجي زندگي ۾ انڊلٽ جا رنگ آڻي سگهين ٿي...”

رمل خاموشيءَ سان کيس ٻڌندي رهي... هن جي دل جا تار مڌم سُرڻ ۾ وڃي وڃي ڄڻ ڪو لڪل احتجاج ڪرڻ لڳا.
 “Hi Doc!”

سندس چيڪليون پائيندڙ سوچ ڪنهن فيصلي جي پاڪر ۾ پاڻ پري ئي پري تنهن کان اڳ عرفات جي حجابتي دوست ڊاڪٽر مرتضيٰ کي پنهجي نئين نويلي ڪنوار ڊاڪٽر زرشان سان گڏ پنهجي ٽيبل جي سامهون بيٺل ڏسي، ٻئي مرڪي پيا ۽ اٿي ساڻن ملي ساڳي ٽيبل آڏو ويهي حال احوال اورڻ لڳا.

ڪچڙيءَ منجهند ڌاري شيري وي سي آر تي ڪنهن شاديءَ جي وڊيو فلم پئي ڏٺي جو فون جي گهٽيءَ اچي رخنو وڌو.

”شال اهو سيف ئي هجي.“ هن دل ۾ سوچيو... لاشڪ ته سندس ئي انتظار ۾ ينهنجو آرام ڦٽائي هن ويڊيو ٿي ڏني... جيئن ئي نمبر ڏسي رسيور ڪنيسر به خوشيءَ مان چهره ٻهڪي پيس... واقعي سيف ئي هو...

”شيري ڊارلنگ تنهنجي ڏاڍي سڪ لڳي آهي... هاڻ مونڪان رهيو نٿو ٿئي... جلدي ڪري ڪو اچڻ جو بلو ڪر... جيئن ڳونان آيو آهيان تيئن لفت ئي نٿي ڪرائين ظالم...“

”جاني مونڪي خود تنهنجي ٻانهن ۾ سماءُجي وڃڻ جي ٻاڙ پئي محسوس ٿئي...“

”پوءِ دير ڇا جي... هلي آ نه سوئيٽ هارٽ.... مونڪي وڌيڪ نه تڙيائي...“

”جانن هينئر ته ممڪن ئي ڪونهي البت رات جو اچي سگهان ٿي.... پر الا تنهنجي بنگلي تي ايندي مونڪي هاڻ ڏاڍو ڊپ ٿو لڳي، مٿو چوڪيدار عجيب شڪ وارين نظرن سان ٿو نهاري...“

”ته پوءِ وري اڳ جيان اسلام آباد واري ساهيڙيءَ جي گهر وڃي رهڻ جو پروگرام ٺاهي ته مان به ڳوٺ وڃڻ جو بهانو ڪري نڪري پوان...“

”شبان ته هاڻ اسلام آباد مان هلي وئي، نه ته اهو بهانو سٺو هو“

”واقعي اهو ٿرپ ڏاڍو يادگار هو... پوءِ اڃا اچين پئي نه...؟“

”اهڙو وجهه مليو ته ضرور ايندس.“

”ڪيئن به ڪري اهڙو وجهه ڳولھ مان اصل مران ٿو!“

”الا ايئن ته نه چئو،“ هن تهائين آواز ۾ نخرو پيدا ڪيو. ”مونڪي

ڪجهه سوچڻ ته ڏي... ها سڄي گڏ آئيڊيا! اختر اڄ نوين بچي ڪنهن دعوت تي وڃڻو آهي، وڌيڪ يارهين تائين موٽي ايندو ان دوران ٻن ڪلاڪن ۾ مان ساڪ جي ٽيچر سان ملڻ جي بهاني تو ڏانهن اچي سگهان ٿي..."

"پڪ... مان انتظار ڪريان...؟" هن بيتابيءَ مان پڇيو.
 "ها پڪ ڄاڻ... مان رکشا ۾ ايندس، ڪار ته اختر ڪڍي ويندو."

"رڪشا ۾ ڇو، تو واري گاڏي ڪيڏانهن وٺي..." سيف پڇيو.
 "اختر اها گاڏي ادا صفدر ڏي موڪلي آهي جو هن پراڻي گاڏي وڪڻي ڇڏي، نئين جي اڃان رجسٽريشن نه ٿي اٿس... تنهنڪري منهنجي گاڏي به چار ڏينهن اتي ئي سوگهي رهندي، بنا گاڏيءَ جي اڄ ٻيو ڏينهن آهي... لڳي ٿو ائين گهر ۾ ويٺي صديون گذري ويون اٿم..."

"ڇو نه، توهان وٽ ته پيٽرولن جا کوه آهن... هڪڙا اسين پنهنجي پيڄارو عرف ناننگو جڏهن هلائڻ واري عياشي ڪندا آهيون ته مار پئين پيٽرول جي قيمت به ان ڏينهن وڌندي آهي... پانيان سال ۾ ٻارهن پيرو ته وڌي آهي... اڃا خير، پوءِ پلا پروگرام ڪيئن رکجي؟"
 "مون ائين سوچيو آهي ته هڪ گهڻيءَ ۾ لهي، وري تنهنجي گاڏيءَ ۾ چڙهندس، واٽ ويندي ڪنهن سڃاڻو جي ڏسي ورتو ته پوءِ ڪونه لهندس. اتان ئي ٽيچر ڏي هلي ويندس"

"نڪ آهي، پوءِ جيئن ئي نڪرين ته فون ڪري ڇڏجانءِ ته مان ڪار کڻي ان پائٽ تي پهچي وڃان."

"هه... ها... اهو ته ٻڌ، چوڪيدار کي اڳ ئي چئي ڇڏجانءِ ته نئون گهر ڏيکارڻ لاءِ پين يا ڪزن کي وٺيو ٿو اڃان، سچ مونکي ته ان جي اکين مان وحشت لڳندي آهي. ڄڻ سڀ ڪجهه ڄاڻندو هجي..."
 "تون ڊپ نه ڪر ڊارلنگ، هن غريب جون اڪيون قدرتي ٽانڊا آهن..."

"چوڪيدار کان علاوه جي ٻيو ڪير ڏسي ٿو وٺي ته ان کي

ڇٽجان منهنجي زال آهي...

”ظاهر آهي اهو ئي چوندس... تون منهنجي روحاني زال ئي ته آهين...“

”ٻه تون منهنجو روحاني مڙس! ڪيئن؟ حقيقي زالون ته گهر سنڀالڻ لاءِ ٿينديون آهن، گهر جون راڻيون هونديون آهن، شوپيس هونديون آهن... پوراڻو هونديون آهن... مان ته تنهنجي دل جي راڻي آهيان... ها نه؟“

”ها نه ته ٻيو ڇا... تون منهنجي اها زال آهين جيڪا رڳو منهنجي من، ذهن ۽ روح ۾ لهي منهنجي لاءِ تسڪين جو ڪارڻ بڻجي...“

”تون هميشه ايئن رهندي مونسان... مان چاهيان ٿي پيار ۾ ڇڪ ڇپ ۽ تڙپ ڪڏهن ختم نه ٿئي... اولاد جو پيار به ته ختم ڪونه ٿيندو آهي، پوءِ چاهي وڏا ٿي وڙهن يا منهن موڙين... پر دوستي ۽ ۾ فاصلا نه پوڻ گهرجن... فاصلن سان تعلق ۾ دوريون پيدا ٿينديون آهن. پوءِ دورين مان آهستي آهستي اجنبيت... لاٽلڻي...“

”منهنجي به اها ئي تمنا آهي ته اسانجي پيار جي ڪشش ڪڏهن نه گهٽجي... پر به ماڻهوءَ جي پنهنجي وس ۾ ڪجهه ئي ناهي... حالتون بدلجنديون رهن ٿيون... زماني جا هير ڦير... لاهيون ڇاڙهيون ماڻهو کي الائي ڇا مان ڇا بنايو ڇڏين... تنهن ڏينهن ڪٿي پڙهيم ته محبت کي امر ڪرڻو هجي ته ان شخص کان وڃڻي وڃو جنهن کي چاهت جي آخري حدن تائين چاهيو هجي!“

”منهنجو اهڙن فضول فلسفن ۾ اعتبار ناهي... مان ته رڳو اهو ٿي ڄاڻان ته مون کان پري نه ٿجانءِ... جي ٿئين ته ٻئي پاسي مان مٺي پئي هوندي مانءِ... مون کي خوش رک...! چڱو هاڻي وڃان ٿي اختر نند مان اٿيو سڏ پيو ڪري... بورچيءَ کي چانهه لاءِ چئي اچان... نماز جو وقت پڻ ڀريو بيٺو آهي ان جا به ٻه ٽڪر هڻي اچان. انهيءَ سان روح کي وڏي آنت ٿي ملي...“

”چڱو روحاني بانو مان تنهنجي روح ۾ لهڻ لاءِ منتظر رهندس“

هوءَ رات جو پوٽي يارهين وڳي سيف وٽان موٽي آئي... هن کيس
ڪار ۾ آڻي شاهراه تي ڇڏيو جتان رکشا کيس آسانيءَ سان ملي
وئي... هلڪيون هلڪيون مينهن ڪٿيون سندس چهري کي ڀڄائي ويتر
کيس مدهوش ڪرڻ لڳيون، گهر جي گيت وٽ ئي جاڳڻ خان ٻڌايس
ته اختر اڃا ڪونه موٽيو هو. هن سامت جو ساهه کنيو. اندر آئي ته مهڙ
۾ ئي کيس آيا ملي...

”ماسي، ساڳ اڃا جاڳي پئي ڇا؟“

”ها سائڻ، ماني ڪاٺي ڏهين وڳي سمهي رهي، کير لاءِ چيائين ته
پوءِ اتي پيئندي، هينئر جاڳي آهي ته رڌڻي مان ڪٿڻ آئي هئس...“
”نيڪ آهي تون کير ڪٿي هل مٿي آءُ به اچان ٿي، ٽيچر کان
هڪڙي ضروري ڳالهه ته پڇڻ ئي وسري ويم...“ هن لائونج ۾ لڳل قد
آدم آئيني ۾ پنهنجي مدهوش ڪندڙ سراپي تي هڪ نظر وجهندي
خماريل لهجي مان چيو.

مينهن هوريان هوريان تيز ٿيندو پئي ويو، تڌڙين هوائن ويتر کيس
مدهوش بنائي ڇڏيو... لان مان ايندڙ مٽيءَ جي مهڪ هن جي حواسن
تي ڇانئجڻ لڳي...

اختر اڃا نه پهتو ته هن موقعو غنيمت ڄاڻندي وري فون هٿ ۾
کنيو.

”هلو...“ سيف جو ننڍا ڪڙو آواز اڀريو...

”سمهي رهين! مونکي ته ننڊ ئي نٿي اچي... سمورو وقت رڳو
تنهنجي خيالن ۾ وڃايل هئس ڄانم... ماحول ڪيڏو نه رومينٽڪ ۽
رنگين ٿي ويو آهي... برسات به هاڻ تيز ٿي وئي آهي...“

”لڳي پيو برسات نه پر تون پئي بادل جو روپ وٺي مون تي
برسين... يقين ڄاڻ مان به تنهنجي پيار جي نشي ۾ وڃايل آهيان...“

تنهنجو آواز ٻڌي لڳو تون هتان وئي ناهين... مونسان گڏ هجين...
 ”مان وئي ڪڏهن آهيان... مان ته توسان گڏ آهيان، باقي گهڙيال
 جي ڪانٽن هڻي ڪارو منهن ڪري ڇڏيو، جهڙا اسانجا دشمن
 هجن.... تڪڙا تڪڙا ڀڄندا ٿي ويا.“

”منهنجي به ته ساڳي ڪيفيت هئي، وس هلي ها ته سڄي جهان جا
 ڪانٽا بيهاري، نياڳا ڏهه ٿيڻ ئي نه ڏيان ها...“
 ”وري به ساڍا ڏهه ته ٿي ويا...“

ايتري ۾ پرسان ٽرانسفارمر ڦاٽڻ جو ڌماڪو ٿيو.

”اوھ لائيت هلي وئي!“ شيري فڪرمنديءَ مان چيو.

”پاڻ سٺو ماحول تهائين رومينٽڪ لڳندو هوندو.“

”هائي جانر!“ هن مذاح واري نوع مان چيو. ”تنهنجون اهي
 ڳالهيون ئي ته آهن جيڪي منهنجي دل، جان ۽ روح کي فتح ڪيو
 ويٺيون آهن، نه ته ٺلهو ڪرمن ۾ اختر لڳو پيو هجي ها ته سڙندي
 پچرندي وٽ ڪائيندي وتان ها. فرم ۽ فائيلن جي ڪمن کان ڪيس
 واند ڪائي نٿي ملي جو مون ڏانهن نگاهه ڪئي ڏسي.“
 ”خدا سندس مصروفيتون ڏينهن ڏينهن وڌائي.“ هن چيڙيندي
 چيس.“

”سچ ته مان جيئن تو وٽان آئي آهيان رڳو تنهنجي ئي خيالن ۾ گم
 آهيان، اندر ۾ ڄڻ هيڪانديون خوشيون ۽ روشنيون ڀرجي ويون
 هجن... جن مان تنهنجو نينهن ڇاٽون ڪري ڇڻندو هجي... اونڌائي
 وڌيڪ وڻندڙ پئي لڳي... ماحول ڪيڏو نه خواب ناڪ ٿي ويو آهي.
 مان تو وٽ آهيان... تنهنجي پاڪرن ۾... تنهنجي ساهن ۾ منهنجا
 ساه وڇڙيل آهن.... تنهنجا هٿ منهنجي ڳلن تي...“

”مما او مم!“

”اونهه ڪباب ۾ هڏي!“ هن ساڪ جي سڌ تي ڀڙڪيو. ”اتي ئي
 ويٺي هج اڃان ٿي...“ هن ٻڃان مان منهن ٻڇڙو ڪندي وڏي واڪ
 چيس، ۽ وري سيف کي مخاطب ٿي،

”ساڪ سڌ پئي ڪري، لائيت بند ٿي وڃڻ ڪري ڊڄندي هوندي“

”جنريٽر نه هليو اٿئي ڇا؟“

”نپاڳو جنريٽر به خراب ٿيو پيو آهي. ڪهڙو نه ملڪ آهي، مينهن جي بوند مس پئي ٿي جو لائيت هليو وڃي. تنهن ڏينهن فارن مان آيل هڪ فرينڊ ڳالهه ڪئي ته اتي ٻاويهه سال رهڻ دوران رڳو هڪ ڀيرو لائيت وئي آهي. اسان وٽ ته ڄڻ روز جي ڪيڪ ٻڌل آهي. هيڏا سارا ڪڳل ڏيون پوءِ به ڏنا ڏنپ... ذري پرزي تي پيا ترانسفارمر ڦاٿندا آهن ۽ پوءِ اي سي يا پڪي بنا ڄڻ دنيا ئي انڌير... پوليشن زده ماحول ۾ ماڻهو ايئن ٿو ڦٽڪي جيئن پاڻيءَ بنا مڇي!“

”۽ جيئن تو بنا مان...“ هن شوخيءَ مان چيو.

”ڇئين ٿو ته ڪٿي مڃان ٿي.“ هن ماڻو ڪندي ورائيو. ٻئي ئي ڀل

لائيت جي فڪر اچي ورايس.

”الائجي ڪڏهن لائيت ايندي... مون اڃا ڪپڙا به چينج نه ڪيا

آهن. تنهنجي ’ون مين شو‘ مون ۾ ايڏو ته سمائجي وئي آهي جو ماڳهين پادر نه کان... ڪنهن توکي چيو ته شيشيءَ ۾ ٽپي ڏي...“

ٻنهي جا گڏيل تهڪ...

”نيڪ آهي اڳتي جڏهن تون ايندينءَ ته خاص طور زنانئون سينتون

وٺي استعمال ڪندس... پوءِ بي فڪريءَ مان چڄان ته فلاڻي ساهيڙيءَ پاڪرن ۾ پري چمي ڏني هئم...“

هڪ وار ٻنهي جا چڙواڳ تهڪ ايئن بلند ٿيا ڄڻ پاڻ ۾ تازيون

وڄائيندا هجن.

اوچتو هڪ ڀيرو وري ڌماڪو ٻڌي هوءَ هانو تي هٿ رکي چرڪي

پيئي.

”تو بهن... انهن آئي ڏينهن جي ترانسفارمر ڦاٿڻ جي ڌماڪن ته

ساهه ئي ڪڍي ڇڏيو آهي“

”ڇڻو ته سڄي رات لائيت جو آسرو ڇڻو“

”اهڃاڻ ته اهڙا ئي ٿا نظر اچن. پر خير وري به شڪر جو موسم

ته سٺي آهي. حالي جالي وڃبو. باقي چوڌاري سا اوندهه اندوڪار ٿي وئي آهي... پر ان سان ڪهڙو ٿو فرق پئي، هاڻ ته هونءَ به سمهڻ جي

ٻياري ڪبي..."

"اختر اڃا ڇو ڪونه آيو آهي؟" سيف پڇيو.

"ڇو، نند پئي اچئي... فون رڪان ڇا؟"

"يار تون ته هر ڳالهه جو اونڌو مطلب ٿي وٺين... مون ته ايئن ئي

کڻي پڇيو"

"مونکي پاڻ خفو ٿي پيو آهي، الائي ڇو اڃا ايڏي دير لاتي

اٿس.... ٻارنهن به لڳي ويا!"

"مينهن بند ٿيڻ جي انتظار ۾ هوندو، تون الڪو نه ڪر"، هن

کيس دلداري ڏيندي مطالبو ڪيو، "ته پوءِ ٻڌائي وري ڪڏهن ٿي

ملاقات رکين؟ هاڻ ته فيملي به ڄاڻ ڳوٺان شفت ٿي ايندي پوءِ ته

پنهنجو بنگلي تي ملڻ مشڪل ٿيندو."

"هن دور ۾ ڪجهه به ناممڪن يا مشڪل ناهي، جذبو سلامت

هجي ته ملڻ لاءِ سوين رستا آهن..."

هن جملو پورو ٿي مس ڪيو جو ساک جي هانءُ ڦاٽي رڙ سان گڏ

ڦهڪو ڪري ڪرڻ جو آواز ٻڌي هوءَ سڄي سراپجي وئي.

"الا ڇا ٿيو!!" هن اُمالڪ فون کڻي سٽيو ۽ اوندهه ۾ هٿورائيون

ڏيندي اڳتي وڌي آئي. ساک ڪمري مان هيٺ اچڻ جي ڪوشش ۾

ڏاڪڻن تان ڪري بيهوش ٿي وئي، سندس جسم هن جي پيرن سان

ٽڪرايو ته هوءَ اذيت ناکه ڏانهن ڪري کيس چنبڙي چرين جيان

پڪارڻ لڳي:

"ساک ساک! منهنجي ٻچڙي آءُ صدقو ويڃين تون نيڪ ته

آهين!" کيس ڪو جواب نه مليو ته ويتر هن جو هانءُ ڪاڇي ويو... آيا

به کيسي مان ماڇيس ڪڍي، تيلي ٻاري ان جي روشنيءَ ۾ تڙندي

ٽاٻڙندي هيٺ لهي هيسجي هراسجي ڦاٿل اکين سان شيري جي ڀر ۾ اچي

بيٺي.

"انڌي رن تون ڪٿي هئينءَ... منهنجي معصوم ٻچڙيءَ کي ماري

ڇڏيئي..."

"سائڻ مون گهڻو ئي جهليو مائس، هٿ ڇڏائي هيٺ پڳي ته

اوندھ ۾ ڊپ ٿو لڳي مٺا وٽ ويندس...“
 ”نڀاڳي جلدي وڃي نوڪرن کي سڏي آ... اتي ئي بيٺي هوندينءَ
 ڇا؟“ هن کيس چڙپ مان چيو.
 هوءَ جيسين اونڌائيءَ ۾ گيسٽر گيسٽر ڪري نوڪرن ڏي پئي وئي
 تيسين شيري هيڏانهن هوڏانهن واجهائي واکا ڪري چوڪيدار ۽ بورچي
 کي سڏڻ لڳي.

”جاڳڻ خان...! سبزل ڪٿي آهيو... جلدي اچو!“
 جاڳڻ خان، جنهن ٺيڪ ان وقت هارن جي آواز تي گيت پئي
 ڪوليو... سڏن پويان سڏ ٻڌي ڏک پائي لائونج ۾ ڪاهي پيو... آيا پڻ
 سبزل کي ڪوارٽر مان اٿاري آئي، تيسين اختر به تڙ تڪڙ ۾ ڪار مان
 هيٺ لهي ڀڄندو اندر آيو ۽ يڪدم ساک کي ڪٿائي اسپتال جي
 ايمرجنسي واري شعبي ڏي هليو ويو.

رمل آفيس مان گهر پهتي مس جو سندس پٽي عظمت کيس شيري جي ڌيءَ سان پيش آيل حادثي بابت ڄاڻ ڏئي آداس ڪري ڇڏيو. ڪيڏي نه وڻندڙ ۽ سهڻي هئي ساڪ.... ڄڻ ڪائي پوپتي، رمل ساڻس به ٿي پيرا ئي ملي هئي پر سندس پياريون مڙيون ڳالهيون منجهس گهر ڪري ويون هيون... هوءَ اڃا ساڪ بابت سوچي ئي رهي هئي جو فون جي رنگ هنجو ڏيان پاڻ ڏي چڪيو.

”هلو...“ هن مڌم لهجي مان پڇيو.

”خير ته آهي... ايڏي آداسي!“ ٻئي طرف عرفات هو. رمل کيس ساڪ جي ايڪسپڊينٽ بابت ٻڌايو ته هن تسلي ڏيندي چيس:

”الله سڀ خير ڪندو تون ٿينس نه ٿي...“

”ها واقعي سٺي سوچ سان هر مشڪل آسان ٿيو وڃي...“

”اڃا ٻڌ مون توکي اڄ گهر ڏنر تي اچڻ لاءِ فون ڪئي آهي. ڊاڪٽر عنصر ۽ سندس مسز رات واري فلائيٽ ۾ اسٽيٽس پيا وڃن. سوچيم ڪا دير گڏجي ويهون. هونءَ به سندن ڊيوز مون تي چڙهندا ٿا وڃن. شاديءَ تي به لاهور ۾ هئڻ ڪري نه وڃي سگهيو هئس...“

”ٻيو ڪير ٿو اچي“ رمل پڇيو.

”ڪير به نه... پنهنجو پاڻ ۾ ئي آهيون... اهڙي افراتفري واري ايمرجنسي ڏنر ۾ ڪنهن ٻئي کي سڏڻ مناسب نٿو لڳي...“

”پر ست ته هينئر ئي ٽين پيا، شيري وٽ مونکي دير نه ٿي وڃي...“

”تون رليڪس ٿي پنهنجي وقت تي اچجانءِ... گهر ۾ ئي ته هونداسين... دير پلي ٿئي، تولا ٽائيم جي ڪا پابندي ناهي. پر اچجانءِ ضرور، باقي هو ٻئي نيڪ انين بچي ايندا ۽ وري جلدي ئي هليا ويندا جو کين ٻين دوستن ۽ مٿن مائٽن کان به موڪلائڻو آهي. تون

جنهن مهل به فري ٿين مان تنهنجو انتظار ڪندس.

"That's Right I will be with you around 8.30"

ائين چوندي رمل جيما کي پنهنجو پروگرام ٻڌائي ۽ دير سوير تي

ويڃڻ تي پريشان نه ٿيڻ جو چئي شيريءَ ڏي رواني ٿي.

رمل عيادت وارو گلدستو ۽ Get wellsoon جو خوبصورت ڪارڊ
ڪٿي شيري جي گهر پهتي ته هوءَ کيس ڏسندي ئي چنبڙي روئڻ لڳي.
”رمل مان جيئري ئي مري ويس....!“

”شڪر ڪر شيري هوءَ بچي ته وئي....“ هن بيد تي بيهوشيءَ
واري ننڊ ستل ننڍڙي ساڪ ڏي نهاريندي چيو. پوءِ اڳتي وڌي هن جي
پيشاني ڇمي، گل ۽ ڪارڊ سندس سيرانديءَ کان رکي ڇڏيا. جنهن
بعد شيريءَ کي پاڪر ۾ پري آتڻ ڏيڻ لڳي. هن ڄا نه سڌ ڪا ٿي بند
ٿيا، نه ئي لڙڪ ٿي سڪا....

”رمل تنهن رات لائيت ڇا بند ٿي... منهنجي تقدير تي ئي اوندھ
ڇائنجي وئي.... منهنجي مڙي ساڪ خوف وڃان جيئن ئي دانھن ڪري
سيڙھين تان هيٺ ڪري، تيئن وري نه آئي سگھي...“

”ناشڪر نه ٿي شيري... ڏس هن جي زندگي بچي وئي سا وڏي
ڳالھ آھي... تنگن سلامت اٿس، نيڪ ٿيندي ته نيٺ هلندي به،
زندگي ته خود وڏو حادثو آھي. ڪا خبر نٿي پئي ته ڪنھن مهل ڇا
ٿئي So every one have to expect, unexpected that's the real
meaning of life.

تون پاڻ Lucky آھين جو هوءَ ان حادثي مان بچي وئي“
”اھو ئي ته روئڻو آھي رمل ته هو ھاڻ ڪڏھن به هلي نه
سگھندي. ڪرنگھي کي زبردست نقصان رسڻ ڪري هن جو هيٺيون ڌڙ
ھميشه لاءِ بي جان ٿي ويو آھي. اھڙو جيئن ڪھڙي ڪم جو....“
رمل کي ان حقيقت جي خبر نه ھئي... صدمي کان چپ لڳي
ويس... يڪي ٽپيءَ کانپوءِ وري به پاڻ تي ضابطو رکندي کيس دلداري
ڏنائين:

”ھمت نه ھار شيري... روزنت نيون جادوءَ جھڙيون سائنسي

ترقيون پنهنجا حيرت انگيز جلوا پيون ڏيکارين... نيٺ به ڪا واٽ کلي پوندي... تون الله مان آسرو نه لاهي.."

"رمل... خدا مونکي منهنجي گناهن جي سزا ڏني آهي... پر مون جي گناهه ڪيا به آهن ته آهي انساني فطرت هتان مجبور ٿي... اها ڪمزور فطرت به ته منهنجي خدا ٺاهي، ان جي ايڏي سزا ته نه ملي ها... مون ڪنهنڪي ڪو نقصان ته نه رسايو. ماڻهو ته الائي ڪهڙا ڪهڙا گناهه ٿا ڪن... ناانصافيون حق تلفيون ... مون ته رڳو دل جي سيٽسفيڪشن تي چاهي... پيار ٿي چاهيو..."

"شيرِي خدا جون مصلحتون خدا ٿو ڄاڻي. تون اهو سوچي پاڻکي پریشان نه ڪر ته توکي گناهه جي سزا ملي آهي. بس ايئن ٿيو هو سو ٿي ويو..."

"مونکي ته هاڻي نياڳي سيف جي شڪل ئي نٿي وڻي... ڇو ڳالهائون مون ان منحوس سان... الله هن کي اهي ڏينهن ڇو نه ڏيکاريا... هو ئي ته مونکي غلط راهه ڏي وئي آيو... مون ته رڳو هن کان پيار ٿي پنيو... الا...! منهنجي پڇڙي ساک ڪيئن نه به پيرا مونکي ماما! ڪري سڏ ڪيا... هو ذليل ڄڻي پيو، 'ڇڏينس ماسي پاڻهي سنڀاليندس...' ۽ اهي گستاخ پل پل منهنجو اندر ٿا کائين، جڏهن مون به چيو هو، "ڪباب ۾ هڏي پئي بڻجي..." ايئن چوندي هو وري اچي روئڻ ۾ چٽڪي.... ڪا دير هانءِ هلڪو ڪرڻ کانپوءِ چيائين،

"رمل..... هڪڙو درد ته قدرت مونکي ڏنو، ٻيو هن ڪميني شخص به ڄڻ ٺڪرائي ڇڏيو... ساک جي عيادت تي اسان وٽ آيو ته مونکي سندس موڊ ۾ چڱي تبديليءَ جو اندازو ٿيو... جنهن بعد هن فون ڪرڻ به بند ڪري ڇڏيو..."

ڳالهين دوران هوءَ ڏاڍي بيچين ۽ بيقرار پئي لڳي... هن جي اکين مان ٻيهر لڙڪ لڙڻ تي هئا...

"خبر اٿي جڏهن ٻيهر ساک کي پڇڻ آيو ته ڇا چيو هئائين... توڙي جو اها مهل مئل کي مارڻ جي نه هئي پر هن جيڪي چيو اهو ٻڌي مونکي لڳو ته منهنجي ڪنن ۾ وگهريل شيو پلٽجي پيو هجي..."

اصل يقين ئي نه پئي آيو ته ايڏو پيار ڏيندڙ شخص ايئن بي دردي مان ڏک به ڏيئي سگهي ٿو..... شايد منهنجي ممتا جي ماريل، ڏکاري ماءُ وارو روپ هنڪي نه وٺيو هوندو...”

”ڇا ٿي چيائين؟“

”بس ڇا ٻڌايانءِ... عجيب لاتعلقيءَ مان چوڻ لڳو، ’هڪ فرد جي حيثيت ۾ مان اڄ به توکي پسند ڪريان ٿو پر اسان ٻنهن جي وچ ۾ جنهن قسم جا تعلقات رهيا آهن ان تي مان احساس جُرم ۾ مبتلا ٿي ويو آهيان.... دوست ۽ ڪليگ جي اعتماد کي ته دوکو ڏنو اٿم... پر هاڻي زال ۽ ٻارن کي تڪليف پهچائڻ نٿو چاهيان... هوءَ جهڙي به آهي جاهل يا جٽڻ منهنجي عزت آهي... رت جگر آهي.... مان چاهيان ٿو منهنجي غلط ڪارين سبب اسانجي شاديءَ ۾ ڪو خلل نه پئي ۽ اها سدائين قائم رهي... ان جو حل رڳو اهو ئي آهي ته پاڻ هڪ ٻئي سان جذباتي واسطو ختم ڪري ڇڏيون.... ان ۾ ئي اسان جي پلائي آهي.... ايئن چئي هو رمندو رهيو.“ شيري نهايت ڏک مان چيو.

”وقت ڏاڍو بي رحم ٿيندو آهي شيري... ڪڏهن وقت کان اڳ موتي ماڳ ويڃو آهي ته ڪڏهن ان کي ويجهو ڏسي، پاڻ ئي بسترو گول ڪرڻ جا سانباھ ڪبا آهن. ڪير ڪيترو ٿو جي سگهي نيٺ... ان حقيقت هوندي به وقت ئي وڏو مرهم ۽ درد جو درمان آهي.... وقت گذرڻ سان گڏ انهن ڳالهين کي وساري ڇڏي، جيترو ياد رکندينءَ اوترو بي سڪون ٿيندينءَ... روئي وٺ جيترو روئڻو اٿئي.... هر لڙڪ اکين مان وهي، پويون درد ڌوئي ڇڏيندو...”

”ڇا ڪريان رمل ڇا ڪريان.... مونکي ڪنهن پل به قرار نٿو اچي....“

هوءَ منهن تي هٿ رکي وري سڌ کي پئي. رمل پنهنجي جاءِ تان اٿي هنجي پر ۾ ٿي ويئي... ۽ سندس ڏک کي محسوس ڪندي چيائين:

”شيري، اعتبار هڪ مضبوط احساس آهي. زندگيءَ مان هڪ ٻئي تي اعتبار ڪرڻ جو لفظ نڪري وڃي ته شڪ گمانن جا ڪُن انسان کي پنهنجي اندر گهلي وٺندا آهن. ڇو ته اعتماد جا رشتا ايڏو آسانيءَ

سان قائم نٿا ٿين، ڪافي ثبوتن ۽ مثالن کانپوءِ ئي وڃي ڪنهن تي اعتبار قائم ٿيندو آهي پر جي اهو ٿئي پيو ته پوءِ وري نه جڙي سگهندو... اهو ئي اعتبار زال ۽ مڙس جي وچ ۾ به هوندو آهي. زال اڪيون ٻوٽي مڙس تي اعتبار ڪندي آهي ۽ مڙس به کيس قابل اعتماد سمجهي پنهنجي زندگي ۽ سڄي ميڙي چونڊي انجي حوالي ڪري ٿو. جڏهن سندن وچ ۾ اعتبار ۽ پرم پنهنجي معنيٰ وڃائي ويهن ته انهن جي زندگي مسلسل تانڊائن سان پرڄي جهنم بنجي پوندي آهي. گهر جو گلستان ڏسندي ئي ڏسندي ٻاڀرن ڪنڊن جو جهنڊ بڻجي پئي. ساري شخصيت ذرو ذرو ٿي وڪرجيو وڃي. جيڪا پوءِ وري نگاهن ۾ نٿي اُڀري سگهي.... جيڪو ٿيو هو سو ٿيو... هاڻ سيف کي پليم ڏيڻ مان ڇا فائدو... بس تون ذهن ۾ اهو سوچي پاڻ کي رليڪس ڪرڻ جي ڪوشش ڪر ته ان ننڍڙي فرشتي جهڙي ڌيءَ قرباني ڏيئي تنهنجو پرم رکي ڇڏيو، نه ته جنهن ريت تون اڳتي وڌيئن پئي، اهو ڏسي مونکي خوف ٿيڻ لڳو هو..."

"رمل..." هن انتهائي ويچارگيءَ مان چيو. "سچ ٿي چوان تنهنجي ڳالهين سان مونکي وڏي آٽ ملي آهي... ذري گهٽ مهينو اسپتال ۾ هئاسين... اهي سمورا ڏينهن نه پڇ ته مون ڪيئن نه مري مري گذاريا آهن..."

"I am sorry to know... مونکي ته اڄ ئي خبر پئي نه ته مان روز تو وٽ اسپتال اچان ها..." رمل، هن جو درد پنهنجي دل ۾ محسوس ڪندي چيو.

"هيڏي وڏي قيامت گذري وڃڻ کانپوءِ اسان مان ته ڪنهنڪي هوش ئي نه هو... اختر ته ڄڻ ڀڄي پري پيو آهي... مون ته ڀانيو منهنجي غفلت ڪري منهنجو ساهه ئي ڪڍي ڇڏيندو، پر هن اهڙو ڪجهه به نه ڪيو... بس چپ رهيو... ڪو ڏوهه نه ڏنائين... هن جي اها ماڻ به مون لاءِ موت آهي... ڪا ڪڙي سزا آهي..." ايئن چوندي کيس ڪا وسريل ڳالهه ياد آئي ۽ هوءِ بي ساختگيءَ مان اتي ڪڙي ٿي.

”ڏس ته ڪيڏي نه چري ٿي پئي آهيان، يڪو توکي پنهنجا درد سور
 ٻڌائڻ ويهي رهيس. ڇانهه پاڻيءَ لاءِ به نه پڇيو مان، ترس ته مان
 چوڪري کي چئي اڃان...“

”نه شيري“ رمل کيس پانهن مان جهلي ويهاري پاڻ اٽندي چيو،
 ”چڏ ان خفي کي، مونکي پاڻ هيئر ٻي پاسي ويڻو آهي...“ هن واچ
 ڏي ڏٺو جتي نوٽيس تي هئا. ”هاڻي اجازت ڏي، مان وري توڏي
 ايندس... تون هيئر آرام ڪر...“ هن ڪانس موكلايو ۽ ساڪ تي
 پيار پري نظر وجهي ٻاهر نڪري آئي.

عرفات جي گهر تائين پهچڻ ۾ کيس ڪا گهڻي دير نه لڳي، جتي سڀئي سندس منتظر هئا. زرشان شڪايت مان مرڪندي چيس:

”رمل توهان ڏاڍو انتظار ڪرايو. چئبو ته ڊاڪٽر عرفات دوکو ڏنو ته چيف گيسٽ اسان آهيون پر توهان ته هتي معاملو ئي ابتو ڪري ڇڏيو.“

هوءَ سندس ڳالهه تي ڪلندي ساڻس گڏ صوفا تي ويئي. هڪ اداس موڊ مان، ٻئي خوشگوار ماحول ۾ رلجي وڃڻ لاءِ کيس وقت گهرجي ها پر عنصر، زرشان ۽ عرفات جي ساٿ سان هن تي به جهٽ پلڪ ۾ سندن ئي موڊ طاري ٿي ويو. تيسين بورچي ميز تي ماني به لڳائي ڇڏي.

چار ئي دلچسپ گفتگو دوران ڊنر کائي واپس پنهنجي جاءِ تي اچي ويٺا، ڪا دير ڪچهري ڪري عنصر چيو،

”يار عرفات، تنهنجا وڏا قرب تو اڏي سڪ ڏني. يقين ڄاڻ دل ته نٿي چئي اٿندي پر هاڻ اسانڪي اٿڻ ئي گهرجي....“

”ڪجهه دير ته ترسو ها...“ عرفات کين صلاحيو.

”مهرباني يار.... توکي ٻڌايو هئم ته اڃا باقي دوستن عزيزن وٽان به منهن ڏيڪاري هائي هلو ڪرڻي آهي، تنهن بعد وڃي ڪا دير آرام ڪنداسين ته جيئن ايئرپورٽ تي وڃڻ مهل ڪجهه فريش هجون....“

ٻنهي کي اٿندو ڏسي رمل به اتي ڪڙي ٿي.

”ڇو پلاسٽيڪ صلاح سان اتي ڪڙا ٿيا آهيو ڇا؟“ عرفات ڪلندي چيو ته رمل به مرڪندي ورائيو،

”دراصل ڪافي رات اچي ٿي آهي، جيما کي اون ٿي پوندي... ان ڪري مونکي به هاڻ هلڻ گهرجي... ها البت سڀاڻي تيار رهجو، گڏجي Arts council هلنداسين... عمر جي پينٽنگس جي ايگزيبيشن آهي...“

” يقيناً...! سياڻي ته هونءَ به Sunday آهي... restday ” عرفات
 ايئن چوندي ڪين در تائين ڇڏڻ آيو ۽ ايسٽائين بيٺو رهيو جيستائين ٻئي
 ڪارون سندس نظرن کان اوجھل نه ٿيون.

آرت ڪائونسل ۾ عمر جي تصويرن آڏو هشام اچي مڙيو. الائي
ڪهڙو جادو هو هن جي پينٽنگز ۾ جنهنڪي ڏسڻ لاءِ آرت Lovers
چڪجي چڪجي ٿي آيا. سرد پر خوشگوار هوائن جي گهيري ۾ عرفات
۽ رمل به شام کان اتي ئي پئي ڦريا ۽ هر تصوير جو ڀرپور جائزو پئي
ورتو... ٻنهي جي نظرن ۾ عمر جي فني صلاحيتن لاءِ وڏي قدرداني
نمايان هئي... تڏهن ئي عرفات چيو:

”ڪو وقت هو جڏهن مان ۽ عمر ڪاليج ۾ گڏ پڙهندا هئاسين.
هو ليڪچرارن جا ڪارٽون ٺاهي، اسان سڀني شاگردن کي ڏاڍو ڪلائيندو
هو... پر جڏهن کان عشق جي ور چڙهيو ته نه رڳو تعليم اڌ ۾ رليس
پر اها مائي به کيس فريب ڏيئي الائي ڪيڏانهن هلي وئي جنهن جي غم
اڳتي هلي کيس مشهور آرٽسٽ بڻائي ڇڏيو.“

”چڱو جو مائيءَ مان، چند چٽي ويڄاري جي.... نه ته پنهنجي
پينٽنگز ۾ هو عورتن جا ايڏا خوبصورت چهره ۽ انداز ڪيئن چٽي سگهي
ها...“ رمل چرچي مان چيو.

”فن واقعي قرباني ٿو گهري... جڏهن دل تي ڪاٺي چوٽ ٿي لڳي
تڏهن ئي فن جو آبشار ڦٽي ٿو نڪري.... بهرحال... بهرحال Thanks
God اسان ته ڪي فنڪار ناهيون...“ عرفات هڪ انداز سان مرڪندي
چيو، جنهن جو مطلب سمجهندي هوءَ ڪلي پئي. ٻئي ڳالهين ئي ڳالهين ۾
هلندا اچي ڪيفي ٿيريا ۾ ويٺا.

”اڄ موسم ڪيڏو نه دلڪش پيو لڳي...“

”سات به ته ڪيڏو سندر آهي... پر ڪيڏو نه بي رحم...“ عرفات
دک ڀري مرڪ مرڪندي چيو.

”مان سمجهان ٿي توهان جي ان طنز کي...“

”تنهنجي ضد مونکي پوري پئي.... پڇي پئي رمل....“

”مان توهانجون فيلنگز سمجھان ٿي عرفات... مان به جڏهن توهان بابت سوچيان ٿي ته منهنجا سمورا فيصلو ڪمزور ٿي ٿا وڃن... پر ان وقت جو تصور ڪري ڊهلجيو وڃان، جڏهن ڪنهن ٻنڌڻ ۾ ٻڌجي... هڪ ٻئي جي ويجهو اچي پوءِ بيزار ٿي وڃون... گڏ ڏاريندي به هڪ ٻئي کي پوڳڻ جي حوالي سان سهائي سهائي هيڪاندا ٻهٽان مڙهي، ڏينهن ڏينهن دور ٿيندا وڃون... مڙئي احساس... اُمنگون... جذباتي وابستگيون ابدي نند سمهاري باقي زندگيءَ کي گهلڻ لاءِ لا تعلقيءَ جي ڪفن ۾ لڪل هڪ اڻ لڪو تعلق قائم رکون..... ايئن به ٿي سگهي ٿو ته اڳتي هلي هڪ ٻئي کي اهو محسوس ڪرايون ته زندگي جي اٿانگي سفر کي يڪو صبر سان گهلڻ جو ڪريڊٽ رڳو مون ڏي ٿو وڃي، نه ته اهو رشتو ته ڪڏهوڪو پنهنجي معنيٰ وڃائي وينو آهي! تڏهن صرف دنيا کي خوش ڪرڻ لاءِ اسان کي به ڪنهن ڊرامي جي ڪردار وانگر ناٽڪ ڪرڻو پوندو، جنهن کي هر ڪو رشڪ مان ساراهيندو، آئيڊل لائف گذارڻ جا لفظي تمغا ملندا. مان انهن پهروپن ۽ منافقين کان ڊڄان ٿي... دوستيءَ جي رشتي ۾ ٻڌجڻ کانپوءِ گهٽ ۾ گهٽ اهڙو ته ڪوبه خوف نٿو وڪوڙي...”

”جدا ٿيڻ وارا ته ان ۾ به ساٿ ڇڏي ويندا آهن، سالن جون دوستيون ڌري پڙي تي ٽٽيو پون يا پوءِ ٺلهو ايئن ئي ناتو نپائڻ ڪاڻ پيون ڌڪبيون آهن... رسڪ ته هر شيءِ ۾ آهي...”

”۽ عرفات سموريون حقيقتون ڄاڻڻ، ڏسڻ وائسڻ کانپوءِ به منهنجي مجبوري اها آهي ته آءٌ ڪو رسڪ کڻڻ کان ڊڄان ٿي....“ رمل چانهه ۾ ڪنڊ ملائي عرفات کي ڏني ۽ پاڻ مڪس جوس مان ڍڪ پريندي چيائين، ”ايئن ناهي ته مان احساسن کان عاري... بي حس... يا برف جي ڪا سر هجان... الاڻي ڪيترا ڀيرا مون پنهنجي جذبن کي سنڀالي پنهنجي ئي دليلن سان پاڻ کي وندرائي، پنهنجي مڙني احساسن کي ٽپڪي ٽپڪي سمهاري ڇڏيو آهي...” هن ڪنول نيٺ مٿي ڪيا ته اهي ڄڻ چلڪڻ تي هئا، هن ڪا دير پاڻ سنڀالي ڳيت ڏئي هٿ ۾ جهليل ٿشو سان ڪيڏيندي ڳالهه جاري رکي.

”عرفات ... توهان کي ڪهڙي خبر... ته جڏهن ڪنهن خوش ڪيل کي ڏسندي آهيان تڏهن حسرت ٿيندي اٿم ته آءُ به ايئن ڪنهن جي ڀر ۾ هجان... ڪنهن جي پاڪ ۾ هجان... پر ڇا ڪريان، حقيقتون سڀ سامهون اٿن. بابا جو امان سان اذيت ناکه رويو... کيس ذهني ڏنپ ڏيئي مرڻ تي مجبور ڪرڻ وارو واقعو ته منهنجي ذهن سان ڄڻ چٽڙي پيو آهي ۽ جيما به هزار مخالفتون سهندي، مون کي ننڍي عمر ۾ ئي ٻاهر پڙهڻ لاءِ انڪري موڪلي ڏنو ته جيئن اهي اذيت ناکه ۽ دڪ دائڪ منظر منهنجي يادن مان ڌڪجي سگهن، پر اهو مون لاءِ ممڪن نه هو... نه ته پڙهي ته مان اتي به سگهيس پئي... بهرحال منهنجي ماءُ پيءُ جي واقعي کان علاوه به هاڻ ته هن ترقي يافتہ نئين صدي جي نئين دور ۾ چئني پاسي اهڙا بي شمار واقعا موجود آهن جن کي ڏسي، بي انتها ڌڪ سان گڏ حيراني ٿيندي آهي ته ماڻهوءَ جي اندر ڪيئن ايڏو ظلم ڀرجي ويو آهي... اسانجي وڏڙن جي زماني ۾ شاديءَ کي برابر اهميت هئي... پر بدلجندڙ دور سان گڏ هلندي خبر پئي ٿي ته ٻين پرائين ريتن رستن جيان شاديءَ جو تصور به ڏينهن ڏينهن پنهنجي معنيٰ وڃائيندو پيو وڃي. ٻاهر جا ملڪ آزاد آهن، انهن جي سوچ آزاد آهي. شاديون... طلاق يا ناجائز ٻار ٿي وڃڻ انهن وٽ ڪا عجب يا شرم جهڙي ڳالهه ناهي. جڏهن اسين ٻاهر جي هر ڳالهه کي نه رڳو پاڻ سان لاڳو ڪرڻ چاهيون ٿا پر فخر به محسوس ڪيون ٿا ته پوءِ ان بدلجندڙ معاشري ۾ هڪ پراڻي رسم جي ڪيئن ٿي حفاظت ڪري سگهجي... جنهن سوسائٽي ۾ اسين رهون پيا ان ۾ هر ٻيو شخص شاديءَ کان بيزار لڳو پيو آهي. هاڻ ته ماڻهو ڪليو ڪلايو به چوندا وڌن ته اسان کي ڪهڙي پئي آهي جو شادي جي جهنجهٽ ۾ پاڻ ڦاسايون... هي سڀ سوچون ۽ تبديليون قدرتي آهن، تڏهن ته ذري گهٽ سڀني جا ذهن هڪ ئي مرڪز تي اچي بيٺا آهن. ڇا توهان ان حقيقت کان انڪار ڪندا؟“

”نه...“ هن ساڳي اداس لهجي مان ورائيو. ”پر تون سڄي دنيا جو بدلو پنهنجو پاڻ کان چو ٿي وٺين...“

”ظاهر آهي دنيا سان وڙهڻ... ان کي سڌارڻ... مون اڪيليءَ جي وس ۾ ته ڪجهه به ناهي، صبر ۽ جبر ته مان رڳو پاڻ تي ئي ڪري سگهان ٿي...“

”۽ قهر وري مون تي!“

”ڏسو عرفات ايئن چئي توهان مون کي ڪمزور پيا ڪريو...“

پنهنجي جذبن ۽ انا جي وچ ۾ ڇڪيل ليکي مٿان هن جي دل تي لرزي، ته ڪهڙي پار جي چونڊ ڪري. اها حقيقت هئي ته جيترا به مرد، مختلف حوالن سان هن جي زندگي ۾ آيا، اهڙي شرافت... مروت... اخلاق ۽ ٻيا انيڪ گڻ هن کي ڪنهن منجهه به نظر نه آيا...

”چري تون پاڻ سان ڪيڏو نه ظلم پئي ڪرين“ رمل سوچڻ ئي سوچڻ ۾ ڄڻ پاڻ جهونجهڙيو. سندس لاشعور ۾ رڪي رڪي هن جي دل جي ترجماني ڪندڙ شاعر جون سٽون ٿي گونجيون.

ڪو چنڊ نگر جو رهواسي ڪو پريت نگر جو سنڀاسي

اڃ آيو آهي ڌرتي تي هو ڳولهن پنهنجي سرتيءَ کي...

اٺ کول تون دل جو دروازو هو خواب آ تنهنجو اڻپورو

جي پريت نه هن کي تو آچي ته ويندينءَ رهجي اڻپوري...

هو صدين کان توساڻ هيو هو تنهنجي حسن جو ماڻ هيو

ڪر دير نه هن کي جلدي آ هن پيڙي چنڊ جي آندي آ

ڪر سنڀاسي جي تون پوڄا هو تنهنجي آهي پورنتا...

هو تنهنجي آهي پورنتا...

”ڪيڏاهن ويڄائجي وئين پهڙ جهڙي مضبوط ۽ اڏول ارادن واري

ڇوڪري... ڪنهنجي طاقت آهي جو توکي ڪمزور ڪندو...“ هن

خوشگواڙيءَ مان سوچڻ کان سندس جان ڇڏائي پاڻ ڏي متوجهه ڪيو.

موت ۾ سلڪي ساڻن جهڙي مرڪ رمل جي چپن کي چمي وئي. ڪي

پل ٻئي هڪ ٻئي جي نظرن ۾ گرم ٿي ويا. سمورو جهان ڄڻ سندن

نظرن ۾ لهي آيو... چنڊ... تارا... آسمان... ٻئي جهان! ٻنهي مان

الائي ڪنهن کي اها خواهش ٿي هئي ته وقت ايئن ئي بيٺو هجي. هجور

هوندي به سانت... هر پاسي سانت...

”پوءِ ڀلا ٻڌائي موڪليان ڀاڄائيءَ کي؟“ يڪي ماٺ کان پوءِ هن شرارت مان پڇيو.

”او عرفات... توهان مونکي ڏاڍو تنگ ڪيو آهي...“
الائي اهو عرفات جي لفظن جو جادو هو يا ان کن ڀل جي سانت جو سحر جنهن ۾ هنن هڪ ٻئي جي نيٺن مان صدين جا پيغام پڙهي ورتا.

”ڀلا ضروري آهي ڇا هروڀرو به نڪاح ڪجي... مان ته هونءِ به توهانجي آهيان...“

”تون مونکي ايئن پئي وندرائين جيئن ڪنهن ضد ڪندڙ ٻار کي دڪان تي رکيل رانديڪا ڏيکاري ڇڏيو آهي، رو نه بابلا اهي سڀ تنهنجا آهن...“

”نه منهنجي اهڙي ڪا سوچ ناهي. مان ان قسم جو ٻاراڻو مذاق توهان سان نٿي ڪري سگهان.“ هن سنجيدگيءَ مان چيو. ”توهان سمجهو ڇو نٿا.... پاڻ جي نڪاح واري ڪوڙ کي ۾ جڪڙجي ڦاسي پياسين ته پيار عذاب ٿي ويندو... ديوانگي بيزارگي ۾ تبديل ٿي ويندي... ڪيڏا نه ظلم ٿي ويندا هڪ پيار کي ماڻهن وٽ رجسٽر ڪرائڻ خاطر... ڇڙو معاشري جي خوشيءَ لاءِ ڇو پاڻ کي سوليءَ تي تنگيون...“

”پوءِ تون نيٺ ڇا ٿي چاهين.... مان تو پاران انڪار سمجهان؟ ته رمل اهو ٻڌي ڇڏ مان پوءِ ڪڏهن به شادي نه ڪندس...“
”مون ڪڏهن انڪار ڪيو...“

”اهو انڪار ناهي ته ڇا هي؟“
”آءٌ ان مضبوط رشتي کي ڪاغذن، فارمن، ٺپن ۽ مَهرن ۾ الجھائي وڃائڻ نٿي چاهيان... انهن شين ۾ پاڻ منجهائڻ بنائي مان توهانکي قبول ڪري سگهان ٿي. گذ رهي سگهان ٿي... ايتري همت آهي مون ۾...“
”ها رمل ايئن به ڪري سگھجي ٿو... ماڻهو ايئن ڪن پيا ۽ ڪندا آيا آهن پر تون مونکي ان معاملي ۾ ٿورو ڪنزرويٽ سمجه... پنهنجي دوستي کي ٻارهن مهينا ٿيڻ وارا آهن، پر ڪٿ وارا ته ڀل ۾ به

پرکيو وڃن... تون هڪ انتهائي حسين، ذهين ۽ پراعتماد چوڪري آهين، جنهن جي آرزو هر شخص کي هوندي آهي. تنهنجو ساٿ ملڻ منهنجي خوشقسمتي آهي. تون مون کي ڏاڍي پياري آهين... ڏاڍي مٺي... دراصل تو اڏا ذهني صدمو سٺا آهن جو هاڻ تون ٽوٽلي ٽينشن فري رهڻ ٿي چاهين، پر منهنجي پياري رمل، زندگي ماڻهو چاهي اڪيلي گذاري يا ڪنهن سان گڏ، ٽينشن ۽ مسئلا اسان سان موت تائين گڏ هوندا آهن... ها البت نوعيت ۾ ڦير ڦار ٿيندي رهي ٿي. تو ليکي نڪاح ۾ جڪڙجي تون نون مسئلن جو شڪار بنجي ويندينءَ ته ٿيڻ تي اهو به ٿي سگهي ٿو ۽ نٿو به ٿي سگهي..."

اها حقيقت هئي ته عرفات جي ٽيهن سالن واري زندگي ۾ هيلٽائين جيڪي به عورتون آيون تن جا ڦاسائيندڙ انداز، پاڻ نمايان ڪرڻ وارا روبا، يا وقت گذاري وارا نمونا کيس مطمئن نه ڪري سگهيا... هو انهن کان فاصلي تي رهيو پر رمل جو معاملو مڙني کان مختلف هو. سندس سڃاڻي ۽ جرئت کيس زندگي جي آخري ساهن تائين پرڀور طرح سان چاهڻ جو دل ٿي دل ۾ پاڻ سان سچو عهد ڪري ڇڏيو هو پر روايتي ۽ شريف خاندان جو فرد هئڻ جي حيثيت ۾ ساڻس بنا شادي رهڻ وارو شرط قبول ٿي تيار نه هو... اهي وسوسا کيس روح ۾ زنجير پارائي بيهي رهيا.

"مان جڏهن پنهنجي رضا خوشي سان توهان سان گڏ رهڻ لاءِ تيار آهيان ته باقي اوهان کي ڪهڙو اعتراض... ڇو نٿا سمجهو ته نڪاح جي نالي ۾ غلامي ڀريل ذلت آميز زندگي جو سودو حق بخشائڻ واري ظلم... سٽي ٿي مرڻ واري ستم يا ڪاري ٿي مرڻ واري قهر کان ڪنهن به ريت گهٽ ناهي. هونءَ به اسانجي معاشري ۾ شادي جا معيار نالي ۾ پائيدار هوندي به واريءَ جي گهرڙي کان به ڪچا آهن. پوءِ به ماڻهو پنهنجي پَر ۾ پڪا ڪم ڪندي سيڪيورٽي لاءِ پئسو، هيڪانديون شرطون ۽ الائي ڇا ڇا لکرايو وٺن... جڏهن ته مون وٽ اهڙي ڪابه سوچ ناهي، مان ته بس اهو ئي چوندس، جي به ذريون گڏ نه رهي سگهن ته بنگ ۾ پنهنجا به ٿي وڳا ڪٽي الڳ ٿي وڃن. پيار ۾ Flow

هئڻ گهرجي، اها نه رهي ته پوءِ گڏ رهڻ جو ڪهڙو ڪم.... ندي دريا پڻ Flow ۾ هوندا آهن. اهي هڪ هنڌ تي بيهي رهن ته لازمي آهن ۾ ڌپ ٿي ويندي يا بَر بَرًا نڪري ايندا.... پاڻ به چار مهينا، ڇهه مهينا يا چار سال، اٺ سال گڏ رهي هڪ ٻئي لاءِ اوڀرا بڻجڻ لڳون تون ٻئي پاسي سڪ چين ڳولين، آءٌ به پاسي قرار ڳوليان، اهڙي منافقي پري رشتي کي گهلڻ مان ڇا ورنڊو... ۽ اهو به ممڪن آهي بلڪ يقيناً ٻئي پاسي وڃڻ سان به وري ڪجهه وقت کانپوءِ ساڳي ڪهاڻي ريت ٿيندي! ماحول... موسمن... معاشري تي حاوي ٿيندڙ تبديلين، اسان کي.... اسانجي سوچن کي تبديل ڪري ڇڏيو آهي. اهي هاڻي پنجاهه سال اڳي واريون نٿيون ٿي سگهن."

رمل جي ڳالهه ٻڌي عرفات کي پل ماڻ رهيو ۽ پوءِ هڪ اونهو ساهه کڻندي چيائين،

"تو کي پنهنجي ماضيءَ ۽ موجوده شادين جي وحشي صورتحالن ايتري قدر محتاط ڪري ڇڏيو آهي جو خود پاڻ پنهنجي قيد يائي بڻجي وئي آهين... زندگي رڳو خوابن جي آسمانن تي اڏامندي، ستارن جي سڃ تي سمهندي نٿي گذاري سگهجي. حقيقتن جي ڌرتي تي لهي ڏس ڪا به شئي ساڳي نٿي رهي، جڏهن ته تون هر شئي ۾ Perfection ڏسڻ تي چاهين... پياري رمل، پرفيڪشن ڪٿي به ڪانهي، پنهنجي جذبن کي ايئن بي موت نه مار! پاڻ وڙهنداسين جهڙنداسين، رسنداسين، پرچنداسين، اهو سڀ ممڪن آهي پر تو لاءِ منهنجو پيار ڪڏهن به نه گهٽبو... يقين ڪر رمل... پنهنجي پنهنجي دليلن جي حوالي سان چاهي اسين ٻئي صحيح هجون، پل لاءِ اهو سوچ ته تنهنجي خواهش مطابق ئي زندگي گذري پئي پر جانم جيڪو روئين تون چاهين پئي جنهن ۾ نه رنج هجي نه رسامو، نه بيزاري نه غلط فهمي ته تون خود پريشان ٿي ويندين! وجهه ڳوليندين ۽ رسڻ جا... جتن ڪندين ۽ اجائي جهيڙي ڪرڻ جا... نه ته پوءِ هڪڙي ئي موڊ، پيار ۽ اندر استيندنگ ۾ ڦاسي رهجي ويندين... اهي زندگيءَ جا هلڪا سٺڪا شيڊز ئي ته دراصل زندگي جي ڪريم آهن... جنهن ۾ ups & downs اچڻ فطري ڳالهه

آهي. اسين ميجوئرتي جي حدن تي بيٺا آهيون. هر قدم سوچي سمجهي ڪئي سگهڻ جي اسان ۾ صلاحيت آهي، ته پوءِ اجاين بحثن ۾ وڪوڙجي، ٻين جي ڪيئن جي سزا پاڻي ڇو ڏيون.“

”پر عرفات مان رڳو پرفيڪشن جي ڳالهه نٿي ڪريان...“ رمل ميز تي رکيل پاڻيءَ جي جگ مان گلاس ڀريندي چيو.

”تون ان ڳالهه ۾ ته مون سان سهمت ٿيندينءَ نه، ته معاشري ۾ اسان ٻنهي جي پنهنجي پنهنجي حوالي سان ٿوري گهڻي عزت آهي، تنهنجي جرئت ۽ اعتماد يقيناً ساراهڻ جهڙا آهن. پر تون سمجهين ٿي ته ايئن ڪرڻ کانپوءِ نه رڳو اسانجي عزت پر اسان سان لاڳاپيل ماڻهن جي زندگي به متاثر ٿيندي... اسين ڀل جرئت سان گڏ رهون پر ڇا تون اهو ويساري ٿي ڇڏين ته ماڻهو اسانڪي ڪهڙن نالن ۽ لقبن سان ياد ڪندا... انهن جي پرواهه ناهي، ڇوڻ ته ڏاڍو آسان آهي پر چري پوڳڻ ڏاڍو ڏکيو آهي... ڏاڍو ڏکيو....“ هن رمل جي نيٽن ۾ نهاريندي چيو جيڪي هميشه کان گهڻو حسين ٿي لڳا.

”جڏهن اخلاق ۽ شرم جا معيار تبديل ٿي وڃن ته پوءِ بدنامي ڇا جي؟“ هن اعتماد مان چيو.

”اخلاقي قدر ورهين جون منزلون طءُ ڪرڻ کان پوءِ جڙندا آهن رمل... اڃا ڪي پراڻا قدر ۽ روايتون اسان ۾ آهن... تربيتون آهن... جيڪي زماني سان گڏ اڳتي هلي تبديل ٿين ته پوءِ اهو ان وقت جو فيصلو هوندو... هينئر ئي اسان پاڻ تي ڇو حاوي ٿيڻ ڏيون اها ننڍي تهذيب، جنهن ۾ اسان اک ئي ناهي کولي. اسان ايڏا ڪمزور ته ناهيون جو جهٽ ۾ پنهنجا اخلاقي قدر وساري ۽ وڃائي ويهون...“

”پر عرفات نئين قدرن جي ابتدا اسانجي سماج ۾ آخر ڪنهن نه ڪنهن کي ته ڪرڻي آهي... تمام ٿورا اخلاقي قدر اهڙا آهن جن سان سڄي دنيا سهمت آهي نه ته انهن ۾ ڪٿي به هڪجهڙائي ناهي. جنهنڪري اسين اخلاق ٿا سمجهون، سا مغرب ۾ بداخلاقي آهي ۽ جنهن کي هو اخلاق ٿا سمجهن سو اسان وٽ ڪليو ڪلايو ڏوهه آهي، هاڻ جڏهن مغربي رنگن کي پاڻ ۾ رنگيندڙ اسانجي معاشري ۽ تهذيب ۾ اهڙيون

آزاد سوچون پاڻمرادو ذهنن ۾ اچڻ لڳيون آهن ته پوءِ اها ابتدا اسان کان ئي ڇو نه ٿئي..."

"پر ايئن ٿئي ٿي ڇو... هُن پنهنجي ليکي کيس ڦاٿل ڪرڻ جي هاريل ڪوشش ڪئي. "پرزا پرزا ٿيندڙ تهذيب ۽ روايتن جو پير ۽ مان رکڻ وارا آخري اسان بڻي ڇو نه هجون..." هن چڻ سماج جي سمورين پُرنڌڙ ڊهندڙ قلعي نما ديوارن مان باقي رهجي ويل حصي جون پناهون ماڻڻ جي تمنا ڪئي.

تڏهن ڪجهه گهڙين جي طويل ڪشمڪش ۽ خاموشي رمل کي چڻ صدين جو سفر ڪرائيندي رهي... سندس سوچ 'ها ۽ نه' جي وچ ۾ لرزندي لرزندي هن جي دل ۽ ذهن تي هٿوڙا هڻڻ لڳي... عرفات جي گهرين اکين مان چلڪندڙ خواب، سندس اکين ۾ لهندا ٿي آيا... هوءَ منجهن جذب ٿيندي پئي وئي... اونهي... اونهي... اڃان به اونهي....

ان کان اڳ جو دل ۽ ذهن ڪو بي رحم فيصلو ڪري وجهن، هن پنهنجو پاڻ سنڀاليندي، پنهنجي ڪنول نيٽن ۾ ٻنهي جهانن جو پيار اوتي. عرفات جو هٿ پنهنجي هٿن ۾ مضبوطيءَ سان جهلي ورتو....

ان مهل عرفات جو چهرو ايئن روشن ٿي ويو چڻ چوڏيهن جو چنڊ... هر پاسي چانڊاڻ هئي... رمل کي لڳو چڻ مٿس چانڊو ڪيون اوتيندي ان ڌرتيءَ جي چنڊ کيس هميشه لاءِ پنهنجي آمان ۾ وٺي ڇڏيو هجي....

نيو فيلڊس طرفان ماهتاب محبوب جا شايع ٿيل ڪتاب

خواب خوشبو ڇوڪري (ناول)

(هن ناول جو پهريون ايڊيشن سال اندر ختم ٿي ويو)

مئي مراد (ڪهاڻيون)

چانديءَ جون تارون (ڪهاڻيون)

پرهم کان پهرين (ڪهاڻيون)

اندر جنين اچ (سفر نامو)

ورهاڱي جو ورجاءُ (ڪهاڻيون)

نيو فيلڊس طرفان تازه شايع ٿيل ڪتاب

حر گوريلا جنگ

(Terrorist جو ترجمو)

مصنف: ايڇ ٽي لئمبرڪ

سنڌيڪار: عطا محمد پنيرو

پڪي جلد سان - صفحا 354 - قيمت -/200

اهي ڏينهن اهي شينهن (جلد پهريون)

مصنف: پير علي محمد راشدي

پڪي جلد سان - صفحا 552 - قيمت -/300

سر جي صدا سر ۾

عبدالواحد آربسر

آئيڊيل پرنٽنگ ايجنسي

اسان وٽ ڪتابن جي ڇپائي، ٽائيل فلر ۽ پرنٽنگ، بائنڊنگ، ليمينيشن وغيره جو ڪم نهايت ئي اعليٰ معيار جو مناسب اڳهه تي وقت جي پابنديءَ سان ڪيو ويندو آهي.

رابطي لاءِ: نيو فيلڊس بوڪ هائوس سامهون پريس ڪلب حيدرآباد. فون: 653270

